

I. Disposicions generals

CAP DE L'ESTAT

18874 LLEI 30/2007, de 30 d'octubre, de Contractes del Sector Públic. («BOE» 261, de 31-10-2007.)

JUAN CARLOS I

REI D'ESPANYA

A tots els que vegem i entenguen este llei.
Sapieu: Que les Corts Generals han aprovat la llei següent i jo la sancione.

ÍNDEX

Títol preliminar. Disposicions generals.

Capítol I. Objecte i àmbit d'aplicació de la llei.

Article 1. Objecte i finalitat.

Article 2. Àmbit d'aplicació.

Article 3. Àmbit subjectiu.

Article 4. Negocis i contractes exclosos.

Capítol II. Contractes del sector públic.

Secció 1a. Delimitació dels tipus contractuals.

Article 5. Qualificació dels contractes.

Article 6. Contracte d'obres.

Article 7. Contracte de concessió d'obres públiques.

Article 8. Contracte de gestió de servicis públics.

Article 9. Contracte de subministrament.

Article 10. Contracte de servicis.

Article 11. Contractes de col·laboració entre el sector públic i el sector privat.

Article 12. Contractes mixtos.

Secció 2a. Contractes subjectes a una regulació harmonitzada.

Article 13. Delimitació general.

Article 14. Contractes d'obres i de concessió d'obres públiques subjectes a una regulació harmonitzada: lliandar.

Article 15. Contractes de subministrament subjectes a una regulació harmonitzada: lliandar.

Article 16. Contractes de servicis subjectes a una regulació harmonitzada: lliandar.

Article 17. Contractes subvencionats subjectes a una regulació harmonitzada.

Secció 3a. Contractes administratius i contractes privats.

Article 18. Règim aplicable als contractes del sector públic.

Article 19. Contractes administratius.

Article 20. Contractes privats.

Article 21. Jurisdicció competent.

Llibre I. Configuració general de la contractació del sector públic i elements estructurals dels contractes.

Títol I. Disposicions generals sobre la contractació del sector públic.

Capítol I. Racionalitat i consistència de la contractació del sector públic.

Article 22. Necessitat i idoneïtat del contracte.

Article 23. Termini de duració dels contractes.

Article 24. Execució d'obres i fabricació de béns mobles per l'Administració, i execució de servicis amb la col·laboració d'empresaris particulars.

Capítol II. Llibertat de pactes i contingut mínim del contracte.

Article 25. Llibertat de pactes.

Article 26. Contingut mínim del contracte.

Capítol III. Perfecció i forma del contracte.

Article 27. Perfecció dels contractes.

Article 28. Caràcter formal de la contractació del sector públic.

Capítol IV. Remissió d'informació a efectes estadístics i de fiscalització.

Article 29. Remissió de contractes al Tribunal de Comptes.

Article 30. Dades estadístiques.

Capítol V. Règim d'invalidesa.

Article 31. Supòsits d'invalidesa.

Article 32. Causes de nul·litat de dret administratiu.

Article 33. Causes d'anul·labilitat de dret administratiu.

Article 34. Revisió d'ofici.

Article 35. Efectes de la declaració de nul·litat.

Article 36. Causes d'invalidesa de dret civil.

Capítol VI. Règim especial de revisió de decisions en matèria de contractació i mitjans alternatius de resolució de conflictes.

Article 37. Recurs especial en matèria de contractació.

Article 38. Mesures provisionals.

Article 39. Arbitratge.

Títol II. Parts en el contracte.

Capítol I. Òrgan de contractació.

Article 40. Competència per a contractar.

Article 41. Responsable del contracte.

Article 42. Perfil de contractant.

Capítol II. Capacitat i solvència de l'empresari.

Secció 1a. Aptitud per a contractar amb el sector públic.

Subsecció 1a. Normes generals.

Article 43. Condicions d'aptitud.

- Article 44. Empreses no comunitàries.
 Article 45. Condicions especials de compatibilitat.
 Subsecció 2a. Normes especials sobre capacitat.
 Article 46. Persones jurídiques.
 Article 47. Empreses comunitàries.
 Article 48. Unions d'empresaris.
 Subsecció 3a. Prohibicions de contractar.
 Article 49. Prohibicions de contractar.
 Article 50. Declaració de la concurrència de prohibicions de contractar i efectes.
 Subsecció 4a. Solvència.
 Article 51. Exigència de solvència.
 Article 52. Integració de la solvència amb mitjans externs.
 Article 53. Concreció de les condicions de solvència.
 Subsecció 5a. Classificació de les empreses.
 Article 54. Exigència de classificació.
 Article 55. Exempció de l'exigència de classificació.
 Article 56. Criteris aplicables i condicions per a la classificació.
 Article 57. Competència per a la classificació.
 Article 58. Inscripció registral de la classificació.
 Article 59. Termini de vigència i revisió de les classificacions.
 Article 60. Comprovació dels elements de la classificació.
 Secció 2a. Acreditació de l'aptitud per a contractar.
 Subsecció 1a. Capacitat d'obrar.
 Article 61. Acreditació de la capacitat d'obrar.
 Subsecció 2a. Prohibició de contractar.
 Article 62. Prova de la no-concurrència d'una prohibició de contractar.
 Subsecció 3a. Solvència.
 Article 63. Mitjans d'acreditar la solvència.
 Article 64. Solvència econòmica i financera.
 Article 65. Solvència tècnica en els contractes d'obres.
 Article 66. Solvència tècnica en els contractes de subministrament.
 Article 67. Solvència tècnica o professional en els contractes de servicis.
 Article 68. Solvència tècnica o professional en la resta de contractes.
 Article 69. Acreditació del compliment de les normes de garantia de qualitat.
 Article 70. Acreditació del compliment de les normes de gestió mediambiental.
 Article 71. Documentació i informació complementària.
 Subsecció 4a. Prova de la classificació i de l'aptitud per a contractar a través de registres o llistes oficials de contractistes.
 Article 72. Certificacions de registres oficials de licitadors i empreses classificades.
 Article 73. Certificats comunitaris de classificació.
 Títol III. Objecte, preu i quantia del contracte.
 Capítol I. Normes generals.
 Article 74. Objecte del contracte.
 Article 75. Preu.
 Article 76. Càlcul del valor estimat dels contractes.
 Capítol II. Revisió de preus en els contractes de les administracions públiques.
 Article 77. Procedència i límits.
 Article 78. Sistema de revisió de preus.
 Article 79. Fórmules.
 Article 80. Coeficient de revisió.
 Article 81. Revisió en casos de demora en l'execució.
 Article 82. Pagament de l'import de la revisió.
 Títol IV. Garanties exigibles en la contractació del sector públic.
 Capítol I. Garanties a prestar en els contractes subscrits amb les administracions públiques.
 Secció 1a. Garantia definitiva.
 Article 83. Exigència de garantia.
 Article 84. Garanties admeses.
 Article 85. Règim de les garanties prestades per tercers.
 Article 86. Garantia global.
 Article 87. Constitució, reposició i reajustament de garanties.
 Article 88. Responsabilitats a què estan afectes les garanties.
 Article 89. Preferència en l'execució de garanties.
 Article 90. Devolució i cancel·lació de les garanties.
 Secció 2a. Garantia provisional.
 Article 91. Exigència i règim.
 Capítol II. Garanties a prestar en altres contractes del sector públic.
 Article 92. Supòsits i règim.
 Llibre II. Preparació dels contractes.
 Títol I. Preparació de contractes per les administracions públiques.
 Capítol I. Normes generals.
 Secció 1a. Expedient de contractació.
 Subsecció 1a. Tramitació ordinària.
 Article 93. Expedient de contractació: iniciació i contingut.
 Article 94. Aprovació de l'expedient.
 Article 95. Expedient de contractació en contractes menors.
 Subsecció 2a. Tramitació abreviada de l'expedient.
 Article 96. Tramitació urgent de l'expedient.
 Article 97. Tramitació d'emergència.
 Secció 2a. Plecs de clàusules administratives i prescripcions tècniques.
 Article 98. Plecs de clàusules administratives generals.
 Article 99. Plecs de clàusules administratives particulars.
 Article 100. Plecs de prescripcions tècniques.
 Article 101. Regles per a l'establiment de prescripcions tècniques.
 Article 102. Condicions especials d'execució del contracte.
 Article 103. Informació sobre les obligacions relatives a la fiscalitat, protecció del medi ambient, ocupació i condicions laborals.
 Article 104. Informació sobre les condicions de subrogació en contractes de treball.
 Capítol II. Normes especials per a la preparació de determinats contractes.
 Secció 1a. Actuacions preparatòries del contracte d'obres.
 Subsecció 1a. Projecte d'obres i replantejament.
 Article 105. Projecte d'obres.
 Article 106. Classificació de les obres.

Article 107. Contingut dels projectes i responsabilitat derivada de la seua elaboració.

Article 108. Presentació del projecte per l'empresari.

Article 109. Supervisió de projectes.

Article 110. Replantejament del projecte.

Subsecció 2a. Plecs de clàusules administratives en contractes sota la modalitat d'abonament total del preu.

Article 111. Contingut dels plecs de clàusules administratives en els contractes d'obra amb abonament total del preu.

Secció 2a. Actuacions preparatòries del contracte de concessió d'obra pública.

Article 112. Estudi de viabilitat.

Article 113. Avantprojecte de construcció i explotació de l'obra.

Article 114. Projecte de l'obra i replantejament d'este.

Article 115. Plecs de clàusules administratives particulars.

Secció 3a. Actuacions preparatòries del contracte de gestió de servicis públics.

Article 116. Règim jurídic del servici.

Article 117. Plecs i avantprojecte d'obra i explotació.

Secció 4a. Actuacions preparatòries dels contractes de col·laboració entre el sector públic i el sector privat.

Article 118. Avaluació prèvia.

Article 119. Programa funcional.

Article 120. Tancat del contracte.

Títol II. Preparació d'altres contractes.

Capítol únic. Regles aplicables a la preparació dels contractes subscrits per poders adjudicadors que no tinguem el caràcter d'administracions públiques i de contractes subvencionats.

Article 121. Establiment de prescripcions tècniques i preparació de plecs.

Llibre III. Selecció del contractista i adjudicació dels contractes.

Títol I. Adjudicació dels contractes.

Capítol I. Adjudicació dels contractes de les administracions públiques.

Secció 1a. Normes generals.

Subsecció 1a. Disposicions directives.

Article 122. Procediment d'adjudicació.

Article 123. Principis d'igualtat i transparència.

Article 124. Confidencialitat.

Subsecció 2a. Publicitat.

Article 125. Anunci previ.

Article 126. Convocatòria de licitacions.

Subsecció 3a. Licitació.

Article 127. Terminis de presentació de les sol·licituds de participació i de les proposicions.

Article 128. Reducció de terminis en cas de tramitació urgent.

Article 129. Proposicions dels interessats.

Article 130. Presentació de la documentació acreditativa del compliment de requisits previs.

Article 131. Admissibilitat de variants o millores.

Article 132. Subhasta electrònica.

Article 133. Successió en el procediment.

Subsecció 4a. Selecció de l'adjudicatari.

Article 134. Criteris de valoració de les ofertes.

Article 135. Classificació de les ofertes i adjudicació provisional i definitiva del contracte.

Article 136. Ofertes amb valors anormals o desproporcionats.

Subsecció 5a. Obligacions d'informació sobre el resultat del procediment.

Article 137. Notificació als candidats i licitadors.

Article 138. Publicitat de les adjudicacions.

Article 139. Renúncia a la formalització del contracte i desistiment del procediment d'adjudicació per l'Administració.

Subsecció 6a. Formalització del contracte.

Article 140. Formalització dels contractes.

Secció 2a. Procediment obert.

Article 141. Delimitació.

Article 142. Informació als licitadors.

Article 143. Terminis per a la presentació de proposicions.

Article 144. Examen de les proposicions i proposta d'adjudicació.

Article 145. Adjudicació.

Secció 3a. Procediment restringit.

Article 146. Caracterització.

Article 147. Criteris per a la selecció de candidats.

Article 148. Sol·licituds de participació.

Article 149. Selecció de sol·licitants.

Article 150. Contingut de les invitacions i informació als invitats.

Article 151. Proposicions.

Article 152. Adjudicació.

Secció 4a. Procediment negociat.

Article 153. Caracterització.

Subsecció 1a. Supòsits aplicables.

Article 154. Supòsits generals.

Article 155. Contractes d'obres.

Article 156. Contractes de gestió de servicis públics.

Article 157. Contractes de subministrament.

Article 158. Contractes de servicis.

Article 159. Altres contractes.

Subsecció 2a. Tramitació.

Article 160. Delimitació de la matèria objecte de negociació.

Article 161. Anunci de licitació i presentació de sol·licituds de participació.

Article 162. Negociació dels termes del contracte.

Secció 5a. Diàleg competitiu.

Article 163. Caracterització.

Article 164. Supòsits aplicables.

Article 165. Obertura del procediment i sol·licituds de participació.

Article 166. Diàleg amb els candidats.

Article 167. Presentació i examen de les ofertes.

Secció 6a. Normes especials aplicables als concursos de projectes.

Article 168. Àmbit d'aplicació.

Article 169. Bases del concurs.

Article 170. Participants.

Article 171. Publicitat.

Article 172. Decisió del concurs.

Capítol II. Adjudicació d'altres contractes del sector públic.

Secció 1a. Normes aplicables pels poders adjudicadors que no tinguen el caràcter d'administracions públiques.

Article 173. Delimitació general.

Article 174. Adjudicació dels contractes subjectes a regulació harmonitzada.

Article 175. Adjudicació dels contractes que no estiguen subjectes a regulació harmonitzada.

Secció 2a. Normes aplicables per altres ens, organismes i entitats del sector públic.

Article 176. Règim d'adjudicació de contractes.

Secció 3a. Normes aplicables en l'adjudicació de contractes subvencionats.

Article 177. Adjudicació de contractes subvencionats.

Títol II. Racionalització tècnica de la contractació.

Capítol I. Normes generals.

Article 178. Sistema per a la racionalització de la contractació de les administracions públiques.

Article 179. Sistemes per a la racionalització de la contractació d'altres entitats del sector públic.

Capítol II. Acords marc.

Article 180. Funcionalitat i límits.

Article 181. Procediment de formalització d'acords marc.

Article 182. Adjudicació de contractes basats en un acord marc.

Capítol III. Sistemes dinàmics de contractació.

Article 183. Funcionalitat i límits.

Article 184. Implementació.

Article 185. Incorporació d'empreses al sistema.

Article 186. Adjudicació de contractes en el marc d'un sistema dinàmic de contractació.

Capítol IV. Centrals de contractació.

Secció 1a. Normes generals.

Article 187. Funcionalitat i principis d'actuació.

Article 188. Creació de centrals de contractació per les comunitats autònomes i entitats locals.

Article 189. Adhesió a sistemes externs de contractació centralitzada.

Secció 2a. Contractació centralitzada en l'àmbit estatal.

Article 190. Règim general.

Article 191. Adquisició centralitzada d'equips i sistemes per al tractament de la informació.

Llibre IV. Efectes, compliment i extinció dels contractes administratius.

Títol I. Normes generals.

Capítol I. Efectes dels contractes.

Article 192. Règim jurídic.

Article 193. Vinculació al contingut contractual.

Capítol II. Prerogatives de l'Administració Pública en els contractes administratius.

Article 194. Enumeració.

Article 195. Procediment d'exercici.

Capítol III. Execució dels contractes.

Article 196. Execució defectuosa i demora.

Article 197. Resolució per demora i pròrroga dels contractes.

Article 198. Indemnització de danys i perjudis.

Article 199. Principi de risc i ventura.

Article 200. Pagament del preu.

Article 201. Transmissió dels drets de cobrament.

Capítol IV. Modificació dels contractes.

Article 202. Modificacions dels contractes.

Article 203. Suspensió dels contractes.

Capítol V. Extinció dels contractes.

Secció 1a. Disposició general.

Article 204. Extinció dels contractes.

Secció 2a. Compliment dels contractes.

Article 205. Compliment dels contractes i recepció de la prestació.

Secció 3a. Resolució dels contractes.

Article 206. Causes de resolució.

Article 207. Aplicació de les causes de resolució.

Article 208. Efectes de la resolució.

Capítol VI. Cessió dels contractes i subcontractació.

Secció 1a. Cessió dels contractes.

Article 209. Cessió dels contractes.

Secció 2a. Subcontractació.

Article 210. Subcontractació.

Article 211. Pagaments a subcontractistes i subministradors.

Títol II. Normes especials per a contractes d'obres, concessió d'obra pública, gestió de servicis públics, subministraments, servicis i de col·laboració entre el sector públic i el sector privat.

Capítol I. Contracte d'obres.

Secció 1a. Execució del contracte d'obres.

Article 212. Comprovació del replantejament.

Article 213. Execució de les obres i responsabilitat del contractista.

Article 214. Força major.

Article 215. Certificacions i abonaments a compte.

Article 216. Obres a preu fet i obres amb preu tancat.

Secció 2a. Modificació del contracte d'obres.

Article 217. Modificació del contracte d'obres.

Secció 3a. Compliment del contracte d'obres.

Article 218. Recepció i termini de garantia.

Article 219. Responsabilitat per vicis ocults.

Secció 4a. Resolució del contracte d'obres.

Article 220. Causes de resolució.

Article 221. Alteració substancial i suspensió de la iniciació de l'obra.

Article 222. Efectes de la resolució.

Capítol II. Contracte de concessió d'obra pública.

Secció 1a. Construcció de les obres objecte de concessió.

Article 223. Modalitats d'execució de les obres.

Article 224. Responsabilitat en l'execució de les obres per tercers.

Article 225. Principi de risc i ventura en l'execució de les obres.

Article 226. Modificació del projecte.

Article 227. Comprovació de les obres.

Secció 2a. Drets i obligacions del concessionari i prerrogatives de l'Administració concedent.

Subsecció 1a. Drets i obligacions del concessionari.

Article 228. Drets del concessionari.

Article 229. Obligacions del concessionari.

Article 230. Ús i conservació de l'obra pública.

Article 231. Zones complementàries d'explotació comercial.

Subsecció 2a. Prerrogatives i drets de l'Administració.

Article 232. Prerrogatives i drets de l'Administració.

Article 233. Modificació de l'obra pública.

Article 234. Segrest de la concessió.

Article 235. Penalitats per incompliments del concessionari.

Secció 3. Règim economicofinancer de la concessió.

Article 236. Finançament de les obres.

Article 237. Aportacions públiques a la construcció.

Article 238. Retribució per la utilització de l'obra.

Article 239. Aportacions públiques a l'explotació.

Article 240. Obres públiques diferenciades.

Article 241. Manteniment de l'equilibri econòmic del contracte.

Secció 4. Extinció de les concessions.

Article 242. Maneres d'extinció.

Article 243. Extinció de la concessió per transcurs del termini.

Article 244. Termini de les concessions.

Article 245. Causes de resolució.

Article 246. Aplicació de les causes de resolució.

Article 247. Efectes de la resolució.

Article 248. Destinació de les obres a l'extinció de la concessió.

Secció 5. Execució d'obres per tercers.

Article 249. Subcontractació.

Article 250. Adjudicació de contractes d'obres pel concessionari.

Capítol III. Contracte de gestió de servicis públics.

Secció 1. Disposicions generals.

Article 251. Àmbit del contracte.

Article 252. Règim jurídic.

Article 253. Modalitats de la contractació.

Article 254. Duració.

Secció 2. Execució del contracte de gestió de servicis públics.

Article 255. Execució del contracte.

Article 256. Obligacions generals.

Article 257. Prestacions econòmiques.

Secció 3. Modificació del contracte de gestió de servicis públics.

Article 258. Modificació del contracte i manteniment del seu equilibri econòmic.

Secció 4. Compliment i efectes del contracte de gestió de servicis públics.

Article 259. Reversió.

Article 260. Falta d'entrega de contraprestacions econòmiques i mitjans auxiliars.

Article 261. Incompliment del contractista.

Secció 5. Resolució del contracte de gestió de servicis públics.

Article 262. Causes de resolució.

Article 263. Aplicació de les causes de resolució.

Article 264. Efectes de la resolució.

Secció 6. Subcontractació del contracte de gestió de servicis públics.

Article 265. Subcontractació.

Capítol IV. Contracte de subministrament.

Secció 1. Regulació de determinats contractes de subministrament.

Article 266. Arrendament.

Article 267. Contractes de fabricació i aplicació de normes i usos vigents en comerç internacional.

Secció 2. Execució del contracte de subministrament.

Article 268. Entrega i recepció.

Article 269. Pagament del preu.

Article 270. Pagament en metàl·lic i en altres béns.

Article 271. Facultats de l'Administració en el procés de fabricació.

Secció 3. Modificació del contracte de subministrament.

Article 272. Modificació del contracte de subministrament.

Secció 4. Compliment del contracte de subministrament.

Article 273. Despeses d'entrega i recepció.

Article 274. Vicis o defectes durant el termini de garantia.

Secció 5. Resolució del contracte de subministrament.

Article 275. Causes de resolució.

Article 276. Efectes de la resolució.

Capítol V. Contractes de servicis.

Secció 1. Disposicions generals.

Article 277. Contingut i límits.

Article 278. Determinació del preu.

Article 279. Duració.

Article 280. Règim de contractació per a activitats docents.

Secció 2. Execució dels contractes de servicis.

Article 281. Execució i responsabilitat del contractista.

Secció 3. Modificació dels contractes de servicis de manteniment.

Article 282. Modificació d'estos contractes.

Secció 4. Compliment dels contractes de servicis.

Article 283. Compliment dels contractes.

Secció 5. Resolució dels contractes de servicis.

Article 284. Causes de resolució.

Article 285. Efectes de la resolució.

Secció 6. De l'esmena d'errors i responsabilitats en el contracte d'elaboració de projectes d'obres.

Article 286. Esmena d'errors i correcció de deficiències.

Article 287. Indemnitzacions.

Article 288. Responsabilitat per defectes o errors del projecte.

Capítol VI. Contractes de col·laboració entre el sector públic i el sector privat.

Article 289. Règim jurídic.

Article 290. Duració.

Llibre V. Organització administrativa per a la gestió de la contractació.

Títol I. Òrgans competents en matèria de contractació.

Capítol I. Òrgans de contractació.

Article 291. Òrgans de contractació.

Article 292. Autorització per a contractar.

Article 293. Desconcentració.

Article 294. Abstenció i recusació.

Capítol II. Òrgans d'assistència.

Article 295. Meses de contractació.

Article 296. Mesa especial del diàleg competitiu.

Article 297. Mesa de contractació del sistema estatal de contractació centralitzada.

Article 298. Jurats de concursos.

Capítol III. Òrgans consultius.

Article 299. Junta Consultiva de Contractació Administrativa.

Article 300. Òrgans consultius en matèria de contractació de les comunitats autònomes.

Títol II. Registres oficials.

Capítol I. Registres oficials de licitadors i empreses classificades.

Article 301. Registre Oficial de Licitadors i Empreses Classificades de l'Estat.

Article 302. Registres oficials de licitadors i empreses classificades de les comunitats autònomes.

Article 303. Contingut del registre.

Article 304. Voluntarietat de la inscripció.

Article 305. Responsabilitat de l'empresari en relació amb l'actualització de la informació registral.

Article 306. Publicitat.

Article 307. Col·laboració entre registres.

Capítol II. Registre de Contractes del Sector Públic.

Article 308. Registre de Contractes del Sector Públic.

Títol III. Gestió de la publicitat contractual per mitjans electrònics, informàtics i telemàtics.

Capítol únic. Plataforma de Contractació de l'Estat.

Article 309. Plataforma de Contractació de l'Estat.

Disposició addicional primera. Contractació a l'estranger.

Disposició addicional segona. Normes específiques de contractació en les entitats locals.

Disposició addicional tercera. Règim de contractació dels òrgans constitucionals de l'Estat i dels òrgans legislatius i de control autonòmics.

Disposició addicional quarta. Regles especials sobre competència per a adquirir equips i sistemes per al tractament de la informació i de les comunicacions.

Disposició addicional cinquena. Límits a la contractació amb empreses de treball temporal.

Disposició addicional sexta. Contractació amb empreses que tinguen en la seua plantilla persones amb discapacitat o en situació d'exclusió social i amb entitats sense ànim de lucre.

Disposició addicional setèima. Contractes reservats.

Disposició addicional octava. Classificació exigible per les universitats públiques.

Disposició addicional novena. Exempció de l'exigència de classificació per a les universitats públiques.

Disposició addicional deu. Exempció de requisits per als organismes públics d'investigació com a adjudicatari de contractes.

Disposició addicional onze. Contractes subscrits en els sectors de l'aigua, de l'energia, dels transports i dels servicis postals.

Disposició addicional dotze. Normes especials per a la contractació de l'accés a bases de dades i la subscripció a publicacions.

Disposició addicional tretze. Modificacions de quantitats, terminis i d'altres derivades dels annexos de directives comunitàries.

Disposició addicional catorze. Actualització de xifres fixades per la Unió Europea.

Disposició addicional quinze. Còmput de terminis.

Disposició addicional setze. Referències a l'Impost sobre el Valor Afegit.

Disposició addicional disset. Espai econòmic europeu.

Disposició addicional dihuit. Normes relatives als mitjans de comunicació utilitzables en els procediments regulats en esta llei.

Disposició addicional dènou. Ús de mitjans electrònics, informàtics i telemàtics en els procediments regulats en la llei.

Disposició addicional vint. Substitució de lletrats en les meses de contractació.

Disposició addicional vint-i-una. Garantia d'accessibilitat per a persones amb discapacitat.

Disposició addicional vint-i-dos. Responsabilitat de les autoritats i del personal al servici de les administracions públiques.

Disposició addicional vint-i-tres. Concerts per a la prestació de l'assistència sanitària i farmacèutica subscrits per la Mutualitat de Funcionaris Civils de l'Estat, la Mutualitat General Judicial i l'Institut Social de les Forces Armades.

Disposició addicional vint-i-quatre. Contractes inclosos en l'àmbit de l'article 296 del Tractat Constitutiu de la Comunitat Europea.

Disposició addicional vint-i-cinc. Règim de contractació de certs organismes.

Disposició addicional vint-i-sis. Plecs de clàusules administratives per a la contractació de mitjans per a la lluita contra els incendis forestals.

Disposició addicional vint-i-set. Pràctiques contràries a la lliure competència.

Disposició addicional vint-i-huit. Règim de subcontractació de prestacions contractades per les entitats públiques empresarials.

Disposició addicional vint-i-nou. Prestació d'assistència sanitària en situacions d'urgència.

Disposició addicional trenta. Règim jurídic de l'«Empresa de Transformació Agrària, Societat Anònima» (TRAGSA) i de les seues filials.

Disposició addicional trenta-una. Protecció de dades de caràcter personal.

Disposició addicional trenta-dos.

Disposició addicional trenta-tres. Règim de contractació dels òrgans dels territoris històrics del País Basc.

Disposició transitòria primera. Expedients iniciats i contractes adjudicats amb anterioritat a l'entrada en vigor d'esta llei.

Disposició transitòria segona. Fórmules de revisió.

Disposició transitòria tercera. Determinació de quantitats pels departaments ministerials respecte dels organismes autònoms adscrits a estos.

Disposició transitòria quarta. Registres de licitadors.

Disposició transitòria cinquena. Determinació dels casos en què és exigible la classificació de les empreses.

Disposició transitòria sexta. Règim transitori dels procediments d'adjudicació dels contractes no subjectes a regulació harmonitzada subscrits per entitats que no tenen el caràcter d'Administració pública.

Disposició transitòria setèima. Aplicació anticipada de la delimitació de l'àmbit subjectiu d'aplicació de la llei.

Disposició derogatòria única. Derogació normativa.

Disposició final primera. Modificació de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, de Bases del Règim Local.

Disposició final segona. Modificació de la Llei General Pressupostària.

Disposició final tercera. Modificació de la Llei 1/1999, de 5 de gener, reguladora de les entitats de capital-risc i de les seues societats gestores.

Disposició final quarta. Modificació de la Llei 22/2003, de 9 de juliol, Concursal.

Disposició final cinquena. Modificació de la Llei 39/2003, de 17 de novembre, del Sector Ferroviari.

Disposició final sexta. Actualització de les referències a determinats òrgans.

Disposició final setètima. Títols competencials.

Disposició final octava. Normes aplicables als procediments regulats en esta llei.

Disposició final novena. Habilitació normativa en matèria d'ús de mitjans electrònics, informàtics o telemàtics, i ús de factura electrònica.

Disposició final deu. Mandat de presentació d'un projecte normatiu.

Disposició final onze. Habilitació per al desplegament reglamentari.

Disposició final dotze. Entrada en vigor.

Annex I. Activitats a què es referix l'apartat 1 de l'article 6.

Annex II. Servicis a què es referix l'article 10.

Annex III. Llista de productes previstos en la lletra a) de l'apartat 1 de l'article 15, pel que fa als contractes de subministraments adjudicats per òrgans de contractació del sector de la Defensa.

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

I

Des de l'adhesió a les comunitats europees, la normativa comunitària ha sigut el referent obligat de la nostra legislació de contractes públics, de tal manera que, en els últims vint anys, les successives reformes que han portat des del Text Articulat de la Llei de Bases de la Llei de Contractes de l'Estat fins al Text Refós de la Llei de Contractes de les Administracions Públiques han tingut com una de les seues principals justificacions la necessitat d'adaptar esta legislació als requeriments de les directives comunitàries.

Esta Llei de Contractes del Sector Públic també ha trobat en l'exigència d'incorporar al nostre ordenament una nova disposició comunitària en la matèria l'impuls primordial per a la seua elaboració. Les Directives 92/50/CEE del Consell, de 18 de juny de 1992, sobre coordinació dels procediments d'adjudicació dels contractes públics de servicis; 93/36/CEE del Consell, de 14 de juny de 1993, sobre coordinació dels procediments d'adjudicació dels contractes públics de subministrament; i 93/37/CEE del Consell, de 14 de juny de 1993, sobre coordinació dels procediments d'adjudicació dels contractes públics d'obres, han sigut substituïdes recentment per la Directiva 2004/18/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 31 de març de 2004, sobre coordinació dels procediments d'adjudicació dels contractes públics d'obres, de subministrament i de servicis, disposició que, alhora que refon les anteriors, introduïx nombrosos i transcendents canvis en esta regulació, cosa que suposa un avanç qualitatiu en la normativa europea de contractes.

No obstant això, encara que la necessitat d'incorporar al nostre ordenament la Directiva 2004/18/CE és el motiu determinant de l'obertura d'un nou procés de revisió de la nostra legislació de contractes públics, este punt de partida no ha operat com a límit o condicionant del seu

abast. La norma resultant, en conseqüència, no es constreny a traslladar les noves directrius comunitàries, sinó que, adoptant un plantejament de reforma global, introduïx modificacions en diversos àmbits d'esta legislació en resposta a les peticions formulades des de múltiples instàncies (administratives, acadèmiques, socials i empresarials) d'introduir diverses millores en esta i donar solució a certs problemes que l'experiència aplicada de la Llei de Contractes de les Administracions Públiques ha posat en relleu.

II

Fins a hores d'ara, les reformes de la legislació de contractes que s'han succeït des de 1986 han sigut tributàries, en última instància, del plantejament de la Llei de Contractes de l'Estat, el model de regulació de les quals s'ha anat assumint pels diferents textos legals sense ser objecte d'un qüestionament de fons; fins i tot, la Llei de 18 de maig de 1995, que va suposar un punt d'inflexió per a la nostra legislació en la matèria, responia, en les seues concepcions bàsiques, a eixe model. La normativa de contractes del sector públic s'ha construït, en este sistema, al voltant del contracte de l'Administració pública (ja siga esta únicament l'Administració General de l'Estat, com en la Llei de 1965, o bé siga el concepte en un sentit més ampli, com comença a apuntar-se a partir del 1986 i es consagra de forma oberta a partir del 1995) i, més específicament, al voltant del contracte administratiu de l'Administració pública. La necessitat de pautar la contractació d'altres subjectes –ja siga per determinacions de dret comunitari, les disposicions del qual en la matèria s'apliquen a altres entitats del sector públic, o fins i tot a subjectes de dret que es troben fora d'este, o per raons de política legislativa interna, a fi de tancar les normes sobre contractació del sector públic– es resolia en este model bé per mitjà de l'extensió parcial d'eixa regulació (en el qual es referia a normes incloses en l'àmbit de regulació pròpia de les directives comunitàries: disposicions sobre preparació i adjudicació del contracte i sobre requisits d'aptitud –capacitat i solvència– del contractista particular, bàsicament) a certs contractes subjectes a les disposicions comunitàries, bé per mitjà de la declaració de sotmetiment dels restants contractes del sector públic a certs principis que havien de presidir la seua adjudicació. Esta tècnica de regulació presentava els inconvenients fonamentals de situar el règim aplicable als contractes no subscrits per administracions públiques en un àmbit caracteritzat per la seua indefinició, tret especialment notori en el cas dels contractes no subjectes a les directives comunitàries, i de renunciar, en el cas dels contractes sotmesos a les seues previsions, a efectuar una modulació de les diferents normes d'eixe règim per a ajustar-les a les característiques pròpies dels distints subjectes que havien d'aplicar-lo, en la mesura que eixa translació de disposicions pensades inicialment per a administracions públiques s'efectuava en bloc i sense interposició d'una desitjable activitat d'adequació, que es posava sota la responsabilitat del seu intèrpret o aplicador.

Inseparablement unit a l'anterior, l'opció de regular els contractes públics a partir de la disciplina dels contractes subscrits per l'Administració ha contribuït en gran manera a evitar el plantejament de la qüestió relativa a la conveniència d'identificar inequívocament els àmbits d'esta normativa, els quals es troben condicionats per les prescripcions de les directives comunitàries pel fet que, en tot el que es referix a exigències de procediments, garanties per al licitador i preservació dels principis de publicitat, concurrència i transparència, la nostra legislació de contractes ha sigut sempre equiparable a l'europea i, fins i tot, més estricta. Això ha difuminat les fronteres entre l'aspecte comunitari i el nacional en les

nostres normes contractuals i, consegüentment, ha enterbolit l'anàlisi de les relacions entre ambdós esferes.

Des de la consideració metodològica que és inajornable inserir la nostra legislació en la matèria dins d'un marc de referència que permeta superar estes limitacions, la Llei de Contractes del Sector Públic ha adoptat un enfocament que, separant-se dels seus antecedents, aborda la regulació de l'activitat contractual pública des d'una definició àmplia del seu àmbit d'aplicació i busca una identificació funcional precisa de l'àrea normativa vinculada a les directives europees sobre contractes públics, tenint en compte que es tracta d'una llei que ha d'operar en un context jurídic fortament mediatitzat per normes supranacionals i en relació amb una variada tipologia de subjectes. Desplegar la Llei de Contractes com una norma que, des del seu plantejament inicial, es dissenya tenint en compte la seua aplicabilitat a tots els subjectes del sector públic, permet donar una resposta més adequada als problemes adés apuntats, aproximant el seu àmbit d'aplicació al de les normes comunitàries de referència, incrementant la seguretat jurídica en eliminar remissions imprecises i aclarir les normes d'aplicació, augmentant l'eficiència de la legislació al tindre en compte la configuració jurídica peculiar de cada destinatari per a modular adequadament les regles que li són aplicables, i preveient un nínxol normatiu perquè, en línia amb les posicions que postulen una major disciplina en l'actuació del sector públic en el seu conjunt, puguen incloure's regles per a subjectes que tradicionalment s'han situat extramurs d'esta legislació. La identificació de les disposicions lligades a les directives de contractació, per la seua banda, permet emmarcar de forma nítida l'àmbit de regulació disponible per al legislador nacional, dins del respecte als principis i disposicions del Dret Comunitari originari que determinen la submissió de tota la contractació pública, si més no, als principis de publicitat i concurrència, a l'efecte de matisar el règim de contractació dels diferents subjectes sotmesos a la llei i facilitar l'anàlisi de la norma de cara a adoptar decisions de política legislativa.

III

Ratificant este canvi d'enfocament, la present llei se separa de l'arquitectura adoptada per la legislació de contractes públics des de la Llei 13/1995, de 18 de maig, basada en una estructura bipolar construïda al voltant d'una «part general», composta per normes aplicables a tots els contractes, i una «part especial» en què s'arreglaven les peculiaritats de règim jurídic dels contractes administratius «típics». Esta sistemàtica, que va constituir un notable avanç tècnic respecte de la configuració clàssica de la Llei de Contractes de l'Estat, no resulta, no obstant això, la més adequada per a donar suport a una norma amb l'abast que es pretén per a la Llei de Contractes del Sector Públic, afectada pels condicionants de regular de forma directa el règim de contractació d'un ventall més ampli de subjectes destinataris, i de fer possible, des de la mateixa estructura de la llei, un tractament diferenciat de les normes que són transcripció de disposicions comunitàries.

Així, l'articulat de la llei s'ha estructurat en un títol preliminar dedicat a recollir unes disposicions generals i cinc llibres que es dediquen, successivament, a regular la configuració general de la contractació del sector públic i els elements estructurals dels contractes, la preparació d'estos contractes, la selecció del contractista i l'adjudicació dels contractes, els efectes, el compliment i l'extinció dels contractes administratius, i l'organització administrativa per a la gestió de la contractació. El criteri primordial d'estructuració atén les matèries regulades (títol preliminar i llibres I, IV i V) o blocs homogenis

d'actuació (llibres II i III). Dins d'eixos primers nivells d'ordenació, les divisions ulteriors s'han establert desagregant eixos mateixos criteris (llibres I, III i V), o introduint una nova pauta basada en l'abast de les normes, segons siguen aplicables a tots els contractes, amb caràcter general, o només a determinats tipus contractuals (llibres II i IV); finalment, en els llibres II i III, ha sigut necessari utilitzar un criteri addicional, que agrupe les disposicions per raó dels seus distints destinataris dins del sector públic.

IV

Prenent com a referència els principis que han guiat l'elaboració d'esta llei, les principals novetats que presenta el seu contingut en relació amb el seu immediat precedent, el Text Refós de la Llei de Contractes de les Administracions Públiques, afecten: 1) la delimitació del seu àmbit d'aplicació, 2) la singularització de les normes que deriven directament del dret comunitari; 3) la incorporació de les noves regulacions sobre contractació que introduïx la Directiva 2004/18/CE, 4) la simplificació i millora de la gestió contractual, i 5) la tipificació legal d'una nova figura, el contracte de col·laboració entre el sector públic i el sector privat:

1. A fi d'ajustar l'àmbit d'aplicació de la llei al de les directives comunitàries, així com per a no deixar entitats del sector públic exemptes de regulació, la delimitació dels ens subjectes es realitza en termes molt amplis. A este efecte, l'article 3.1 enumera en les lletres a) a g) les entitats que, d'acord amb una determinació de política legislativa interna i autònoma es considera convenient que, en tot cas, se subjecten a la legislació de contractes públics. Esta llista, inspirada en la definició de sector públic de la Llei General Pressupostària, amb les pertinents correccions terminològiques per a permetre l'extrapolació de les seues categories als sectors autonòmic i local i l'addició de mencions expresses a les universitats públiques i als denominats «reguladors independents», està formulada en termes extremadament amplis. Per a assegurar el tancament del sistema, la lletra h) d'este apartat –que funciona com a clàusula residual i reproduïx literalment la definició d'«organisme públic» de la directiva 2004/18/CE, com a poder adjudicador subjecte a esta– garanteix que, en tot cas, l'àmbit d'aplicació de la llei s'estenga a qualsevol organisme o entitat que, d'acord amb la norma comunitària, haja d'estar sotmesa a les seues prescripcions. Dins de les entitats del sector públic, la llei distingix tres categories de subjectes que presenten un diferent nivell de sotmetiment a les seues prescripcions: administracions públiques; ens del sector públic que, no tenint el caràcter d'Administració pública, estan subjectes a la directiva 2004/18, i ens del sector públic que no són administracions públiques ni estan sotmesos a esta directiva. El fet que es pose l'èmfasi en la regulació de la contractació de les administracions públiques, sotmetent-la a disposicions més detallades que les que regixen per a les entitats subjectes a la llei que no tenen este caràcter (sobretot pel que fa a la formalització de contractes no subjectes a regulació harmonitzada) no significa que estes últimes no puguen fer ús de determinades tècniques de contractació o de figures contractuals contemplades de manera expressa només en relació amb aquelles (subhasta electrònica, contractes de col·laboració o instruments per a la racionalització de la contractació, per exemple) ja que sempre serà possible que siguen incorporades a les instruccions internes de contractació que han d'aprovar eixes entitats o que es concloguen a l'empara del principi de llibertat de pactes.

2. Com a mitjà per a identificar l'àmbit normatiu supeditat a les prescripcions de les directives comuni-

tàries s'ha encunyat la categoria legal de «contractes subjectes a regulació harmonitzada», que defineix els negocis que, per raó de l'entitat contractant, del seu tipus i de la seua quantia, es troben sotmesos a les directrius europees. La positivitat d'esta categoria té com a finalitat permetre la modulació de l'aplicabilitat de les disposicions comunitàries als distints contractes del sector públic, i la restringeixen, quan així es considere convenient, només als casos estrictament exigits per estes. Per exclusió, utilitzant-lo de forma negativa, el concepte també servix per a definir el conjunt de contractes respecte dels quals el legislador nacional té plena llibertat quant a la configuració del seu règim jurídic. La identificació d'estos contractes s'ajusta als paràmetres de la Directiva, amb les dos matisacions següents: d'una banda, i en minoració de la caracterització efectuada per la norma comunitària, el concepte no inclou, per economia normativa i simplicitat de redacció, els contractes de servicis de les categories 17 a 27 de l'annex II, als quals la disposició comunitària declara aplicables només les normes sobre establiment de prescripcions tècniques i publicitat de les adjudicacions: en la mesura que l'àmbit de l'exempció supera amb molt el de la subjecció, s'ha optat per deixar-los fora de la categoria de «contractes subjectes a regulació harmonitzada» i establir el seu sotmetiment a les mateixes regles que estos en els llocs pertinents de la llei; d'altra banda, i com a prescripció extensiva respecte del dret comunitari, que no ha abordat encara la seua regulació, es qualifiquen com a contractes subjectes a regulació harmonitzada, en tot cas, els contractes de col·laboració entre el sector públic i el sector privat, en atenció a la seua complexitat, quantia, i peculiar configuració.

3. Incorporant en els seus propis termes i sense reserves les directrius de la Directiva 2004/18/CE, la Llei de Contractes del Sector Públic inclou substancials innovacions pel que fa a la preparació i adjudicació dels negocis subjectes a esta. Sintèticament exposades, les principals novetats afecten la previsió de mecanismes que permeten introduir en la contractació pública consideracions de tipus social i mediambiental, configurant-les com a condicions especials d'execució del contracte o com a criteris per a valorar les ofertes, prefigurant una estructura que permeta acollir pautes d'adequació dels contractes a nous requeriments ètics i socials, com són els d'acomodació de les prestacions a les exigències d'un «comerç just» amb els països subdesenvolupats o en via de desenvolupament com preveu la Resolució del Parlament Europeu en Comerç Just i Desenvolupament [2005/2245 (INI)], i que permeten ajustar la demanda pública de béns i servicis a la disponibilitat real dels recursos naturals, a l'articulació d'un nou procediment d'adjudicació, el diàleg competitiu, pensat per a contractes de gran complexitat en què la definició final del seu objecte només pot obtindre's a través de la interacció entre l'òrgan de contractació i els licitadors; a la nova regulació de diverses tècniques per a racionalitzar les adquisicions de béns i servicis (acords marc, sistemes dinàmics d'adquisició i centrals de compres); o, en fi, assumint les noves tendències a favor de la desmaterialització dels procediments, optant per la plena inserció dels mitjans electrònics, informàtics i telemàtics en l'àmbit de la contractació pública, a fi de fer més fluides i transparents les relacions entre els òrgans de contractació i els operadors econòmics. Amb la mateixa finalitat d'incorporar normes de dret comunitari derivat, s'articula un nou recurs administratiu especial en matèria de contractació, a fi de traslladar la Directiva 89/665/CEE del Consell, de 21 de desembre de 1989, relativa a la coordinació de les disposicions legals, reglamentàries i administratives referents a l'aplicació dels procediments de recurs en matèria d'adjudicació dels contractes públics

de subministraments i d'obres, tal com ha sigut interpretada pel Tribunal de Justícia de la Unió Europea.

4. Obligadament, la nova llei efectua una revisió general de la regulació de la gestió contractual, a fi d'avançar en la seua simplificació i racionalització, i disminuir els costos i les càrregues que recauen sobre l'entitat contractant i els contractistes particulars. Esta revisió ha afectat, de manera particular, el sistema de classificació de contractistes, els mitjans d'acreditació dels requisits d'aptitud exigits per a contractar amb el sector públic, i els procediments d'adjudicació, i ha elevat les quanties que marquen els límits superiors dels simplificats –procediment negociat i el corresponent als contractes menors– i ha articulat un nou procediment negociat amb publicitat per a contractes no subjectes a regulació harmonitzada que no superen una determinada quantia. A més, i des d'un punt de vista formal, s'ha aprofitat per a incorporar a la nostra legislació la terminologia comunitària de la contractació, a fi de facilitar, ja des del pla semàntic, la interoperabilitat amb els sistemes europeus de contractació. Això ha suposat l'abandó de certes denominacions tradicionals en el nostre dret, que no dels corresponents conceptes, que subsistixen sota noms més ajustats al context europeu. En particular, els termes «concur» i «subhasta» –que en la legislació nacional es referien, de forma un tant artificiosa, a «formes d'adjudicació» del contracte com a instrument que havia d'utilitzar-se en conjunció amb els «procediments d'adjudicació», se subsumixen en l'expressió «oferta econòmicament més avantatjosa», que remet en definitiva, als criteris que l'òrgan de contractació ha de tindre en compte per a valorar les ofertes dels licitadors en els diferents procediments oberts, restringits o negociats, i ja s'utilitze un únic criteri (el preu, com en l'antiga «subhasta») o ja es considere una multiplicitat d'estos (com en l'antic «concur»)–. El concepte legal d'«oferta econòmicament més avantatjosa» és, no obstant això, més ampli que el manejat en la Directiva 2004/18, que engloba tant la noció estricta present en la norma comunitària –que pressuposa la utilització d'una multiplicitat de paràmetres de valoració–, com el criteri del «preu més baix», que la dita disposició distingix formalment de l'anterior; la llei ha posat ambdós conceptes comunitaris sota una mateixa rúbrica per a evitar forçar el valor lingüístic usual de les expressions utilitzades (no s'entendria que l'oferta més barata, quan l'únic criteri a valorar siga el preu, no siga qualificada com a l'«econòmicament més avantatjosa»), i per a facilitar el seu ús com a directriu que remarque la necessitat d'atendre a criteris d'eficiència en la contractació. A més, per a reforçar el control del compliment del contracte i agilitzar la solució de les diverses incidències que poden sorgir durant la seua execució, s'ha regulat la figura del responsable del contracte, que pot ser una persona física o jurídica, integrada en l'ens, organisme o entitat contractant o aliena a este, i vinculada també amb este a través de l'oportú contracte de servicis, al qual l'òrgan de contractació podrà, entre altres opcions, encomanar la gestió integral del projecte, amb l'exercici de les facultats de la seua competència en relació amb la direcció i supervisió de la manera en què es realitzen les prestacions que constituïsquen el seu objecte.

5. Nominats únicament en la pràctica de la contractació pública, la llei, finalment, tipifica normativament els contractes de col·laboració entre el sector públic i el sector privat, com a noves figures contractuals que podran utilitzar-se per a l'obtenció de prestacions complexes o afectades d'una certa indeterminació inicial, i el finançament del qual pot ser assumida, en un principi, per l'operador privat, mentres que el preu a pagar per l'Administració podrà compassar-se a l'efectiva utilització dels béns i servicis que constituïxen el seu objecte.

TÍTOL PRELIMINAR

Disposicions generals

CAPÍTOL I

Objecte i àmbit d'aplicació de la llei

Article 1. *Objecte i finalitat.*

La present llei té com a objecte regular la contractació del sector públic, a fi de garantir que esta s'ajuste als principis de llibertat d'accés a les licitacions, publicitat i transparència dels procediments, i no discriminació i igualtat de tracte entre els candidats, i d'assegurar, en connexió amb l'objectiu d'estabilitat pressupostària i control del gasto, una eficient utilització dels fons destinats a la realització d'obres, l'adquisició de béns i la contractació de servicis per mitjà de l'exigència de la definició prèvia de les necessitats a satisfer, la salvaguarda de la lliure competència i la selecció de l'oferta econòmicament més avantatjosa.

És igualment objecte d'esta llei la regulació del règim jurídic aplicable a l'efecte, compliment i extinció dels contractes administratius, en atenció a les finalitats institucionals de caràcter públic que, a través d'estos, es tracten de realitzar.

Article 2. *Àmbit d'aplicació.*

1. Són contractes del sector públic i, en conseqüència, estan sotmesos a la present llei en la forma i els termes previstos en esta, els contractes onerosos, siga quina que siga la seua naturalesa jurídica, que subscriuen els ens, els organismes i les entitats enumerats en l'article 3.

2. Estan també subjectes a la present llei, en els termes que s'hi s'assenyalen, els contractes subvencionats pels ens, organismes i entitats del sector públic que subscrigen altres persones físiques o jurídiques en els supòsits previstos en l'article 17, així com els contractes d'obres que realitzen els concessionaris d'obres públiques en els casos de l'article 250.

3. L'aplicació d'esta llei als contractes que subscriuen les comunitats autònomes i les entitats que integren l'Administració local, o els organismes que en depenguen, així com els contractes subvencionats per qualsevol d'estes entitats, s'efectuarà en els termes que preveu la disposició final sèptima.

Article 3. *Àmbit subjectiu.*

1. A l'efecte d'esta llei, es considera que formen part del sector públic els següents ens, organismes i entitats:

a) L'Administració General de l'Estat, les administracions de les comunitats autònomes i les entitats que integren l'Administració local.

b) Les entitats gestores i els servicis comuns de la Seguretat Social.

c) Els organismes autònoms, les entitats públiques empresarials, les universitats públiques, les agències estatals i qualsevol entitat de dret públic amb personalitat jurídica pròpia vinculades a un subjecte que pertanga al sector públic o que en depenguen, incloent-hi aquelles que, amb independència funcional o amb una especial autonomia reconeguda per la llei, tinguen atribuïdes funcions de regulació o control de caràcter extern sobre un determinat sector o activitat.

d) Les societats mercantils, en el capital social de les quals la participació, directa o indirecta, d'entitats de les mencionades en les lletres a) a f) del present apartat siga superior al 50 per 100.

e) Els consorcis dotats de personalitat jurídica pròpia als quals es referixen l'article 6.5 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú, i la legislació de règim local.

f) Les fundacions que es constituïsquen amb una aportació majoritària, directa o indirecta, d'una o diverses entitats integrades en el sector públic, o el patrimoni fundacional del qual, amb un caràcter de permanència, estiga format en més d'un 50 per 100 per béns o drets aportats o cedits per les mencionades entitats.

g) Les mútues d'accidents de treball i malalties professionals de la Seguretat Social.

h) Qualsevol ens, organismes o entitats amb personalitat jurídica pròpia, que hagen sigut creats específicament per a satisfer necessitats d'interés general que no tinguen caràcter industrial o mercantil, sempre que un o més subjectes pertanyents al sector públic financen majoritàriament la seua activitat, controlen la seua gestió, o anomenen més de la mitat dels membres del seu òrgan d'administració, direcció o vigilància.

i) Les associacions constituïdes pels ens, els organismes i les entitats mencionats en les lletres anteriors.

2. Dins del sector públic, i a l'efecte d'esta llei, tindran la consideració d'administracions públiques els següents ens, organismes i entitats:

a) Els mencionats en les lletres a) i b) de l'apartat anterior.

b) Els organismes autònoms.

c) Les universitats públiques.

d) Les entitats de dret públic que, amb independència funcional o amb una especial autonomia reconeguda per la llei, tinguen atribuïdes funcions de regulació o control de caràcter extern sobre un determinat sector o activitat, i

e) Les entitats de dret públic vinculades a una o diverses administracions públiques o dependents d'estes que complisquen alguna de les característiques següents:

1a. Que la seua activitat principal no consistisca en la producció en règim de mercat de béns i servicis destinats al consum individual o col·lectiu, o que efectuen operacions de redistribució de la renda i de la riquesa nacional, en tot cas sense ànim de lucre, o

2a. Que no es financen majoritàriament amb ingressos, siga quina siga la seua naturalesa, obtinguts com a contrapartida a l'entrega de béns o a la prestació de servicis.

No obstant això, no tindran la consideració d'administracions públiques les entitats públiques empresarials estatals i els organismes assimilats dependents de les comunitats autònomes i entitats locals.

3. Es consideraran poders adjudicadors, a l'efecte d'esta llei, els ens, organismes i entitats següents:

a) Les administracions públiques.

b) Tots els altres ens, organismes o entitats amb personalitat jurídica pròpia diferents dels expressats en la lletra a) que hagen sigut creats específicament per a satisfer necessitats d'interés general que no tinguen caràcter industrial o mercantil, sempre que un o més subjectes que hagen de considerar-se poder adjudicador d'acord amb els criteris d'este apartat 3 financen majoritàriament la seua activitat, controlen la seua gestió, o anomenen més de la mitat dels membres del seu òrgan d'administració, direcció o vigilància.

c) Les associacions constituïdes pels ens, organismes i entitats mencionats en les lletres anteriors.

Article 4. *Negocis i contractes exclosos.*

1. Estan exclosos de l'àmbit de la present llei els negocis i relacions jurídiques següents:

a) La relació de servei dels funcionaris públics i els contractes regulats en la legislació laboral.

b) Les relacions jurídiques consistents en la prestació d'un servei públic, la utilització de la qual pels usuaris requereisca l'abonament d'una tarifa, taxa o preu públic d'aplicació general.

c) Els convenis de col·laboració que subscriga l'Administració General de l'Estat amb les entitats gestores i serveis comuns de la Seguretat Social, les universitats públiques, les comunitats autònomes, les entitats locals, organismes autònoms i restants entitats públiques, o els que subscriuen estos organismes i entitats entre si, llevat que, per la seua naturalesa, tinguen la consideració de contractes subjectes a esta llei.

d) Els convenis que, d'acord amb les normes específiques que els regulen, subscriga l'Administració amb persones físiques o jurídiques subjectes al dret privat, sempre que el seu objecte no estiga comprés en el dels contractes regulats en esta llei o en normes administratives especials.

e) Els convenis inclosos en l'àmbit de l'article 296 del Tractat Constitutiu de la Comunitat Europea que es conclouen en el sector de la defensa.

f) Els acords que subscriga l'Estat amb altres Estats o amb entitats de dret internacional públic.

g) Els contractes de subministrament relatius a activitats directes dels organismes de dret públic dependents de les administracions públiques, l'activitat dels quals tinga caràcter comercial, industrial, financer o anàleg, si els béns sobre els quals versen han sigut adquirits amb el propòsit de tornar-los, amb transformació o sense, al tràfic jurídic patrimonial, d'acord amb els seus fins peculiars, sempre que estos organismes actuen en exercici de competències específiques, atribuïdes a estos per la llei.

h) Els contractes i els convenis derivats d'acords internacionals subscrits de conformitat amb el Tractat Constitutiu de la Comunitat Europea amb un o més països no membres de la Comunitat, relatius a obres o subministraments destinats a la realització o explotació conjunta d'una obra, o relatius als contractes de serveis destinats a la realització o explotació en comú d'un projecte.

i) Els contractes i convenis efectuats en virtut d'un acord internacional subscrit en relació amb l'estacionament de tropes.

j) Els contractes i convenis adjudicats en virtut d'un procediment específic d'una organització internacional.

k) Els contractes relatius a serveis d'arbitratge i conciliació.

l) Els contractes relatius a serveis financers relacionats amb l'emissió, compra, venda i transferència de valors o d'altres instruments financers, en particular les operacions relatives a la gestió financera de l'Estat, així com les operacions destinades a l'obtenció de fons o capital pels ens, organismes i entitats del sector públic, així com els serveis prestats pel Banc d'Espanya i les operacions de tresoreria.

m) Els contractes pels quals un ens, organisme o entitat del sector públic s'obligue a entregar béns o drets o prestar algun servei, sense perjudici que l'adquirent dels béns o el receptor dels serveis, si és una entitat del sector públic subjecta a esta llei, haja d'ajustar-se a les seues prescripcions per a la formalització del corresponent contracte.

n) Els negocis jurídics en la virtut dels quals s'encarregue a una entitat que, d'acord amb el que assenyala l'article 24.6, tinga atribuïda la condició de mitjà propi i servei tècnic d'este, la realització d'una determinada prestació. No obstant això, els contractes

que hagen de subscriure les entitats que tinguen la consideració de mitjà propi i servei tècnic per a la realització de les prestacions objecte de l'encàrrec estaran sotmesos a esta llei en els termes que siguen procedents d'acord amb la naturalesa de l'entitat que els subscriga i el tipus i la quantia d'estos, i, en tot cas, quan es tracte de contractes d'obres, serveis o subministraments, les quanties dels quals superen els llindars establits en la secció 2a del capítol II d'este títol preliminar, les entitats de dret privat hauran d'observar per a la seua preparació i adjudicació les regles establides en els articles 121.1 i 174.

o) Les autoritzacions i concessions sobre béns de domini públic i els contractes d'explotació de béns patrimonials diferents dels definits en l'article 7, que es regularan per la seua legislació específica excepte en els casos en què expressament es declaren aplicables les prescripcions de la present llei.

p) Els contractes de compravenda, donació, permuta, arrendament i la resta de negocis jurídics anàlegs sobre béns immobles, valors negociables i propietats incorporals, llevat que recaiguen sobre programes d'ordinador i hagen de ser qualificats com a contractes de subministrament o serveis, que tindran sempre el caràcter de contractes privats i es regiran per la legislació patrimonial. En estos contractes no podran incloure's prestacions que siguen pròpies dels contractes típics regulats en la secció 1a del capítol II del títol preliminar, si el valor estimat d'estes és superior al 50 % de l'import total del negoci o si no mantenen amb la prestació característica del contracte patrimonial relacions de vinculació i complementarietat en els termes que preveu l'article 25; en estos dos supòsits, les dites prestacions hauran de ser objecte de contractació independent d'acord amb el que estableix esta llei.

q) Els contractes de serveis i subministrament subscrits pels organismes públics d'investigació estatals i els organismes semblants de les comunitats autònomes que tinguen com a objecte prestacions o productes necessaris per a l'execució de projectes d'investigació, desenvolupament i innovació tecnològica o serveis tècnics, quan la presentació i l'obtenció de resultats derivats d'estos estiga lligada a retorns científics, tecnològics o industrials susceptibles d'incorporar-se al tràfic jurídic i la seua realització haja sigut encomanada a equips d'investigació de l'organisme per mitjà de processos de concurrència competitiva.

2. Els contractes, negocis i relacions jurídiques enumerats en l'apartat anterior es regularan per les seues normes especials, i s'hi aplicaran els principis d'esta llei per a resoldre els dubtes i les llacunes que pogueren presentar-se.

CAPÍTOL II

Contractes del sector públic

SECCIÓ 1a. DELIMITACIÓ DELS TIPUS CONTRACTUALS

Article 5. *Qualificació dels contractes.*

1. Els contractes d'obres, concessió d'obres públiques, gestió de serveis públics, subministrament, serveis i de col·laboració entre el sector públic i el sector privat que subscriuen els ens, organismes i entitats pertanyents al sector públic es qualificaran d'acord amb les normes contingudes en la present secció.

2. La resta de contractes del sector públic es qualificaran segons les normes de dret administratiu o de dret privat que els siguen aplicables.

Article 6. *Contracte d'obres.*

1. Són contractes d'obres aquells contractes que tenen com a objecte la realització d'una obra o l'execució d'alguns dels treballs enumerats en l'annex I o la realització, per qualsevol mitjà, d'una obra que responga a les necessitats especificades per l'entitat del sector públic contractant. A més d'estes prestacions, el contracte podrà comprendre, si és el cas, la redacció del corresponent projecte.

2. Per «obra» es considerarà el resultat d'un conjunt de treballs de construcció o d'enginyeria civil destinat a complir per si mateix una funció econòmica o tècnica que tinga com a objecte un bé immoble.

Article 7. *Contracte de concessió d'obres públiques.*

1. La concessió d'obres públiques és un contracte que té com a objecte la realització pel concessionari d'algunes de les prestacions a què es referix l'article 6, incloent-hi les de restauració i reparació de construccions existents, així com la conservació i el manteniment dels elements construïts, i en el qual la contraprestació a favor d'aquell consistix, o bé únicament en el dret a explotar l'obra, o bé en el dit dret acompanyat del de percebre un preu.

2. El contracte, que s'executarà en tot cas a risc i ventura del contractista, podrà comprendre, a més, el contingut següent:

a) L'adequació, reforma i modernització de l'obra per a adaptar-la a les característiques tècniques i funcionals requerides per a la correcta prestació dels servicis o la realització de les activitats econòmiques a què servix de suport material.

b) Les actuacions de reposició i gran reparació que siguin exigibles en relació amb els elements que ha de reunir cada una de les obres per a mantindre's apta a fi que els servicis i les activitats a què aquelles servixen puguen ser realitzades adequadament d'acord amb les exigències econòmiques i les demandes socials.

3. El contracte de concessió d'obres públiques podrà també preveure que el concessionari estiga obligat a projectar, executar, conservar, reposar i reparar aquelles obres que siguin accessòries o estiguen vinculades amb la principal i que siguin necessàries perquè esta complisca la finalitat determinant de la seua construcció i que permeten el seu millor funcionament i explotació, així com a efectuar les actuacions ambientals relacionades amb estes que s'hi prevegen. En cas que les obres vinculades o accessòries puguen ser objecte d'explotació o aprofitament econòmic, estes correspondran al concessionari conjuntament amb l'explotació de l'obra principal en la forma determinada pels plecs respectius.

Article 8. *Contracte de gestió de servicis públics.*

1. El contracte de gestió de servicis públics és aquell en virtut del qual l'Administració pública comanda a una persona, natural o jurídica, la gestió d'un servicis la prestació del qual ha sigut assumida com a pròpia de la seua competència per l'Administració que l'encomana.

2. Les disposicions d'esta llei referides a este contracte no seran aplicables als supòsits en què la gestió del servicis públic s'efectue per mitjà de la creació d'entitats de dret públic destinades a este fi, ni a aquells en què esta s'atribuïska a una societat de dret privat, el capital de la qual siga, en la seua totalitat, de titularitat pública.

Article 9. *Contracte de subministrament.*

1. Són contractes de subministrament els que tenen com a objecte l'adquisició, l'arrendament financer, o l'arrendament, amb opció o sense de compra, de productes o béns mobles.

2. Sense perjudi del que disposa la lletra b) de l'apartat 3 d'este article respecte dels contractes que tinguen com a objecte programes d'ordinador, no tindran la consideració de contracte de subministrament els contractes relatius a propietats incorporals o valors negociables.

3. En tot cas, es consideraran contractes de subministrament els següents:

a) Aquells en què l'empresari s'obligue a entregar una pluralitat de béns de forma successiva i per preu unitari sense que la quantia total es definsca amb exactitud a l'hora de subscriure el contracte per estar subordinades les entregues a les necessitats de l'adquirent. No obstant això, l'adjudicació d'estos contractes s'efectuarà d'acord amb les normes previstes en el capítol II del títol II del llibre III per als acords marc subscrits amb un únic empresari.

b) Els que tinguen com a objecte l'adquisició i l'arrendament d'equips i sistemes de telecomunicacions o per al tractament de la informació, els seus dispositius i programes, i la cessió del dret d'ús d'estos últims, a excepció dels contractes d'adquisició de programes d'ordinador desenrotllats a mida, els quals es consideraran contractes de servicis.

c) Els de fabricació, pels quals la cosa o coses que han de ser entregades per l'empresari han de ser elaborades d'acord amb característiques peculiars fixades prèviament per l'entitat contractant, encara que esta s'obligue a aportar, totalment o parcialment, els materials necessaris.

Article 10. *Contracte de servicis.*

Són contractes de servicis aquells l'objecte dels quals són prestacions de fer consistents en l'exercici d'una activitat o dirigides a l'obtenció d'un resultat diferent d'una obra o un subministrament. A l'efecte d'aplicació d'esta llei, els contractes de servicis es dividixen en les categories enumerades en l'annex II.

Article 11. *Contracte de col·laboració entre el sector públic i el sector privat.*

1. Són contractes de col·laboració entre el sector públic i el sector privat aquells en què una Administració pública encarrega a una entitat de dret privat, per un període determinat en funció de la duració de l'amortització de les inversions o de les fórmules de finançament que es prevegen, la realització d'una actuació global i integrada que, a més del finançament d'inversions immaterials, d'obres o de subministraments necessaris per al compliment de determinats objectius de servicis públics o relacionats amb actuacions d'interés general, comprega alguna de les prestacions següents:

a) La construcció, instal·lació o transformació d'obres, equips, sistemes, i productes o béns complexos, així com el seu manteniment, actualització o renovació, la seua explotació o la seua gestió.

b) La gestió integral del manteniment d'instal·lacions complexes.

c) La fabricació de béns i la prestació de servicis que incorporen tecnologia específicament desenrotllada amb el propòsit d'aportar solucions més avançades i econòmicament més avantatjoses que les existents en el mercat.

d) Altres prestacions de servicis lligades al desenvolupament per l'Administració del servici públic o actuació d'interés general que li haja sigut encomanada.

2. Només podran subscriure's contractes de col·laboració entre el sector públic i el sector privat quan prèviament s'haja posat de manifest, en la forma prevista en l'article 118, que altres fórmules alternatives de contractació no permeten la satisfacció de les finalitats públiques.

3. El contractista col·laborador de l'Administració pot assumir, en els termes que preveu el contracte, la direcció de les obres que siguem necessàries, així com realitzar, totalment o parcialment, els projectes per a la seua execució i contractar els servicis necessaris.

4. La contraprestació a percebre pel contractista col·laborador consistirà en un preu que se satisfarà durant tota la duració del contracte, i que podrà estar vinculat al compliment de determinats objectius de rendiment.

Article 12. *Contractes mixtos.*

Quan un contracte continga prestacions corresponents a un altre o altres de distinta classe caldrà ajustar-se en tot cas, per a la determinació de les normes que han d'observar-se en la seua adjudicació, al caràcter de la prestació que tinga més importància des del punt de vista econòmic.

SECCIÓ 2a. CONTRACTES SUBJECTES A UNA REGULACIÓ HARMONITZADA

Article 13. *Delimitació general.*

1. Són contractes subjectes a una regulació harmonitzada els contractes de col·laboració entre el sector públic i el sector privat, en tot cas, i els contractes d'obres, els de concessió d'obres públiques, els de subministrament i els de servicis compresos en les categories 1 a 16 de l'annex II, el valor estimat dels quals, calculat d'acord amb les regles que s'establixen en l'article 76, siga igual o superior a les quanties que s'indiquen en els articles següents, sempre que l'entitat contractant tinga el caràcter de poder adjudicador. Tindran també la consideració de contractes subjectes a una regulació harmonitzada els contractes subvencionats per estes entitats a què es referix l'article 17.

2. No obstant l'assenyalat en l'apartat anterior, no es consideren subjectes a regulació harmonitzada, siga quin siga el seu valor estimat, els contractes següents:

a) Els que tinguen com a objecte la compra, el desenvolupament, la producció o la coproducció de programes destinats a la radiodifusió, per part dels organismes de radiodifusió, així com els relatius al temps de radiodifusió.

b) Els d'investigació i desenvolupament remunerats íntegrament per l'òrgan de contractació, sempre que els seus resultats no es reserven per a la seua utilització exclusiva per este en l'exercici de la seua activitat pròpia.

c) Els inclosos dins de l'àmbit definit per l'article 296 del Tractat Constitutiu de la Comunitat Europea que es concloguen en el sector de la defensa.

d) Els declarats secrets o reservats, o aquells l'execució dels quals haja d'anar acompanyada de mesures de seguretat especials d'acord amb la legislació vigent, o en els que ho exigisca la protecció d'interessos essencials per a la seguretat de l'Estat.

La declaració que concorre esta última circumstància ha de fer-la, de forma expressa en cada cas, el titular del departament ministerial del qual depenga l'òrgan de contractació en l'àmbit de l'Administració General de l'Estat, els seus organismes autònoms, entitats gestores

i servicis comuns de la Seguretat Social i la resta d'entitats públiques estatals, per l'òrgan competent de les comunitats autònomes, o per l'òrgan a què estiga atribuïda la competència per a subscriure el corresponent contracte en les entitats locals. La competència per a efectuar esta declaració no serà susceptible de delegació, llevat que una llei expressament ho autoritze.

e) Aquells l'objecte principal dels quals siga permetre als òrgans de contractació la posada a disposició o l'explotació de xarxes públiques de telecomunicacions o el subministrament al públic d'un o més servicis de telecomunicacions.

Article 14. *Contractes d'obres i de concessió d'obres públiques subjectes a una regulació harmonitzada: lliandar.*

1. Estan subjectes a regulació harmonitzada els contractes d'obres i els contractes de concessió d'obres públiques, el valor estimat dels quals siga igual o superior a 5.278.000 euros.

2. En el supòsit previst en l'article 76.7, quan el valor acumulat dels lots en què es dividisca l'obra iguale o supere la quantitat indicada en l'apartat anterior, s'aplicaran les normes de la regulació harmonitzada a l'adjudicació de cada lot. No obstant això, els òrgans de contractació podran exceptuar d'estes normes els lots, el valor estimat dels quals siga inferior a un milió d'euros, sempre que l'import acumulat dels lots exceptuats no sobrepassi el 20 per cent del valor acumulat de la totalitat d'estos.

Article 15. *Contractes de subministrament subjectes a una regulació harmonitzada: lliandar.*

1. Estan subjectes a regulació harmonitzada els contractes de subministrament, el valor estimat dels quals siga igual o superior a les quantitats següents:

a) 137.000 euros, quan es tracte de contractes adjudicats per l'Administració General de l'Estat, els seus organismes autònoms, o les entitats gestores i servicis comuns de la Seguretat Social. No obstant això, quan els contractes s'adjudiquen per òrgans de contractació que pertanguen al sector de la defensa, este lliandar només s'aplicarà respecte dels contractes de subministrament que tinguen com a objecte els productes enumerats en l'annex III.

b) 211.000 euros, quan es tracte de contractes de subministrament distints, per raó del subjecte contractant o per raó del seu objecte, dels previstos en la lletra anterior.

2. En el supòsit previst en l'article 76.8, quan el valor acumulat dels lots en què es dividisca el subministrament iguale o supere les quantitats indicades en l'apartat anterior, s'aplicaran les normes de la regulació harmonitzada a l'adjudicació de cada lot. No obstant això, els òrgans de contractació podran exceptuar d'estes normes els lots el valor estimat dels quals siga inferior a 80.000 euros, sempre que l'import acumulat dels lots exceptuats no sobrepassi el 20 per cent del valor acumulat de la totalitat d'estos.

Article 16. *Contractes de servicis subjectes a una regulació harmonitzada: lliandar.*

1. Estan subjectes a regulació harmonitzada els contractes de servicis compresos en les categories 1 a 16 de l'annex II, el valor estimat dels quals siga igual o superior a les quantitats següents:

a) 137.000 euros, quan els contractes hagen de ser adjudicats per l'Administració General de l'Estat, els seus organismes autònoms, o les entitats gestores i servicis

comuns de la Seguretat Social, sense perjudici del que es disposa per a certs contractes de la categoria 5 i per als contractes de la categoria 8 de l'annex II en la lletra b) d'este article.

b) 211.000 euros, quan els contractes hagen d'adjudicar-se per ens, organismes o entitats del sector públic diferents de l'Administració General de l'Estat, els seus organismes autònoms o les entitats gestores i servicis comuns de la Seguretat Social, o quan, encara sent adjudicats per estos subjectes, es tracte de contractes de la categoria 5 consistents en servicis de difusió d'emissions de televisió i de ràdio, servicis de connexió o servicis integrats de telecomunicacions, o contractes de la categoria 8, segons es definixen estes categories en l'annex II.

2. En el supòsit previst en l'article 76.7, quan el valor acumulat dels lots en què es dividisca la compra de servicis iguale o supere els imports indicats en l'apartat anterior, s'aplicaran les normes de la regulació harmonitzada a l'adjudicació de cada lot. No obstant això, els òrgans de contractació podran exceptuar d'estes normes els lots el valor estimat dels quals siga inferior a 80.000 euros, sempre que l'import acumulat dels lots exceptuats no sobrepassa el 20 per cent del valor acumulat de la totalitat d'estos.

Article 17. *Contractes subvencionats subjectes a una regulació harmonitzada.*

1. Són contractes subvencionats subjectes a una regulació harmonitzada els contractes d'obres i els contractes de servicis definits d'acord amb el que preveuen els articles 6 i 10, respectivament, que siguen subvencionats, de forma directa i en més d'un 50 per 100 del seu import, per entitats que tinguen la consideració de poders adjudicadors, sempre que pertanguen a alguna de les categories següents:

a) Contractes d'obres que tinguen com a objecte activitats d'enginyeria civil de la secció F, divisió 45, grup 45.2 de la nomenclatura general d'activitats econòmiques de les comunitats europees (NACE), o la construcció d'hospitals, centres esportius, recreatius o d'oci, edificis escolars o universitaris i edificis d'ús administratiu, sempre que el seu valor estimat siga igual o superior a 5.278.000 euros.

b) Contractes de servicis vinculats a un contracte d'obres dels definits en la lletra a), el valor estimat de la qual siga igual o superior a 211.000 euros.

2. Les normes previstes per als contractes subvencionats s'aplicaran a aquells subscrits per particulars o per entitats del sector públic que no tinguen la consideració de poders adjudicadors, en conjunció, en este últim cas, amb les restants disposicions d'esta llei que se'ls apliquen. Quan el contracte subvencionat s'adjudique per entitats del sector públic que tinguen la consideració de poder adjudicador, s'aplicaran les normes de contractació previstes per a estes entitats, d'acord amb la seua naturalesa, excepte la relativa a la determinació de la competència per a resoldre el recurs especial en matèria de contractació i per a adoptar mesures cautelars en el procediment d'adjudicació, que es regirà, en tot cas, per la regla establida en el segon paràgraf de l'article 37.4.

SECCIÓ 3a. CONTRACTES ADMINISTRATIUS I CONTRACTES PRIVATS

Article 18. *Règim aplicable als contractes del sector públic.*

Els contractes del sector públic poden tindre caràcter administratiu o caràcter privat.

Article 19. *Contractes administratius.*

1. Tindran caràcter administratiu els contractes següents, sempre que se subscriguen per una Administració Pública:

a) Els contractes d'obra, concessió d'obra pública, gestió de servicis públics, subministrament, i servicis, així com els contractes de col·laboració entre el sector públic i el sector privat. No obstant això, els contractes de servicis compresos en la categoria 6 de l'annex II i els que tinguen com a objecte la creació i interpretació artística i literària i els d'espectacles compresos en la categoria 26 del mateix annex no tindran caràcter administratiu.

b) Els contractes d'objecte diferent dels anteriorment expressats, però que tinguen naturalesa administrativa especial per estar vinculats al gir o trànsit específic de l'Administració contractant o per satisfer de forma directa o immediata una finalitat pública de l'específica competència d'aquella, sempre que no tinguen expressament atribuït el caràcter de contractes privats conforme al paràgraf segon de l'article 20.1, o per declarar-ho així una llei.

2. Els contractes administratius es regiran, quant a la seua preparació, adjudicació, efectes i extinció, per esta llei i les seues disposicions de desplegament; supletòriament s'aplicaran les restants normes de dret administratiu i, si no n'hi ha, les normes de dret privat. No obstant això, als contractes administratius especials que es referix la lletra b) de l'apartat anterior s'aplicaran, en primer terme, les seues normes específiques.

Article 20. *Contractes privats.*

1. Tindran la consideració de contractes privats els subscrits pels ens, organismes i entitats del sector públic que no reunisquen la condició d'administracions públiques.

Igualment, són contractes privats els subscrits per una Administració Pública que tinguen com a objecte servicis compresos en la categoria 6 de l'annex II, la creació i la interpretació artística i literària o espectacles compresos en la categoria 26 del mateix annex, i la subscripció a revistes, publicacions periòdiques i bases de dades, així com qualssevol altres contractes diferents dels previstos en l'apartat 1 de l'article anterior.

2. Els contractes privats es regiran, quant a la seua preparació i adjudicació, en defecte de normes específiques, per la present llei i les seues disposicions de desplegament, i les restants normes de dret administratiu o, si és el cas, les normes de dret privat, s'aplicaran supletòriament segons corresponga per raó del subjecte o entitat contractant. Quant als seus efectes i extinció, estos contractes es regiran pel dret privat.

Article 21. *Jurisdicció competent.*

1. L'orde jurisdiccional contenciós administratiu serà el competent per a resoldre les qüestions litigioses relatives a la preparació, adjudicació, efectes, compliment i extinció dels contractes administratius. Igualment correspondrà a este orde jurisdiccional el coneixement de les qüestions que se susciten en relació amb la preparació i adjudicació dels contractes privats de les administracions públiques i dels contractes subjectes a regulació harmonitzada, incloent-hi els contractes subvencionats a què es referix l'article 17.

2. L'orde jurisdiccional civil serà el competent per a resoldre les controvèrsies que sorgisquen entre les parts en relació amb els efectes, el compliment i l'extinció dels contractes privats. Este orde jurisdiccional serà igualment competent per a conèixer totes aquelles qüestions litigioses que afecten la preparació i l'adjudicació dels contrac-

tes privats que subscriuen els ens i les entitats sotmesos a esta llei que no tinguen el caràcter d'Administració Pública, sempre que estos contractes no estiguen subjectes a una regulació harmonitzada.

LLIBRE I

Configuració general de la contractació del sector públic i elements estructurals dels contractes

TÍTOL I

Disposicions generals sobre la contractació del sector públic

CAPÍTOL I

Racionalitat i consistència de la contractació del sector públic

Article 22. *Necessitat i idoneïtat del contracte.*

Els ens, organismes i entitats del sector públic no podran subscriure altres contractes que aquells que siguin necessaris per al compliment i la realització de les seues finalitats institucionals. Amb esta finalitat, la naturalesa i l'extensió de les necessitats que pretenen cobrir-se per mitjà del contracte projectat, així com la idoneïtat del seu objecte i contingut per a satisfer-les, han de ser determinades amb precisió, i deixar-ne constància en la documentació preparatòria, abans d'iniciar el procediment encaminat a la seua adjudicació.

Article 23. *Termini de duració dels contractes.*

1. Sense perjudi de les normes especials aplicables a determinats contractes, la duració dels contractes del sector públic haurà d'establir-se tenint en compte la naturalesa de les prestacions, les característiques del seu finançament i la necessitat de sotmetre periòdicament a concurrència la realització d'estes.

2. El contracte podrà preveure una o diverses pròrroques sempre que les seues característiques romanguen inalterables durant el període de duració d'estes i que la concurrència per a la seua adjudicació haja sigut realitzada tenint en compte la duració màxima del contracte, incloent-hi els períodes de pròrroga.

La pròrroga s'acordarà per l'òrgan de contractació i serà obligatòria per a l'empresari, llevat que el contracte expressament preveja el contrari, sense que pugui produir-se pel consentiment tàcit de les parts.

3. Els contractes menors definits en l'article 122.3 no podran tindre una duració superior a un any ni ser objecte de pròrroga.

Article 24. *Execució d'obres i fabricació de béns mobles per l'Administració, i execució de servicis amb la col·laboració d'empresaris particulars.*

1. L'execució d'obres podrà realitzar-se pels servicis de l'Administració, ja siga emprant exclusivament mitjans propis o amb la col·laboració d'empresaris particulars, sempre que l'import de la part d'obra a càrrec d'estos siga inferior a 5.278.000 d'euros, quan concórrega alguna d'estes circumstàncies:

a) Que l'Administració tinga muntades fàbriques, arsenals, mestranxes o servicis tècnics o industrials suficientment aptes per a la realització de la prestació, i en

este cas normalment haurà d'utilitzar-se este sistema d'execució.

b) Que l'Administració posseïska elements auxiliars utilitzables, l'ocupació dels quals supose una economia superior al 5 per 100 de l'import del pressupost del contracte o una major celeritat en la seua execució, justificant-se, en este cas, els avantatges que en deriven.

c) Que no hi haja hagut ofertes d'empresaris en la licitació prèviament efectuada.

d) Quan es tracte d'un supòsit d'emergència, d'acord amb el que preveu l'article 97.

e) Quan, atesa la naturalesa de la prestació, siga impossible la fixació prèvia d'un preu cert o la d'un pressupost per unitats simples de treball.

f) Quan siga necessari rellevar el contractista de realitzar algunes unitats d'obra per no haver-se arribat a un acord en els preus contradictoris corresponents.

g) Les obres de mera conservació i manteniment, definides en l'article 106.5.

h) Excepcionalment, l'execució d'obres definides en virtut d'un avantprojecte, quan no s'aplique l'article 134.3.a).

i) En els supòsits de la lletra d) de l'article 206.

En casos diferents dels previstos en les lletres d), g) i h), haurà de redactar-se el corresponent projecte, el contingut del qual es fixarà reglamentàriament.

2. La fabricació de béns mobles podrà efectuar-se pels servicis de l'Administració, ja siga emprant de manera exclusiva mitjans propis o amb la col·laboració d'empresaris particulars, sempre que l'import de la part de la prestació a càrrec d'estos siga inferior a les quantitats assenyalades en l'article 15, quan concórrega alguna de les circumstàncies previstes en les lletres a), c), d), e) i i) de l'apartat anterior, o quan, en el supòsit definit en la lletra b) d'este mateix apartat, l'estalvi que pugui obtenir-se siga superior al 20 per 100 del pressupost del subministrament o pugui obtenir-se una major celeritat en la seua execució.

S'exceptuen d'estes limitacions aquells subministraments que, per raons de defensa o d'interés militar, resulte convenient que s'executen per l'Administració.

3. La realització de servicis en col·laboració amb empresaris particulars podrà dur-se a terme sempre que el seu import siga inferior a les quantitats establides en l'article 16, i concórrega alguna de les circumstàncies mencionades en l'apartat anterior, en allò que s'aplique a estos contractes.

S'exceptuen d'estes limitacions els servicis de la categoria 1 de l'annex II quan estiguen referits al manteniment de béns inclosos en l'àmbit definit per l'article 296 del Tractat Constitutiu de la Comunitat Europea.

4. Quan l'execució de les obres, la fabricació dels béns mobles, o la realització dels servicis s'efectue en col·laboració amb empresaris particulars, els contractes que se subscriuen amb estos tindran caràcter administratiu especial, sense constituir contractes d'obres, subministraments o servicis, per estar l'execució d'estos a càrrec de l'òrgan gestor de l'Administració. La selecció de l'empresari col·laborador s'efectuarà pels procediments d'adjudicació establits en l'article 122, excepte en el cas previst en la lletra d) de l'apartat 1 d'este article. En els supòsits d'obres incloses en les lletres a) i b) de l'apartat 1, la contractació amb col·laboradors no podrà sobrepassar el 50 per 100 de l'import total del projecte.

5. L'autorització de l'execució d'obres i de la fabricació de béns mobles i, si és el cas, l'aprovació del projecte, correspondrà a l'òrgan competent per a l'aprovació de la despesa o a l'òrgan que determinen les disposicions orgàniques de les comunitats autònomes, en el seu respectiu àmbit.

6. Als efectes previstos en este article i en l'article 4.1.n), els ens, organismes i entitats del sector públic

podran ser considerats mitjans propis i servicis tècnics d'aquells poders adjudicadors per als quals realitzen la part essencial de la seua activitat quan tinguen sobre estos un control anàleg al qual poden exercir sobre els seus propis servicis. Si es tracta de societats, a més, la totalitat del seu capital haurà de ser de titularitat pública.

En tot cas, es considerarà que els poders adjudicadors detinguen sobre un ens, organisme o entitat un control anàleg al que tenen sobre els seus servicis si poden conferir-los comandes de gestió que siguen d'execució obligatòria per a ells d'acord amb instruccions fixades unilateralment per l'encomanador i la retribució dels quals es fixe per referència a tarifes aprovades per l'entitat pública de què depenguen.

La condició de mitjà propi i servici tècnic de les entitats que complisquen els criteris mencionats en este apartat haurà de reconèixer-se expressament per la norma que les cree o pels seus estatuts, que hauran de determinar les entitats respecte de les quals tenen esta condició i precisar el règim de les comandes que se'ls puguen conferir o les condicions en què podran adjudicar-se'ls contractes, i determinarà per a estes la impossibilitat de participar en licitacions públiques convocades pels poders adjudicadors de què siguen mitjans propis, sense perjudi que, quan no concórrega cap licitador, pugua encarregar-se'ls l'execució de la prestació objecte d'estes.

CAPÍTOL II

Llibertat de pactes i contingut mínim del contracte

Article 25. *Llibertat de pactes.*

1. En els contractes del sector públic podran incloure's qualssevol pactes, clàusules i condicions, sempre que no siguen contraris a l'interés públic, a l'ordenament jurídic i als principis de bona administració.

2. Només podran fusionar-se prestacions corresponents a diferents contractes en un contracte mixt quan eixes prestacions es troben directament vinculades entre si i mantinguen relacions de complementaritat que exigisquen la seua consideració i tractament com una unitat funcional dirigida a la satisfacció d'una determinada necessitat o a la consecució d'un fi institucional propi de l'ens, organisme o entitat contractant.

Article 26. *Contingut mínim del contracte.*

1. Llevat que ja es troben arreglades en els plecs, els contractes que subscriuen els ens, organismes i entitats del sector públic han d'incloure, necessàriament, les mencions següents:

- a) La identificació de les parts.
- b) L'acreditació de la capacitat dels firmants per a subscriure el contracte.
- c) Definició de l'objecte del contracte.
- d) Referència a la legislació aplicable al contracte.
- e) L'enumeració dels documents que integren el contracte. Si així s'expressa en el contracte, esta enumeració podrà estar jerarquitzada, i s'ordenarà segons l'orde de prioritat acordat per les parts, en el supòsit de les quals, i excepte cas d'error manifest, l'orde pactat s'utilitzarà per a determinar la prevalença respectiva, en cas que hi haja contradiccions entre diversos documents.
- f) El preu cert, o la manera de determinar-lo.
- g) La duració del contracte o les dates estimades per al començament de la seua execució i per a la seua finalització, així com la de la pròrroga o pròrrogues, si estes estigueren previstes.
- h) Les condicions de recepció, entrega o admissió de les prestacions.
- i) Les condicions de pagament.

- j) Els supòsits en què procedix la resolució.
- k) El crèdit pressupostari o el programa o rúbrica comptable a càrrec del que s'abonarà el preu, si és el cas.

l) L'extensió objectiva i temporal del deure de confidencialitat que, si és el cas, s'impose al contractista.

2. El document contractual no podrà incloure estipulacions que establisquen drets i obligacions per a les parts diferents dels previstos en els plecs, concretats, si és el cas, en la forma que resulte de la proposició de l'adjudicatari, o dels precisats en l'acte d'adjudicació del contracte d'acord amb les actuacions en el procediment, si no existixen aquells.

CAPÍTOL III

Perfecció i forma del contracte

Article 27. *Perfecció dels contractes.*

1. Els contractes de les administracions públiques, en tot cas, i els contractes subjectes a regulació harmonitzada, inclouent-hi els contractes subvencionats a què es referix l'article 17, es perfeccionen per mitjà de la seua adjudicació definitiva, siga quin siga el procediment seguit per a arribar-hi.

2. Llevat que s'indique una altra cosa en les clàusules, els contractes del sector públic es consideraran subscrits en el lloc on es trobe la seu de l'òrgan de contractació.

Article 28. *Caràcter formal de la contractació del sector públic.*

1. Els ens, els organismes i les entitats del sector públic no podran contractar verbalment, llevat que el contracte tinga, d'acord amb el que assenyala l'article 97.1, caràcter d'emergència.

2. Els contractes que subscriuen les administracions públiques es formalitzaran d'acord amb el que preveu l'article 140, sense perjudi d'allò que assenyala per als contractes menors l'article 95.

CAPÍTOL IV

Remissió d'informació a efectes estadístics i de fiscalització

Article 29. *Remissió de contractes al Tribunal de Comptes.*

1. Dins dels tres mesos següents a la formalització del contracte per a l'exercici de la funció fiscalitzadora, ha de remetre's al Tribunal de Comptes o òrgan extern de fiscalització de la comunitat autònoma una còpia certificada del document en què s'haja formalitzat aquell, acompanyada d'un extracte de l'expedient del qual es derive, sempre que la quantia del contracte excedisca de 600.000 euros, tractant-se d'obres, concessions d'obres públiques, gestió de servicis públics i contractes de col·laboració entre el sector públic i el sector privat; de 450.000 euros, tractant-se de subministraments, i de 150.000 euros, en els de servicis i en els contractes administratius especials.

2. Igualment es comunicaran al Tribunal de Comptes o òrgan extern de fiscalització de la comunitat autònoma les modificacions, les pròrrogues o les variacions de terminis, les variacions de preu i l'import final, la nul·litat i l'extinció normal o anormal dels contractes indicats.

3. El que disposen els dos apartats anteriors es considerarà sense perjudi de les facultats del Tribunal de Comptes o, si és el cas, dels corresponents òrgans de fiscalització externs de les comunitats autònomes per a

reclamar les dades, els documents i els antecedents que considere pertinents amb relació als contractes de qual-sevol naturalesa i quantia.

4. Les comunicacions a què es referix este article s'efectuaran per l'òrgan de contractació en l'àmbit de l'Administració General de l'Estat i dels ens, organismes i entitats del sector públic que en depenen.

Article 30. *Dades estadístiques.*

En el mateix termini assenyalat en l'article anterior es remetrà per l'òrgan de contractació a la Junta Consultiva de Contractació Administrativa de l'Estat la informació sobre els contractes que reglamentàriament es determine a l'efecte del compliment de la normativa internacional. Així mateix s'informarà la mencionada Junta dels casos de modificació, pròrroga o variació del termini, les variacions de preu i l'import final dels contractes, la nul·litat i l'extinció normal o anormal d'estos.

Les comunitats autònomes que tinguen registres de contractes podran complir estes previsions a través de la comunicació entre registres.

CAPÍTOL V

Règim d'invalidesa

Article 31. *Supòsits d'invalidesa.*

A més dels casos en què la invalidesa derive de la il·legalitat de les seues clàusules, els contractes de les administracions públiques i els contractes subjectes a regulació harmonitzada, incloent-hi els contractes subvencionats a què es referix l'article 17, seran invàlids quan ho siga algun dels seus actes preparatoris o els d'adjudicació provisional o definitiva, per concórrer en estos alguna de les causes de dret administratiu o de dret civil a què es referixen els articles següents.

Article 32. *Causas de nul·litat de dret administratiu.*

Són causes de nul·litat de dret administratiu les següents:

a) Les indicades en l'article 62.1 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre.

b) La falta de capacitat d'obrar o de solvència econòmica, financera, tècnica o professional, degudament acreditada, de l'adjudicatari, o el fet d'estar este incurs en alguna de les prohibicions per a contractar assenyalades en l'article 49.

c) La carència o insuficiència de crèdit, de conformitat amb el que estableix la Llei 47/2003, de 26 de novembre, General Pressupostària, o en les normes pressupostàries de les restants administracions públiques subjectes a esta llei, excepte els supòsits d'emergència.

Article 33. *Causas d'anul·labilitat de dret administratiu.*

Són causes d'anul·labilitat de dret administratiu les altres infraccions de l'ordenament jurídic i, en especial, les de les regles contingudes en la present llei, de conformitat amb l'article 63 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre.

Article 34. *Revisió d'ofici.*

1. La revisió d'ofici dels actes preparatoris i dels actes d'adjudicació provisional o definitiva dels contractes de les administracions públiques i dels contractes subjectes a regulació harmonitzada s'efectuarà de conformitat amb el que estableix el capítol primer del títol VII de la Llei 30/1992, de 26 de novembre.

2. Sense perjudi del que, per a l'àmbit de les comunitats autònomes, establisquen les seues normes respectives que, en tot cas, hauran d'atribuir esta competència a un òrgan les resolucions del qual esgoten la via administrativa, seran competents per a declarar la nul·litat d'estos actes o declarar la seua lesivitat l'òrgan de contractació, quan es tracte de contractes d'una Administració Pública, o el titular del departament, òrgan, ens o organisme a què estiga adscrita l'entitat contractant o al que corresponga la seua tutela, quan esta no tinga el caràcter d'Administració Pública. En este últim cas, si l'entitat contractant està vinculada a més d'una Administració, serà competent l'òrgan corresponent que detinga el control o la participació majoritària.

En el supòsit de contractes subvencionats, la competència correspondrà al titular del departament, òrgan, ens o organisme que haja atorgat la subvenció, o al que estiga adscrita l'entitat que l'haja concedida, quan esta no tinga el caràcter d'Administració Pública. En el supòsit de concurrència de subvencions per part de distints subjectes del sector públic, la competència es determinarà atenent la subvenció de major quantia i, a igualtat d'import, atenent la subvenció primerament concedida.

3. Excepte determinació expressa en contra, la competència per a declarar la nul·litat o la lesivitat es considerarà delegada conjuntament amb la competència per a contractar. No obstant això, la facultat d'acordar una indemnització per perjudis en cas de nul·litat no serà susceptible de delegació, i resoldrà sobre esta, en tot cas, l'òrgan delegatori; a este efecte, si es considera pertinent reconèixer una indemnització, s'eleva a l'expedient a l'òrgan delegatori, el qual, sense necessitat d'avocació prèvia i expressa, resoldrà allò que corresponga sobre la declaració de nul·litat d'acord amb el que preveu l'article 102.4 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre.

4. En els supòsits de nul·litat i anul·labilitat, i en relació amb la suspensió de l'execució dels actes dels òrgans de contractació, caldrà ajustar-se al que disposa la Llei 30/1992, de 26 de novembre.

Article 35. *Efectes de la declaració de nul·litat.*

1. La declaració de nul·litat dels actes preparatoris del contracte o de l'adjudicació provisional o definitiva, quan siga ferma, comportarà en tot cas la del mateix contracte, el qual entrarà en fase de liquidació, i s'hauran de restituir les parts recíprocament les coses que hagen rebut en virtut d'este, i si això no és possible es tornarà el seu valor. La part que resulte culpable haurà d'indemnitzar la contrària dels danys i perjudis que haja patit.

2. La nul·litat dels actes que no siguen preparatoris només afectarà estos i les seues conseqüències.

3. Si la declaració administrativa de nul·litat d'un contracte produïx un greu trastorn al servici públic, podrà disposar-se en el mateix acord la continuació dels efectes d'aquell i amb les mateixes clàusules, fins que s'adopten les mesures urgents per a evitar el perjudi.

Article 36. *Causas d'invalidesa de dret civil.*

La invalidesa dels contractes per causes reconegudes en el dret civil, quan siguen aplicables als contractes a què es referix l'article 31, se subjectarà als requisits i terminis d'exercici de les accions establits en l'ordenament civil, però el procediment per a fer-les valdre se sotmetrà al que preveuen els articles anteriors per als actes i contractes administratius anul·lables.

CAPÍTOL VI

Règim especial de revisió de decisions en matèria de contractació i mitjans alternatius de resolució de conflictes*Article 37. Recurs especial en matèria de contractació.*

1. Les decisions a què es referix l'apartat 2 del present article que s'adopten en els procediments d'adjudicació de contractes subjectes a regulació harmonitzada, incloent-hi els contractes subvencionats, contractes de servicis compresos en les categories 17 a 27 de l'annex II de quantia igual o superior a 211.000 euros, o contractes de gestió de servicis públics en què el pressupost de despeses de primer establiment siga superior a 500.000 euros i el termini de duració superior a cinc anys, hauran de ser objecte del recurs especial en matèria de contractació que es regula en este article amb anterioritat a la interposició del recurs contenciós administratiu, sense que siga procedent la interposició de recursos administratius ordinaris contra estos. No es donarà este recurs en relació amb els actes dictats en procediments d'adjudicació que se seguiscuen pel tràmit d'emergència regulat en l'article 97.

2. Seran susceptibles de recurs especial els acords d'adjudicació provisional, els plecs reguladors de la licitació i els que establisquen les característiques de la prestació, i els actes de tràmit adoptats en el procediment antecedent, sempre que estos últims decidiscuen directament o indirectament sobre l'adjudicació, determinen la impossibilitat de continuar el procediment o produiscuen indefensió o perjudi irreparable a drets o interessos legítims.

Els defectes de tramitació que afecten actes diferents dels previstos en el paràgraf anterior podran ser posats de manifest pels interessats a l'òrgan a què corresponga la instrucció de l'expedient o a l'òrgan de contractació, a l'efecte de la seua correcció, i sense perjudi que les irregularitats que els afecten puguen ser al·legades pels interessats al recórrer l'acte d'adjudicació provisional.

3. El recurs podrà interposar-se per les persones físiques i jurídiques els drets o interessos legítims de les quals s'hagen vist perjudicats o puguen resultar afectats per les decisions objecte de recurs i, en tot cas, pels licitadors.

4. Sense perjudi del que, per a l'àmbit de les comunitats autònomes, establisquen les seues normes respectives que, en tot cas, hauran d'atribuir esta competència a un òrgan les resolucions del qual esgoten la via administrativa, seran competents per a resoldre el recurs especial l'òrgan de contractació, quan es tracte de contractes d'una Administració Pública, o el titular del departament, òrgan, ens o organisme a què estiga adscrita l'entitat contractant o al que corresponga la seua tutela, si esta no té el caràcter d'Administració Pública. En este últim cas, quan l'entitat contractant estiga vinculada amb més d'una Administració, serà competent l'òrgan corresponent de la que detinga el control o participació majoritària.

En el supòsit de contractes subvencionats, la competència correspondrà al titular del departament, òrgan, ens o organisme que haja atorgat la subvenció, o al que estiga adscrita l'entitat que l'haja concedit, quan esta no tinga el caràcter d'Administració Pública. En el supòsit de concurrència de subvencions per part de distints subjectes del sector públic, la competència es determinarà atenent a la subvenció de major quantia i, a igualtat d'import, atenent a la primerament concedida.

5. Excepte determinació expressa en contra, la competència per a resoldre el recurs especial en matèria de contractació es considerarà delegada conjuntament amb la competència per a contractar. No obstant això, la facultat d'acordar una indemnització per perjudis no serà susceptible de delegació, i haurà de resoldre sobre esta, en tot cas, l'òrgan delegatori; a estos efectes, si es considera

pertinent reconèixer una indemnització, s'elevarà l'expedient a l'òrgan delegatori, el qual, sense necessitat d'avocació prèvia i expressa, resoldrà el corresponent recurs.

6. El termini per a interposar el recurs especial en matèria de contractació serà de deu dies hàbils, comptats a partir de l'endemà d'aquell en què es notifique o publique l'acte impugnat. En cas que l'acte recorregut siga el d'adjudicació provisional del contracte, el termini es comptarà des de l'endemà d'aquell en què es publique este en un diari oficial o en el perfil de contractant de l'òrgan de contractació, d'acord amb el que assenyala l'article 135.4.

La presentació de l'escrit d'interposició haurà de fer-se en el registre de l'òrgan de contractació o en el de l'òrgan competent per a la resolució del recurs. L'esmena dels defectes d'este escrit haurà d'efectuar-se, si és el cas, en el termini de tres dies hàbils.

En cas que el procediment d'adjudicació del contracte es tramite per la via d'urgència prevista en l'article 96, el termini per a la interposició del recurs serà de set dies hàbils i el d'esmena, de dos dies hàbils.

7. Si l'acte recorregut és el d'adjudicació provisional, quedarà en suspens la tramitació de l'expedient de contractació fins que es resolga expressament el recurs, sense que pugua, per tant, procedir-se a l'adjudicació definitiva i formalització del contracte. No obstant això, si el recurs s'ha interposat contra l'acte d'adjudicació provisional d'un acord marc de què puguen ser part un nombre no limitat d'empresaris, l'òrgan competent per a resoldre'l podrà alçar la suspensió una vegada transcorreguts cinc dies hàbils des de la seua interposició.

8. Interposat el recurs, este es comunicarà als restants interessats, als quals se'ls concedirà un termini de cinc dies hàbils per a formular al·legacions, i es reclamarà l'expedient, si és el cas, a l'entitat, òrgan o servici que l'haja tramitat, que haurà de remetre'l dins dels dos dies hàbils següents acompanyat del corresponent informe. Els licitadors tindran, en tot cas, la condició d'interessats en el procediment de recurs.

9. Una vegada rebudes les al·legacions dels interessats, o transcorregut el termini assenyalat per a la seua formulació, l'òrgan competent haurà de resoldre el recurs dins dels cinc dies hàbils següents, i es notificarà la resolució a tots els interessats. En tot cas, transcorreguts vint dies hàbils comptats des de l'endemà de la interposició del recurs sense que s'haja notificat la seua resolució, l'interessat podrà considerar-lo desestimat a l'efecte d'interposar recurs contenciós administratiu, sense perjudi de la subsistència de l'obligació de resoldre expressament i del manteniment, fins que això es produisca, de la suspensió establida en l'apartat 7, si és el cas.

La resolució del recurs estimarà en tot o en part, o desestimarà les pretensions formulades, o declararà la seua inadmissió, i decidirà motivadament totes les qüestions que s'hagen plantejat. En tot cas, la resolució serà congruent amb la petició i, si s'escau, es pronunciarà sobre l'anul·lació de les decisions il·legals adoptades durant el procediment d'adjudicació, incloent-hi la supressió de les característiques tècniques, econòmiques o financeres discriminatòries contingudes en l'anunci de licitació, anunci indicatiu, plecs, condicions reguladores del contracte o qualsevol altre document relacionat amb la licitació o adjudicació, sobre la retroacció d'actuacions, o sobre la concessió d'una indemnització a les persones perjudicades per una infracció procedimental.

Si la resolució del recurs acorda l'adjudicació del contracte a un altre licitador, es concedirà a este un termini de deu dies hàbils perquè òmpliga el que preveu l'article 135.4, segon paràgraf.

10. Contra la resolució del recurs només serà procedent la interposició de recurs contenciós administratiu

d'acord amb el que disposa la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa.

Article 38. *Mesures provisionals.*

1. En els procediments per a l'adjudicació de contractes subjectes a regulació harmonitzada, incloent-hi els contractes subvencionats, contractes de servicis compresos en les categories 17 a 27 de l'annex II de quantia igual o superior a 211.000 euros, o contractes de gestió de servicis públics en què el pressupost de despeses de primer establiment siga superior a 500.000 euros i el termini de duració superior a cinc anys, les persones físiques i jurídiques els drets o interessos legítims de les quals s'hagen vist afectats per decisions adoptades per l'administració o entitat contractant i, en tot cas, els licitadors, podran sol·licitar l'adopció de mesures provisionals per a corregir infraccions de procediment o per a impedir que es causen altres perjudicis als interessos afectats, incloent-hi mesures destinades a suspendre o a fer que se suspenga el procediment d'adjudicació del contracte en qüestió o l'execució de qualsevol decisió adoptada pels òrgans de contractació. Esta sol·licitud podrà formular-se al mateix temps que es presente el recurs especial en matèria de contractació regulat en l'article anterior o, de forma independent, amb anterioritat a la seua interposició.

2. Seran òrgans competents per a adoptar les mesures provisionals els assenyalats en l'apartat 4 de l'article anterior.

3. La decisió sobre les mesures provisionals haurà de produir-se dins dels dos dies hàbils següents a la presentació del recurs o escrit en què se sol·liciten, i es considerarà denegada esta petició en el cas de no recaure una resolució expressa sobre el particular en este termini.

4. Quan de l'adopció de les mesures provisionals puguen derivar-se perjudicis de qualsevol naturalesa, la resolució podrà imposar la constitució de caució o garantia suficient per a respondre d'estos, sense que aquelles produïsqen efectes fins que la dita caució o garantia siga constituïda.

5. La suspensió del procediment que puga acordar-se cautelarment no afectarà, en cap cas, el termini concedit per a la presentació d'ofertes o proposicions pels interessats.

6. Les mesures provisionals que se sol·liciten i acorden amb anterioritat a la presentació del recurs especial en matèria de contractació decauran una vegada transcorregat el termini establert per a la seua interposició sense que l'interessat ho haja deduït.

Article 39. *Arbitratge.*

Els ens, organismes i entitats del sector públic que no tinguen el caràcter d'administracions públiques podran remetre a un arbitratge, d'acord amb les disposicions de la Llei 60/2003, de 23 de desembre, d'Arbitratge, la solució de les diferències que puguen sorgir sobre els efectes, el compliment i l'extinció dels contractes que subscriguen.

TÍTOL II

Parts en el contracte

CAPÍTOL I

Òrgan de contractació

Article 40. *Competència per a contractar.*

1. La representació dels ens, els organismes i les entitats del sector públic en matèria contractual correspon als òrgans de contractació, unipersonals o col·legiats,

que, en virtut de norma legal o reglamentària o disposició estatutària, tinguen atribuïda la facultat de subscriure contractes en nom seu.

2. Els òrgans de contractació podran delegar o desconcentrar les seues competències i facultats en esta matèria amb compliment de les normes i formalitats aplicables en cada cas per a la delegació o desconcentració de competències, en cas que es tracte d'òrgans administratius, o per a l'atorgament de poders, quan es tracte d'òrgans societaris o d'una fundació.

Article 41. *Responsable del contracte.*

1. Els òrgans de contractació podran designar un responsable del contracte a qui correspondrà supervisar-ne l'execució i adoptar les decisions i dictar les instruccions necessàries a fi d'assegurar la correcta realització de la prestació pactada, dins de l'àmbit de facultats que aquells li atribuïsqen. El responsable del contracte podrà ser una persona física o jurídica, vinculada a l'ens, organisme o entitat contractant o aliena a este.

2. En els contractes d'obres, les facultats del responsable del contracte es consideraran sense perjudicis de les que corresponen al director facultatiu de conformitat amb el que disposa el capítol V del títol II del llibre IV.

Article 42. *Perfil de contractant.*

1. A fi d'assegurar la transparència i l'accés públic a la informació relativa a la seua activitat contractual, i sense perjudicis de la utilització d'altres mitjans de publicitat en els casos exigits per esta llei o per les normes autonòmiques de desplegament o en què així es decidisca voluntàriament, els òrgans de contractació difondran, a través d'Internet, el seu perfil de contractant. La forma d'accés al perfil de contractant s'ha d'especificar en les pàgines web institucionals que mantinguen els ens del sector públic, en la Plataforma de Contractació de l'Estat i en els plec i anuncis de licitació.

2. El perfil de contractant podrà incloure qualsevol dada i informació referents a l'activitat contractual de l'òrgan de contractació, com ara els anuncis d'informació prèvia previstos en l'article 125, les licitacions obertes o en curs i la documentació relativa a estes, les contractacions programades, els contractes adjudicats, els procediments anul·lats, i qualsevol altra informació útil de tipus general, com a punts de contacte i mitjans de comunicació que poden utilitzar-se per a relacionar-se amb l'òrgan de contractació. En tot cas ha de publicar-se en el perfil de contractant l'adjudicació provisional dels contractes.

3. El sistema informàtic que suporta el perfil de contractant ha de comptar amb un dispositiu que permeta acreditar fefaentment el moment d'inici de la difusió pública de la informació que s'hi incloga.

4. La difusió a través del perfil de contractant de la informació relativa als procediments d'adjudicació de contractes tindrà els efectes previstos en el títol I del llibre III.

CAPÍTOL II

Capacitat i solvència de l'empresari

SECCIÓ 1a. APTITUD PER A CONTRACTAR AMB EL SECTOR PÚBLIC

Subsecció 1a. Normes generals

Article 43. *Condicions d'aptitud.*

1. Només podran contractar amb el sector públic les persones naturals o jurídiques, espanyoles o estrangeres, que tinguen plena capacitat d'obrar, no estiguen incurses en una prohibició de contractar, i acrediten la seua solvència econòmica, financera i tècnica o professional o, en els

casos en què així ho exigisca esta llei, es troben degudament classificades.

2. Els empresaris han de comptar, així mateix, amb l'habilitació empresarial o professional que, si és el cas, siga exigible per a la realització de l'activitat o prestació que constituïska l'objecte del contracte.

3. En els contractes subvencionats a què es referix l'article 17 d'esta llei, el contractista ha d'acreditar la seua solvència i no podrà estar incurs en la prohibició de contractar a què es referix la lletra a) de l'apartat 1 de l'article 49.

Article 44. *Empreses no comunitàries.*

1. Les persones físiques o jurídiques d'estats no pertanyents a la Unió Europea ha de justificar per mitjà d'informe de la respectiva missió diplomàtica permanent espanyola, el qual s'acompanyarà a la documentació que es presente, que l'estat de procedència de l'empresa estrangera admet, al seu torn, la participació d'empreses espanyoles en la contractació amb l'Administració i amb els ens, els organismes o les entitats del sector públic assimilables als enumerats en l'article 3, en forma substancialment anàloga. En els contractes subjectes a regulació harmonitzada es prescindirà de l'informe sobre reciprocitat en relació amb les empreses d'estats signataris de l'Acord sobre Contractació Pública de l'Organització Mundial de Comerç.

2. Per a subscriure contractes d'obres caldrà, a més, que estes empreses tinguen oberta una sucursal a Espanya, amb designació d'apoderats o representants per a les seues operacions, i que estiguen inscrites en el Registre Mercantil.

Article 45. *Condicions especials de compatibilitat.*

1. Sense perjudi d'allò que s'ha disposat en relació amb l'adjudicació de contractes a través d'un procediment de diàleg competitiu, no podran concórrer a les licitacions empreses que hagen participat en l'elaboració de les especificacions tècniques o dels documents preparatoris del contracte, sempre que la dita participació pugua provocar restriccions a la lliure concurrència o suposar un tracte privilegiat respecte a la resta de les empreses licitadores.

2. Els contractes que tinguen com a objecte la vigilància, la supervisió, el control i la direcció de l'execució d'obres i instal·lacions no podran adjudicar-se a les mateixes empreses adjudicatàries dels corresponents contractes d'obres, ni a les empreses que hi estiguen vinculades, i es consideraran com a tals les que es troben en algun dels supòsits previstos en l'article 42 del Codi de Comerç.

Subsecció 2a. Normes especials sobre capacitat

Article 46. *Persones jurídiques.*

1. Les persones jurídiques només podran ser adjudicatàries de contractes, les prestacions dels quals estiguen compreses dins de les finalitats, l'objecte o l'àmbit d'activitat que, segons els seus estatuts o regles fundacionals, els siguen propis.

2. Els que concórreguen individualment o conjuntament amb altres a la licitació d'una concessió d'obres públiques, podran fer-ho amb el compromís de constituir una societat que serà la titular de la concessió. La constitució i, si és el cas, la forma de la societat hauran d'ajustar-se al que establisca, per a determinats tipus de concessions, la corresponent legislació específica.

Article 47. *Empreses comunitàries.*

1. Tindran capacitat per a contractar amb el sector públic, en tot cas, les empreses no espanyoles d'estats

membres de la Unió Europea que, d'acord amb la legislació de l'Estat en què estiguen establides, es troben habilitades per a realitzar la prestació de què es tracte.

2. Quan la legislació de l'estat en què es troben establides estes empreses exigisca una autorització especial o la pertinença a una determinada organització per a poder prestar-hi el servici de què es tracte, hauran d'acreditar que complixen este requisit.

Article 48. *Unions d'empresaris.*

1. Podran contractar amb el sector públic les unions d'empresaris que es constituïsqen temporalment a este efecte, sense que calga la formalització d'estes en escriptura pública fins que s'haja efectuat l'adjudicació del contracte a favor seu.

2. Els empresaris que concórreguen agrupats en unions temporals estaran obligats solidàriament i hauran de nomenar un representant o apoderat únic de la unió amb poders suficients per a exercitar els drets i complir les obligacions que del contracte es deriven fins a l'extinció d'este, sense perjudi de l'existència de poders mancomunats que puguen atorgar per a cobraments i pagaments de quantia significativa.

A l'efecte de la licitació, els empresaris que desitgen concórrer integrats en una unió temporal han d'indicar els noms i les circumstàncies que la constituïsqen i la participació de cada u, així com assumir el compromís de constituir-se formalment en unió temporal en cas de resultar adjudicatari del contracte.

3. La duració de les unions temporals d'empresaris serà coincident amb la del contracte fins a la seua extinció.

4. Per als casos en què siga exigible la classificació i concórreguen en la unió empresaris nacionals, estrangers que no siguen nacionals d'un estat membre de la Unió Europea i estrangers que siguen nacionals d'un estat membre de la Unió Europea, els que pertanguen als dos primers grups hauran d'acreditar la seua classificació, i estos últims la seua solvència econòmica, financera i tècnica o professional.

Subsecció 3a. Prohibicions de contractar

Article 49. *Prohibicions de contractar.*

1. No podran contractar amb el sector públic les persones en les quals concórrega alguna de les circumstàncies següents:

a) Haver sigut condemnades per mitjà de sentència ferma per delictes d'associació il·lícita, corrupció en transaccions econòmiques internacionals, tràfic d'influències, suborn, frauds i exaccions il·legals, delictes contra la Hisenda Pública i la Seguretat Social, delictes contra els drets dels treballadors, malversació i receptació i conductes afins, delictes relatius a la protecció del medi ambient, o a pena d'inhabilitació especial per a l'exercici de professió, ofici, indústria o comerç. La prohibició de contractar inclou les persones jurídiques, els administradors o representants de les quals, vigent el seu càrrec o representació, es troben en la situació mencionada per actuacions realitzades en nom o a benefici de les dites persones jurídiques, o en aquelles que concórreguen les condicions, les qualitats o les relacions que requerisca la corresponent figura de delicte per a ser subjecte actiu d'este.

b) Haver sol·licitat la declaració de concurs, haver sigut declarades insolvents en qualsevol procediment, trobar-se declarades en concurs, estar subjectes a intervenció judicial o haver sigut inhabilitades d'acord amb la Llei 22/2003, de 9 de juliol, Concursal, sense que haja conclòs el període d'inhabilitació fixat en la sentència de qualificació del concurs.

c) Haver sigut sancionades amb caràcter ferm per infracció greu en matèria de disciplina de mercat, en matèria professional o en matèria d'integració laboral i d'igualtat d'oportunitats i no-discriminació de les persones amb discapacitat o per infracció molt greu en matèria social, incloses les infraccions en matèria de prevenció de riscos laborals, d'acord amb el que disposa el Text Refós de la Llei Sobre Infraccions i Sancions en l'Orde Social, aprovat pel Reial Decret Legislatiu 5/2000, de 4 d'agost, o en matèria mediambiental, d'acord amb el que estableix el Reial Decret Legislatiu 1302/1986, de 28 de juny, d'Avaluació d'Impacte Ambiental, en la Llei 22/1988, de 28 de juliol, de Costes, en la Llei 4/1989, de 27 de març, de Conservació dels Espais Naturals i de la Flora i Fauna Silvestres, en la Llei 11/1997, de 24 d'abril, d'Envasos i Residus d'Envasos, en la Llei 10/1998, de 21 d'abril, de Residus, en el Text refós de la Llei d'Aigües, aprovat per Reial Decret Legislatiu 1/2001, de 20 de juliol, i en la Llei 16/2002, d'1 de juliol, de Prevenció i Control Integrats de la Contaminació

d) No trobar-se al corrent en el compliment de les obligacions tributàries o de Seguretat Social imposades per les disposicions vigents, en els termes que reglamentàriament es determinen.

e) Haver incorregut en falsedat en efectuar la declaració responsable a què es referix l'article 130.1.c) o en facilitar qualssevol altres dades relatives a la seua capacitat i solvència, o haver incomplert, per causa que li siga imputable, l'obligació de comunicar la informació prevista en l'article 59.4 i en l'article 305.

f) Estar incursa la persona física o els administradors de la persona jurídica en algun dels supòsits de la Llei 5/2006, de 10 d'abril, de Regulació dels Conflictes d'Interessos dels Membres del Govern i dels Alts Càrrecs de l'Administració General de l'Estat, de la Llei 53/1984, de 26 de desembre, d'Incompatibilitats del Personal al Servei de les Administracions Públiques o tractar-se de qualsevol dels càrrecs electius regulats en la Llei Orgànica 5/1985, de 19 de juny, del Règim Electoral General, en els termes establerts en esta.

La prohibició arribarà a les persones jurídiques en el capital de les quals participen, en els termes i quanties establides en la legislació esmentada, el personal i els alts càrrecs de qualsevol Administració pública, així com els càrrecs electes al servei d'estes.

La prohibició s'estén igualment, en ambdós casos, als cònjuges, persones vinculades amb anàloga relació de convivència afectiva i descendents de les persones a què es referixen els paràgrafs anteriors, sempre que, respecte dels últims, les dites persones detinguen la seua representació legal.

g) Haver contractat persones respecte de les quals s'haja publicat en el «Boletín Oficial del Estado» l'incompliment a què es referix l'article 18.6 de la Llei 5/2006, de 10 d'abril, de Regulació dels Conflictes d'Interessos dels Membres del Govern i dels Alts Càrrecs de l'Administració General de l'Estat, per haver passat a prestar servicis en empreses o societats privades directament relacionades amb les competències del càrrec exercit durant els dos anys següents a la data de cessament. La prohibició de contractar es mantindrà durant el temps que romanga dins de l'organització de l'empresa la persona contractada amb el límit màxim de dos anys a comptar del cessament com a alt càrrec.

2. A més de les previstes en l'apartat anterior, són circumstàncies que impediran als empresaris contractar amb les administracions públiques les següents:

a) Haver donat lloc, per causa d'haver sigut declarats culpables, a la resolució ferma de qualsevol contracte subscrit amb una Administració pública.

b) Haver infringit una prohibició per a contractar amb qualsevol de les administracions públiques.

c) Estar afectat per una prohibició de contractar imposada en virtut de sanció administrativa, d'acord amb el que preveu la Llei 38/2003, de 17 de novembre, General de Subvencions, o en la Llei 58/2003, de 17 de desembre, General Tributària.

d) Haver retirat indègudament la seua proposició o candidatura en un procediment d'adjudicació, o haver impossibilitat l'adjudicació definitiva del contracte a favor seu per no omplir el que estableix l'article 135.4 dins del termini assenyalat per mitjà de dol, culpa o negligència.

e) Haver incomplert les condicions especials d'execució del contracte establides d'acord amb el que assenjala l'article 102, quan el dit incompliment haja sigut definit en els plecs o en el contracte com a infracció greu de conformitat amb les disposicions de desplegament d'esta llei, i concórrega dol, culpa o negligència en l'empresari.

3. Les prohibicions de contractar afectaran també aquelles empreses de les quals, per raó de les persones que les regixen o d'altres circumstàncies, puga presumir-se que són continuació o que deriven, per transformació, fusió o successió, d'altres empreses en què hagen concorregut aquelles.

Article 50. Declaració de la concurrència de prohibicions de contractar i efectes.

1. Les prohibicions de contractar contingudes en les lletres b), d), f) i g) de l'apartat 1 de l'article anterior, i c) del seu apartat 2, seran apreciats directament pels òrgans de contractació, i subsistiran mentres concórreguen les circumstàncies que en cada cas les determinen.

La prohibició de contractar per la causa prevista en la lletra a) de l'apartat 1 de l'article anterior seran apreciats directament pels òrgans de contractació, sempre que la sentència es pronuncie sobre el seu abast i duració, i subsistirà durant el termini assenyalat en estes. Quan la sentència no continga pronunciament sobre la prohibició de contractar o la seua duració, la prohibició serà apreciada directament pels òrgans de contractació, però el seu abast i duració ha de determinar-se per mitjà d'un procediment instruït de conformitat amb el que disposen els apartats 2 i 3 d'este article.

En la resta de supòsits previstos en l'article anterior, l'apreciació de la concurrència de la prohibició de contractar requerirà la declaració prèvia de la seua existència per mitjà de procediment a este efecte.

2. En els casos en què, d'acord amb el que assenjala l'apartat anterior, siga necessària una declaració prèvia sobre la concurrència de la prohibició, l'abast i la duració d'esta es determinaran seguint el procediment que en les normes de desplegament d'esta llei s'establisca atenent, si és el cas, l'existència de dol o manifesta mala fe en l'empresari i l'entitat del dany causat als interessos públics. La duració de la prohibició no excedirà els cinc anys, amb caràcter general, o els huit anys en el cas de les prohibicions que tinguen per causa l'existència d'una condemna per mitjà de sentència ferma. No obstant això, les prohibicions de contractar basades en la causa prevista en la lletra d) de l'apartat 2 de l'article anterior subsistiran, en tot cas, durant un termini de dos anys, comptats des de la seua inscripció en el Registre Oficial de Licitadors i Empreses Classificades, i les imposades per la causa prevista en la lletra e) del mateix apartat no podran excedir un any de duració.

El procediment de declaració no podrà iniciar-se si han transcorregut més de tres anys comptats a partir de les dates següents:

a) Des de la fermesa de la resolució sancionadora, en el cas de la causa prevista en la lletra c) de l'apartat 1 de l'article anterior;

b) Des de la data en què s'hagen facilitat les dades falses o des d'aquella en què s'haja hagut de comunicar la corresponent informació, en els casos previstos en la lletra e) de l'apartat 1 de l'article anterior;

c) Des de la data en què fóra ferma la resolució del contracte, en el cas previst en la lletra a) de l'apartat 2 de l'article anterior;

d) Des de la data de formalització del contracte, en el cas previst en la lletra b) de l'apartat 2 de l'article anterior;

e) En els casos previstos en la lletra d) de l'apartat 2 de l'article anterior, des de la data en què s'haja procedit a l'adjudicació provisional del contracte, si la causa és la retirada indeguda de proposicions o candidatures; o des de la data en què haja degut procedir-se a l'adjudicació definitiva, si la prohibició es fonamenta en l'incompliment del que estableix l'article 135.4.

En el cas de la lletra a) de l'apartat 1 de l'article anterior, el procediment, si és necessari, no podrà iniciar-se una vegada transcorregut el termini previst per a la prescripció de la corresponent pena, i en el cas de la lletra e) de l'apartat 2, si han transcorregut més de tres mesos des que es va produir l'incompliment.

3. La competència per a fixar la duració i l'abast de la prohibició de contractar en el cas de la lletra a) de l'apartat 1 de l'article anterior, així com per a declarar la prohibició de contractar en el supòsit previst en la lletra c) del mateix apartat correspondrà al ministre d'Economia i Hisenda, que dictarà una resolució a proposta de la Junta Consultiva de Contractació Administrativa de l'Estat. La prohibició així declarada impedirà contractar amb qualsevol òrgan de contractació.

En el supòsit previst en la lletra e) de l'apartat 1 de l'article anterior, la declaració de la prohibició correspondrà a l'Administració o entitat a què s'haja de comunicar la corresponent informació; en els casos previstos en les lletres a), d) i e) de l'apartat 2, a l'Administració contractant; i en el supòsit de la lletra b) d'este mateix apartat, a l'Administració que haja declarat la prohibició. En estos casos, la prohibició afectarà la contractació amb l'Administració o entitat del sector públic competent per a la seua declaració, sense perjudi que el ministre d'Economia i Hisenda, amb la comunicació prèvia d'aquelles i amb audiència de l'empresari afectat, considerant el dany causat als interessos públics, puga estendre els seus efectes a la contractació amb qualsevol òrgan, ens, organisme o entitat del sector públic.

4. L'eficàcia de les prohibicions de contractar a què es referixen les lletres c) i e) de l'apartat 1 de l'article anterior, així com la de les establides en el seu apartat 2, n'estarà condicionada a la inscripció o constància en el Registre Oficial de Licitadors i Empreses Classificades que corresponga. Igualment l'eficàcia de la resolució que determine l'abast i la duració de la prohibició de contractar derivada de la causa prevista en la lletra a) de l'apartat 1 de l'article anterior estarà condicionada a la seua inscripció.

5. A l'efecte de l'aplicació d'este article, les autoritats i els òrgans competents notificaran a la Junta Consultiva de Contractació Administrativa de l'Estat i als òrgans competents de les comunitats autònomes les sancions i les resolucions fermes recaigudes en els procediments mencionats en l'article anterior, així com la comissió dels fets previstos en la lletra e) del seu apartat 1 i en les lletres b), d) i e) del seu apartat 2, a fi que es puguen instruir els expedients previstos en este article o adoptar-se les resolucions que siguen pertinents i procedir, si és el cas, a la inscripció d'estos en el Registre Oficial de Licitadors i Empreses Classificades que siga procedent. Així mateix, la Junta Consultiva de Contractació Administrativa de l'Estat podrà demanar d'estes autori-

tats i òrgans totes les dades i els antecedents que calguen a estos efectes.

Subsecció 4a. Solvència

Article 51. Exigència de solvència.

1. Per a subscriure contractes amb el sector públic, els empresaris han d'acreditar estar en possessió de les condicions mínimes de solvència econòmica i financera i professional o tècnica que determine l'òrgan de contractació. Este requisit serà substituït pel de la classificació, quan esta siga exigible d'acord amb el que disposa esta llei.

2. Els requisits mínims de solvència que haja de complir l'empresari i la documentació requerida per a acreditar estos s'indicaran en l'anunci de licitació i s'especificaran en el plec del contracte, i també n'han d'estar vinculats a l'objecte i ser proporcionals a este.

Article 52. Integració de la solvència amb mitjans externs.

Per a acreditar la solvència necessària per a subscriure un contracte determinat, l'empresari podrà basar-se en la solvència i els mitjans d'altres entitats, independentment de la naturalesa jurídica dels vincles que tinga amb estes, sempre que demostre que, per a l'execució del contracte, disposa efectivament d'eixos mitjans.

Article 53. Concreció de les condicions de solvència.

1. En els contractes de servicis i d'obres, així com en els contractes de subministrament que incloguen servicis o treballs de col·locació i instal·lació, podrà exigir-se a les persones jurídiques que especifiquen, en l'oferta o en la sol·licitud de participació, els noms i la qualificació professional del personal responsable d'executar la prestació.

2. Els òrgans de contractació podran exigir als candidats o licitadors, fent-ho constar en els plecs, que, a més d'acreditar la seua solvència o, si és el cas, classificació, es comprometen a dedicar o adscriure a l'execució del contracte els mitjans personals o materials suficients per a això. Estos compromisos s'integraran en el contracte, i els plecs o el document contractual podran atribuir-los el caràcter d'obligacions essencials als efectes previstos en l'article 206, g), o establir penalitats, d'acord amb el que assenyala l'article 196.1, en cas que siguen incomplerts per l'adjudicatari.

Subsecció 5a. Classificació de les empreses

Article 54. Exigència de classificació.

1. Per a contractar amb les administracions públiques l'execució de contractes d'obres d'import igual o superior a 350.000 euros, o de contractes de servicis per un pressupost igual o superior a 120.000 euros, serà requisit indispensable que l'empresari es trobe degudament classificat. No obstant això, no caldrà cap classificació per a subscriure contractes de servicis compresos en les categories 6, 8, 21, 26 i 27 de l'annex II

En cas que una part de la prestació objecte del contracte haja de ser realitzada per empreses especialitzades que compten amb una determinada habilitació o autorització professional, la classificació en el grup corresponent a eixa especialització, en cas que siga exigida, podrà suplir-se pel compromís de l'empresari de subcontractar l'execució d'esta porció amb altres empresaris que disposen de l'habilitació i, si és el cas, classificació necessàries, sempre que l'import de la part que ha de ser executada per estos no excedisca el 50 per 100 del preu del contracte.

2. La classificació serà exigible igualment al cessionari d'un contracte en el cas en què haja sigut requerida al cedent.

3. Per real decret podrà exceptuar-se la necessitat de classificació per a determinats tipus de contractes d'obres i de servicis en què este requisit siga exigible o acordar la seua exigència per a tipus de contractes d'obres i servicis en què no ho siga, tenint en compte les circumstàncies especials concurrents en estos.

4. Quan no haja concorregut cap empresa classificada en un procediment d'adjudicació d'un contracte per al qual es requerisca classificació, l'òrgan de contractació podrà excloure'n la necessitat de complir este requisit en el següent procediment que es convoque per a l'adjudicació d'este contracte, i es precisaran en el plec de clàusules i en l'anunci, si és el cas, els mitjans d'acreditació de la solvència que hagen de ser utilitzats d'entre els especificats en els articles 64, 65 i 67.

5. Les entitats del sector públic que no tinguen el caràcter d'Administració pública podran exigir una determinada classificació als licitadors per a definir les condicions de solvència requerides per a subscriure el corresponent contracte.

Article 55. *Exempció de l'exigència de classificació.*

1. No serà exigible la classificació als empresaris no espanyols d'estats membres de la Unió Europea, que bé concórreguen al contracte aïlladament o bé estiguen integrats en una unió, sense perjudi de l'obligació d'acreditar la seua solvència.

2. Excepcionalment, quan així siga convenient per als interessos públics, la contractació de l'Administració general de l'Estat i els ens, els organismes i les entitats que en depenguen amb persones que no estiguen classificades podrà ser autoritzada pel Consell de Ministres, amb un informe previ de la Junta Consultiva de Contractació Administrativa de l'Estat. En l'àmbit de les comunitats autònomes, l'autorització serà atorgada pels òrgans que estes designen com a competents.

Article 56. *Criteris aplicables i condicions per a la classificació.*

1. La classificació de les empreses es farà en funció de la solvència d'estes, valorada d'acord amb el que establixen els articles 64, 65 i 67, i determinarà els contractes a l'adjudicació dels quals puguen concórrer o optar per raó del seu objecte i de la seua quantia. A este efecte, els contractes es dividiran en grups generals i subgrups, per la peculiar naturalesa, i dins d'estos per categories, en funció de la quantia.

L'expressió de la quantia s'efectuarà per referència al valor íntegre del contracte, quan la duració d'este siga igual o inferior a un any, i per referència al valor mitjà anual d'este, quan es tracte de contractes de duració superior.

2. Per a procedir a la classificació serà necessari que l'empresari acredite la seua personalitat i capacitat d'obrar, així com que es trobe legalment habilitat per a realitzar la corresponent activitat per disposar de les corresponents autoritzacions o habilitacions empresarials o professionals i reunir els requisits de col·legiació o inscripció o d'altres semblants que puguen ser necessaris, i que no està incurs en prohibicions de contractar.

3. En el supòsit de persones jurídiques pertanyents a un grup de societats, i a l'efecte de la valoració de la solvència econòmica d'estes, financera, tècnica o professional, es podrà tindre en compte les societats pertanyents al grup, sempre que la persona jurídica en qüestió acredite que tindrà efectivament a la seua disposició, durant el termini a què es referix l'article 59.2, els mit-

jans de les dites societats necessaris per a l'execució dels contractes.

4. Es denegarà la classificació d'aquelles empreses de les quals, a la vista de les persones que les regixen o d'altres circumstàncies, puga presumir-se que són continuació o que deriven, per transformació, fusió o successió, d'altres afectades per una prohibició de contractar.

5. A l'efecte de valorar i apreciar la concurrència del requisit de classificació, respecte dels empresaris que concórreguen agrupats en el cas de l'article 48, caldrà ajustar-se, en la manera que reglamentàriament es determine, a les característiques acumulades de cada un d'ells, expressades en les seues respectives classificacions. En tot cas, serà necessari per a procedir a esta acumulació que totes les empreses hagen obtingut prèviament la classificació com a empresa d'obres o de servicis, en relació amb el contracte al qual opten, sense perjudi d'allò que s'ha establert per als empresaris no espanyols d'estats membres de la Unió Europea en l'apartat 4 de l'article 48.

Article 57. *Competència per a la classificació.*

1. Els acords relatius a la classificació de les empreses s'adoptaran, amb eficàcia general enfront de tots els òrgans de contractació, per les comissions classificadores de la Junta Consultiva de Contractació Administrativa de l'Estat. Estos acords podran ser objecte de recurs d'alçada davant del ministre d'Economia i Hisenda.

2. Els òrgans competents de les comunitats autònomes podran adoptar decisions sobre classificació de les empreses que seran eficaços, únicament, a l'efecte de contractar amb la comunitat autònoma que els haja adoptat, amb les entitats locals incloses en el seu àmbit territorial, i amb els ens, organismes i les entitats del sector públic dependents d'una i d'altres. En l'adopció d'estos acords, hauran de respectar-se, en tot cas, les regles i els criteris establerts en esta llei i en les seues disposicions de desplegament.

Article 58. *Inscripció registral de la classificació.*

Els acords relatius a la classificació de les empreses s'inscriuran d'ofici en el Registre Oficial de Licitadors i Empreses Classificades que corresponga en funció de l'òrgan que els haja adoptat.

Article 59. *Termini de vigència i revisió de les classificacions.*

1. La classificació de les empreses tindrà una vigència indefinida mentres l'empresari mantinga les condicions i les circumstàncies en què es va basar la concessió d'este.

2. No obstant això, i sense perjudi del que assenyalava l'apartat 3 d'este article i l'article següent, per a la conservació de la classificació haurà de justificar-se anualment el manteniment de la solvència econòmica i financera i, cada tres anys, el de la solvència tècnica i professional, a l'efecte del qual l'empresari aportarà la corresponent documentació actualitzada en els termes que s'establisquen reglamentàriament.

3. La classificació serà revisable a petició dels interessats o d'ofici per l'Administració quan varien les circumstàncies preses en consideració per a concedir-la.

4. En tot cas, l'empresari està obligat a informar de l'òrgan competent en matèria de classificació qualsevol variació en les circumstàncies que hagen sigut tingudes en compte per a concedir-la que puga donar lloc a una revisió d'esta. L'omissió d'esta comunicació farà incórrer l'empresari en la prohibició de contractar prevista en la lletra e) de l'apartat 1 de l'article 49.

Article 60. Comprovació dels elements de la classificació.

Els òrgans competents en matèria de classificació podran sol·licitar en qualsevol moment de les empreses classificades o pendents de classificació els documents que consideren necessaris per a comprovar les declaracions i els fets manifestats per estes en els expedients que tramiten, així com demanar un informe a qualsevol òrgan de les administracions públiques sobre estos punts.

SECCIÓ 2a. ACREDITACIÓ DE L'APTITUD PER A CONTRACTAR

Subsecció 1a. Capacitat d'obrar

Article 61. Acreditació de la capacitat d'obrar.

1. La capacitat d'obrar dels empresaris que siguen persones jurídiques s'acreditarà per mitjà de l'escriptura o document de constitució, els estatuts o l'acte fundacional, en els quals consten les normes per les quals es regula la seua activitat, degudament inscrits, si és el cas, en el registre públic que corresponga, segons el tipus de persona jurídica de què es tracte.

2. La capacitat d'obrar dels empresaris no espanyols que siguen nacionals d'estats membres de la Unió Europea s'acreditarà per la seua inscripció en el registre procedent, d'acord amb la legislació de l'estat on estan establits, o per mitjà de la presentació d'una declaració jurada o un certificat, en els termes que s'establisquen reglamentàriament, d'acord amb les disposicions comunitàries d'aplicació.

3. Els altres empresaris estrangers hauran d'acreditar la capacitat d'obrar amb informe de la Missió Diplomàtica Permanent d'Espanya a l'estat corresponent o de l'oficina consular en l'àmbit territorial de la qual radique el domicili de l'empresa.

Subsecció 2a. Prohibicions de contractar

Article 62. Prova de la no-concurrencia d'una prohibició de contractar.

1. La prova, per part dels empresaris, de no estar incursos en prohibicions per a contractar podrà realitzar-se per mitjà de testimoni judicial o certificació administrativa, segons els casos, i quan el dit document no puga ser expedit per l'autoritat competent, podrà ser substituït per una declaració responsable atorgada davant d'una autoritat administrativa, notari públic o organisme professional qualificat.

2. Quan es tracte d'empreses d'estats membres de la Unió Europea i esta possibilitat estiga prevista en la legislació de l'estat respectiu, podrà també substituir-se per una declaració responsable, atorgada davant d'una autoritat judicial.

Subsecció 3a. Solvència

Article 63. Mitjans d'acreditar la solvència.

1. La solvència econòmica i financera i tècnica o professional s'acreditarà per mitjà de l'aportació dels documents que es determinen per l'òrgan de contractació d'entre els previstos en els articles 64 a 68.

2. La classificació de l'empresari n'acreditarà la solvència per a la formalització de contractes del mateix tipus que aquells per als quals s'haja obtingut i per a la formalització dels quals no s'exigisca estar en possessió d'esta.

3. Els ens, els organismes i les entitats del sector públic que no tinguen la condició d'administracions públiques podran admetre altres mitjans de prova de la solvència diferents dels previstos en els articles 64 a 68

per als contractes que no estiguen subjectes a regulació harmonitzada.

Article 64. Solvència econòmica i financera.

1. La solvència econòmica i financera de l'empresari podrà acreditar-se per un o més dels mitjans següents:

a) Declaracions apropiades d'entitats financeres o, si és el cas, justificant de l'existència d'una assegurança d'indemnització per riscos professionals.

b) Els comptes anuals presentats en el Registre Mercantil o en el registre oficial que corresponga. Els empresaris no obligats a presentar els comptes en registres oficials podran aportar, com a mitjà alternatiu d'acreditació, els llibres de comptabilitat degudament legalitzats.

c) Declaració sobre el volum global de negocis i, si és el cas, sobre el volum de negocis en l'àmbit d'activitats corresponent a l'objecte del contracte, referit com a màxim als tres últims exercicis disponibles en funció de la data de creació o d'inici de les activitats de l'empresari, en la mesura que es dispose de les referències del dit volum de negocis.

2. Si, per una raó justificada, l'empresari no està en condicions de presentar les referències sol·licitades, se li autoritzarà a acreditar la solvència econòmica i financera per mitjà de qualsevol altre document que es considere apropiat per l'òrgan de contractació.

Article 65. Solvència tècnica en els contractes d'obres.

En els contractes d'obres, la solvència tècnica de l'empresari podrà ser acreditada per un o més dels mitjans següents:

a) Relació de les obres executades en el curs dels cinc últims anys, avalada per certificats de bona execució per a les obres més importants; estos certificats indicaran l'import, les dates i el lloc d'execució de les obres i es precisarà si es van realitzar segons les regles per les quals es regix la professió i es van portar normalment a bon terme; si és el cas, els dits certificats seran comunicats directament a l'òrgan de contractació per l'autoritat competent.

b) Declaració que indique els tècnics o les unitats tècniques, estiguen o no integrades en l'empresa, dels quals esta dispose per a l'execució de les obres, especialment els responsables del control de qualitat, acompanyada dels documents acreditatius corresponents.

c) Títols acadèmics i professionals de l'empresari i dels directius de l'empresa i, en particular, del responsable o responsables de les obres.

d) En els casos adequats, indicació de les mesures de gestió mediambiental que l'empresari podrà aplicar quan execute el contracte.

e) Declaració sobre la plantilla mitjana anual de l'empresa i la importància del personal directiu durant els tres últims anys, acompanyada de la documentació justificativa corresponent.

f) Declaració que indique la maquinària, el material i l'equip tècnic de què es disposarà per a l'execució de les obres, a la qual s'adjuntarà la documentació acreditativa pertinent.

Article 66. Solvència tècnica en els contractes de subministrament.

1. En els contractes de subministrament, la solvència tècnica dels empresaris s'acreditarà per un o més dels mitjans següents:

a) Relació dels principals subministraments efectuats durant els tres últims anys, que indiquen l'import,

les dates i el destinatari públic o privat d'estos. Els subministraments efectuats s'acreditaran per mitjà de certificats expedits o visats per l'òrgan competent, quan el destinatari siga una entitat del sector públic o quan el destinatari siga un comprador privat, per mitjà d'un certificat expedit per este o, a falta d'este certificat, per mitjà d'una declaració de l'empresari,

b) Indicació del personal tècnic o unitats tècniques, integrades o no en l'empresa, dels quals es dispose per a l'execució del contracte, especialment els encarregats del control de qualitat.

c) Descripció de les instal·lacions tècniques, de les mesures emprades per a garantir la qualitat i dels mitjans d'estudi i investigació de l'empresa.

d) Control efectuat per l'entitat del sector públic contractant o, en nom seu, per un organisme oficial competent de l'Estat en el qual l'empresari està establert, sempre que hi haja un acord del dit organisme, quan els productes a subministrar siguen complexos o quan, excepcionalment, hagen de respondre a una finalitat particular. Este control versarà sobre la capacitat de producció de l'empresari i, si és necessari, sobre els mitjans d'estudi i investigació amb què compte, així com sobre les mesures emprades per a controlar la qualitat.

e) Mostres, descripcions i fotografies dels productes a subministrar, l'autenticitat de les quals puga certificar-se a petició de l'entitat del sector públic contractant.

f) Certificats expedits pels instituts o servicis oficials encarregats del control de qualitat, de competència reconeguda, que acrediten la conformitat de productes perfectament detallada per mitjà de referències a determinades especificacions o normes.

2. En els contractes de subministrament que requereixen obres de col·locació o instal·lació, la prestació de servicis o l'execució d'obres, la capacitat dels operadors econòmics per a prestar els dits servicis o executar la dita instal·lació o obres podrà avaluar-se tenint en compte especialment els coneixements tècnics, l'eficàcia, l'experiència i la fiabilitat d'estos.

Article 67. *Solvència tècnica o professional en els contractes de servicis.*

En els contractes de servicis, la solvència tècnica o professional dels empresaris haurà d'apreciar-se tenint en compte els seus coneixements tècnics, l'eficàcia, l'experiència i la fiabilitat, la qual cosa podrà acreditar-se, segons l'objecte del contracte, per un o més dels mitjans següents:

a) Una relació dels principals servicis o treballs realitzats en els últims tres anys que incloga l'import, les dates i el destinatari, públic o privat, d'estos. Els servicis o treballs efectuats s'acreditaran per mitjà de certificats expedits o visats per l'òrgan competent, quan el destinatari siga una entitat del sector públic o, quan el destinatari siga un subjecte privat, per mitjà d'un certificat expedit per este o, a falta d'este certificat, per mitjà d'una declaració de l'empresari; si és el cas, estos certificats seran comunicats directament a l'òrgan de contractació per l'autoritat competent.

b) Indicació del personal tècnic o de les unitats tècniques, integrades en l'empresa o no, participants en el contracte, especialment aquells encarregats del control de qualitat.

c) Descripció de les instal·lacions tècniques, de les mesures emprades per l'empresari per a garantir la qualitat i dels mitjans d'estudi i investigació de l'empresa.

d) Quan es tracte de servicis o treballs complexos o quan, excepcionalment, hagen de respondre a una finalitat especial, un control efectuat per l'òrgan de contractació o, en nom d'este, per un organisme oficial o homologat competent de l'estat en què estiga establert

l'empresari, sempre que hi haja acord del dit organisme. El control versarà sobre la capacitat tècnica de l'empresari i, si cal, sobre els mitjans d'estudi i d'investigació de què dispose i sobre les mesures de control de la qualitat.

e) Les titulacions acadèmiques i professionals de l'empresari i del personal directiu de l'empresa i, en particular, del personal responsable de l'execució del contracte.

f) En els casos adequats, indicació de les mesures de gestió mediambiental, que l'empresari podrà aplicar quan execute el contracte.

g) Declaració sobre la plantilla mitjana anual de l'empresa i la importància del seu personal directiu durant els tres últims anys, acompanyada de la documentació justificativa corresponent.

h) Declaració que indique la maquinària, el material i l'equip tècnic de què es disposarà per a l'execució dels treballs o prestacions, a la qual s'adjuntarà la documentació acreditativa pertinent.

i) Indicació de la part del contracte que l'empresari té eventualment el propòsit de subcontractar.

Article 68. *Solvència tècnica o professional en la resta de contractes.*

L'acreditació de la solvència professional o tècnica en contractes diferents dels d'obres, servicis o subministrament podrà acreditar-se pels documents i mitjans que s'indiquen en l'article anterior.

Article 69. *Acreditació del compliment de les normes de garantia de la qualitat.*

1. En els contractes subjectes a una regulació harmonitzada, quan els òrgans de contractació exigisquen la presentació de certificats expedits per organismes independents que acrediten que l'empresari complix determinades normes de garantia de la qualitat, hauran de fer referència als sistemes d'assegurament de la qualitat basats en la sèrie de normes europees en la matèria, certificats per organismes d'acord amb les normes europees relatives a la certificació.

2. Els òrgans de contractació reconeixeran els certificats equivalents expedits per organismes establerts en qualsevol estat membre de la Unió Europea, i també acceptaran altres proves de mesures equivalents de garantia de la qualitat que presenten els empresaris.

Article 70. *Acreditació del compliment de les normes de gestió mediambiental.*

1. En els contractes subjectes a una regulació harmonitzada, els òrgans de contractació podran exigir la presentació de certificats expedits per organismes independents que acrediten que l'empresari complix determinades normes de gestió mediambiental, que es remeten al sistema comunitari de gestió i auditoria mediambientals (EMAS) o a les normes de gestió mediambiental basades en les normes europees o internacionals en la matèria i certificades per organismes d'acord amb la legislació comunitària o amb les normes europees o internacionals relatives a la certificació.

2. Els òrgans de contractació reconeixeran els certificats equivalents expedits per organismes establerts en qualsevol estat membre de la Unió Europea i també acceptaran altres proves de mesures equivalents de gestió mediambiental que presenten els empresaris.

Article 71. *Documentació i informació complementària.*

L'òrgan de contractació o l'òrgan auxiliar d'este podrà demanar dels empresaris aclariments sobre els certificats i

documents presentats en aplicació dels articles anteriors o requerir-lo per a la presentació d'altres complementaris.

Subsecció 4a. Prova de la classificació i de l'aptitud per a contractar a través de registres o llistes oficials de contractistes

Article 72. Certificacions de registres oficials de Licitadors i Empreses Classificades.

1. La inscripció en el Registre Oficial de Licitadors i Empreses Classificades de l'Estat acreditarà enfront de tots els òrgans de contractació del sector públic, segons el que s'ha reflectit i excepte prova en contra, les condicions d'aptitud de l'empresari quant a la personalitat i capacitat d'obrar, representació, habilitació professional o empresarial, solvència econòmica i financera, i classificació, així com la concurrència o no-concurrència de les prohibicions de contractar que hagen de constar-hi.

La inscripció en el Registre Oficial de Licitadors i Empreses Classificades d'una comunitat autònoma acreditarà idèntiques circumstàncies a l'efecte de la contractació amb esta, amb les entitats locals incloses en el seu àmbit territorial, i amb la resta d'ens, organismes o entitats del sector públic dependents d'una i d'altres.

2. La prova del contingut dels Registres Oficials de Licitadors i Empreses Classificades s'efectuarà per mitjà de certificació de l'òrgan encarregat d'este, la qual podrà expedir-se per mitjans electrònics, informàtics o telemàtics.

Article 73. Certificats comunitaris de classificació.

1. Els certificats de classificació o documents semblants que acrediten la inscripció en llistes oficials d'empresaris autoritzats per a contractar establides pels estats membres de la Unió Europea assenten una presumpció d'aptitud dels empresaris inclosos en estes enfront dels diferents òrgans de contractació en relació amb la no-concurrència de les prohibicions de contractar a què es referixen les lletres a) a c) i e) de l'apartat 1 de l'article 49 i la possessió de les condicions de capacitat d'obrar i habilitació professional exigides per l'article 43 i les de solvència a què es referixen les lletres b) i c) de l'article 64, les lletres a), b), e) g) i h) de l'article 65, l'article 66, i les lletres a) i c) a i) de l'article 67. El mateix valor presumptiu tindran les certificacions emeses per organismes que responguen a les normes europees de certificació expedides de conformitat amb la legislació de l'estat membre en què estiga establert l'empresari.

2. Els documents a què es referix l'apartat anterior hauran d'indicar les referències que hagen permès la inscripció de l'empresari en la llista o l'expedició de la certificació, així com la classificació obtinguda. Estes mencions també hauran d'incloure's en els certificats que expedisquen els registres oficials de Licitadors i Empreses Classificades a l'efecte de la contractació en l'àmbit de la Unió Europea.

TÍTOL III

Objecte, preu i quantia del contracte

CAPÍTOL I

Normes generals

Article 74. Objecte del contracte.

1. L'objecte dels contractes del sector públic ha de ser determinat.

2. No podrà fraccionar-se un contracte amb la finalitat de disminuir-ne la quantia i eludir així els requisits de

publicitat o els relatius al procediment d'adjudicació que corresponguen.

3. Quan l'objecte del contracte admeta fraccionament i així es justifique degudament en l'expedient, podrà preveure's la realització independent de cada una de les seues parts per mitjà de la divisió en lots, sempre que estos siguen susceptibles d'utilització o aprofitament separat i constituïsquen una unitat funcional, o així ho exigisca la naturalesa de l'objecte.

Així mateix podran contractar-se separadament prestacions diferenciades dirigides a integrar-se en una obra, tal com esta és definida en l'article 6, quan les dites prestacions gaudisquen d'una substantivitat pròpia que permeti una execució separada, per haver de ser realitzades per empreses que compten amb una determinada habilitació.

En els casos previstos en els paràgrafs anteriors, les normes procedimentals i de publicitat que han d'aplicar-se en l'adjudicació de cada lot o prestació diferenciada es determinaran en funció del valor acumulat del conjunt, excepte el que disposen els articles 14.2, 15.2 i 16.2.

Article 75. Preu.

1. En els contractes del sector públic, la retribució del contractista consistirà en un preu cert que haurà d'expressar-se en euros, sense perjudici que el seu pagament pugui fer-se per mitjà de l'entrega d'altres contraprestacions en els casos en què esta o altres lleis així ho prevegen. Els òrgans de contractació tindran cura que el preu siga adequat per el compliment efectiu del contracte per mitjà de la correcta estimació de l'import, atenent al preu general de mercat, en el moment de fixar el pressupost de licitació i l'aplicació, si és el cas, de les normes sobre ofertes amb valors anormals o desproporcionats.

2. El preu del contracte podrà formular-se tant en termes de preus unitaris referits als distints components de la prestació o a les unitats d'esta que s'entreguen o executen, com en termes de preus aplicables a preu fet a la totalitat o a part de les prestacions del contracte. En tot cas s'indicarà, com a partida independent, l'import de l'Impost sobre el Valor Afegit que haja de suportar l'Administració.

3. Els preus fixats en el contracte podran ser revisats o actualitzats, en els termes que preveu el capítol II d'este títol, si es tracta de contractes de les administracions públiques, o en la forma pactada en el contracte, en qualsevol altre cas, quan hagen de ser ajustats, a l'alça o a la baixa, per a tindre en compte les variacions econòmiques que succeïsquen durant l'execució del contracte.

4. Els contractes, quan la seua naturalesa i objecte ho permeten, podran incloure clàusules de variació de preus en funció del compliment de determinats objectius de terminis o de rendiment, així com penalitzacions per incompliment de clàusules contractuals, i han de determinar amb precisió els supòsits en què es produiran estes variacions i les regles per a la seua determinació.

5. Excepcionalment poden subscriure's contractes amb preus provisionals quan, després de la tramitació d'un procediment negociat o d'un diàleg competitiu, es pose de manifest que l'execució del contracte ha de començar abans que la determinació del preu siga possible per la complexitat de les prestacions o la necessitat d'utilitzar una tècnica nova, o que no hi haja informació sobre els costos de prestacions anàlogues i sobre els elements tècnics o comptables que permeten negociar amb precisió un preu cert.

En els contractes subscrits amb preus provisionals, el preu es determinarà, dins dels límits fixats per al preu màxim, en funció dels costos en què realment incórrega el contractista i del benefici que s'haja acordat, per al qual, en tot cas, es detallaran en el contracte els punts següents:

a) El procediment per a determinar el preu definitiu, amb referència als costos efectius i a la fórmula de càlcul del benefici.

b) Les regles comptables que l'adjudicatari haurà d'aplicar per a determinar el cost de les prestacions.

c) Els controls documentals i sobre el procés de producció que l'adjudicador podrà efectuar sobre els elements tècnics i comptables del cost de producció.

6. En els contractes podrà preveure's que la totalitat o part del preu siga satisfet en moneda diferent de l'euro. En este supòsit s'expressarà en la corresponent divisa l'import que haja de satisfer-se en eixa moneda, i s'inclourà una estimació en euros de l'import total del contracte.

7. Es prohibix el pagament ajornat del preu en els contractes de les administracions públiques, excepte en els supòsits en què el sistema de pagament s'establisca per mitjà de la modalitat d'arrendament financer o d'arrendament amb opció de compra, així com en els casos en què esta o una altra llei ho autoritze expressament.

Article 76. Càlcul del valor estimat dels contractes.

1. A tots els efectes previstos en esta llei, el valor estimat dels contractes estarà determinat per l'import total, sense incloure l'Impost sobre el Valor Afegit, pagador segons les estimacions de l'òrgan de contractació. En el càlcul de l'import total estimat, haurà de tindre en compte qualsevol forma d'opció eventual i les eventuales pròrrogues del contracte.

Quan s'haja previst abonar primes o efectuar pagaments als candidats o licitadors, la quantia d'estos es tindrà en compte en el càlcul del valor estimat del contracte.

2. L'estimació haurà de fer-se tenint en compte els preus habituals en el mercat, i estar referida al moment de l'enviament de l'anunci de licitació o, en cas que no es requerisca un anunci d'este tipus, al moment en què l'òrgan de contractació inicie el procediment d'adjudicació del contracte.

3. En els contractes d'obres i de concessió d'obra pública, el càlcul del valor estimat ha de tindre en compte l'import d'estes, així com el valor total estimat dels subministraments necessaris per a la seua execució que hagen sigut posats a disposició del contractista per l'òrgan de contractació.

4. En els contractes de subministrament que tinguen com a objecte l'arrendament financer, l'arrendament o la venda a terminis de productes, el valor que es prendrà com a base per a calcular el valor estimat del contracte serà el següent:

a) En cas de contractes de duració determinada, quan la seua duració siga igual o inferior a dotze mesos, el valor total estimat per a la duració del contracte; quan la duració siga superior a dotze mesos, el valor total d'este, incloent-hi l'import estimat del valor residual.

b) En cas de contractes, la duració dels quals no es fixe per referència a un període de temps determinat, el valor mensual multiplicat per 48.

5. En els contractes de subministrament o de servicis que tinguen un caràcter de periodicitat, o de contractes que s'hagen de renovar en un període de temps determinat, es prendrà com a base per al càlcul del valor estimat del contracte alguna de les quantitats següents:

a) El valor real total dels contractes successius semblants adjudicats durant l'exercici precedent o durant els dotze mesos previs, ajustat, quan siga possible, en funció dels canvis de quantitat o valor previstos per als dotze mesos posteriors al contracte inicial.

b) El valor estimat total dels contractes successius adjudicats durant els dotze mesos següents a la primera entrega o en el transcurs de l'exercici, si este és superior a dotze mesos.

L'elecció del mètode per a calcular el valor estimat no podrà efectuar-se amb la intenció de sostroure el contracte a l'aplicació de les normes d'adjudicació que corresponen.

6. En els contractes de servicis, a l'efecte del càlcul del seu import estimat, es prendran com a base, si és el cas, les quantitats següents:

a) En els servicis d'assegurances, la prima pagadora i altres formes de remuneració.

b) A servicis bancaris i altres servicis financers, els honoraris, les comissions, els interessos i altres formes de remuneració.

c) En els contractes relatius a un projecte, els honoraris, les comissions pagadores i altres formes de remuneració, així com les primes o contraprestacions que, si és el cas, es fixen per als participants en el concurs.

d) En els contractes de servicis en què no s'especifique un preu total, si tenen una duració determinada igual o inferior a quaranta-huit mesos, el valor total estimat corresponent a tota la seua duració. Si la duració és superior a quaranta-huit mesos o no es troba fixada per referència a un període de temps cert, el valor mensual multiplicat per 48.

7. Quan la realització d'una obra, la contractació d'uns servicis o l'obtenció d'uns subministraments homogenis puga donar lloc a l'adjudicació simultània de contractes per lots separats, s'haurà de tindre en compte el valor global estimat de la totalitat dels dits lots.

8. Per als acords marc i per als sistemes dinàmics d'adquisició es tindrà en compte el valor màxim estimat, excloent-ne l'Impost sobre el Valor Afegit, del conjunt de contractes previstos durant la duració total de l'acord marc o del sistema dinàmic d'adquisició.

CAPÍTOL II

Revisió de preus en els contractes de les administracions públiques

Article 77. Procedència i límits.

1. La revisió de preus en els contractes de les administracions públiques tindrà lloc, en els termes establits en este capítol i llevat que la improcedència de la revisió s'haja previst expressament en els plecs o pactat en el contracte, quan este s'haja executat, almenys, en el 20 per 100 del seu import i haja transcorregut un any des de l'adjudicació. En conseqüència, el primer 20 per 100 executat i el primer any d'execució quedaran exclosos de la revisió.

No obstant això, en els contractes de gestió de servicis públics, la revisió de preus podrà tindre lloc una vegada transcorregut el primer any d'execució del contracte, sense que siga necessari haver executat el 20 per 100 de la prestació.

2. La revisió de preus no tindrà lloc en els contractes el pagament dels quals es concerta per mitjà del sistema d'arrendament financer o d'arrendament amb opció a compra, ni en els contractes menors. En la resta de contractes, l'òrgan de contractació, en resolució motivada, podrà excloure la procedència de la revisió de preus.

3. El plec de clàusules administratives particulars o el contracte hauran de detallar, si és el cas, la fórmula o el sistema de revisió aplicable.

Article 78. *Sistema de revisió de preus.*

1. Quan siga procedent, la revisió de preus es durà a terme per mitjà de l'aplicació d'índexs oficials o de la fórmula aprovada pel Consell de Ministres, amb un informe previ de la Junta Consultiva de Contractació Administrativa de l'Estat, per a cada tipus de contractes.

2. L'òrgan de contractació determinarà el que haja d'aplicar-se, atenent la naturalesa de cada contracte i l'estructura dels costos de les prestacions d'este. Les fórmules aprovades pel Consell de Ministres exclouran la possibilitat d'utilitzar altres índexs; si, a causa de la configuració del contracte, pot ser aplicable més d'una fórmula, l'òrgan de contractació determinarà la més adequada, d'acord amb els criteris indicats.

3. Quan l'índex de referència que s'adopte siga l'Índex de Preus al Consum elaborat per l'Institut Nacional d'Estadística o qualsevol dels índexs dels grups, subgrups, classes o subclasses que s'hi integren, la revisió no podrà superar el 85 per 100 de variació experimentada per l'índex adoptat.

Article 79. *Fórmules.*

1. Les fórmules que s'establisquen reflectiran la ponderació en el preu del contracte dels materials bàsics i de l'energia incorporats al procés de generació de les prestacions objecte d'este. No s'hi inclouran el cost de la mà d'obra, els costos financers, les despeses generals o d'estructura ni el benefici industrial.

2. Quan, per circumstàncies excepcionals, l'evolució dels costos de mà d'obra o financers succeeïda en un període experimente desviacions a l'alça que puguen reputar-se com a impredecibles en el moment de l'adjudicació del contracte, el Consell de Ministres o l'òrgan competent de les comunitats autònomes podrà autoritzar, amb caràcter transitori, la introducció de factors correctors d'esta desviació per a la seua consideració en la revisió del preu, sense que, en cap cas, puguen superar el 80 per 100 de la desviació efectivament produïda.

Es considerarà que concorren les circumstàncies a què es referix el paràgraf anterior quan l'evolució del deflactor del producte interior brut oficialment determinat per l'Institut Nacional d'Estadística supere en 5 punts percentuals les previsions macroeconòmiques oficials efectives en el moment de l'adjudicació o el tipus d'interès de les lletres del Tresor supere en cinc punts percentuals l'últim disponible en el moment de l'adjudicació del contracte. Els plecs de clàusules administratives particulars podran incloure les referències a les previsions macroeconòmiques i els tipus d'interès existents en el moment de la licitació.

3. Excepte el que preveu l'apartat anterior, l'índex o la fórmula de revisió aplicable al contracte serà invariable durant la vigència d'este i determinarà la revisió de preus en cada data respecte a la data d'adjudicació del contracte, sempre que l'adjudicació es produïska en el termini de tres mesos des de la finalització del termini de presentació d'ofertes, o respecte a la data en què acabe el dit termini de tres mesos si l'adjudicació es produïx amb posterioritat.

4. La Comissió Delegada del Govern per a Assumptes Econòmics aprovarà els índexs mensuals de preus dels materials bàsics i de l'energia, a proposta del Comitè Superior de Preus de Contractes de l'Estat, i estos es publicaran en el «Boletín Oficial del Estado».

Els índexs reflectiran, a l'alça o a la baixa, les variacions reals dels preus de l'energia i materials bàsics observades en el mercat i podran ser únics per a tot el territori nacional o particularitzar-se per zones geogràfiques.

5. Reglamentàriament s'establirà la relació de materials bàsics a incloure en les fórmules de revisió de preus. La dita relació podrà ser ampliada per orde del ministre d'Economia i Hisenda, dictada amb un informe previ de la Junta Consultiva de Contractació Administrativa de l'Estat, quan així ho exigisca l'evolució dels processos productius o l'aparició de nous materials amb participació rellevant en el cost de determinats contractes.

Els indicadors o les regles de determinació de cada un dels índexs que intervenen en les fórmules de revisió de preus seran establits per orde del ministre d'Economia i Hisenda, a proposta del Comitè Superior de Preus de Contractes de l'Estat.

Article 80. *Coefficient de revisió.*

El resultat d'aplicar les ponderacions previstes en l'apartat 1 de l'article anterior als índexs de preus definits en el seu apartat 4, proporcionarà en cada data, respecte a la data i períodes determinats en l'apartat 3 de l'esmentat article, un coeficient que s'aplicarà als imports líquids de les prestacions realitzades que tinguen dret a revisió a l'efecte de calcular el preu que corresponga satisfer.

Article 81. *Revisió en casos de demora en l'execució.*

Quan la clàusula de revisió s'aplique sobre períodes de temps en què el contractista haja incorregut en mora i sense perjudici de les penalitats que siguen procedents, els índexs de preus que s'han de tindre en compte seran aquells que hagen correspost a les dates establides en el contracte per a la realització de la prestació en termini, llevat que els corresponents al període real d'execució produïsquen un coeficient inferior i, en este cas, s'aplicaran estos últims.

Article 82. *Pagament de l'import de la revisió.*

L'import de les revisions que corresponguen es farà efectiu, d'ofici, per mitjà de l'abonament o descompte corresponent en les certificacions o els pagaments parcials o, excepcionalment, quan no hagen pogut incloure's en les certificacions o els pagaments parcials, en la liquidació del contracte.

TÍTOL IV

Garanties exigibles en la contractació del sector públic

CAPÍTOL I

Garanties a prestar en els contractes subscrits amb les administracions públiques

SECCIÓ 1a. GARANTIA DEFINITIVA

Article 83. *Exigència de garantia.*

1. Els qui resulten adjudicatari provisionals dels contractes que subscriguen les administracions públiques hauran de constituir, a disposició de l'òrgan de contractació, una garantia d'un 5 per 100 de l'import d'adjudicació, excloent-ne l'Impost sobre el Valor Afegit. En el cas dels contractes amb preus provisionals a què es referix l'article 75.5, el percentatge es calcularà amb referència al preu màxim fixat.

No obstant això, ateses les circumstàncies concurrents en el contracte, l'òrgan de contractació podrà eximir l'adjudicatari de l'obligació de constituir garantia, justificant-ho adequadament en els plecs, especialment en cas

de subministraments de béns consumibles l'entrega i recepció de la qual haja d'efectuar-se abans del pagament del preu. Esta exempció no serà possible en cas de contractes d'obres i de concessió d'obres públiques.

2. En casos especials, l'òrgan de contractació podrà establir en el plec de clàusules que, a més de la garantia a què es referix l'apartat anterior, es preste una de complementària de fins a un 5 per 100 de l'import d'adjudicació del contracte, i la garantia total podrà pujar un 10 per 100 del preu del contracte.

3. Quan la quantia del contracte es determine en funció de preus unitaris, l'import de la garantia a constituir es fixarà atenent el pressupost base de licitació.

Article 84. *Garanties admeses.*

1. Les garanties exigides en els contractes subscrits amb les administracions públiques podran prestar-se en alguna de les formes següents:

a) En efectiu o en valors de Deute Públic, amb subjecció, en cada cas, a les condicions establides en les normes de desplegament d'esta llei. L'efectiu i els certificats d'immobilització dels valors anotats es depositaran a la Caixa General de Dipòsits o en les seues sucursals enquadrades a les delegacions d'Economia i Hisenda, o a les caixes o establiments públics equivalents de les comunitats autònomes o entitats locals contractants davant de les quals hagen de produir efectes, en la forma i amb les condicions que les normes de desplegament d'esta llei establisquen.

b) Per mitjà d'aval, prestat en la forma i les condicions que establisquen les normes de desplegament d'esta llei, per algun dels bancs, caixes d'estalvis, cooperatives de crèdit, establiments financers de crèdit i societats de garantia recíproca autoritzats per a operar a Espanya, que haurà de depositar-se en els establiments assenyalats en la lletra a) anterior.

c) Per mitjà de contracte d'assegurança de caució, subscrit en la forma i les condicions que les normes de desplegament d'esta llei establisquen, amb una entitat asseguradora autoritzada per a operar en el ram. El certificat de l'assegurança haurà d'entregar-se en els establiments assenyalats en la lletra a) anterior.

2. Quan així es preveja en els plecs, la garantia que, eventualment, haja de prestar-se en contractes diferents dels d'obra i concessió d'obra pública podrà constituir-se per mitjà de retenció en el preu.

3. Quan així es preveja en el plec, l'acreditació de la constitució de la garantia podrà fer-se per mitjà de mitjans electrònics, informàtics o telemàtics.

Article 85. *Règim de les garanties prestades per tercers.*

1. Les persones o entitats distintes del contractista que presten garanties a favor d'este no podran utilitzar el benefici d'exccussió a què es referixen els articles 1.830 i concordants del Codi Civil.

2. L'avalista o assegurador serà considerat part interessada en els procediments que afecten la garantia prestada, en els termes que preveu la Llei 30/1992, de 26 de novembre.

3. En el contracte d'assegurança de caució s'aplicaran les normes següents:

a) Tindrà la condició de beneficiari de l'assegurança el contractista, i la d'assegurat l'Administració contractant.

b) La falta de pagament de la prima, siga única, primera o següents, no donarà dret a l'assegurador a resoldre el contracte, ni extingirà l'assegurança, ni suspèndrà la cobertura, ni alliberarà l'assegurador de la seua obligació, en cas que este haja de fer efectiva la garantia.

c) L'assegurador no podrà oposar a l'assegurat les excepcions que puguen correspondre-li contra el beneficiari de l'assegurança.

Article 86. *Garantia global.*

1. Alternativament a la prestació d'una garantia singular per a cada contracte, l'empresari podrà constituir una garantia global per a refermar les responsabilitats que puguen derivar-se de l'execució de tots els que subscriga amb una Administració pública, o amb un o més òrgans de contractació.

2. La garantia global haurà de constituir-se en alguna de les modalitats previstes en les lletres b) i c) de l'apartat 1 de l'article 84, i ser depositada en la Caixa General de Dipòsits o en les seues sucursals enquadrades en les Delegacions d'Economia i Hisenda o en les caixes o establiments públics equivalents de les comunitats autònomes o entitats locals contractants, segons l'Administració davant la qual haja de produir efecte.

3. La garantia global respondrà, genèricament i permanentment, del compliment per l'adjudicatari de les obligacions derivades dels contractes cobertes per esta fins al 5 per 100, o el percentatge major que corresponga, de l'import d'adjudicació o del pressupost base de licitació, quan el preu es determine en funció de preus unitaris, sense perjuí que la indemnització de danys i perjuís a favor de l'Administració que, si és el cas, pugua ser procedent, es faça efectiva sobre la resta de la garantia global.

4. A l'efecte de l'afectació de la garantia global a un contracte concret, la caixa o l'establiment on s'haja constituït emetrà, a petició dels interessats, una certificació acreditativa de la seua existència i suficiència, en un termini màxim de tres dies hàbils des de la presentació de la sol·licitud en este sentit, procedint a immobilitzar l'import de la garantia a constituir, que s'alliberarà quan quede cancel·lada la garantia.

Article 87. *Constitució, reposició i reajustament de garanties.*

1. L'adjudicatari provisional del contracte haurà d'acreditar en el termini assenyalat en l'article 135.4, la constitució de la garantia. Si no complix este requisit per causes imputables a este, l'Administració declararà decaiguda l'adjudicació provisional a favor seu, i aplicarà el que disposa l'article 135.5.

2. En cas que es facen efectives sobre la garantia les penalitats o les indemnitzacions exigibles a l'adjudicatari, este haurà de reposar o ampliar aquella, en la quantia que corresponga, en el termini de quinze dies des de l'execució, o incorrerà, en cas contrari, en causa de resolució.

3. Quan, com a conseqüència d'una modificació del contracte, el preu experimente variació, haurà de reajustar-se la garantia perquè guarde la deguda proporció amb el nou preu modificat, en el termini de quinze dies comptats des de la data en què es notifique a l'empresari l'acord de modificació. A este efecte, no es consideraran les variacions de preu que es produïsqen com a conseqüència d'una revisió d'este, d'acord amb el que assenjala el capítol II del títol III d'este llibre.

Article 88. *Responsabilitats a què estan afectes les garanties.*

La garantia respondrà dels conceptes següents:

a) De les penalitats imposades al contractista de conformitat amb l'article 196.

b) De la correcta execució de les prestacions previstes en el contracte, de les despeses originades a l'Administració per la demora del contractista en el compliment de les seues obligacions, i dels danys i perjuís ocasionats a esta amb motiu de l'execució del contracte o

pel seu incompliment, quan no siga procedent la seua resolució.

c) De la confiscació que pot decretar-se en els casos de resolució del contracte, d'acord amb el que en esta o en esta llei estiga establert.

d) A més, en el contracte de subministrament, la garantia definitiva respondrà de la inexistència de vicis o defectes dels béns subministrats durant el termini de garantia que s'haja previst en el contracte.

Article 89. *Preferència en l'execució de garanties.*

1. Per a fer efectiva la garantia, l'Administració contractant tindrà preferència sobre qualsevol altre creditor, siga quina siga la naturalesa d'este i el títol de què derive el seu crèdit.

2. Quan la garantia no siga prou per a cobrir les responsabilitats a què està afecta, l'Administració procedirà al cobrament de la diferència per mitjà del procediment administratiu de constrenyiment, d'acord amb el que estableixen les normes de recaptació.

Article 90. *Devolució i cancel·lació de les garanties.*

1. La garantia no serà tornada o cancel·lada fins que s'haja produït el venciment del termini de garantia i complit satisfactòriament el contracte que es tracte, o fins que es declare la resolució d'este sense culpa del contractista.

2. Aprovada la liquidació del contracte i transcorregut el termini de garantia, si no en resulten responsabilitats es tornarà la garantia constituïda o es cancel·larà l'aval o l'assegurança de caució.

L'acord de devolució haurà d'adoptar-se i notificar-se a l'interessat en el termini de dos mesos des de la finalització del termini de garantia. Transcorregut este, l'Administració haurà d'abonar al contractista la quantitat deguda incrementada amb l'interès legal dels diners corresponent al període transcorregut des del venciment de l'esmentat termini fins a la data de la devolució de la garantia, si esta no s'ha fet efectiva per causa imputable a l'Administració.

3. En el supòsit de recepció parcial el contractista només podrà sol·licitar la devolució o cancel·lació de la part proporcional de la garantia quan així s'autoritze expressament en el plec de clàusules administratives particulars.

4. En els casos de cessió de contractes no serà procedent a la devolució o cancel·lació de la garantia prestada pel cedent fins que es trobe formalment constituïda la del cessionari.

5. Transcorregut un any des de la data de terminació del contracte, sense que la recepció formal i la liquidació hagen tingut lloc per causes no imputables al contractista, es procedirà, sense més demora, a la devolució o cancel·lació de les garanties una vegada depurades les responsabilitats a què es referix l'article 88.

Quan l'import del contracte siga inferior a 1.000.000 euros, si es tracta de contractes d'obres, o a 100.000 euros, en el cas d'altres contractes, el termini es reduirà a sis mesos.

SECCIÓ 2a. GARANTIA PROVISIONAL

Article 91. *Exigència i règim.*

1. Considerant les circumstàncies concurrents en cada contracte, els òrgans de contractació podran exigir als licitadors la constitució d'una garantia que responga del manteniment de les seues ofertes fins a l'adjudicació provisional del contracte. Per al licitador que resulte adjudicatari provisional, la garantia respondrà també del compliment de les obligacions que li imposa el segon paràgraf de l'article 135.4.

2. En els plecs de clàusules administratives es determinarà l'import de la garantia provisional, que no podrà

ser superior a un 3 per 100 del pressupost del contracte, i el règim de la seua devolució. La garantia provisional podrà prestar-se en qualsevol de les formes previstes en l'article 84.

3. Quan s'exigisquen garanties provisionals, estes es depositaran, en les condicions que les normes de desplegament d'esta llei estableixen, de la manera següent:

a) En la caixa general de depòsits o en les seues sucursals enquadrades en les delegacions d'economia i hisenda, o en la caixa o establiment públic equivalent de les comunitats autònomes o entitats locals contractants davant de les quals hagen de produir efecte quan es tracte de garanties en efectiu.

b) Davant de l'òrgan de contractació, quan es tracte de certificats d'immobilització de valors anotats, d'avals o de certificats d'assegurança de caució.

4. La garantia provisional s'extingirà automàticament i serà tornada als licitadors immediatament després de l'adjudicació definitiva del contracte. En tot cas, la garantia serà retinguda a l'adjudicatari fins que corresponga la constitució de la garantia definitiva, i confiscada a les empreses que retiren injustificadament la seua proposició abans de l'adjudicació.

5. L'adjudicatari podrà aplicar l'import de la garantia provisional a la definitiva o procedir a una nova constitució d'esta última, i en este cas la garantia provisional es cancel·larà simultàniament a la constitució de la definitiva.

CAPÍTOL II

Garanties a prestar en altres contractes del sector públic

Article 92. *Supòsits i règim.*

1. En els contractes que subscriuen els ens, els organismes i les entitats del sector públic que no tinguen la consideració d'administracions públiques, els òrgans de contractació podran exigir la prestació d'una garantia als licitadors o candidats, per a respondre del manteniment de les seues ofertes fins a l'adjudicació provisional i, si és el cas, definitiva del contracte o a l'adjudicatari, per a assegurar la correcta execució de la prestació.

2. L'import de la garantia, que podrà presentar-se en alguna de les formes previstes en l'article 84, així com el règim de la seua devolució o cancel·lació seran establerts per l'òrgan de contractació, ateses les circumstàncies i característiques del contracte.

LLIBRE II

Preparació dels contractes

TÍTOL I

Preparació de contractes per les administracions públiques

CAPÍTOL I

Normes generals

SECCIÓ 1a. EXPEDIENT DE CONTRACTACIÓ

Subsecció 1a. *Tramitació ordinària*

Article 93. *Expedient de contractació: iniciació i contingut.*

1. La realització de contractes per part de les administracions públiques requerirà la tramitació prèvia del corresponent expedient, que s'iniciarà per l'òrgan de con-

tractació motivant la necessitat del contracte en els termes que preveu l'article 22 d'esta llei.

2. L'expedient haurà de referir-se a la totalitat de l'objecte del contracte, sense perjudici del que preveu l'apartat 3 de l'article 74 sobre la seua eventual divisió en lots, a l'efecte de la licitació i adjudicació.

3. A l'expedient s'incorporaran el plec de clàusules administratives particulars i el de prescripcions tècniques que hagen de regir el contracte. En cas que el procediment triat per a adjudicar el contracte siga el de diàleg competitiu regulat en la secció 5a, del capítol I, del títol I, del llibre III, els plecs de clàusules administratives i de prescripcions tècniques seran substituïts pel document descriptiu a què fa referència l'article 165.1.

Així mateix, haurà d'incorporar-se el certificat d'existència de crèdit o document que legalment el substituïska, i la fiscalització prèvia de la intervenció, si és el cas, en els termes que preveu la Llei 47/2003, de 26 de novembre.

4. En l'expedient es justificarà adequadament l'elecció del procediment i la dels criteris que es tindran en consideració per a adjudicar el contracte.

5. Si el finançament del contracte ha de realitzar-se amb aportacions de distinta procedència, encara que es tracte d'òrgans d'una mateixa administració pública, es tramitarà un sol expedient per l'òrgan de contractació a què corresponga l'adjudicació del contracte, i s'ha d'acreditar en aquell la plena disponibilitat de totes les aportacions i determinar l'orde del seu abonament, incloent-hi una garantia per a la seua efectivitat.

Article 94. *Aprovació de l'expedient.*

1. Completat l'expedient de contractació, es dictarà una resolució motivada per l'òrgan de contractació on s'aprove este i es dispose l'obertura del procediment d'adjudicació. La dita resolució implicarà també l'aprovació de la despesa, excepte el supòsit excepcional previst en la lletra a) de l'apartat 3 de l'article 134, o que les normes de desconcentració o l'acte de delegació hagen establert el contrari, i en este cas haurà de demanar-se l'aprovació de l'òrgan competent.

2. Els expedients de contractació podran ultimar-se fins i tot amb l'adjudicació i la formalització del corresponent contracte, encara que la seua execució, ja es realitze en una o en diverses anualitats, haja d'iniciar-se en l'exercici següent. A este efecte, podran comprometre's crèdits amb les limitacions que es determinen en les normes pressupostàries de les distintes administracions públiques subjectes a esta llei.

Article 95. *Expedient de contractació en contractes menors.*

1. En els contractes menors definits en l'article 122.3, la tramitació de l'expedient només exigirà l'aprovació de la despesa i la incorporació a este de la factura corresponent, que haurà de reunir els requisits que les normes de desplegament d'esta llei establisquen.

2. En el contracte menor d'obres, haurà d'afegir-se, a més, el pressupost de les obres, sense perjudici que haja d'existir el corresponent projecte quan normes específiques així ho requerisquen. Igualment s'ha de sol·licitar l'informe de supervisió a què es referix l'article 109, quan el treball afecte l'estabilitat, la seguretat o l'estanquitat de l'obra.

Subsecció 2a. Tramitació abreviada de l'expedient

Article 96. *Tramitació urgent de l'expedient.*

1. Podran ser objecte de tramitació urgent els expedients corresponents als contractes la formalització dels quals responga a una necessitat inajornable o l'adjudicació

de la qual siga necessària accelerar per raons d'interés públic. A este efecte, l'expedient haurà de contindre la declaració d'urgència feta per l'òrgan de contractació, degudament motivada.

2. Els expedients qualificats d'urgents es tramitaran seguint el mateix procediment que els ordinaris, amb les especialitats següents:

a) Els expedients gaudiran de preferència per al seu despatx pels distintes òrgans que intervinguen en la tramitació, els quals disposaran d'un termini de cinc dies per a emetre els respectius informes o omplir els tràmits corresponents.

Quan la complexitat de l'expedient o qualsevol altra causa igualment justificada impedisca complir el termini abans indicat, els òrgans que hagen d'evacuar ho comunicaran a l'òrgan de contractació que haja declarat la urgència. En este cas, el termini quedarà prorrogat fins a deu dies.

b) Acordada l'obertura del procediment d'adjudicació, els terminis establits en esta llei per a la licitació i adjudicació del contracte es reduiran a la mitat, excepte el termini de quinze dies hàbils establert en el paràgraf primer de l'article 135.4 com a període d'espera abans de l'elevació a definitiva de l'adjudicació provisional, que quedarà reduït a deu dies hàbils.

No obstant això, quan es tracte de procediments relatius a contractes subjectes a regulació harmonitzada, esta reducció no afectarà els terminis establits en els articles 142 i 143 per a la facilitació d'informació als licitadors i la presentació de proposicions en el procediment obert. En els procediments restringits i en els negociats en què, d'acord amb el que preveu l'article 161.1, siga procedent la publicació d'un anunci de la licitació, el termini per a la presentació de sol·licituds de participació podrà reduir-se fins a quinze dies comptats des de l'enviament de l'anunci de licitació, o fins a deu, si este enviament s'efectua per mitjans electrònics, informàtics o telemàtics, i el termini per a facilitar la informació suplementària a què es referix l'article 150.4 es reduirà a quatre dies. En el procediment restringit, el termini per a la presentació de proposicions previst en l'article 151.1 podrà reduir-se fins a deu dies a partir de la data de l'enviament de la invitació per a presentar ofertes.

c) L'Administració podrà acordar el començament de l'execució del contracte, encara que no s'haja formalitzat este, sempre que, si és el cas, s'haja constituït la garantia corresponent.

d) El termini d'inici de l'execució del contracte no podrà ser superior a quinze dies hàbils, comptats des de la notificació de l'adjudicació definitiva. Si s'excedix este termini, el contracte podrà ser resolt, llevat que el retard es dega a causes alienes a l'Administració contractant i al contractista i així es fa constar en la corresponent resolució motivada.

Article 97. *Tramitació d'emergència.*

1. Quan l'Administració haja d'actuar de manera immediata a causa d'esdeveniments catastròfics, de situacions que suposen greu perill o de necessitats que afecten la defensa nacional, caldrà ajustar-se al següent règim excepcional:

a) L'òrgan de contractació, sense obligació de tramitar expedient administratiu, podrà ordenar l'execució del que és necessari per a remeiar l'esdeveniment produït o satisfer la necessitat sobrevinguda, o contractar lliurement el seu objecte, en tot o en part, sense subjectar-se als requisits formals establits en la present llei, fins i tot el de l'existència de crèdit suficient. L'acord corresponent s'acompanyarà de l'oportuna retenció de crèdit o documentació que justifique la iniciació de l'expedient de modificació de crèdit.

b) Si el contracte ha sigut subscrit per l'Administració general de l'Estat, els seus organismes autònoms, entitats gestores i servicis comuns de la Seguretat Social o altres entitats públiques estatals, es donarà compte dels dits acords al Consell de Ministres en el termini màxim de seixanta dies.

c) Simultàniament, el Ministeri d'Economia i Hisenda, si es tracta de l'Administració general de l'Estat, o els representants legals dels organismes autònoms i entitats gestores i servicis comuns de la Seguretat Social, autoritzarà el lliurament dels fons necessaris per afrontar les despeses, amb caràcter de «a justificar».

d) Executades les actuacions objecte d'este règim excepcional, es procedirà a omplir els tràmits necessaris per a la intervenció i aprovació del compte justificatiu, sense perjudici dels ajustos necessaris que s'establisquen reglamentàriament a l'efecte de fer complir l'article 49 de la Llei General Pressupostària.

e) El termini d'inici de l'execució de les prestacions no podrà ser superior a un mes, comptat des de l'adopció de l'acord previst en la lletra a). Si s'excedix este termini, la contractació de les dites prestacions requerirà la tramitació d'un procediment ordinari.

Així mateix, transcorregut el dit termini, es retrà el compte justificatiu del lliurament que, si és el cas, s'ha efectuat, amb reintegrament dels fons no invertits. En les normes de desplegament d'esta llei es desplegarà el procediment de control d'estes obligacions.

2. Les restants prestacions que siguin necessàries per a completar l'actuació connexió realitzada per l'Administració i que no tinguen caràcter d'emergència es contractaran d'acord amb la tramitació ordinària regulada en esta llei.

SECCIÓ 2a. PLECS DE CLÀUSULES ADMINISTRATIVES I DE PRESCRIPCIONS TÈCNiques

Article 98. *Plecs de clàusules administratives generals.*

1. El Consell de Ministres, a iniciativa dels ministeris interessats, a proposta del ministre d'Economia i Hisenda, i després del dictamen previ del Consell d'Estat, podrà aprovar plecs de clàusules administratives generals, que hauran d'ajustar-se en el contingut als preceptes d'esta llei i de les seues disposicions de desplegament, per a la utilització en els contractes que subscriguen els òrgans de contractació de l'Administració general de l'Estat, els seus organismes autònoms, entitats gestores i servicis comuns de la Seguretat Social i la resta d'entitats públiques estatals.

2. Quan es tracte de plecs generals per a l'adquisició de béns i servicis relacionats amb les tecnologies per a la informació, la proposta al Consell de Ministres correspondrà conjuntament al ministre d'Economia i Hisenda i al ministre d'Administracions Públiques.

3. Les comunitats autònomes i les entitats que integren l'Administració local podran aprovar plecs de clàusules administratives generals, d'acord amb les seues normes específiques, després del dictamen previ del Consell d'Estat o òrgan consultiu equivalent de la comunitat autònoma respectiva, si n'hi ha.

Article 99. *Plecs de clàusules administratives particulars.*

1. Els plecs de clàusules administratives particulars hauran d'aprovar-se prèviament a l'autorització de la despesa o conjuntament amb esta, i sempre abans de la licitació del contracte, o si no n'hi ha, abans de l'adjudicació provisional.

2. En els plecs de clàusules administratives particulars s'inclouran els pactes i les condicions definidors dels drets i les obligacions de les parts del contracte i les altres

mencions requerides per esta llei i les normes de desplegament d'este. En cas de contractes mixtos, es detallarà el règim jurídic aplicable als seus efectes, compliment i extinció, atenent les normes aplicables a les diferents prestacions fusionades en estos.

3. Els contractes s'ajustaran al contingut dels plecs particulars, les clàusules dels quals es consideren part integrant d'estos.

4. L'aprovació dels plecs de clàusules administratives particulars correspondrà a l'òrgan de contractació, que podrà, així mateix, aprovar models de plecs particulars per a determinades categories de contractes de naturalesa anàloga.

5. La Junta Consultiva de Contractació Administrativa de l'Estat haurà d'informar amb caràcter previ tots els plecs particulars en què es propose la inclusió d'estipulacions contràries als corresponents plecs generals.

6. En l'Administració general de l'Estat, els seus organismes autònoms, entitats gestores i servicis comuns de la Seguretat Social i la resta d'entitats públiques estatals, l'aprovació dels plecs i dels models requerirà l'informe previ del servici jurídic respectiu. Este informe no serà necessari quan el plec de clàusules administratives particulars s'ajuste a un model de plec que haja sigut prèviament objecte d'este informe.

Article 100. *Plecs de prescripcions tècniques.*

1. L'òrgan de contractació aprovarà amb anterioritat a l'autorització de la despesa o conjuntament amb esta, i sempre abans de la licitació del contracte, o si no n'hi ha, abans de l'adjudicació provisional d'este, els plecs i documents que continguen les prescripcions tècniques particulars que hagen de regir la realització de la prestació i en definisquen les qualitats, de conformitat amb els requisits que per a cada contracte estableix esta llei.

2. Amb un informe previ de la Junta Consultiva de Contractació Administrativa de l'Estat, el Consell de Ministres, a proposta del ministre corresponent, podrà establir els plecs de prescripcions tècniques generals que hagen d'ajustar-se a l'Administració general de l'Estat, els seus organismes autònoms, entitats gestores i servicis comuns de la Seguretat Social i la resta d'entitats públiques estatals.

Article 101. *Regles per a l'establiment de prescripcions tècniques.*

1. Les prescripcions tècniques es definiran, en la mesura que siga possible, tenint en compte criteris d'accessibilitat universal i de disseny per a tots, tal com són definits estos termes en la Llei 51/2003, de 2 de desembre, d'Igualtat d'Oportunitats, No-discriminació i Accessibilitat Universal de les Persones amb Discapacitat, i, sempre que l'objecte del contracte afecte o pugua afectar el medi ambient, aplicant criteris de sostenibilitat i protecció ambiental, d'acord amb les definicions i els principis regulats en els articles 3 i 4, respectivament, de la Llei 16/2002, d'1 de juliol, de Prevenció i Control Integrats de la Contaminació.

Si no és possible definir les prescripcions tècniques tenint en compte criteris d'accessibilitat universal i de disseny per a tots, haurà de motivar-se suficientment esta circumstància.

2. Les prescripcions tècniques hauran de permetre l'accés en condicions d'igualtat dels licitadors, sense que puguen tindre per efecte la creació d'obstacles injustificats a l'obertura dels contractes públics a la competència.

3. Sense perjudici de les instruccions i els reglaments tècnics nacionals que siguin obligatoris, sempre que siguin compatibles amb el dret comunitari, les prescrip-

cions tècniques podran definir-se d'alguna de les maneres següents:

a) Fent referència, d'acord amb el següent orde de prelación, a especificacions tècniques contingudes en normes nacionals que incorporen normes europees, a documents d'idoneïtat tècnica europeus, a especificacions tècniques comunes, a normes internacionals, a altres sistemes de referències tècniques elaborades pels organismes europeus de normalització o, si no n'hi ha, a normes nacionals, a documents d'idoneïtat tècnica nacionals o a especificacions tècniques nacionals en matèria de projecte, càlcul i realització d'obres i de posada en funcionament de productes, acompanyant cada referència de la menció «o equivalent».

b) En termes de rendiment o d'exigències funcionals, incorporant a estes últimes, quan l'objecte del contracte afecte o pugui afectar el medi ambient, la inclusió de característiques mediambientals. Els paràmetres emprats han de ser prou precisos per a permetre la determinació de l'objecte del contracte pels licitadors i l'adjudicació d'este als òrgans de contractació.

c) En termes de rendiment o d'exigències funcionals, d'acord amb allò que s'ha indicat en la lletra b), fent referència, com a mitjà de presumció de conformitat amb estos, a les especificacions esmentades en la lletra a).

d) Fent referència a les especificacions tècniques mencionades en la lletra a), per a certes característiques, i al rendiment o a les exigències funcionals mencionats en la lletra b), per a altres.

4. Quan les prescripcions tècniques es definisquen en la forma prevista en la lletra a) de l'apartat anterior, l'òrgan de contractació no podrà rebutjar una oferta basant-se en el fet que els productes i els servicis oferits no s'ajusten a les especificacions a què s'ha fet referència, sempre que en la seua oferta el licitador prove, per qualsevol mitjà adequat, que les solucions que proposa complixen de forma equivalent els requisits definits en les corresponents prescripcions tècniques. A este efecte, un informe tècnic del fabricant o un informe d'assajos elaborat per un organisme tècnic oficialment reconegut podran constituir un mitjà de prova adequat.

5. Quan les prescripcions s'establisquen en termes de rendiment o d'exigències funcionals, no podrà rebutjar-se una oferta d'obres, productes o servicis que s'ajusten a una norma nacional que incorpore una norma europea, a un document d'idoneïtat tècnica europea, a una especificació tècnica comuna, a una norma internacional o al sistema de referències tècniques elaborat per un organisme europeu de normalització, sempre que estos documents tècnics tinguen com a objecte els rendiments o les exigències funcionals exigits per les prescripcions.

En estos casos, el licitador ha de provar en l'oferta que les obres, productes o servicis conformes a la norma o document tècnic complixen les prescripcions tècniques establides per l'òrgan de contractació. A este efecte, un informe tècnic del fabricant o un informe d'assajos elaborat per un organisme tècnic oficialment reconegut podran constituir un mitjà adequat de prova.

6. Quan es prescriuen característiques mediambientals en termes de rendiments o d'exigències funcionals, podran utilitzar-se prescripcions detallades o, si és el cas, parts d'estes, tal com es definixen en les etiquetes ecològiques europees, nacionals o plurinacionals, o en qualsevol altra etiqueta ecològica, sempre que estes siguin apropiades per a definir les característiques dels subministraments o de les prestacions que siguen objecte del contracte, les seues exigències es basen en informació científica, en el procediment per a la seua adopció hagen pogut participar totes les parts concernides com ara organismes governamentals, consumidors, fabri-

cants, distribuïdors i organitzacions mediambientals, i que siguen accessibles a totes les parts interessades.

Els òrgans de contractació podran indicar que els productes o servicis proveïts de l'etiqueta ecològica es consideren acords amb les especificacions tècniques definides en el plec de prescripcions tècniques, i hauran d'acceptar qualsevol altre mitjà de prova adequat, com un informe tècnic del fabricant o un informe d'assajos elaborat per un organisme tècnic oficialment reconegut.

7. A l'efecte del present article, es considerarà «organismes tècnics oficialment reconeguts» aquells laboratoris d'assajos, entitats de calibratge, i organismes d'inspecció i certificació que, sent conformes amb les normes aplicables, hagen sigut oficialment reconeguts per les administracions públiques en l'àmbit de les competències respectives.

Els òrgans de contractació hauran d'acceptar els certificats expedits per organismes reconeguts en altres estats membres.

8. Llevat que l'objecte del contracte ho justifique, les especificacions tècniques no podran mencionar una fabricació o una procedència determinada o un procediment concret, ni fer referència a una marca, a una patent o a un tipus, a un origen o a una producció determinats amb la finalitat d'afavorir o descartar certes empreses o certs productes. Esta menció o referència s'autoritzarà, amb caràcter excepcional, en cas que no siga possible fer una descripció suficientment precisa i intel·ligible de l'objecte del contracte en aplicació dels apartats 3 i 4 d'este article, i haurà d'anar acompanyada de la menció «o equivalent».

Article 102. *Condicions especials d'execució del contracte.*

1. Els òrgans de contractació podran establir condicions especials en relació amb l'execució del contracte, sempre que siguin compatibles amb el dret comunitari i s'indiquen en l'anunci de licitació i en el plec o en el contracte. Estes condicions d'execució podran referir-se, en especial, a consideracions de tipus mediambiental o a consideracions de tipus social, a fi de promoure l'ocupació de persones amb dificultats particulars d'inserció en el mercat laboral, eliminar les desigualtats entre l'home i la dona en el dit mercat, combatre la desocupació, afavorir la formació en el lloc de treball, o altres finalitats que s'establisquen amb referència a l'estratègia coordinada per a l'ocupació, definida en l'article 125 del Tractat Constitutiu de la Comunitat Europea, o garantir el respecte als drets laborals bàsics al llarg de la cadena de producció per mitjà de l'exigència del compliment de les convencions fonamentals de l'Organització Internacional del Treball.

2. Els plecs o el contracte podran establir penalitats, d'acord amb el que es preveu en l'article 196.1, per al cas d'incompliment d'estes condicions especials d'execució, o atribuir-los el caràcter d'obligacions contractuals essencials als efectes assenyalats en l'article 206.g). Quan l'incompliment d'estes condicions no es tipifique com a causa de resolució del contracte, este podrà ser considerat en els plecs o en el contracte, en els termes que s'establisquen reglamentàriament, com a infracció greu als efectes establits en l'article 49.2.e).

Article 103. *Informació sobre les obligacions relatives a la fiscalitat, protecció del medi ambient, ocupació i condicions laborals.*

1. L'òrgan de contractació podrà assenyalar en el plec l'organisme o els organismes de què els candidats o licitadors puguen obtindre la informació pertinent sobre les obligacions relatives a la fiscalitat, a la protecció del medi ambient, i a les disposicions vigents en matèria de protecció de l'ocupació, condicions de treball i prevenció

de riscos laborals, que seran aplicables als treballs efectuats en l'obra o als servicis prestats durant l'execució del contracte.

2. L'òrgan de contractació que facilite la informació a què es referix l'apartat 1 sol·licitarà als licitadors o als candidats en un procediment d'adjudicació de contractes que manifesten haver tingut en compte en l'elaboració de les seues ofertes les obligacions derivades de les disposicions vigents en matèria de protecció de l'ocupació, condicions de treball i prevenció de riscos laborals, i protecció del medi ambient.

Això no obstarà per a l'aplicació del que disposa l'article 136 sobre verificació de les ofertes que incloguen valors anormals o desproporcionats.

Article 104. Informació sobre les condicions de subrogació en contractes de treball.

En aquells contractes que imposen a l'adjudicatari l'obligació de subrogar-se com a ocupador en determinades relacions laborals, l'òrgan de contractació haurà de facilitar als licitadors, en el mateix plec o en la documentació complementària, la informació sobre les condicions dels contractes dels treballadors a qui afecte la subrogació que siga necessària per a permetre l'avaluació dels costos laborals que implicarà esta mesura. A este efecte, l'empresa que efectue la prestació objecte del contracte a adjudicar i que tinga la condició d'ocupadora dels treballadors afectats estarà obligada a proporcionar la mencionada informació a l'òrgan de contractació, a requeriment d'este.

CAPÍTOL II

Normes especials per a la preparació de determinats contractes

SECCIÓ 1a. ACTUACIONS PREPARATÒRIES DEL CONTRACTE D'OBRES

Subsecció 1a. Projecte d'obres i replantejament

Article 105. Projecte d'obres.

1. En els termes que preveu esta llei, l'adjudicació d'un contracte d'obres requerirà l'elaboració, supervisió, aprovació i replantejament previs del corresponent projecte que definirà amb precisió l'objecte del contracte. L'aprovació del projecte correspondrà a l'òrgan de contractació, llevat que tal competència estiga específicament atribuïda a un altre òrgan per una norma jurídica.

2. En el supòsit d'adjudicació conjunta de projecte i obra, l'execució d'esta estarà condicionada a la supervisió, aprovació i replantejament del projecte per l'òrgan de contractació.

Article 106. Classificació de les obres.

1. A l'efecte d'elaboració dels projectes es classificaran les obres, segons l'objecte i la naturalesa d'estes, en els grups següents:

- Obres de primer establiment, reforma o gran reparació.
- Obres de reparació simple, restauració o rehabilitació.
- Obres de conservació i manteniment.
- Obres de demolició.

2. Són obres de primer establiment les que donen lloc a la creació d'un bé immoble.

3. El concepte general de reforma comprén el conjunt d'obres d'ampliació, millora, modernització, adaptació, adequació o reforç d'un bé immoble ja existent.

4. Es consideren com a obres de reparació les necessàries per a esmenar un menyscabament produït en un bé immoble per causes fortuïtes o accidentals. Quan afecten fonamentalment l'estructura resistent tindran la qualificació de gran reparació i, en cas contrari, de reparació simple.

5. Si el menyscabament es produïx en el temps pel natural ús del bé, les obres necessàries per a la seua esmena tindran el caràcter de conservació. Les obres de manteniment tindran el mateix caràcter que les de conservació.

6. Són obres de restauració aquelles que tenen com a objecte reparar una construcció conservant l'estètica, respectant el valor històric i mantenint la funcionalitat.

7. Són obres de rehabilitació aquelles que tenen com a objecte reparar una construcció conservant l'estètica, respectant el valor històric i dotant-la d'una nova funcionalitat que siga compatible amb els elements i valors originals de l'immoble.

8. Són obres de demolició les que tinguen com a objecte el derrocament o la destrucció d'un bé immoble.

Article 107. Contingut dels projectes i responsabilitat derivada de la seua elaboració.

1. Els projectes d'obres hauran de comprendre, almenys:

a) Una memòria en què es descriga l'objecte de les obres, que recollirà els antecedents i la situació prèvia a estes, les necessitats a satisfer i la justificació de la solució adoptada, detallant els factors de tot tipus a tindre en compte.

b) Els plans de conjunt i de detall necessaris perquè l'obra quede perfectament definida, així com els que delimiten l'ocupació de terrenys i la restitució de servituds i la resta de drets reals, si és el cas, i servicis afectats per la seua execució.

c) El plec de prescripcions tècniques particulars, on es farà la descripció de les obres i se'n regularà l'execució, amb expressió de la forma en què esta es durà a terme, les obligacions d'orde tècnic que corresponguen al contractista, i la manera en què es durà a terme el mesurament de les unitats executades i el control de qualitat dels materials emprats i del procés d'execució.

d) Un pressupost, integrat per diversos parcials o no, amb expressió dels preus unitaris i dels descomposats, si és el cas, estat de mesuraments i els detalls precisos per a la valoració d'este.

e) Un programa de desenrotllament dels treballs o pla d'obra de caràcter indicatiu, amb previsió, si és el cas, del temps i el cost.

f) Les referències de qualsevol tipus en què es fonamentarà el replantejament de l'obra.

g) L'estudi de seguretat i salut o, si és el cas, l'estudi bàsic de seguretat i salut, en els termes que preveuen les normes de seguretat i salut en les obres.

h) Tota la documentació que estiga prevista en normes de caràcter legal o reglamentari.

2. No obstant això, per als projectes d'obres de primer establiment, reforma o gran reparació inferiors a 350.000 euros, i per a la resta de projectes enumerats en l'article anterior, es podrà simplificar, refundre o, fins i tot, suprimir, algun o alguns dels documents anteriors en la manera que en les normes de desplegament d'esta llei es determine, sempre que la documentació resultant siga prou per a definir, valorar i executar les obres que comprega. No obstant això, només podrà prescindir-se de la documentació indicada en la lletra g) de l'apartat anterior en els casos en què així estiga previst en la normativa específica que la regula.

3. Llevat que això resulte incompatible amb la naturalesa de l'obra, el projecte haurà d'incloure un estudi geotècnic dels terrenys sobre els quals esta s'executarà,

així com els informes i estudis previs necessaris per a la millor determinació de l'objecte del contracte.

4. Quan l'elaboració del projecte haja sigut contractada íntegrament per l'Administració, l'autor o autors d'este incorreran en responsabilitat en els termes establits en els articles 286 a 288. En cas que la prestació es duga a terme en col·laboració amb l'Administració i sota la seua supervisió, les responsabilitats es limitaran a l'àmbit de la col·laboració.

5. Els projectes hauran de subjectar-se a les instruccions tècniques que siguen de compliment obligatori.

Article 108. *Presentació del projecte per l'empresari.*

1. La contractació conjunta de l'elaboració del projecte i l'execució de les obres corresponents tindrà caràcter excepcional i només podrà efectuar-se en els següents supòsits, la concurrència dels quals haurà de justificar-se degudament en l'expedient:

a) Quan motius d'orde tècnic obliguen necessàriament a vincular l'empresari als estudis de les obres. Estos motius han d'estar lligats a la destinació o a les tècniques d'execució de l'obra.

b) Quan es tracte d'obres, la dimensió excepcional de les quals o dificultats tècniques singulars, requerisquen solucions aportades amb mitjans i capacitat tècnica pròpies de les empreses.

2. En tot cas, la licitació d'este tipus de contracte requerirà la redacció prèvia per l'Administració o entitat contractant del corresponent avantprojecte o document semblant i només, quan per causes justificades siga convenient a l'interés públic, podrà limitar-se a redactar les bases tècniques a què el projecte haja d'ajustar-se.

3. El contractista presentarà el projecte a l'òrgan de contractació per a la seua supervisió, aprovació i replantejament. Si s'observen defectes o referències de preus inadequats en el projecte rebut es requerirà l'esmena per part del contractista, en els termes de l'article 286, sense que pugui iniciar-se l'execució d'obra fins que es procedisca a una nova supervisió, aprovació i replantejament del projecte. En cas que l'òrgan de contractació i el contractista no arriben a un acord sobre els preus, l'últim quedarà exonerat d'executar les obres, sense cap altre dret enfront de l'òrgan de contractació que el pagament dels treballs de redacció del corresponent projecte.

4. En els casos a què es referix este article, la iniciació de l'expedient i la reserva de crèdit corresponent fixaran l'import estimat màxim a què el futur contracte pot arribar. No obstant això, no es procedirà a la fiscalització de la despesa, a l'aprovació d'esta, així com a l'adquisició del compromís generat per este, fins que es conega l'import i les condicions del contracte d'acord amb la proposició seleccionada, circumstàncies que seran arrellegades en el corresponent plec de clàusules administratives particulars.

5. Quan es tracte de l'elaboració d'un projecte d'obres singulars d'infraestructures hidràuliques o de transport l'entitat o complexitat del qual no permeta establir l'import estimatiu de la realització de les obres, la previsió del preu màxim a què es referix l'apartat anterior es limitarà exclusivament al projecte. L'execució de l'obra quedarà supeditada a l'estudi de la viabilitat del seu finançament i a la tramitació del corresponent expedient de despesa. En cas que es renunciï a l'execució de l'obra o no es produísca pronunciament en un termini de tres mesos, llevat que el plec de clàusules n'establisca un altre de major, el contractista tindrà dret al pagament del preu del projecte incrementat en el 5 per 100 com a compensació.

Article 109. *Supervisió de projectes.*

Abans de l'aprovació del projecte, quan la quantia del contracte d'obres siga igual o superior a 350.000 euros, els òrgans de contractació hauran de sol·licitar un informe de les corresponents oficines o unitats de supervisió dels projectes encarregades de verificar que s'han tingut en compte les disposicions generals de caràcter legal o reglamentari, així com la normativa tècnica que siguen aplicables per a cada tipus de projecte. La responsabilitat per l'aplicació incorrecta d'estes en els diferents estudis i càlculs s'exigirà de conformitat amb el que disposa l'article 108.4. En els projectes de quantia inferior a l'assenyalada, l'informe tindrà caràcter facultatiu, llevat que es tracte d'obres que afecten l'estabilitat, seguretat o estanquitat de l'obra i en este cas l'informe de supervisió serà igualment preceptiu.

Article 110. *Replantejament del projecte.*

1. Aprovat el projecte i prèviament a la tramitació de l'expedient de contractació de l'obra, es procedirà a efectuar el replantejament d'este, el qual consistirà a comprovar la realitat geomètrica d'este i la disponibilitat dels terrenys necessaris per a la normal execució d'este, la qual serà requisit indispensable per a l'adjudicació en tots els procediments. Així mateix, s'hauran de comprovar tots els supòsits que figuren en el projecte elaborat i siguen bàsics per al contracte a subscriure.

2. En la tramitació dels expedients de contractació referents a obres d'infraestructures hidràuliques, de transport i de carreteres, es dispensarà del requisit previ de disponibilitat dels terrenys, si bé l'ocupació efectiva d'aquells haurà d'anar precedida de la formalització de l'acta d'ocupació.

3. En els casos de cessió de terrenys o locals per entitats públiques, serà prou per a acreditar la disponibilitat dels terrenys, l'aportació dels acords de cessió i acceptació pels òrgans competents.

4. Una vegada realitzat el replantejament s'incorporarà el projecte a l'expedient de contractació.

Subsecció 2a. Plec de clàusules administratives en contractes sota la modalitat d'abonament total del preu

Article 111. *Contingut dels plecs de clàusules administratives en els contractes d'obra amb abonament total del preu.*

En els contractes d'obres en què s'estipule que l'Administració satisfarà el preu per mitjà d'un únic abonament efectuat en el moment de terminació de l'obra, i que el contractista s'obligarà a finançar la construcció avançant les quantitats necessàries fins que es produísca la recepció de l'obra acabada, els plecs de clàusules administratives particulars hauran d'incloure les condicions específiques del finançament, així com, si és el cas, la capitalització dels interessos i la liquidació, i les ofertes hauran d'expressar separatament el preu de construcció i el preu final a pagar, a l'efecte que en la valoració d'estes es puguen ponderar les condicions de finançament i el refinançament, si és el cas, dels costos de construcció.

SECCIÓ 2a. ACTUACIONS PREPARATÒRIES DEL CONTRACTE DE CONCESSIÓ D'OBRA PÚBLICA

Article 112. *Estudi de viabilitat.*

1. Amb caràcter previ a la decisió de construir i explotar en règim de concessió una obra pública, l'òrgan que corresponga de l'Administració concedent acordarà la realització d'un estudi de viabilitat d'esta.

2. L'estudi de viabilitat haurà de contindre, almenys, les dades, l'anàlisi, els informes o els estudis que calguen sobre els punts següents:

- a) Finalitat i justificació de l'obra, així com definició de les seues característiques essencials.
- b) Previsions sobre la demanda d'ús i incidència econòmica i social de l'obra en la seua àrea d'influència i sobre la rendibilitat de la concessió.
- c) Valoració de les dades i els informes existents que facen referència al planejament sectorial, territorial o urbanístic.
- d) Estudi d'impacte ambiental quan este siga preceptiu d'acord amb la legislació vigent. En la resta de casos, una anàlisi ambiental de les alternatives i les corresponents mesures correctores i protectores necessàries.
- e) Justificació de la solució triada, indicant, entre les alternatives considerades si es tracta d'infraestructures viàries o lineals, les característiques del seu traçat.
- f) Riscos operatius i tecnològics en la construcció i explotació de l'obra.
- g) Cost de la inversió a realitzar, així com el sistema de finançament proposat per a la construcció de l'obra amb la justificació, així mateix, de la procedència d'esta.
- h) Estudi de seguretat i salut o, si és el cas, estudi bàsic de seguretat i salut, en els termes que preveuen les disposicions mínimes de seguretat i salut en obres de construcció.

3. L'Administració concedent sotmetrà l'estudi de viabilitat a informació pública durant el termini d'un mes, prorrogable durant un termini idèntic per la complexitat d'este, i el traslladarà per a informe als òrgans de l'Administració general de l'Estat, les comunitats autònomes i entitats locals afectats quan l'obra no figure en el corresponent planejament urbanístic, que hauran d'emetre'l en el termini d'un mes.

4. El tràmit d'informació pública previst en l'apartat anterior servirà també per a omplir allò que concierne l'estudi d'impacte ambiental, en els casos en què la declaració d'impacte ambiental resulte preceptiva.

5. S'admetrà la iniciativa privada en la presentació d'estudis de viabilitat d'eventuals concessions. Presentat l'estudi, este serà elevat a l'òrgan competent perquè en el termini de tres mesos comuniqui al particular la decisió de tramitar-lo o no tramitar-lo, o en fixe un termini major per l'estudi que, en cap cas, serà superior a sis mesos. El silenci de l'Administració o de l'entitat que corresponga equivaldrà a la no-acceptació de l'estudi.

En cas que l'estudi de viabilitat culmine en l'atorgament de la corresponent concessió després de l'oportuna licitació, l'autor tindrà dret, sempre que no haja resultat adjudicatari i llevat que l'estudi haja resultat insuficient d'acord amb la seua pròpia finalitat, al rescabament de les despeses efectuades per a l'elaboració d'este, incrementats en un 5 per 100 com a compensació, despeses que podran imposar-se al concessionari com a condició contractual en el corresponent plec de clàusules administratives particulars. L'import de les despeses serà determinat per l'Administració concedent en funció que resulten acreditats per qui haja presentat l'estudi, d'acord amb la naturalesa i el contingut d'este i d'acord amb els preus de mercat.

6. L'Administració concedent podrà acordar motivadament la substitució de l'estudi de viabilitat a què es referixen els apartats anteriors per un estudi de viabilitat economicofinancera quan per la naturalesa i finalitat de l'obra o per la quantia de la inversió requerida considere que este és suficient. En estos supòsits, l'Administració elaborarà a més, abans de licitar la concessió, el corresponent avantprojecte o projecte per a assegurar els tràmits establits en els apartats 3 i 4 de l'article següent.

Article 113. *Avantprojecte de construcció i explotació de l'obra.*

1. En funció de la complexitat de l'obra i del grau de definició de les característiques d'este, l'Administració concedent, aprovat l'estudi de viabilitat, podrà acordar la redacció del corresponent avantprojecte. Este podrà incloure, d'acord amb la naturalesa de l'obra, zones complementàries d'explotació comercial.

2. L'avantprojecte de construcció i explotació de l'obra haurà de contindre, com a mínim, la documentació següent:

- a) Una memòria en què s'exposaran les necessitats a satisfer, els factors socials, tècnics, econòmics, mediambientals i administratius considerats per a atendre l'objectiu fixat i la justificació de la solució que es proposa. La memòria s'acompanyarà de les dades i els càlculs bàsics corresponents.
- b) Els plans de situació generals i de conjunt necessaris per a la definició de l'obra.
- c) Un pressupost que compregua les despeses d'execució de l'obra, incloent-hi el cost de les expropiacions que haja de dur a terme, partint dels corresponents mesuraments aproximats i valoracions. Per al càlcul del cost de les expropiacions es tindrà en compte el sistema legal de valoracions vigent.
- d) Un estudi relatiu al règim d'utilització i explotació de l'obra, amb indicació de la forma de finançament i del règim tarifari que regirà en la concessió, incloent-hi, si és el cas, la incidència o la contribució en estes dels rendiments que puguen correspondre a la zona d'explotació comercial.

3. L'avantprojecte se sotmetrà a informació pública durant el termini d'un mes, prorrogable durant un termini igual quant a la complexitat d'este, perquè puguen formular-se totes les observacions es consideren oportunes sobre la ubicació i les característiques de l'obra, així com qualsevol altra circumstància referent a la declaració d'utilitat pública, i traslladarà este per a informe als òrgans de l'Administració general de l'Estat, les comunitats autònomes i entitats locals afectades. Este tràmit d'informació pública servirà també per a cobrir el concerent a l'estudi d'impacte ambiental, en els casos en què la declaració d'impacte ambiental resulte preceptiva i no s'haja efectuat el dit tràmit anteriorment per tractar-se d'un supòsit inclòs en l'apartat 6 de l'article anterior.

4. L'Administració concedent aprovarà l'avantprojecte de l'obra, considerant les al·legacions formulades i incorporant les prescripcions de la declaració d'impacte ambiental, i instarà el reconeixement concret de la utilitat pública d'esta als efectes previstos en la legislació d'expropiació forçosa.

5. Quan el plec de clàusules administratives particulars ho autoritze, i en els termes que este establisca, els licitadors a la concessió podran introduir en l'avantprojecte les variants o millores que consideren convenients.

Article 114. *Projecte de l'obra i replantejament d'este.*

1. En cas que les obres siguen definides en totes les seues característiques per l'Administració concedent, es procedirà a la redacció, supervisió, aprovació i replantejament del corresponent projecte d'acord amb el que disposen els corresponents articles d'esta llei i al reconeixement de la utilitat pública de l'obra als efectes previstos en la legislació d'expropiació forçosa.

2. Quan no hi haja avantprojecte, l'Administració concedent sotmetrà el projecte, abans de l'aprovació definitiva d'este, a la tramitació establida en els apartats 3 i 4 de l'article anterior per als avantprojectes.

3. Serà aplicable, pel que fa a les possibles millores del projecte de l'obra, el que disposa l'apartat 5 de l'article anterior.

4. El concessionari respondrà dels danys derivats dels defectes del projecte quan, segons els termes de la concessió, li corresponga la presentació d'este o haja introduït millores en allò que haja proposat l'Administració.

Article 115. *Plecs de clàusules administratives particulars.*

1. Els plecs de clàusules administratives particulars dels contractes de concessió d'obres públiques han de fer referència, almenys, als aspectes següents:

- a) Definició de l'objecte del contracte, amb referència a l'avantprojecte o projecte que es tracte i menció expressa dels documents d'este que revisten caràcter contractual. Si és el cas, determinació de la zona complementària d'explotació comercial.
- b) Requisits de capacitat i solvència financera, econòmica i tècnica que siguin exigibles als licitadors.
- c) Contingut de les proposicions, que hauran de fer referència, almenys, als punts següents:

1r. Relació de promotors de la futura societat concessionària, en cas que estiga prevista la constitució d'esta, i les seues característiques, tant jurídiques com financeres.

2n. Pla de realització de les obres amb indicació de les dates previstes per a l'inici, terminació i obertura a l'ús a què es destinen.

3r. Termini de duració de la concessió.

4t. Pla economicofinancer de la concessió que inclourà, entre els aspectes que li són propis, el sistema de tarifes, la inversió i els costos d'explotació i obligacions de pagament i despeses financers, directes o indirectes, estimats. Haurà de ser objecte de consideració específica la incidència en les tarifes, així com en les previsions d'amortització, en el termini concessional i en altres variables de la concessió previstes en el plec, si és el cas, dels rendiments de la demanda d'utilització de l'obra i, quan n'hi haja, dels beneficis derivats de l'explotació de la zona comercial, quan no arriben o quan superen els nivells mínim i màxim, respectivament, que es consideren en l'oferta. En tot cas, si els rendiments de la zona comercial no superen el llindar mínim fixat en el plec de clàusules administratives, els dits rendiments no podran considerar-se a l'efecte de la revisió dels elements assenyalats anteriorment.

5t. En els casos de finançament mixt de l'obra, proposta del percentatge de finançament a càrrec de recursos públics, per davall dels establits en el plec de clàusules administratives particulars.

6t. Compromís que la societat concessionària adoptarà el model de comptabilitat que establisca el plec, de conformitat amb la normativa aplicable, incloent-hi el que pugua correspondre a la gestió de les zones complementàries d'explotació comercial, sense perjudici que els rendiments d'estes s'integren amb caràcter general en els de la concessió.

7m. En els termes i amb l'abast que es fixe en el plec, els licitadors podran introduir les millores que consideren convenients, i que podran referir-se a característiques estructurals de l'obra, al règim d'explotació, a les mesures tendents a evitar els danys al medi ambient i els recursos naturals, o a millores substancials, però no a la ubicació d'este.

d) Sistema de retribució del concessionari en què s'inclouran les opcions possibles sobre les quals haurà de versar l'oferta, així com, si és el cas, les fórmules d'actualització de costos durant l'explotació de l'obra, amb referència obligada a la seua repercussió en les

corresponents tarifes en funció de l'objecte de la concessió.

e) El llindar mínim de beneficis derivats de l'explotació de la zona comercial per davall del qual no podrà incidir en els elements econòmics de la concessió.

f) Quantia i forma de les garanties.

g) Característiques especials, si és el cas, de la societat concessionària.

h) Termini, si és el cas, per a l'elaboració del projecte, termini per a l'execució de les obres i termini d'explotació d'estes, que podrà ser fix o variable en funció dels criteris establits en el plec.

i) Drets i obligacions específiques de les parts durant la fase d'execució de les obres i durant l'explotació.

j) Règim de penalitats i supòsits que puguen donar lloc al segrest de la concessió.

k) Lloc, data i termini per a la presentació d'ofertes.

2. L'òrgan de contractació podrà incloure en el plec, en funció de la naturalesa i complexitat d'este, un termini perquè els licitadors puguen sol·licitar els aclariments que consideren pertinents sobre el contingut d'este. Les respostes tindran caràcter vinculant i hauran de fer-se públiques en termes que garantisquen la igualtat i concurrència en el procés de licitació.

SECCIÓ 3a. ACTUACIONS PREPARATÒRIES DEL CONTRACTE DE GESTIÓ DE SERVICIS PÚBLICS

Article 116. *Règim jurídic del servici.*

Abans de procedir a la contractació d'un servici públic, haurà d'haver-se establert el règim jurídic d'este, que declare expressament que l'activitat de què es tracta queda assumida per l'Administració respectiva com a pròpia d'esta, atribuisca les competències administratives, determine l'abast de les prestacions a favor dels administrats, i regule els aspectes de caràcter jurídic, econòmic i administratiu relatius a la prestació del servici.

Article 117. *Plecs i avantprojecte d'obra i explotació.*

1. D'acord amb les normes reguladores del règim jurídic del servici, els plecs de clàusules administratives particulars i de prescripcions tècniques fixaran les condicions de prestació del servici i, si és el cas, fixaran les tarifes que hagen d'abonar els usuaris, els procediments per a la seua revisió, i el cànon o la participació que haja de satisfer-se a l'Administració.

2. En els contractes que compreguen l'execució d'obres, la tramitació de l'expedient estarà precedida de l'elaboració i aprovació administrativa de l'avantprojecte d'explotació i del corresponent a les obres necessàries, amb especificació de les prescripcions tècniques relatives a la seua realització. En este supòsit seran aplicables els preceptes establits en esta llei per a la concessió d'obres públiques.

3. L'òrgan de contractació podrà incloure en el plec, en funció de la naturalesa i complexitat d'este, un termini perquè els licitadors puguen sol·licitar els aclariments que consideren pertinents sobre el contingut d'esta. Les respostes tindran caràcter vinculant i hauran de fer-se públiques en termes que garantisquen la igualtat i la concurrència en el procés de licitació.

SECCIÓ 4a. ACTUACIONS PREPARATÒRIES DELS CONTRACTES DE COL-LABORACIÓ ENTRE EL SECTOR PÚBLIC I EL SECTOR PRIVAT

Article 118. *Avaluació prèvia.*

1. Amb caràcter previ a la iniciació d'un expedient de contracte de col·laboració entre el sector públic i el sector privat, l'administració contractant haurà d'elaborar un

document d'avaluació en què es pose de manifest que, tenint en compte la complexitat del contracte, l'Administració no està en condicions de definir, amb caràcter previ a la licitació, els mitjans tècnics necessaris per a assolir els objectius projectats o d'establir els mecanismes jurídics i financers per a dur a terme el contracte, i s'efectue una anàlisi comparativa amb formes alternatives de contractació que justifiquen en termes d'obtenció de major valor per preu, de cost global, d'eficàcia o d'imputació de riscos, els motius de caràcter jurídic, econòmic, administratiu i financer que recomanen l'adopció d'esta fórmula de contractació.

2. L'avaluació a què es referix l'apartat anterior podrà realitzar-se de forma succincta si concorren raons d'urgència no imputables a l'administració contractant que aconsellen utilitzar el contracte de col·laboració entre el sector públic i el sector privat per a atendre les necessitats públiques.

3. L'avaluació serà realitzada per un òrgan col·legiat on s'integren experts amb qualificació suficient en la matèria sobre la qual tracte el contracte.

Article 119. *Programa funcional.*

L'òrgan de contractació, a la vista dels resultats de l'avaluació a què es referix l'article anterior, elaborarà un programa funcional que contindrà els elements bàsics que informaran el diàleg amb els contractistes i que s'inclourà en el document descriptiu del contracte. Particularment, s'identificarà en el programa funcional la naturalesa i la dimensió de les necessitats a satisfer, els elements jurídics, tècnics o econòmics mínims que han d'incloure necessàriament les ofertes per a ser admeses al diàleg competitiu, i els criteris d'adjudicació del contracte.

Article 120. *Clàusules del contracte.*

Els contractes de col·laboració entre el sector públic i el sector privat hauran d'incloure necessàriament, a més de les clàusules relatives als punts previstos en l'article 26, estipulacions referides als aspectes següents:

a) Identificació de les prestacions principals que constitueixen l'objecte d'estos, que condicionaran el règim substantiu aplicable al contracte, de conformitat amb el que preveu la lletra m) d'este article i en l'article 289.

b) Condicions de repartiment de riscos entre l'Administració i el contractista, desglossant i precisant la imputació dels riscos derivats de la variació dels costos de les prestacions i la imputació dels riscos de disponibilitat o de demanda de les dites prestacions.

c) Objectius de rendiment assignats al contractista, particularment en el que concernix la qualitat de les prestacions dels servicis, la qualitat de les obres i els subministraments i les condicions en què són posades a disposició de l'Administració.

d) Remuneració del contractista, que haurà de desglossar les bases i els criteris per al càlcul dels costos d'inversió, de funcionament i de finançament i, si és el cas, dels ingressos que el contractista puga obtindre de l'explotació de les obres o equips en cas que siga autoritzada i compatible amb la cobertura de les necessitats de l'Administració.

e) Causes i procediments per a determinar les variacions de la remuneració al llarg del període d'execució del contracte.

f) Fórmules de pagament i, particularment, condicions en les quals, en cada venciment o en determinat termini, la quantitat dels pagaments pendents de satisfer per l'Administració i els imports que el contractista ha d'abonar a esta com a conseqüència de penalitats o sancions poden ser objecte de compensació.

g) Fórmules de control per l'Administració de l'execució del contracte, especialment respecte als objectius de rendiment, així com les condicions en què es pot produir la subcontractació.

h) Sancions i penalitats aplicables en cas d'incompliment de les obligacions del contracte.

i) Condicions en què pot procedir-se per acord o, a falta d'este, per una decisió unilateral de l'Administració, a la modificació de determinats aspectes del contracte o a la seua resolució, particularment en supòsits de variació de les necessitats de l'Administració, d'innovacions tecnològiques o de modificació de les condicions de finançament obtingudes pel contractista.

j) Control que es reserva l'Administració sobre la cessió total o parcial del contracte.

k) Destinació de les obres i equipaments objecte del contracte a la finalització d'este.

l) Garanties que el contractista afecta al compliment de les seues obligacions.

m) Referència a les condicions generals i, quan siga procedent, a les especials que siguen pertinents en funció de la naturalesa de les prestacions principals, que la llei estableix respecte a les prerrogatives de l'Administració i a l'execució, modificació i extinció dels contractes.

TÍTOL II

Preparació d'altres contractes

CAPÍTOL ÚNIC

Regles aplicables a la preparació dels contractes subscrits per poders adjudicadors que no tinguen el caràcter d'administracions públiques i de contractes subvencionats

Article 121. *Establiment de prescripcions tècniques i preparació de plecs.*

1. En els contractes subscrits per poders adjudicadors que no tinguen el caràcter d'administracions públiques, que estiguen subjectes a regulació harmonitzada o que siguen contractes de servicis compresos en les categories 17 a 27 de l'annex II, de quantia igual o superior a 211.000 euros, així com en els contractes subvencionats a què es referix l'article 17, hauran d'observar-se les regles establides en l'article 101 per a la definició i l'establiment de prescripcions tècniques, i és igualment aplicable el que preveuen els articles 102 a 104. Si la formalització del contracte és necessària per a atendre una necessitat inajornable o si cal accelerar l'adjudicació per raons d'interés públic, l'òrgan de contractació podrà declarar urgent la tramitació d'este, i motivant-lo degudament en la documentació preparatòria. En este cas serà aplicable el que preveu l'article 96.2.b) sobre reducció de terminis.

2. En contractes diferents dels mencionats en l'apartat anterior de quantia superior a 50.000 euros, els poders adjudicadors que no tinguen el caràcter d'administracions públiques hauran d'elaborar un plec, en el qual s'establisquen les característiques bàsiques del contracte, el règim d'admissió de variants, les modalitats de recepció de les ofertes, els criteris d'adjudicació i les garanties que hauran de constituir, si es dóna el cas, els licitadors o l'adjudicatari, i serà aplicable, així mateix, el que disposa l'article 104. Estos plecs seran part integrant del contracte.

LLIBRE III

Selecció del contractista i adjudicació dels contractes

TÍTOL I

Adjudicació dels contractes

CAPÍTOL I

Adjudicació dels contractes de les administracions públiques

SECCIÓ 1a. NORMES GENERALS

*Subsecció 1a. Disposicions directives*Article 122. *Procediment d'adjudicació.*

1. Els contractes que subscriguen les administracions públiques s'adjudicaran d'acord amb les normes del present capítol.

2. L'adjudicació es realitzarà, ordinàriament, utilitzant el procediment obert o el procediment restringit. En els supòsits enumerats en els articles 154 a 159, ambdós inclusivament, podrà seguir-se el procediment negociat, i en els casos previstos en l'article 164 podrà recórrer-se al diàleg competitiu.

3. Els contractes menors podran adjudicar-se directament a qualsevol empresari amb capacitat d'obrar i que compte amb l'habilitació professional necessària per a realitzar la prestació, complint amb les normes establides en l'article 95.

Es consideren contractes menors els contractes d'import inferior a 50.000 euros, quan es tracte de contractes d'obres, o a 18.000 euros, quan es tracte d'altres contractes, sense perjudici del que disposa l'article 190 en relació amb les obres, servicis i subministraments centralitzats en l'àmbit estatal.

4. En els concursos de projectes se seguirà el procediment regulat en la secció 6a d'este capítol.

Article 123. *Principis d'igualtat i transparència.*

Els òrgans de contractació donaran als licitadors i candidats un tractament igualitari i no discriminatori i ajustaran la seua actuació al principi de transparència.

Article 124. *Confidencialitat.*

1. Sense perjudici de les disposicions de la present llei relatives a la publicitat de l'adjudicació i a la informació que ha de donar-se als candidats i als licitadors, els òrgans de contractació no podran divulgar la informació facilitada pels empresaris que estos hagen designat com a confidencial; este caràcter afecta, en particular, els secrets tècnics o comercials i els aspectes confidencials de les ofertes.

2. El contractista haurà de respectar el caràcter confidencial d'aquella informació a què tinga accés en ocasió de l'execució del contracte a què se li haja donat el mencionat caràcter en els plecs o en el contracte, o que per la seua mateixa naturalesa haja de ser tractada com a tal. Este deure es mantindrà durant un termini de cinc anys des del coneixement d'eixa informació, llevat que els plecs o el contracte establisquen un termini major.

*Subsecció 2a. Publicitat*Article 125. *Anunci previ.*

1. Els òrgans de contractació podran publicar un anunci d'informació prèvia a fi de donar a conèixer, en

relació amb els contractes d'obres, subministraments i servicis que tinguen projectat adjudicar, en els dotze mesos següents, les dades següents:

a) En el cas dels contractes d'obres, les característiques essencials d'aquells el valor estimat de les quals siga igual o superior a 5.278.000 euros.

b) En el cas dels contractes de subministrament, el valor total estimat d'estos, desglossat per grups de productes referits a partides del «Vocabulari Comú dels Contractes Públics» (CPV), quan eixe valor total siga igual o superior a 750.000 euros.

c) En el cas dels contractes de servicis, el valor total estimat per a cada categoria de les compreses en els números 1 a 16 de l'annex II, quan eixe valor total siga igual o superior a 750.000 euros.

2. Els anuncis es publicaran en el «Diari Oficial de la Unió Europea» o en el perfil de contractant de l'òrgan de contractació a què es referix l'article 42.

En cas que la publicació s'efectue en el perfil de contractant de l'òrgan de contractació, este haurà de comunicar-ho prèviament a la Comissió Europea i al «Boletín Oficial del Estado» per mitjans electrònics, d'acord amb el format i amb les modalitats de transmissió que s'establisquen. En l'anunci previ s'indicarà la data en què s'haja enviat esta comunicació.

3. Els anuncis s'enviaran a l'Oficina de Publicacions Oficials de les Comunitats Europees o es publicaran en el perfil de contractant com més prompte millor, una vegada presa la decisió per la qual s'autoritze el programa en què es preveja la formalització dels corresponents contractes, en el cas dels d'obres, o una vegada iniciat l'exercici pressupostari, en els restants.

4. La publicació de l'anunci previ d'acord amb les condicions establides en els articles 143.1 i 151.1, permetrà reduir els terminis per a la presentació de proposicions en els procediments oberts i restringits en la manera que en eixos preceptes es determina.

Article 126. *Convocatòria de licitacions.*

1. Els procediments per a l'adjudicació de contractes de les administracions públiques, a excepció dels negociats que se seguisquen en casos diferents dels previstos en els apartats 1 i 2 de l'article 161, hauran d'anunciar-se en el «Boletín Oficial del Estado». No obstant això, quan es tracte de contractes de les comunitats autònomes, entitats locals o organismes o entitats de dret públic dependents d'estes, es podrà substituir la publicitat en el «Boletín Oficial del Estado» per la que es realitze en els diaris o butlletins oficials autonòmics o provincials.

Quan els contractes estiguen subjectes a regulació harmonitzada, la licitació haurà de publicar-se, a més, en el «Diari Oficial de la Unió Europea», sense que, en este cas, la publicitat efectuada en els diaris oficials autonòmics o provincials pugua substituir la que ha de fer-se en el «Boletín Oficial del Estado».

2. Quan l'òrgan de contractació ho considere convenient, els procediments per a l'adjudicació de contractes d'obres, subministraments o servicis no subjectes a regulació harmonitzada podran ser anunciats, a més, en el «Diari Oficial de la Unió Europea».

3. L'enviament de l'anunci al «Diari Oficial de la Unió Europea» haurà de precedir qualsevol altra publicitat. Els anuncis que es publiquen en altres diaris o butlletins hauran d'indicar la data d'aquell enviament, de la qual l'òrgan de contractació en deixarà prova suficient en l'expedient, i no podran contindre indicacions diferents de les incloses en el dit anunci.

4. Els anuncis de licitació es publicaran, així mateix, en el perfil de contractant de l'òrgan de contractació. En els procediments negociats seguits en els casos previstos en l'article 161.2, esta publicitat podrà substituir la que ha

d'efectuar-se en el «Boletín Oficial del Estado» o en els diaris oficials autonòmics o provincials.

Subsecció 3a. Licitació

Article 127. Terminis de presentació de les sol·licituds de participació i de les proposicions.

Els òrgans de contractació fixaran els terminis de recepció de les ofertes i sol·licituds de participació tenint en compte el temps que raonablement pugui ser necessari per a preparar aquelles, atesa la complexitat del contracte, i respectant, en tot cas, els terminis mínims fixats en esta llei.

Article 128. Reducció de terminis en cas de tramitació urgent.

En cas que l'expedient de contractació haja sigut declarat de tramitació urgent, els terminis establits en este capítol es reduiran en la forma prevista en la lletra b) de l'apartat 2 de l'article 96.

Article 129. Proposicions dels interessats.

1. Les proposicions dels interessats hauran d'ajustar-se al que preveu el plec de clàusules administratives particulars, i la presentació d'estes suposa l'acceptació incondicionada per l'empresari del contingut de la totalitat de les dites clàusules o condicions, sense excepció o cap reserva.

2. Les proposicions seran secretes i s'arbitraran els mitjans que garantisquen este caràcter fins al moment de la licitació pública, sense perjudici del que disposen els articles 132 i 166 quant a la informació que ha de facilitar-se als participants en una subhasta electrònica o en un diàleg competitiu.

3. Cada licitador no podrà presentar més d'una proposició, sense perjudici del que disposa l'article 131 sobre admissibilitat de variants o millores i en l'article 132 sobre presentació de nous preus o valors en el si d'una subhasta electrònica. Tampoc no podrà subscriure cap proposta en unió temporal amb altres si ho ha fet individualment, o figurar en més d'una unió temporal. La infracció d'estes normes donarà lloc a la no-admissió de totes les propostes subscrietes per ell.

4. En els contractes de concessió d'obra pública, la presentació de proposicions diferents per empreses vinculades suposarà l'exclusió del procediment d'adjudicació, amb caràcter general, de les ofertes formulades. No obstant això, si sobrevé la vinculació abans que concloga el termini de presentació d'ofertes, o del termini de presentació de candidatures en el procediment restringit, podrà subsistir l'oferta que determinen de comú acord les esmentades empreses.

En els altres contractes, la presentació de distintes proposicions per empreses vinculades produirà els efectes que reglamentàriament es determinen en relació amb l'aplicació del règim d'ofertes amb valors anormals o desproporcionats previst en l'article 136.

Es consideraran empreses vinculades les que es troben en algun dels supòsits previstos en l'article 42 del Codi de Comerç.

5. En la proposició haurà d'indicar-se, com a partida independent, l'import de l'Impost sobre el Valor Afegit que haja de ser repercutit.

Article 130. Presentació de la documentació acreditativa del compliment de requisits previs.

1. Les proposicions en el procediment obert i les sol·licituds de participació en els procediments restringit i negociat i en el diàleg competitiu hauran d'anar acompanyades dels documents següents:

a) Els que acrediten la personalitat jurídica de l'empresari i, si és el cas, la representació d'este.

b) Els que acrediten la classificació de l'empresa, si és el cas, o en justifiquen els requisits de la solvència econòmica, financera i tècnica o professional.

Si l'empresa es troba pendent de classificació, haurà d'aportar-se el document acreditatiu si ha presentat la corresponent sol·licitud per a això, i ha de justificar el fet d'estar en possessió de la classificació exigida en el termini previst en les normes de desplegament d'esta llei per a l'esmena de defectes o omissions en la documentació.

c) Una declaració responsable de no estar incurs en prohibició de contractar.

Esta declaració inclourà la manifestació de trobar-se al corrent del compliment de les obligacions tributàries i amb la Seguretat Social imposades per les disposicions vigents, sense perjudici que la justificació acreditativa d'este requisit haja de presentar-se, abans de l'adjudicació definitiva, per l'empresari a favor de la qual s'efectue esta.

d) Per a les empreses estrangeres, en els casos en què el contracte s'execute a Espanya, la declaració de sotmetre's a la jurisdicció dels jutjats i tribunals espanyols de qualsevol orde, per a totes les incidències que de manera directa o indirecta puguen sorgir del contracte, amb renúncia, si és el cas, al fur jurisdiccional estranger que pugua correspondre al licitador.

2. Quan, d'acord amb esta llei, siga necessària la presentació d'altres documents s'indicarà esta circumstància en el plec de clàusules administratives particulars o en el document descriptiu i en el corresponent anunci de licitació.

3. Quan l'acreditació de les circumstàncies mencionades en les lletres a) i b) de l'apartat 1 es realitze per mitjà de la certificació d'un Registre Oficial de Licitadors i Empreses Classificades prevista en l'apartat 2 de l'article 72, o per mitjà d'un certificat comunitari de classificació, d'acord amb el que estableix l'article 73, haurà d'acompanyar-se a esta una declaració responsable del licitador en què manifeste que les circumstàncies reflectides en el corresponent certificat no han experimentat variació. En cas de resultar adjudicatari, esta manifestació haurà de reiterar-se en el document en què es formalitze el contracte, sense perjudici que l'òrgan de contractació pugui, si ho considera convenient, efectuar una consulta al Registre Oficial de Licitadors i Empreses Classificades.

El certificat del Registre Oficial de Licitadors i Empreses Classificades podrà ser expedit electrònicament, llevat que s'establisca una altra cosa en els plecs o en l'anunci del contracte. Si els plecs o l'anunci del contracte així ho preveuen, la incorporació del certificat al procediment podrà efectuar-se d'ofici per l'òrgan de contractació o per aquell a què corresponga l'examen de les proposicions, que el sol·licitarà directament al Registre Oficial de Licitadors i Empreses Classificades, sense perjudici que els licitadors hagen de presentar, en tot cas, la declaració responsable indicada en el paràgraf anterior.

Article 131. Admissibilitat de variants o millores.

1. Quan en l'adjudicació hagen de tindre's en compte criteris distints del preu, l'òrgan de contractació podrà prendre en consideració les variants o millores que oferisquen els licitadors, sempre que el plec de clàusules administratives particulars haja previst expressament esta possibilitat.

2. La possibilitat que els licitadors oferisquen variants o millores s'indicarà en l'anunci de licitació del contracte precisant sobre quins elements i en quines condicions queda autoritzada la seua presentació.

3. En els procediments d'adjudicació de contractes de subministrament o de servicis, els òrgans de contractació que hagen autoritzat la presentació de variants o millores

res no podran rebutjar una d'estes per l'únic motiu que, si és elegida, donaria lloc a un contracte de servicis en compte d'un contracte de subministrament o un contracte de subministrament en compte d'un contracte de servicis.

Article 132. *Subhasta electrònica.*

1. A l'efecte de l'adjudicació del contracte podrà subscriure's una subhasta electrònica, articulada com un procés iteratiu, que té lloc després d'una primera avaluació completa de les ofertes, per a la presentació de millores en els preus o de nous valors relatius a determinats elements de les ofertes que les milloren en el seu conjunt, basat en un dispositiu electrònic que permeti la seua classificació a través de mètodes d'avaluació automàtics.

2. La subhasta electrònica podrà emprar-se en els procediments oberts, en els restringits, i en els negociats que se seguisquen en el cas previst en l'article 154 a), sempre que les especificacions del contracte que haja d'adjudicar-se puguin establir-se de manera precisa i que les prestacions que constitueixen el seu objecte no tinguen caràcter intel·lectual. No podrà recórrer-se a les subhastes electròniques de forma abusiva o de manera que s'obstaculitze, restringisca o falsege la competència o que es veja modificat l'objecte del contracte.

3. La subhasta electrònica es basarà en variacions referides al preu o a valors dels elements de l'oferta que siguin quantificables i susceptibles de ser expressats en xifres o percentatges.

4. Els òrgans de contractació que decidisquen recórrer a una subhasta electrònica hauran d'indicar-ho en l'anunci de licitació i incloure en el plec de condicions la informació següent:

- a) Els elements als valors dels quals es referisca la subhasta electrònica;
- b) Si és el cas, els límits dels valors que podran presentar-se, tal com resulten de les especificacions de l'objecte del contracte;
- c) La informació que es posarà a disposició dels licitadors durant la subhasta electrònica i el moment en què es facilitarà;
- d) La forma en què es durà a terme la subhasta;
- e) Les condicions en què els licitadors podran licitar, i en particular les millores mínimes que s'exigiran, si és el cas, per a cada licitació;
- f) El dispositiu electrònic utilitzat i les modalitats i especificacions tècniques de connexió.

5. Abans de procedir a la subhasta electrònica, l'òrgan de contractació efectuarà una primera avaluació completa de les ofertes de conformitat amb els criteris d'adjudicació i, a continuació, invitarà simultàniament, per mitjans electrònics, informàtics o telemàtics, tots els licitadors que hagen presentat ofertes admissibles a les quals presenten nous preus revisats a la baixa o nous valors que milloren l'oferta.

6. La invitació inclourà tota la informació pertinent per a la connexió individual al dispositiu electrònic utilitzat i precisarà la data i l'hora de començament de la subhasta electrònica.

Igualment s'indicarà la fórmula matemàtica que s'utilitzarà per a la reclasseficació automàtica de les ofertes en funció dels nous preus o dels nous valors que es presenten. Esta fórmula incorporarà la ponderació de tots els criteris fixats per a determinar l'oferta econòmicament més avantatjosa, tal com s'haja indicat en l'anunci de licitació o en el plec, per a la qual cosa, les eventuales bandes de valors hauran d'expressar-se prèviament amb un valor determinat. En cas que s'autoritze la presentació de variants o millores, es proporcionaran fórmules distintes per a cada una, si això és procedent.

Quan per a l'adjudicació del contracte hagen de tindre's en compte una pluralitat de criteris, s'adjuntarà a

la invitació el resultat de l'avaluació de l'oferta presentada pel licitador.

7. Entre la data d'enviament de les invitacions i el començament de la subhasta electrònica ha de transcórrer, almenys, dos dies hàbils.

8. La subhasta electrònica podrà dur-se a terme en diverses fases successives.

9. Al llarg de cada fase de la subhasta, i de forma contínua i instantània, es comunicarà als licitadors, com a mínim, la informació que els permeti conèixer la respectiva classificació en cada moment. Addicionalment, es podran facilitar altres dades relatives als preus o valors presentats pels restants licitadors, sempre que això estiga previst en el plec, i anunciar el nombre de licitadors que estan participant en la corresponent fase de la subhasta, sense que en cap cas puga divulgar-se la seua identitat.

10. El tancament de la subhasta es fixarà per referència a un o més dels criteris següents:

a) Per mitjà de l'assenyalament d'una data i hora concretes, que hauran de ser indicades en la invitació a participar en la subhasta.

b) Atenent la falta de presentació de nous preus o de nous valors que complisquen els requisits establits en relació amb la formulació de millores mínimes.

Si s'utilitza esta referència, en la invitació a participar en la subhasta s'especificarà el termini que haurà de transcórrer a partir de la recepció de l'última licitació abans de declarar-ne el tancament.

c) Per finalització del nombre de fases establert en la invitació a participar en la subhasta. Quan el tancament de la subhasta haja de produir-se aplicant este criteri, la invitació a participar en esta indicarà el calendari a observar en cada una de les seues fases.

11. Una vegada conclosa la subhasta electrònica, el contracte s'adjudicarà de conformitat amb el que estableix l'article 135, en funció dels seus resultats.

Article 133. *Successió en el procediment.*

Si durant la tramitació d'un procediment i abans de l'adjudicació es produïx l'extinció de la personalitat jurídica d'una empresa licitadora o candidata per fusió, escissió o per la transmissió del seu patrimoni empresarial, li succeirà en la seua posició en el procediment les societats absorbents, les resultants de la fusió, les beneficiàries de l'escissió o les adquirents del patrimoni o de la corresponent branca d'activitat, sempre que reunisquen les condicions de capacitat i absència de prohibicions de contractar i n'acrediten la solvència i classificació en les condicions exigides en el plec de clàusules administratives particulars per a poder participar en el procediment d'adjudicació.

Subsecció 4a. Selecció de l'adjudicatari.

Article 134. *Criteris de valoració de les ofertes.*

1. Per a la valoració de les proposicions i la determinació de l'oferta econòmicament més avantatjosa haurà d'atendre's a criteris directament vinculats a l'objecte del contracte, com ara la qualitat, el preu, la fórmula utilitzable per a revisar les retribucions lligades a la utilització de l'obra o a la prestació del servici, el termini d'execució o entrega de la prestació, el cost d'utilització, les característiques mediambientals o vinculades amb la satisfacció d'exigències socials que responguen a necessitats, definides en les especificacions del contracte, pròpies de les categories de població especialment desfavorides a què pertanguen els usuaris o beneficiaris de les prestacions que cal contractar, la rendibilitat, el valor tècnic, les característiques estètiques o funcionals, la disponibilitat i el

cost dels recanvis, el manteniment, l'assistència tècnica, el servici postvenda o altres de semblants.

Quan només s'utilitze un criteri d'adjudicació, este ha de ser, necessàriament, el del preu més baix.

2. Els criteris que han de servir de base per a l'adjudicació del contracte es determinaran per l'òrgan de contractació i es detallaran en l'anunci, en els plecs de clàusules administratives particulars o en el document descriptiu.

En la determinació dels criteris d'adjudicació es donarà preponderància a aquells que facen referència a característiques de l'objecte del contracte que puguen valorar-se per mitjà de xifres o percentatges obtinguts a través de la mera aplicació de les fórmules establides en els plecs. Quan en una licitació que se seguísca per un procediment obert o restringit s'atribuísca als criteris avaluable de forma automàtica per aplicació de fórmules una ponderació inferior a la corresponent als criteris la quantificació de la qual depenga d'un juí de valor, ha de constituir-se un comitè amb un mínim de tres membres, format per experts no integrats en l'òrgan que proposa el contracte i amb qualificació apropiada, al qual correspondrà realitzar l'avaluació de les ofertes d'acord amb estos últims criteris, o encomanar esta avaluació a un organisme tècnic especialitzat, degudament identificat en els plecs.

L'avaluació de les ofertes, d'acord amb els criteris quantificables per mitjà de la mera aplicació de fórmules, es realitzarà després d'efectuar prèviament la d'aquells altres criteris en què no concórrega esta circumstància, i se'n deixarà constància documental. Les normes de desplegament d'esta llei determinaran els supòsits i les condicions en què haja de fer-se pública esta avaluació prèvia, així com la forma en què hauran de presentar-se les proposicions per a fer possible esta valoració separada.

3. La valoració de més d'un criteri convindrà, en particular, en l'adjudicació dels contractes següents:

a) Aquells els projectes o els pressupostos dels quals no hagen pogut ser establits prèviament i hagen de ser presentats pels licitadors.

b) Quan l'òrgan de contractació considere que la definició de la prestació és susceptible de ser millorada per altres solucions tècniques, a proposar pels licitadors per mitjà de la presentació de variants, o per reduccions en el seu termini d'execució.

c) Aquells per a l'execució dels quals facilite l'òrgan, l'organisme o l'entitat contractant materials o mitjans auxiliars, la bona utilització dels quals exigisca garanties especials per part dels contractistes.

d) Aquells que requerisquen l'ocupació de tecnologia especialment avançada o l'execució dels quals siga particularment complexa.

e) Contractes de gestió de servicis públics.

f) Contractes de subministraments, llevat que els productes a adquirir estiguen perfectament definits per estar normalitzats i no siga possible variar els terminis d'entrega ni introduir modificacions de cap classe en el contracte, i siga, per consegüent, el preu l'únic factor determinant de l'adjudicació.

g) Contractes de servicis, llevat que les prestacions estiguen perfectament definides tècnicament i no siga possible variar els terminis d'entrega ni introduir modificacions de cap classe en el contracte, i siga, per consegüent, el preu l'únic factor determinant de l'adjudicació.

h) Contractes, l'execució dels quals puga tindre un impacte significatiu en el medi ambient, en l'adjudicació dels quals es valoraran condicions ambientals mesurables, com ara el menor impacte ambiental, l'estalvi i l'ús eficient de l'aigua i l'energia i dels materials, el cost ambiental del cicle de vida, els procediments i els mètodes de producció ecològics, la generació i la gestió de

residus o l'ús de materials reciclats o reutilitzats o de materials ecològics.

4. Quan es prenga en consideració més d'un criteri, haurà de precisar-se la ponderació relativa atribuïda a cada un d'estos, la qual podrà expressar-se fixant una banda de valors amb una amplitud adequada. En cas que el procediment d'adjudicació s'articule en diverses fases, s'indicarà igualment en quina d'estes s'aniran aplicant els distints criteris, així com el llindar mínim de puntuació exigida al licitador per a continuar en el procés selectiu.

Quan, per raons degudament justificades, no siga possible ponderar els criteris elegits, estos s'enumeraran per orde decreixent d'importància.

5. Els criteris elegits i la seua ponderació s'indicaran en l'anunci de licitació, en cas que este haja de publicar-se.

6. Els plecs o el contracte podran establir penalitats, d'acord amb el que preveu l'article 196.1, per als casos d'incompliment o de compliment defectuós de la prestació que afecten característiques d'esta, que s'hagen tingut en compte per a definir els criteris d'adjudicació, o atribuir a la puntual observança d'estes característiques el caràcter d'obligació contractual essencial als efectes assenyalats en l'article 206.h).

Article 135. *Classificació de les ofertes i adjudicació provisional i definitiva del contracte.*

1. L'òrgan de contractació classificarà les proposicions presentades, per orde decreixent, atenent els criteris a què fa referència l'article anterior, a l'efecte de les quals, quan haja de tindre's en compte una pluralitat de criteris d'adjudicació, podrà sol·licitar tots els informes tècnics que considere pertinents, i adjudicarà provisionalment el contracte al licitador que haja presentat la que resulte econòmicament més avantatjosa. Quan l'únic criteri a considerar siga el preu, s'entendrà que l'oferta econòmicament més avantatjosa és la que incorpora el preu més baix.

L'òrgan de contractació no podrà declarar deserta una licitació quan hi haja alguna oferta o proposició que siga admissible d'acord amb els criteris que figuren en el plec.

2. L'adjudicació al licitador que presente l'oferta econòmicament més avantatjosa no serà procedent quan, de conformitat amb el que preveu l'article següent, l'òrgan de contractació presumisca fundadament que la proposició no puga ser complida a conseqüència de la inclusió en esta de valors anormals o desproporcionats.

3. L'adjudicació provisional serà acordada per l'òrgan de contractació en una resolució motivada que haurà de notificar-se als candidats o licitadors i publicar-se en un diari oficial o en el perfil de contractant de l'òrgan de contractació, sent aplicable el que preveu l'article 137 quant a la informació que ha de facilitar-se a aquells, encara que el termini per a la seua remissió serà de cinc dies hàbils. En els procediments negociats i de diàleg competitiu, l'adjudicació provisional concretarà i fixarà els termes definitius del contracte.

4. L'elevació a definitiva de l'adjudicació provisional no podrà produir-se abans que transcórreguen quinze dies hàbils comptats des del següent a aquell en què es publique aquella en un diari oficial o en el perfil de contractant de l'òrgan de contractació. Les normes autonòmiques de desplegament d'esta llei podran fixar un termini major, sense excedir el d'un mes.

Durant este termini, l'adjudicatari haurà de presentar la documentació justificativa de trobar-se al corrent en el compliment de les obligacions tributàries i amb la Seguretat Social i qualssevol altres documents acreditatius de l'aptitud per a contractar o de l'efectiva disposició dels mitjans que s'hagen compromés a dedicar o adscriure a l'execució del contracte de conformitat amb l'article 53.2 que li reclame l'òrgan de contractació, així com constituir

la garantia que, si és el cas, siga procedent. Els corresponents certificats podran ser expedits per mitjans electrònics, informàtics o telemàtics, llevat que s'establisca una altra cosa en els plecs.

L'adjudicació provisional haurà d'eleva-se a definitiva dins dels deu dies hàbils següents a aquell en què expire el termini assenyalat en el paràgraf primer d'este apartat, sempre que l'adjudicatari haja presentat la documentació assenyalada i constituïda la garantia definitiva, en cas de ser exigible, i sense perjudici de l'eventual revisió d'aquella en via de recurs especial, d'acord amb el que disposa l'article 37. Les normes autonòmiques de desplegament d'esta llei podran fixar un termini major al previst en este paràgraf, sense que s'excedisca el d'un mes.

5. Quan no siga procedent l'adjudicació definitiva del contracte al licitador que haja resultat adjudicatari provisional per no complir este les condicions necessàries per a això, abans de procedir a una nova convocatòria l'Administració podrà efectuar una nova adjudicació provisional al licitador o licitadors següents a aquell, per l'orde en què hagen quedat classificades les seues ofertes, sempre que això siga possible i que el nou adjudicatari haja prestat la seua conformitat, i en este cas es concedirà a este un termini de deu dies hàbils per a omplir el que assenjala el segon paràgraf de l'apartat anterior.

Este mateix procediment podrà seguir-se en el cas de contractes no subjectes a regulació harmonitzada, quan es tracte de continuar l'execució d'un contracte ja iniciat i que haja sigut declarat resolt.

Article 136. *Ofertes amb valors anormals o desproporcionats.*

1. Quan l'únic criteri valorable de manera objectiva a considerar per a l'adjudicació del contracte siga el del seu preu, el caràcter desproporcionat o anormal de les ofertes podrà apreciar-se d'acord amb els paràmetres objectius que s'establisquen reglamentàriament, per referència al conjunt d'ofertes vàlides que s'hagen presentat.

2. Quan per a l'adjudicació haja de considerar-se més d'un criteri de valoració, podran expressar-se en els plecs els paràmetres objectius en funció dels quals s'apreciarà, si és el cas, que la proposició no pot ser complida a conseqüència de la inclusió de valors anormals o desproporcionats. Si el preu ofert és un dels criteris objectius que han de servir de base per a l'adjudicació, podran indicar-se en el plec els límits que permeten apreciar, si és el cas, que la proposició no pot ser complida a conseqüència d'ofertes desproporcionades o anormals.

3. Quan s'identifique una proposició que pugua ser considerada desproporcionada o anormal, ha de donar-se audiència al licitador que l'haja presentat perquè justifique la valoració de l'oferta i en precise les condicions d'esta, en particular en allò que es referix a l'estalvi que permeta el procediment d'execució del contracte, les solucions tècniques adoptades i les condicions excepcionalment favorables que tinga per a executar la prestació, l'originalitat de les prestacions proposades, el respecte de les disposicions relatives a la protecció de l'ocupació i les condicions de treball vigents al lloc en què es realitzarà la prestació, o la possible obtenció d'una ajuda d'Estat.

En el procediment ha de sol·licitar-se l'assessorament tècnic del servei corresponent.

Si l'oferta és anormalment baixa pel fet que el licitador ha obtingut una ajuda d'Estat, només podrà rebutjar-se la proposició per esta única causa si aquell no pot acreditar que esta ajuda s'ha concedit sense contravenir les disposicions comunitàries en matèria d'ajudes públiques. L'òrgan de contractació que rebutge una oferta per esta raó haurà d'informar-ne a la Comissió Europea, quan el procediment d'adjudicació es referisca a un contracte subjecte a regulació harmonitzada.

4. Si l'òrgan de contractació, considerant la justificació efectuada pel licitador i els informes mencionats en l'apartat anterior, considera que l'oferta no pot ser complida a conseqüència de la inclusió de valors anormals o desproporcionats, acordarà l'adjudicació provisional a favor de la següent proposició econòmicament més avantajosa, d'acord amb l'orde en què hagen sigut classificades d'acord amb el que assenjala l'apartat 1 de l'article anterior, que es considere que pot ser complida a satisfacció de l'administració i que no siga considerada anormal o desproporcionada.

Subsecció 5a. Obligacions d'informació sobre el resultat del procediment

Article 137. *Notificació als candidats i licitadors.*

1. L'adjudicació definitiva del contracte, que en tot cas haurà de ser motivada, es notificarà als candidats o licitadors.

Si els interessats ho sol·liciten, se'ls facilitarà informació, en un termini màxim de quinze dies a partir de la recepció de la petició en este sentit, dels motius del rebuig de la candidatura o de la proposició i de les característiques de la proposició de l'adjudicatari que van ser determinants de l'adjudicació a favor seu.

2. L'òrgan de contractació podrà no comunicar determinades dades relatives a l'adjudicació quan considere, justificant-ho degudament en l'expedient, que la divulgació d'eixa informació pot obstaculitzar l'aplicació d'una norma, resultar contrària a l'interès públic o perjudicar interessos comercials legítims d'empreses públiques o privades o la competència lleial entre estes, o quan es tracte de contractes declarats secrets o reservats o l'execució de la qual haja d'anar acompanyada de mesures de seguretat especials d'acord amb la legislació vigent, o quan ho exigisca la protecció dels interessos essencials de la seguretat de l'Estat i així s'haja declarat de conformitat amb el que preveu l'article 13.2.d).

Article 138. *Publicitat de les adjudicacions.*

1. L'adjudicació definitiva dels contractes, la quantia dels quals siga superior a les quantitats indicades en l'article 122.3 es publicarà en el perfil de contractant de l'òrgan de contractació.

2. Quan la quantia del contracte siga igual o superior a 100.000 euros o, en cas de contractes de gestió de servicis públics, quan el pressupost de despeses de primer establiment siga igual o superior al dit import o el termini de duració excedisca els cinc anys, l'adjudicació definitiva haurà de publicar-se, a més, en el «Boletín Oficial del Estado» o en els respectius diaris o butlletins oficials de les comunitats autònomes o de les províncies, un anunci en què es done compte de la dita adjudicació, en un termini no superior a quaranta-huit dies a comptar de la data d'adjudicació del contracte.

Quan es tracte de contractes subjectes a regulació harmonitzada, l'anunci haurà d'enviar-se, en el termini assenyalat en el paràgraf anterior, al «Diari Oficial de la Unió Europea» i publicar-se en el «Boletín Oficial del Estado».

3. En cas de contractes de servicis compresos en les categories 17 a 27 de l'annex II i de quantia igual o superior a 211.000 euros, l'òrgan de contractació comunicarà l'adjudicació definitiva a la Comissió Europea, i l'indicarà si considera procedent la publicació.

4. En els casos a què es referix l'apartat 2 de l'article anterior, l'òrgan de contractació podrà no publicar determinada informació relativa a l'adjudicació del contracte, però ha de justificar-ho degudament en l'expedient.

Article 139. Renúncia a la formalització del contracte i desistiment del procediment d'adjudicació per l'Administració.

1. En cas que l'òrgan de contractació renunciï a subscriure un contracte per al qual haja efectuat la corresponent convocatòria, o decidisca reiniciar-ne el procediment per a l'adjudicació, ho notificarà als candidats o licitadors, i informará també la Comissió Europea d'esta decisió quan el contracte haja sigut anunciat en el «Diari Oficial de la Unió Europea».

2. La renúncia a la formalització del contracte o el desistiment del procediment només podran acordar-se per l'òrgan de contractació abans de l'adjudicació provisional. En ambdós casos es compensarà els candidats o licitadors per les despeses en què hagen incorregut, en la forma prevista en l'anunci o en el plec, o d'acord amb els principis generals que regixen la responsabilitat de l'Administració.

3. Només podrà renunciar-se a la formalització del contracte per raons d'interés públic degudament justificades en l'expedient. En este cas, no podrà promoure's una nova licitació del seu objecte mentres subsistisquen les raons al·legades per a fonamentar la renúncia.

4. El desistiment del procediment haurà d'estar fundat en una infracció no esmenable de les normes de preparació del contracte o de les reguladores del procediment d'adjudicació, i s'ha de justificar en l'expedient la concurrència de la causa. El desistiment no impedirà la iniciació immediata d'un nou procediment de licitació.

Subsecció 6a. Formalització del contracte

Article 140. Formalització dels contractes.

1. Els contractes que subscriuen les administracions públiques hauran de formalitzar-se en un document administratiu dins del termini de deu dies hàbils, a comptar de l'endemà de la notificació de l'adjudicació definitiva, i el dit document constituirà títol suficient per a accedir a qualsevol registre públic. No obstant això, el contractista podrà sol·licitar que el contracte s'elevi a escriptura pública, i les corresponents despeses correran al seu càrrec.

2. En el cas dels contractes menors definits en l'article 122.3 caldrà ajustar-se, quant a la seua formalització, al que disposa l'article 95.

3. Quan, per causes imputables al contractista, no s'ha formalitzat el contracte dins del termini indicat, l'administració podrà acordar-ne la resolució, així com la confiscació de la garantia provisional que, si és el cas s'ha constituït, i serà aplicable el que preveu l'article 195.3.a) pel que fa a la intervenció del Consell d'Estat o òrgan autonòmic equivalent en els casos en què es formule oposició pel contractista.

Si les causes de la no-formalització són imputables a l'Administració, s'indemnitzarà el contractista dels danys i perjuís que la demora li pot ocasionar, amb independència que pugui sol·licitar la resolució del contracte a l'empareda de la lletra d) de l'article 206.

4. No podrà iniciar-se l'execució del contracte sense la formalització prèvia, excepte en els casos previstos en els articles 96 i 97 d'esta llei.

SECCIÓ 2a. PROCEDIMENT OBERT

Article 141. Delimitació.

En el procediment obert, tot empresari interessat podrà presentar una proposició, i queda exclosa tota negociació dels termes del contracte amb els licitadors.

Article 142. Informació als licitadors.

1. Quan no s'haja facilitat accés per mitjans electrònics, informàtics o telemàtics als plecs i a qualsevol documentació complementària, estos s'enviaran als interessats en un termini de sis dies a partir de la recepció d'una sol·licitud en este sentit, sempre que esta s'haja presentat, abans que expire el termini de presentació de les ofertes, amb l'antelació que l'òrgan de contractació, ateses les circumstàncies del contracte i del procediment, haja assenyalat en els plecs.

2. La informació adicional que se sol·licite sobre els plecs i sobre la documentació complementària ha de facilitar-se, almenys, sis dies abans de la data límit fixada per a la recepció d'ofertes, sempre que la petició s'haja presentat, abans que expire el termini de presentació de les ofertes, amb l'antelació que l'òrgan de contractació, ateses les circumstàncies del contracte i del procediment, haja assenyalat en els plecs.

3. Quan els plecs i la documentació o la informació complementària, a pesar d'haver-se sol·licitat en el moment oportú, no s'hagen proporcionat en els terminis fixats, o quan les ofertes només puguen realitzar-se després d'una visita sobre el terreny o després d'una consulta prèvia «in situ» de la documentació que s'adjunte al plec, els terminis per a la recepció d'ofertes es prorrogaran de manera que tots els interessats afectats puguen tindre coneixement de tota la informació necessària per a formular les ofertes.

Article 143. Terminis per a la presentació de proposicions.

1. En procediments d'adjudicació de contractes subjectes a regulació harmonitzada, el termini de presentació de proposicions no serà inferior a cinquanta-dos dies, comptats des de la data de l'enviament de l'anunci del contracte a la Comissió Europea. Este termini podrà reduir-se en cinc dies quan s'oferisca accés per mitjans electrònics als plecs i a la documentació complementària.

Si s'ha enviat l'anunci previ a què es referix l'article 125, el termini de presentació de proposicions podrà reduir-se fins a trenta-sis dies, com a norma general, o, en casos excepcionals degudament justificats, fins a vint-i-dos dies. Esta reducció del termini només serà admissible quan l'anunci d'informació prèvia s'haja enviat per a la publicació abans dels cinquanta-dos dies i dins dels dotze mesos anteriors a la data d'enviament de l'anunci de licitació, sempre que s'hi haja inclòs, si està disponible, tota la informació exigida per a este.

Els terminis assenyalats en els dos paràgrafs anteriors podran reduir-se en set dies quan els anuncis es preparen i envien per mitjans electrònics, informàtics o telemàtics. Esta reducció podrà adicionar-se, si és el cas, a la de cinc dies prevista en l'incís final del primer paràgraf.

En estos procediments, la publicació de la licitació en el «Boletín Oficial del Estado» ha de fer-se, en tot cas, amb una antelació mínima equivalent al termini fixat per a la presentació de les proposicions en l'apartat següent.

2. En els contractes de les administracions públiques que no estiguen subjectes a regulació harmonitzada, el termini de presentació de proposicions no serà inferior a quinze dies, comptats des de la publicació de l'anunci del contracte. En els contractes d'obres i de concessió d'obres públiques, el termini serà, com a mínim, de vint-i-sis dies.

Article 144. Examen de les proposicions i proposta d'adjudicació.

1. L'òrgan competent per a la valoració de les proposicions qualificarà prèviament la documentació a què es referix l'article 130, que els licitadors han de presentar en sobre diferent del que continga la proposició, i procedirà

posteriorment a l'obertura i examen de les proposicions, i formularà la corresponent proposta d'adjudicació a l'òrgan de contractació, una vegada ponderats els criteris que hagen d'aplicar-se per a efectuar la selecció de l'adjudicatari, i sense perjudi de la intervenció del comitè d'experts o de l'organisme tècnic especialitzat als quals fa referència l'article 134.2 en els casos previstos en este, l'avaluació dels criteris del qual que exigisquen un juí de valor vincularà a aquell a l'efecte de formular la proposta. L'obertura de les proposicions haurà d'efectuar-se en el termini màxim d'un mes comptat des de la data de finalització del termini per a presentar les ofertes. En tot cas, l'obertura de l'oferta econòmica es realitzarà en un acte públic, excepte quan es preveja que en la licitació puguen emprar-se mitjans electrònics.

Quan per a la valoració de les proposicions hagen de tindre's en compte criteris diferents del preu, l'òrgan competent per a això podrà sol·licitar, abans de formular la seua proposta, tots els informes tècnics que considere necessaris. Igualment, podran sol·licitar-se estos informes quan siga necessari verificar que les ofertes complixen amb les especificacions tècniques del plec.

2. La proposta d'adjudicació no crea cap dret a favor del licitador proposat enfront de l'Administració. No obstant això, quan l'òrgan de contractació no adjudique el contracte d'acord amb la proposta formulada haurà de motivar la seua decisió.

Article 145. *Adjudicació.*

1. Quan l'únic criteri a considerar per a seleccionar l'adjudicatari del contracte siga el del preu, l'adjudicació provisional haurà de recaure en el termini màxim de quinze dies a comptar de l'endemà al d'obertura de les proposicions.

2. Quan per a l'adjudicació del contracte hagen de tindre's en compte una pluralitat de criteris, el termini màxim per a efectuar l'adjudicació provisional serà de dos mesos a comptar de l'obertura de les proposicions, llevat que se n'haja establert un altre en el plec de clàusules administratives particulars.

3. Els terminis indicats en els apartats anteriors s'ampliaran en quinze dies hàbils quan calga seguir els tràmits a què es referix l'article 136.3.

4. Si no es produïx l'adjudicació dins dels terminis assenyalats, els licitadors tindran dret a retirar la seua proposició.

SECCIÓ 3a. PROCEDIMENT RESTRINGIT

Article 146. *Caracterització.*

En el procediment restringit només podran presentar proposicions aquells empresaris que, a sol·licitud seua i en atenció a la seua solvència, siguen seleccionats per l'òrgan de contractació. En este procediment estarà prohibida tota negociació dels termes del contracte amb els sol·licitants o candidats.

Article 147. *Criteris per a la selecció de candidats.*

1. Amb caràcter previ a l'anunci de la licitació, l'òrgan de contractació haurà d'haver establert els criteris objectius de solvència, entre els assenyalats en els articles 64 a 68, d'acord amb els quals seran triats els candidats que seran invitats a presentar proposicions.

2. L'òrgan de contractació assenyalara el nombre mínim d'empresaris a què invitarà a participar en el procediment, que no podrà ser inferior a cinc. Si així ho considera procedent, l'òrgan de contractació podrà igualment fixar el nombre màxim de candidats a qui s'invitarà a presentar oferta.

En tot cas, el nombre de candidats invitats ha de ser suficient per a garantir una competència efectiva.

3. Els criteris o les normes objectius i no discriminatòries d'acord amb els quals se seleccionaran els candidats, així com el nombre mínim i, si és el cas, el nombre màxim d'aquells a què s'invitaran a presentar proposicions, s'indicaran en l'anunci de licitació.

Article 148. *Sol·licituds de participació.*

1. En els procediments d'adjudicació de contractes subjectes a regulació harmonitzada, el termini de recepció de les sol·licituds de participació no podrà ser inferior a trenta-set dies, a partir de la data de l'enviament de l'anunci al «Diari Oficial de la Unió Europea». Si es tracta de contractes de concessió d'obra pública, este termini no podrà ser inferior a cinquanta-dos dies. Este termini podrà reduir-se en set dies quan els anuncis s'envien per mitjans electrònics, informàtics i telemàtics.

En estos casos, la publicació de la licitació en el «Boletín Oficial del Estado» ha de fer-se amb una antelació mínima equivalent al termini fixat per a la presentació de les sol·licituds de participació en l'apartat següent.

2. Si es tracta de contractes no subjectes a regulació harmonitzada, el termini per a la presentació de sol·licituds de participació serà, com a mínim, de deu dies, comptats des de la publicació de l'anunci.

3. Les sol·licituds de participació hauran d'anar acompanyades de la documentació a què es referix l'article 130.1.

Article 149. *Selecció de sol·licitants.*

1. L'òrgan de contractació, una vegada comprovada la personalitat i solvència dels sol·licitants, seleccionarà els qui hagen de passar la següent fase, als quals invitarà, simultàniament i per escrit, a presentar les seues proposicions en el termini que siga procedent d'acord amb el que assenyalara l'article 151.

2. El nombre de candidats invitats a presentar proposicions haurà de ser igual, almenys, al mínim que, si és el cas, s'haja fixat prèviament. Quan el nombre de candidats que complisquen els criteris de selecció siga inferior a eixe nombre mínim, l'òrgan de contractació podrà continuar el procediment amb què reunisquen les condicions exigides, sense que puga invitar-se empresaris que no hi hagen sol·licitat participar, o candidats que no posseïsquen eixes condicions.

Article 150. *Contingut de les invitacions i informació als invitats.*

1. Les invitacions contindran una referència a l'anunci de licitació publicat i indicaran la data límit per a la recepció d'ofertes, l'adreça a què hagen d'enviar-se i la llengua en què hagen d'estar redactades, si se n'admet alguna altra a més del castellà, els criteris d'adjudicació del contracte que es tindran en compte i la seua ponderació relativa o, si és el cas, l'orde decreixent d'importància atribuït a estos, si no figuren en l'anunci de licitació, i el lloc, el dia i l'hora de l'obertura de proposicions.

2. La invitació als candidats inclourà un exemplar dels plecs i una còpia de la documentació complementària, o contindrà les indicacions pertinents per a permetre l'accés a estos documents, quan estos s'hagen posat directament a la seua disposició per mitjans electrònics, informàtics i telemàtics, d'acord amb el que disposa l'apartat 1 de l'article següent.

3. Quan els plecs o la documentació complementària estiguen en poder d'una entitat o òrgan diferent del que tramita el procediment, la invitació precisarà la forma en què pot sol·licitar-se la dita documentació i, si és el cas, la data límit per a això, així com l'import i les modalitats

de pagament de la quantitat que, si és el cas, haja d'abonar-se. Els servicis competents remetran la mencionada documentació sense demora als interessats després de la recepció de la seua sol·licitud.

4. Els òrgans de contractació o els servicis competents hauran de facilitar, abans dels sis dies anteriors a la data límit fixada per a la recepció d'ofertes, la informació suplementària sobre els plecs o sobre la documentació complementària que se'ls sol·licite amb la deguda antelació pels candidats.

5. Serà igualment aplicable en este procediment el que preveu l'article 142.3.

Article 151. *Proposicions.*

1. El termini de recepció d'ofertes en els procediments relatius a contractes subjectes a regulació harmonitzada no podrà ser inferior a quaranta dies, comptats a partir de la data d'enviament de la invitació escrita. Este termini podrà reduir-se en cinc dies quan s'oferisca accés per mitjans electrònics, informàtics i telemàtics als plecs i a la documentació complementària.

Si s'ha enviat l'anunci previ a què es referix l'article 125, el termini podrà reduir-se, com a norma general, fins a trenta-sis dies o, en casos excepcionals degudament justificats, fins a vint-i-dos dies. Esta reducció del termini només serà admissible quan l'anunci d'informació prèvia s'haja enviat per a la seua publicació abans dels cinquanta-dos dies i després dels dotze mesos anteriors a la data d'enviament de l'anunci de licitació, sempre que s'haja inclòs, si està disponible, tota la informació exigida per a este.

2. En els procediments relatius a contractes no subjectes a regulació harmonitzada, el termini per a la presentació de proposicions no serà inferior a quinze dies, comptats des de la data d'enviament de la invitació.

Article 152. *Adjudicació.*

En l'adjudicació del contracte serà aplicable el que preveuen els articles 144 i 145, excepte el que es referix a la necessitat de qualificar prèviament la documentació a què es referix l'article 130.

SECCIÓ 4a. PROCEDIMENT NEGOCIAT

Article 153. *Caracterització.*

1. En el procediment negociat, l'adjudicació recaurà en el licitador justificadament triat per l'òrgan de contractació, després d'efectuar consultes amb diversos candidats i negociar les condicions del contracte amb un o més d'ells.

2. El procediment negociat serà objecte de publicitat prèvia en els casos previstos en l'article 161, en els quals serà possible la presentació d'ofertes en concurrència per qualsevol empresari interessat. En la resta de supòsits, no serà necessari donar publicitat al procediment, i s'assegurarà la concurrència per mitjà del compliment del que preveu l'article 162.1.

Subsecció 1a. *Supòsits d'aplicació*

Article 154. *Supòsits generals.*

En els termes que s'establixen per a cada tipus de contracte en els articles següents, els contractes que subscriuen les administracions públiques podran adjudicar-se per mitjà de procediment negociat en els casos següents:

a) Quan les proposicions o ofertes econòmiques en els procediments oberts, restringits o de diàleg competitiu seguits prèviament siguen irregulars o inacceptables

per haver-se presentat per empresaris sense aptitud, per incompliment en les ofertes de les obligacions legals relatives a la fiscalitat, protecció del medi ambient i condicions de treball a què es referix l'article 103, per infringir les condicions per a la presentació de variants o millores, o per incloure valors anormals o desproporcionats, sempre que no es modifiquen substancialment les condicions originals del contracte.

b) En casos excepcionals, quan es tracte de contractes en què, per raó de les seues característiques o dels riscos que comporten, no puga determinar-se prèviament el preu global.

c) Quan, després d'haver-se seguit un procediment obert o restringit, no s'haja presentat cap oferta o candidatura, o les ofertes no siguen adequades, sempre que les condicions inicials del contracte no es modifiquen substancialment. Tractant-se de contractes subjectes a regulació harmonitzada, es remetrà un informe a la Comissió de les Comunitats Europees, si esta així ho sol·licita.

d) Quan, per raons tècniques o artístiques o per motius relacionats amb la protecció de drets d'exclusiva el contracte només puga encomanar-se a un empresari determinat;

e) Quan una imperiosa urgència, resultant d'esdeveniments imprevisibles per a l'òrgan de contractació i no imputables a este, demane una ràpida execució del contracte que no puga aconseguir-se per mitjà de l'aplicació de la tramitació d'urgència regulada en l'article 96.

f) Quan el contracte haja sigut declarat secret o reservat, o quan l'execució d'este haja d'anar acompanyada de mesures de seguretat especials d'acord amb la legislació vigent, o quan ho exigisca la protecció dels interessos essencials de la seguretat de l'Estat i així s'haja declarat de conformitat amb el que preveu l'article 13.2.d).

g) Quan es tracte de contractes inclosos en l'àmbit de l'article 296 del Tractat Constitutiu de la Comunitat Europea.

Article 155. *Contractes d'obres.*

A més de en els casos previstos en l'article 154, els contractes d'obres podran adjudicar-se per procediment negociat en els supòsits següents:

a) Quan les obres es realitzen únicament amb finalitat d'investigació, experimentació o perfeccionament i no amb finalitat d'obtindre una rendibilitat o de cobrir els costos d'investigació o de desenrotllament.

b) Quan es tracte d'obres complementàries que no figuren en el projecte ni en el contracte, o en el projecte de concessió i el contracte inicial, però que a causa d'una circumstància imprevista siguen necessàries per a executar l'obra tal com estava descrita en el projecte o en el contracte sense modificar-la, i l'execució del qual es confie al contractista de l'obra principal o al concessionari de l'obra pública d'acord amb els preus que regisquen per al contracte primitiu o que, si és el cas, es fixen contradictòriament, sempre que les obres no puguen separar-se tècnicament o econòmicament del contracte primitiu sense causar grans inconvenients a l'Administració o que, encara que resulten separables, siguen estrictament necessaris per al perfeccionament d'este, i que l'import acumulat de les obres complementàries no supere el 50 per 100 del preu primitiu del contracte. Les altres obres complementàries que no reunisquen els requisits assenyalats hauran de ser objecte de contractació independent.

c) Quan les obres consistisquen en la repetició d'altres de similars adjudicades per procediment obert o restringit al mateix contractista per l'òrgan de contractació, sempre que s'ajusten a un projecte base que haja sigut objecte del contracte inicial adjudicat pels esmentats procediments, que la possibilitat de fer ús d'este procediment estiga indicada en l'anunci de licitació del con-

tracte inicial i que l'import de les noves obres s'haja computat en fixar la quantia total del contracte.

Unicament es podrà recórrer a este procediment durant un període de tres anys, a partir de la formalització del contracte inicial.

d) En tot cas, quan el valor estimat d'este siga inferior a un milió d'euros.

Article 156. *Contractes de gestió de servicis públics.*

A més dels supòsits previstos en l'article 154, es podrà acudir al procediment negociat per a adjudicar contractes de gestió de servicis públics en els casos següents:

a) Quan es tracte de servicis públics respecte dels quals no siga possible promoure concurrència en l'oferta.

b) Els de gestió de servicis el pressupost de despeses de primer establiment dels quals es preveja inferior a 500.000 euros i el seu termini de duració siga inferior a cinc anys.

c) Els relatius a la prestació d'assistència sanitària concertats amb mitjans aliens, derivats d'un conveni de col·laboració entre les administracions públiques o d'un contracte marc, sempre que este haja sigut adjudicat amb subjecció a les normes d'esta llei.

Article 157. *Contractes de subministrament.*

A més dels casos previstos en l'article 154, els contractes de subministrament es podran adjudicar per mitjà del procediment negociat en els supòsits següents:

a) Quan es tracte de l'adquisició de béns mobles integrants del patrimoni històric espanyol, amb la valoració prèvia de la Junta de Qualificació, Valoració i Exportació de Béns del Patrimoni Històric Espanyol o organisme reconegut a este efecte de les comunitats autònomes, que es destinen a museus, arxius o biblioteques.

b) Quan els productes es fabriquen exclusivament per a fins d'investigació, experimentació, estudi o desenrotllament; esta condició no s'aplica a la producció en sèrie destinada a establir la viabilitat comercial del producte o a recuperar els costos d'investigació i desenrotllament.

c) Quan es tracte d'entregues complementàries efectuades pel proveïdor inicial que constitueixen bé una reposició parcial de subministraments o instal·lacions d'ús corrent, o bé una ampliació dels subministraments o instal·lacions existents, si el canvi de proveïdor obliga a l'òrgan de contractació a adquirir material amb característiques tècniques diferents, i dóna lloc a incompatibilitats o a dificultats tècniques d'ús i de manteniment desproporcionades. La duració d'estos contractes, així com la dels contractes renovables, no podrà, per regla general, ser superior a tres anys.

d) Quan es tracte de l'adquisició en mercats organitzats o bosses de matèries primeres de subministraments que cotitzen en estos.

e) Quan es tracte d'un subministrament concertat en condicions especialment avantatjoses amb un proveïdor que cesse definitivament en les activitats comercials, o amb els administradors d'un concurs, o a través d'un acord judicial o un procediment de la mateixa naturalesa.

f) En tot cas, quan el seu valor estimat siga inferior a 100.000 euros.

Article 158. *Contractes de servicis.*

A més dels casos previstos en l'article 154, els contractes de servicis podran adjudicar-se per procediment negociat en els supòsits següents:

a) Quan, a causa de les característiques de la prestació, especialment en els contractes que tinguen com a objecte prestacions de caràcter intel·lectual i en els com-

presos en la categoria 6 de l'annex II, no siga possible establir les seues condicions amb la precisió necessària per a adjudicar-lo per procediment obert o restringit.

b) Quan es tracte de servicis complementaris que no figuren en el projecte ni en el contracte però que, a causa d'una circumstància imprevista, passen a ser necessaris per a executar el servici tal com estava descrit en el projecte o en el contracte sense modificar-lo, i l'execució del qual es confie a l'empresari a qui es va adjudicar el contracte principal d'acord amb els preus que regisquen per a este o que, si és el cas, es fixen contradictòriament, sempre que els servicis no puguen separar-se tècnicament o econòmicament del contracte primitiu sense causar grans inconvenients a l'Administració o que, encara que resulten separables, siguen estrictament necessaris per al perfeccionament d'este i que l'import acumulat dels servicis complementaris no supere el 50 per 100 del preu primitiu del contracte. Els altres servicis complementaris que no reunisquen els requisits assenyalats hauran de ser objecte de contractació independent.

c) Quan els servicis consistisquen en la repetició d'altres de similars adjudicats per procediment obert o restringit al mateix contractista per l'òrgan de contractació, sempre que s'ajusten a un projecte base que haja sigut objecte del contracte inicial adjudicat pels esmenats procediments, que la possibilitat de fer ús d'este procediment estiga indicada en l'anunci de licitació del contracte inicial i que l'import dels nous servicis s'haja computat en fixar la quantia total del contracte.

Unicament es podrà recórrer a este procediment durant un període de tres anys, a partir de la formalització del contracte inicial.

d) Quan el contracte en qüestió siga la conseqüència d'un concurs i, d'acord amb les normes aplicables, haja d'adjudicar-se al guanyador. En cas que hi haja diversos guanyadors s'haurà d'invitar a tots ells a participar en les negociacions.

e) En tot cas, quan el valor estimat siga inferior a 100.000 euros.

Article 159. *Altres contractes.*

Llevat que es dispose una altra cosa en les normes especials per les quals es regulen, la resta de contractes de les administracions públiques podran ser adjudicats per procediment negociat en els casos previstos en l'article 154 i, a més, quan el valor estimat d'este siga inferior a 100.000 euros.

Subsecció 2a. Tramitació

Article 160. *Delimitació de la matèria objecte de negociació.*

En el plec de clàusules administratives particulars es determinaran els aspectes econòmics i tècnics que, si és el cas, hagen de ser objecte de negociació amb les empreses.

Article 161. *Anunci de licitació i presentació de sol·licituds de participació.*

1. Quan s'acudisca al procediment negociat per córrer les circumstàncies previstes en les lletres a) i b) de l'article 154, en la lletra a) de l'article 155, o en la lletra a) de l'article 158, l'òrgan de contractació haurà de publicar un anunci de licitació en la forma prevista en l'article 126.

Podrà prescindir-se de la publicació de l'anunci quan s'acudisca al procediment negociat per haver-se presentat ofertes irregulars o inacceptables en els procediments anteriors, sempre que en la negociació s'incloga tots els licitadors que en el procediment obert o restringit, o en el procediment de diàleg competitiu seguit amb anterioritat hagueren presentat ofertes de conformitat amb els requisits formals exigits, i només a estos.

2. Igualment, en els contractes no subjectes a regulació harmonitzada que puguen adjudicar-se per procediment negociat per ser la quantia inferior a la indicada en els articles 155, lletra d), 156, lletra b), 157, lletra f), 158, lletra e) i 159, hauran de publicar-se anuncis d'acord amb el que preveu l'article 126 quan el seu valor estimat siga superior a 200.000 euros, si es tracta de contractes d'obres, o a 60.000 euros, quan es tracte d'altres contractes.

3. Seran aplicables al procediment negociat, en els casos en què es procedisca a la publicació d'anuncis de licitació, les normes contingudes en els articles 147 a 150, ambdós inclusivament. No obstant això, en cas que es decidisca limitar el nombre d'empreses que s'invitarà a negociar, haurà de tindre's en compte el que assenyala l'apartat 1 de l'article següent.

Article 162. *Negociació dels termes del contracte.*

1. En el procediment negociat serà necessari sol·licitar ofertes, almenys, a tres empreses capacitades per a la realització de l'objecte del contracte, sempre que això siga possible.

2. Els òrgans de contractació podran articular el procediment negociat en fases successives, a fi de reduir progressivament el nombre d'ofertes a negociar per mitjà de l'aplicació dels criteris d'adjudicació assenyalats en l'anunci de licitació o en el plec de condicions, indicant en estos si es farà ús d'esta facultat. El nombre de solucions que arriben fins a la fase final haurà de ser suficientment ampli per a garantir una competència efectiva, sempre que s'haja presentat un nombre suficient de solucions o de candidats adequats.

3. Durant la negociació, els òrgans de contractació vetlaran perquè tots els licitadors reben el mateix tracte. En particular, no facilitaràn de forma discriminatòria informació que pugua donar avantatges a determinats licitadors respecte a la resta.

4. Els òrgans de contractació negociaran amb els licitadors les ofertes que estos hagen presentat per a adaptar-les als requisits indicats en el plec de clàusules administratives particulars i en l'anunci de licitació, si és el cas, i en els possibles documents complementaris, a fi d'identificar l'oferta econòmicament més avantatjosa.

5. En l'expedient haurà de deixar constància de les invitacions cursades, de les ofertes rebudes i de les raons per a l'acceptació o el rebuig.

SECCIÓ 5a. DIÀLEG COMPETITIU

Article 163. *Caracterització.*

1. En el diàleg competitiu, l'òrgan de contractació dirigit un diàleg amb els candidats seleccionats, amb la sol·licitud prèvia d'estos, a fi de desenrotllar una o diverses solucions susceptibles de satisfer-ne les necessitats, les quals serviran de base perquè els candidats elegits presenten una oferta.

2. Els òrgans de contractació podran establir primes o compensacions per als participants en el diàleg.

Article 164. *Supòsits d'aplicació.*

1. El diàleg competitiu podrà utilitzar-se en cas de contractes particularment complexos, quan l'òrgan de contractació considere que l'ús del procediment obert o el del restringit no permeta una adequada adjudicació del contracte.

2. A este efecte, es considerarà que un contracte és particularment complex quan l'òrgan de contractació no es trobe objectivament capacitat per a definir, d'acord amb les lletres b), c) o d) de l'apartat 3 de l'article 101, els mitjans tècnics aptes per a satisfer-ne les necessitats o

objectius, o per a determinar la cobertura jurídica o financera d'un projecte.

3. Els contractes de col·laboració entre el sector públic i el sector privat a què es referix l'article 11 s'adjudicaran per este procediment, sense perjuí que pugua seguir-se el procediment negociat amb publicitat en el cas previst en l'article 154, a).

Article 165. *Obertura del procediment i sol·licituds de participació.*

1. Els òrgans de contractació publicaran un anunci de licitació en què en donaran a conèixer les necessitats i els requisits, que definiran en el dit anunci o en un document descriptiu.

2. Seran d'aplicació en este procediment les normes contingudes en els articles 147 a 149, ambdós inclusivament. No obstant això, en cas que es decidisca limitar el nombre d'empreses a què s'invitarà a prendre part en el diàleg, este no podrà ser inferior a tres.

3. Les invitacions a prendre part en el diàleg contindran una referència a l'anunci de licitació publicat i indicaran la data i el lloc d'inici de la fase de consulta, la llengua o les llengües utilitzables, si se n'admet alguna altra, a més del castellà, els documents relatius a les condicions d'aptitud que, si és el cas, s'hagen d'adjuntar, i la ponderació relativa dels criteris d'adjudicació del contracte o, si és el cas, l'orde decreixent d'importància dels dits criteris, si no figuren en l'anunci de licitació. Seran aplicables les disposicions dels apartats 2 a 5 de l'article 150, quant a la documentació que ha d'acompanyar a les invitacions, si bé les referències als plecs han considerar-se fetes al document descriptiu i el termini límit previst en l'apartat 4 per a facilitar informació suplementària es considera referit als sis dies anteriors a la data fixada per a l'inici de la fase de diàleg.

Article 166. *Diàleg amb els candidats.*

1. L'òrgan de contractació desenrotllarà, amb els candidats seleccionats, un diàleg amb la finalitat de determinar i definir els mitjans adequats per a satisfer-ne les necessitats. En el transcurs d'este diàleg, podran debatre's tots els aspectes del contracte amb els candidats seleccionats.

2. Durant el diàleg, l'òrgan de contractació donarà un tracte igual a tots els licitadors i, en particular, no facilitarà, de manera discriminatòria, informació que pugua donar avantatges a determinats licitadors respecte a la resta.

L'òrgan de contractació no podrà revelar als altres participants les solucions proposades per un participant o altres dades confidencials que este les comuniquen sense l'acord previ d'este.

3. El procediment podrà articular-se en fases successives, a fi de reduir progressivament el nombre de solucions a examinar durant la fase de diàleg per mitjà de l'aplicació dels criteris indicats en l'anunci de licitació o en el document descriptiu, indicant en estos si es vol fer ús d'esta possibilitat. El nombre de solucions que s'examinen en la fase final haurà de ser suficientment ampli per a garantir una competència efectiva entre estes, sempre que s'haja presentat un nombre suficient de solucions o de candidats adequats.

4. L'òrgan de contractació prosseguirà el diàleg fins que es trobe en condicions de determinar, després de comparar, si és necessari, les solucions que puguen respondre a les necessitats d'este.

Després de declarar tancat el diàleg i informar-ne tots els participants, l'òrgan de contractació els invitarà que presenten l'oferta final, basada en la solució o les solucions presentades i especificades durant la fase de diàleg, i que indiquen la data límit, l'adreça a on haja d'enviar-se

i la llengua o les llengües en què puguen estar redactades, si se n'admet alguna altra a més del castellà.

Article 167. *Presentació i examen de les ofertes.*

1. Les ofertes han d'incloure tots els elements requerits i necessaris per a la realització del projecte.

L'òrgan de contractació podrà sol·licitar precisions o aclariments sobre les ofertes presentades, ajustos en estes o informació complementària relativa a estes, sempre que això no supose una modificació dels elements fonamentals que implique una variació que pugua falsejar la competència o tindre un efecte discriminatori.

2. L'òrgan de contractació avaluarà les ofertes presentades pels licitadors en funció dels criteris d'adjudicació establits en l'anunci de licitació o en el document descriptiu i seleccionarà l'oferta econòmicament més avantatjosa. Per a esta valoració hauran de prendre's en consideració, necessàriament, diversos criteris, sense que siga possible adjudicar el contracte únicament basant-se en el preu ofert.

3. L'òrgan de contractació podrà requerir al licitador l'oferta del que es considere més avantatjosa econòmicament perquè n'aclarisca determinats aspectes o ratifique els compromisos que hi figuren, sempre que amb això no es modifiquen elements substancials de l'oferta o de la licitació, es falsege la competència, o es produísca un efecte discriminatori.

SECCIÓ 6a. NORMES ESPECIALS APLICABLES ALS CONCURSOS DE PROJECTES

Article 168. *Àmbit d'aplicació.*

1. Són concursos de projectes els procediments encaminats a l'obtenció de plans o projectes, principalment en els camps de l'arquitectura, l'urbanisme, l'enginyeria i el processament de dades, a través d'una selecció que, després de la corresponent licitació, s'encomana a un jurat.

2. Les normes de la present secció s'aplicaran als concursos de projectes que responguen a un dels tipus següents:

a) Concursos de projectes organitzats en el marc d'un procediment d'adjudicació d'un contracte de servicis.

b) Concursos de projectes amb primes de participació o pagaments als participants.

3. No s'aplicaran les normes de la present secció als concursos de projectes que es troben en casos equiparables als previstos en l'article 4 i en l'apartat 2 de l'article 13.

4. Es consideren subjectes a regulació harmonitzada els concursos de projectes la quantia dels quals siga igual o superior als llindars fixats en l'article 16 en funció de l'òrgan que efectue la convocatòria.

La quantia dels concursos de projectes es calcularà tenint en compte el valor estimat del contracte de servicis i les eventuals primes de participació o pagaments als participants, en el cas de la lletra a) de l'apartat 2 i, en el cas previst en la lletra b), l'import total dels pagaments i primes, incloent-hi el valor estimat del contracte de servicis que pugua adjudicar-se ulteriorment d'acord amb la lletra e) de l'article 158, si l'òrgan de contractació no exclou esta adjudicació en l'anunci del concurs.

Article 169. *Bases del concurs.*

Les normes relatives a l'organització d'un concurs de projectes s'establiran de conformitat amb allò que s'ha regulat en la present secció i es posaran a disposició dels qui estiguen interessats a participar-hi.

Article 170. *Participants.*

En cas que es decidisca limitar el nombre de participants, la selecció d'estos ha d'efectuar-se aplicant criteris objectius, clars i no discriminatoris, sense que l'accés a la participació pugua limitar-se a un determinat àmbit territorial, o a persones físiques, excloent-ne les jurídiques o al revés. En tot cas, quan es fixe el nombre de candidats invitats a participar, haurà de tindre's en compte la necessitat de garantir una competència real.

Article 171. *Publicitat.*

1. La licitació del concurs de projectes es publicarà en la forma prevista en l'article 126.

2. Els resultats del concurs es publicaran en la forma prevista en l'article 138.

Article 172. *Decisió del concurs.*

1. El jurat estarà compost per persones físiques independents dels participants en el concurs de projectes.

2. Quan s'exigisca una qualificació professional específica per a participar en un concurs de projectes, almenys, un terç dels membres del jurat haurà de posseir la dita qualificació o una altra d'equivalent.

3. El jurat adoptarà les decisions o dictàmens amb total independència, sobre la base de projectes que li seran presentats de forma anònima, i atenent únicament els criteris indicats en l'anunci de formalització del concurs.

4. El jurat tindrà autonomia de decisió o de dictamen.

5. El jurat farà constar en un informe, firmat pels seus membres, la classificació dels projectes, tenint en compte els mèrits de cada projecte, junt amb les observacions i qualssevol aspectes que requerisquen aclariment.

6. Haurà de respectar-se l'anonimat fins que el jurat emeta el dictamen o decisió.

7. Si cal, es podrà invitar als participants que responguen preguntes que el jurat haja inclòs en l'acta per a aclarir qualsevol aspecte dels projectes, i s'alçarà una acta completa del diàleg entre els membres del jurat i els participants.

8. Conegut el dictamen del jurat i tenint en compte el contingut de la classificació i de l'acta a què es referix l'article anterior, l'òrgan de contractació procedirà a l'adjudicació, que haurà de ser motivada si no s'ajusta a la proposta o propostes del jurat.

9. En el no previst en esta secció, el concurs dels projectes es regirà per les disposicions reguladores de la contractació de servicis.

CAPÍTOL II

Adjudicació d'altres contractes del sector públic

SECCIÓ 1a. NORMES APLICABLES PELS PODERS ADJUDICADORS QUE NO TINGUEN EL CARÀCTER D'ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES

Article 173. *Delimitació general.*

Els poders adjudicadors que no tinguen el caràcter d'administracions públiques aplicaran, per a l'adjudicació dels seus contractes, les normes de la present secció.

Article 174. *Adjudicació dels contractes subjectes a regulació harmonitzada.*

1. L'adjudicació dels contractes subjectes a regulació harmonitzada es regirà per les normes establides en el capítol anterior amb les adaptacions següents:

a) No seran aplicables les normes establides en el segon paràgraf de l'apartat 2 de l'article 134 sobre inter-

venció del comitè d'experts per a la valoració de criteris subjectius, en els apartats 1 i 2 de l'article 136 sobre criteris per a apreciar el caràcter anormal o desproporcionat de les ofertes, en l'article 140 sobre formalització dels contractes, en l'article 144 sobre examen de les proposicions i proposta d'adjudicació, i en l'article 156 sobre els supòsits en què és possible acudir a un procediment negociat per a adjudicar contractes de gestió de serveis públics.

b) No serà necessari publicar les licitacions i adjudicacions en els diaris oficials nacionals que es referixen el paràgraf primer de l'apartat 1 de l'article 126 i el paràgraf primer de l'apartat 2 de l'article 138, i s'entén que se satisfà el principi de publicitat per mitjà de la publicació efectuada en el «Diari Oficial de la Unió Europea» i la inserció de la corresponent informació en la plataforma de contractació a què es referix l'article 309 o en el sistema equivalent gestionat per l'Administració pública de què depenga l'entitat contractant, sense perjudi de la utilització de mitjans addicionals amb caràcter voluntari.

2. Si, per raons d'urgència, resulta impracticable el compliment dels terminis mínims establits, serà aplicable el que preveu l'article 96.2.b) sobre reducció de terminis.

Article 175. *Adjudicació dels contractes que no estiguen subjectes a regulació harmonitzada.*

En l'adjudicació de contractes no subjectes a regulació harmonitzada seran aplicables les disposicions següents:

a) L'adjudicació estarà sotmesa, en tot cas, als principis de publicitat, concurrència, transparència, confidencialitat, igualtat i no-discriminació.

b) Els òrgans competents de les entitats a què es referix esta secció aprovaran unes instruccions, de compliment obligatori en el seu àmbit intern, en les quals es regulen els procediments de contractació, de manera que quede garantida l'efectivitat dels principis enunciats en la lletra anterior i que el contracte siga adjudicat a qui presente l'oferta econòmicament més avantatjosa. Estes instruccions han de posar-se a disposició de tots els interessats a participar en els procediments d'adjudicació de contractes regulats per estos, i publicar-se en el perfil de contractant de l'entitat.

En l'àmbit del sector públic estatal, l'aprovació de les instruccions requerirà l'informe previ de l'Advocacia de l'Estat.

c) Es consideraran complides les exigències derivades del principi de publicitat amb la inserció de la informació relativa a la licitació dels contractes, l'import dels quals supere els 50.000 euros en el perfil del contractant de l'entitat, sense perjudi que les instruccions internes de contractació puguen arbitrar altres modalitats, alternatives o addicionals, de difusió.

SECCIÓ 2a. NORMES APLICABLES PER ALTRES ENS, ORGANISMES I ENTITATS DEL SECTOR PÚBLIC

Article 176. *Règim d'adjudicació de contractes.*

1. Els ens, els organismes i les entitats del sector públic que no tinguen la consideració de poders adjudicadors hauran d'ajustar-se, en l'adjudicació dels contractes, als principis de publicitat, concurrència, transparència, confidencialitat, igualtat i no-discriminació.

2. L'adjudicació dels contractes haurà d'efectuar-se de manera que recaiga en l'oferta econòmicament més avantatjosa.

3. En les instruccions internes en matèria de contractació que s'aproven per estes entitats es disposarà el que cal per a assegurar l'efectivitat dels principis enunciats en l'apartat 1 d'este article i la directriu establida en l'apartat 2. Estes instruccions han de posar-se a disposició de tots

els interessats a participar en els procediments d'adjudicació de contractes regulats per estes i publicar-se en el perfil de contractant de l'entitat.

En l'àmbit del sector públic estatal, estes instruccions hauran de ser informades abans de l'aprovació per l'òrgan a què corresponga l'assessorament jurídic de la corresponent entitat.

SECCIÓ 3a. NORMES APLICABLES EN L'ADJUDICACIÓ DE CONTRACTES SUBVENCIONATS

Article 177. *Adjudicació de contractes subvencionats.*

L'adjudicació dels contractes subvencionats que es referix l'article 17 d'esta llei es regirà per les normes establides en l'article 174.

TÍTOL II

Racionalització tècnica de la contractació

CAPÍTOL I

Normes generals

Article 178. *Sistemes per a la racionalització de la contractació de les administracions públiques.*

Per a racionalitzar i ordenar l'adjudicació de contractes les administracions públiques podran concloure acords marc, articular sistemes dinàmics, o centralitzar la contractació d'obres, serveis i subministraments a serveis especialitzats, d'acord amb les normes d'este títol.

Article 179. *Sistemes per a la racionalització de la contractació d'altres entitats del sector públic.*

Els sistemes per a la racionalització de la contractació que establisquen les entitats del sector públic que no tinguen el caràcter d'administracions públiques en les seues normes i instruccions pròpies, hauran d'ajustar-se a les disposicions d'este títol per a l'adjudicació de contractes subjectes a regulació harmonitzada.

CAPÍTOL II

Acords marc

Article 180. *Funcionalitat i límits.*

1. Els òrgans de contractació del sector públic podran concloure acords marc amb un o més empresaris a fi de fixar les condicions a què hauran d'ajustar-se els contractes que pretenguen adjudicar durant un període determinat, sempre que el recurs a estos instruments no s'efectue de manera abusiva o de manera que la competència es veja obstaculitzada, restringida o falsejada.

2. Quan l'acord marc es conclonga amb diversos empresaris, el nombre d'estos haurà de ser, almenys, de tres, sempre que hi haja un nombre suficient d'interessats que s'ajusten als criteris de selecció o d'ofertes admissibles que responguen als criteris d'adjudicació.

3. La duració d'un acord marc no podrà excedir els quatre anys, excepte en casos excepcionals, degudament justificats.

Article 181. *Procediment de formalització d'acords marc.*

1. Per a la formalització d'un acord marc se seguiran les normes de procediment establides en el llibre II, i en el capítol I del títol I d'este llibre.

2. La formalització de l'acord marc es publicarà en el perfil de contractant de l'òrgan de contractació i, en un termini no superior a quaranta-huit dies, es publicarà, a més, en el «Boletín Oficial del Estado» o en els respectius diaris o butlletins oficials de les comunitats autònomes o de les províncies. La possibilitat d'adjudicar contractes subjectes a regulació harmonitzada basant-se en l'acord marc estarà condicionada al fet que en el termini de quaranta-huit dies des de la formalització d'este, s'haja remès el corresponent anunci d'esta en el «Diari Oficial de la Unió Europea» i efectuat la publicació en el «Boletín Oficial del Estado».

3. En els casos a què es referix l'article 137.2, l'òrgan de contractació podrà no publicar determinada informació relativa a la formalització de l'acord marc, i ho justificarà degudament en l'expedient.

Article 182. Adjudicació de contractes basats en un acord marc.

1. Només podran subscriure's contractes basats en un acord marc entre els òrgans de contractació i les empreses que hagen sigut originàriament parts en aquell. En estos contractes, en particular en el cas previst en l'apartat 3 d'este article, les parts no podran, en cap cas, introduir modificacions substancials respecte dels termes establits en l'acord marc.

2. Els contractes basats en l'acord marc s'adjudicaran, d'acord amb el que preveuen els apartats 3 i 4 d'este article.

3. Quan l'acord marc s'haja conclòs amb un únic empresari, els contractes basats en aquell s'adjudicaran d'acord amb els termes en este establits. Els òrgans de contractació podran consultar per escrit l'empresari i demanar-li, si cal, que en complete l'oferta.

4. Quan l'acord marc s'haja subscrit amb diversos empresaris, l'adjudicació dels contractes basats en este s'efectuaran aplicant els termes fixats en el mateix acord marc, sense necessitat de convocar les parts a una nova licitació.

Quan no tots els termes estiguen establits en l'acord marc, l'adjudicació dels contractes s'efectuarà convocant les parts a una nova licitació, en la qual es prendran com a base els mateixos termes, que es formularan de manera més precisa si cal, i, si convé, d'altres a què es referisquen les especificacions de l'acord marc, d'acord amb el procediment següent:

a) Per cada contracte que haja d'adjudicar-se, es consultarà per escrit totes les empreses capaces de realitzar l'objecte del contracte; no obstant això, quan els contractes a adjudicar no estiguen subjectes, per raó del seu objecte i quantia, a un procediment harmonitzat, l'òrgan de contractació podrà decidir, justificant-ho degudament en l'expedient, no estendre esta consulta a la totalitat dels empresaris que siguen part de l'acord marc, sempre que, com a mínim, sol·licite ofertes a tres d'ells.

b) Es concedirà un termini suficient per a presentar les ofertes relatives a cada contracte específic, tenint en compte factors com ara la complexitat de l'objecte del contracte i el temps necessari per a l'enviament de l'oferta.

c) Les ofertes es presentaran per escrit i el contingut d'estes serà confidencial fins al moment fixat per a l'obertura.

d) De manera alternativa al que assenyalen les lletres anteriors, l'òrgan de contractació podrà obrir una subhasta electrònica per a l'adjudicació del contracte d'acord amb el que estableix l'article 132.

e) El contracte s'adjudicarà al licitador que haja presentat la millor oferta, valorada segons els criteris detallats en l'acord marc.

f) Si ho considera oportú, l'òrgan de contractació podrà decidir la publicació de l'adjudicació d'acord amb el que preveu l'article 138.

CAPÍTOL III

Sistemes dinàmics de contractació

Article 183. Funcionalitat i límits.

1. Els òrgans de contractació del sector públic podran articular sistemes dinàmics per a la contractació d'obres, servicis i subministraments d'ús corrent les característiques dels quals, generalment disponibles en el mercat, satisfacen les necessitats, sempre que el recurs a estos instruments no s'efectue de manera que la competència es veja obstaculitzada, restringida o falsejada.

2. La duració d'un sistema dinàmic de contractació no podrà excedir els quatre anys, excepte en casos excepcionals degudament justificats.

Article 184. Implementació.

1. El sistema dinàmic de contractació es desenrotllarà d'acord amb les normes del procediment obert al llarg de totes les fases i fins a l'adjudicació dels corresponents contractes, que s'efectuarà en la forma prevista en l'article 186. Tots els licitadors que complisquen els criteris de selecció i que hagen presentat una oferta indicativa que s'ajuste al que assenyalen els plecs seran admesos en el sistema.

2. Per a la implementació d'un sistema dinàmic de contractació s'observaran les normes següents:

a) L'òrgan de contractació haurà de publicar un anunci de licitació, en la forma establida en l'article 126, en el qual haurà d'indicar expressament que pretén articular un sistema dinàmic de contractació.

b) En els plecs haurà de precisar-se, a més dels altres punts que resulten pertinents, la naturalesa dels contractes que podran subscriure's per mitjà del sistema, i tota la informació necessària per a incorporar-s'hi i, en particular, la relativa a l'equip electrònic utilitzat i als arreglaments i les especificacions tècniques de connexió.

c) Des de la publicació de l'anunci i fins a l'expiració del sistema, s'oferirà accés sense restricció, directe i complet, per mitjans electrònics, informàtics i telemàtics, als plecs i a la documentació complementària. En l'anunci a què es referix la lletra a) anterior, s'indicarà l'adreça d'Internet en què estos documents poden consultar-se.

3. El desenrotllament del sistema, i l'adjudicació dels contractes en el marc d'este hauran d'efectuar-se, exclusivament, per mitjans electrònics, informàtics i telemàtics.

4. La participació en el sistema serà gratuïta per a les empreses, a les quals no es podrà carregar cap despesa.

Article 185. Incorporació d'empreses al sistema.

1. Durant la vigència del sistema, tot empresari interessat podrà presentar una oferta indicativa a l'efecte de ser-hi inclosa.

2. L'avaluació de les ofertes indicatives haurà d'efectuar-se en un termini màxim de quinze dies a partir de la presentació d'esta. Este termini podrà prorrogar-se per l'òrgan de contractació, sempre que, mentrestant, no convoque una nova licitació.

3. L'òrgan de contractació haurà de comunicar al licitador l'admissió en el sistema dinàmic de contractació, o el rebuig de l'oferta indicativa, que només correspondrà en cas que l'oferta no s'ajuste al que estableix el plec, en el termini màxim de dos dies des que s'efectue l'avaluació de l'oferta indicativa.

4. Les ofertes indicatives podran millorar-se en qualsevol moment, sempre que continuen estant conformes al plec.

Article 186. Adjudicació de contractes en el marc d'un sistema dinàmic de contractació.

1. Cada contracte específic que es pretenga adjudicar en el marc d'un sistema dinàmic de contractació haurà de ser objecte d'una licitació.

2. Quan, per raó de la seua quantia, els contractes a adjudicar estiguen subjectes a regulació harmonitzada, abans de procedir a la licitació els òrgans de contractació publicaran un anunci simplificat, en els mitjans que es detallen en l'article 126, i invitaran qualsevol empresari interessat a presentar una oferta indicativa, en un termini no inferior a quinze dies, que es computaran des de l'enviament de l'anunci a la Unió Europea. Fins que es conclouga l'avaluació de les ofertes indicatives presentades dins del termini no podran convocar-se noves licitacions.

3. Tots els empresaris admesos en el sistema seran invitats a presentar una oferta per al contracte específic que s'estiga licitant, i amb esta finalitat se'ls concedirà un termini suficient, que es fixarà tenint en compte el temps que raonablement puga ser necessari per a preparar-la, atesa la complexitat del contracte. L'òrgan de contractació podrà, així mateix, obrir una subhasta electrònica d'acord amb el que estableix l'article 132.

4. El contracte s'adjudicarà al licitador que haja presentat la millor oferta, valorada d'acord amb els criteris assenyalats en l'anunci de licitació a què es referix l'article 184.2.a). Estos criteris hauran de precisar-se en la invitació a què es referix l'apartat anterior.

5. El resultat del procediment haurà d'anunciar-se dins dels quaranta-huit dies següents a l'adjudicació de cada contracte en la forma prevista en l'apartat 1 de l'article 138, i és igualment aplicable al que preveu l'apartat 4. No obstant això, estos anuncis podran agrupar-se trimestralment, i en este cas, el termini de quaranta-huit dies es computarà des de la terminació del trimestre.

CAPÍTOL IV

Centrals de contractació

SECCIÓ 1a. NORMES GENERALS

Article 187. Funcionalitat i principis d'actuació.

1. Les entitats del sector públic podran centralitzar la contractació d'obres, servicis i subministraments, i atribuir-la a servicis especialitzats.

2. Les centrals de contractació podran actuar adquirint subministraments i servicis per a altres òrgans de contractació, o adjudicant contractes o celebrant acords marc per a la realització d'obres, subministraments o servicis destinats a estos.

3. Les centrals de contractació se subjectaran, en l'adjudicació dels contractes i acords marc que subscriuen, a les disposicions de la present llei i les normes de desplegament d'esta.

Article 188. Creació de centrals de contractació per les comunitats autònomes i entitats locals.

1. La creació de centrals de contractació per les comunitats autònomes, així com la determinació del tipus de contractes i l'àmbit subjectiu a què s'estenen, s'efectuarà en la manera que prevegen les normes de desplegament d'esta llei que aquelles dicten en exercici de les seues competències.

2. En l'àmbit de l'Administració local, les diputacions provincials podran crear centrals de contractació per acord del Plec.

Article 189. Adhesió a sistemes externs de contractació centralitzada.

1. Les comunitats autònomes i les entitats locals, així com els organismes autònoms i ens públics dependents d'estes podran adherir-se al sistema de contractació centralitzada estatal regulat en l'article 190, per a la totalitat dels subministraments, servicis i obres inclosos en este o només per a determinades categories d'estos. L'adhesió requerirà la conclusió del corresponent acord amb la Direcció General del Patrimoni de l'Estat.

2. Igualment, per mitjà dels corresponents acords, les comunitats autònomes i les entitats locals podran adherir-se a sistemes d'adquisició centralitzada d'altres comunitats autònomes o entitats locals.

3. Les societats i fundacions i la resta d'ens, organismes i entitats del sector públic podran adherir-se als sistemes de contractació centralitzada establits per les administracions públiques en la manera prevista en els apartats anteriors.

SECCIÓ 2a. CONTRACTACIÓ CENTRALITZADA EN L'ÀMBIT ESTATAL

Article 190. Règim general.

1. En l'àmbit de l'Estat, els organismes autònoms, entitats gestores i servicis comuns de la Seguretat Social i la resta d'entitats públiques estatals, el ministre d'Economia i Hisenda podrà declarar de contractació centralitzada els subministraments, obres i servicis que es contracten de forma general i amb característiques essencialment homogènies pels diferents òrgans i organismes.

2. La contractació d'estos subministraments, obres o servicis haurà d'efectuar-se a través de la Direcció General del Patrimoni de l'Estat, que operarà, respecte d'estos, com a central de contractació única en l'àmbit definit en l'apartat 1. El finançament dels corresponents contractes serà a càrrec de l'organisme peticionari.

3. La contractació d'obres, subministraments o servicis centralitzats podrà efectuar-se per la Direcció General del Patrimoni de l'Estat a través dels procediments següents:

a) Per mitjà de la conclusió del corresponent contracte, que s'adjudicarà d'acord amb les normes procedimentals contingudes en el capítol I del títol I d'este llibre.

b) A través del procediment especial d'adopció de tipus. Este procediment es desenrotllarà en dos fases, la primera de les quals tindrà com a objecte l'adopció dels tipus contractables per a cada classe de béns, obres o servicis per mitjà de la conclusió d'un acord marc o l'obertura d'un sistema dinàmic, mentres que la segona tindrà com a finalitat la contractació específica, d'acord amb les normes aplicables a cada un dels dits sistemes contractuals, dels béns, servicis o obres dels tipus així adoptats que necessiten els diferents òrgans i organismes.

Fins que no es produísca l'adopció de tipus d'acord amb el que assenjala l'apartat anterior, o quan els tipus adoptats no reunisquen les característiques indispensables per a satisfer les necessitats de l'organisme peticionari, la contractació dels subministraments, obres o servicis s'efectuarà, d'acord amb les normes generals de procediment, per la Direcció General del Patrimoni de l'Estat. No obstant això, si l'orde per la qual s'acorda la centralització d'estos contractes així ho preveu, la contractació podrà realitzar-se, d'acord amb les normes generals de competència i procediment, pel corresponent òrgan de contractació, amb un informe previ favorable de la Direcció General del Patrimoni de l'Estat.

Quan la contractació dels subministraments de servicis o obres haja d'efectuar-se convocant les parts en un acord marc a una nova licitació d'acord amb el que preveuen les lletres a) a d) de l'apartat 4 de l'article 182, la consulta per escrit als empresaris capaços de realitzar la prestació, així com la recepció i l'examen de les proposicions seran responsabilitat de l'organisme interessat en l'adjudicació del contracte, que elevarà la corresponent proposta a la Direcció General del Patrimoni de l'Estat.

Si l'adopció de tipus s'ha efectuat per mitjà de l'articulació d'un sistema dinàmic de contractació, en l'adjudicació dels contractes que, per raó de la seua quantia, no estiguen subjectes a un procediment harmonitzat, no regirà el que disposa l'article 185.2 i en l'article 186.2 sobre la impossibilitat de convocar noves licitacions mentre estiga pendent l'avaluació de les ofertes presentades.

4. La conclusió per l'administració general de l'Estat, els organismes autònoms d'esta, entitats gestores i servicis comuns de la Seguretat Social i la resta d'entitats públiques estatals d'acords marc que tinguen com a objecte béns, servicis o obres no declarats de contractació centralitzada requerirà l'informe favorable de la Direcció General del Patrimoni de l'Estat, que haurà d'obindre's abans d'iniciar el procediment dirigit a l'adjudicació, quan eixos béns, servicis o obres es contracten de forma general i amb característiques essencialment homogènies en el mencionat àmbit. Igualment, serà necessari l'informe previ favorable de la Direcció General del Patrimoni de l'Estat per a la formalització d'acords marc que afecten més d'un departament ministerial, organisme autònom o entitat de les mencionades en este apartat.

Article 191. Adquisició centralitzada d'equips i sistemes per al tractament de la informació.

1. La competència per a adquirir equips i sistemes per al tractament de la informació i els seus elements complementaris o auxiliars en l'àmbit definit en l'apartat 1 de l'article anterior que no hagen sigut declarats d'adquisició centralitzada d'acord amb allò que s'hi ha assenyalat correspondrà, en tot cas, al director general del Patrimoni de l'Estat, oïts els departaments ministerials o organismes interessats en la compra pel que fa a les necessitats d'este.

2. El ministre d'Economia i Hisenda podrà atribuir la competència per a adquirir els béns a què es referix este article a altres òrgans de l'Administració general de l'Estat, els organismes autònoms, entitats gestores i servicis comuns de la Seguretat Social i entitats públiques estatals, quan circumstàncies especials o el volum d'adquisicions que realitzen així ho aconsellen.

LLIBRE IV

Efectes, compliment i extinció dels contractes administratius

TÍTOL I

Normes generals

CAPÍTOL I

Efectes dels contractes

Article 192. Règim jurídic.

Els efectes dels contractes administratius es regiran per les normes a què fa referència l'article 19.2 i pels plecs

de clàusules administratives i de prescripcions tècniques, generals i particulars.

Article 193. Vinculació al contingut contractual.

Els contractes hauran de complir-se segons les clàusules d'estos, sense perjuí de les prerrogatives establides per la legislació a favor de les administracions públiques.

CAPÍTOL II

Prerrogatives de l'Administració pública en els contractes administratius

Article 194. Enumeració.

Dins dels límits i amb subjecció als requisits i efectes assenyalats en la present llei, l'òrgan de contractació deté la prerrogativa d'interpretar els contractes administratius, resoldre els dubtes que n'oferisca el compliment, modificar-los per raons d'interés públic, acordar-ne la resolució i determinar els efectes d'esta.

Article 195. Procediment d'exercici.

1. En els procediments que s'instruïsquen per a l'adopció d'acords relatius a la interpretació, modificació i resolució del contracte haurà de donar-se audiència al contractista.

2. En l'Administració general de l'Estat, els organismes autònoms, entitats gestores i servicis comuns de la Seguretat Social i la resta d'entitats públiques estatals, els acords a què es referix l'apartat anterior hauran de ser adoptats amb un informe previ del servici jurídic corresponent, excepte en els casos previstos en els articles 87 i 197.

3. No obstant això, serà preceptiu l'informe del Consell d'Estat o òrgan consultiu equivalent de la comunitat autònoma respectiva en els casos de:

a) Interpretació, nul·litat i resolució, quan es formule oposició per part del contractista.

b) Modificacions del contracte, quan la quantia d'estes, aïlladament o conjuntament, siga superior a un 20 per 100 del preu primitiu del contracte i este siga igual o superior a 6.000.000 euros.

4. Els acords que adopte l'òrgan de contractació posaran fi a la via administrativa i seran immediatament executius.

CAPÍTOL III

Execució dels contractes

Article 196. Execució defectuosa i demora.

1. Els plecs o el document contractual podran preveure penalitats per al cas de compliment defectuós de la prestació objecte d'este o per al supòsit d'incompliment dels compromisos o de les condicions especials d'execució del contracte que s'hagen establert d'acord amb els articles 53.2 i 102.1. Estes penalitats hauran de ser proporcionals a la gravetat de l'incompliment i la quantia no podrà ser superior al 10 per 100 del pressupost del contracte.

2. El contractista està obligat a complir el contracte dins del termini total fixat per a la realització d'este, així com dels terminis parcials assenyalats per a l'execució successiva d'este.

3. La constitució en mora del contractista no necessitarà intimidació prèvia per part de l'Administració.

4. Quan el contractista, per causes imputables a este, haja incorregut en demora respecte al compliment del termini total, l'Administració podrà optar indistinta-

ment per la resolució del contracte o per la imposició de les penalitats diàries en la proporció de 0,20 euros per cada 1.000 euros del preu del contracte.

L'òrgan de contractació podrà acordar la inclusió en el plec de clàusules administratives particulars d'unes penalitats diferents de les enumerades en el paràgraf anterior quan, atenent les característiques especials del contracte, es considere necessari per a la seua correcta execució i així es justifique en l'expedient.

5. Cada vegada que les penalitats per demora arriben a un múltiple del 5 per 100 del preu del contracte, l'òrgan de contractació estarà facultat per a procedir a la resolució d'este o acordar la continuïtat de l'execució amb imposició de noves penalitats.

6. L'Administració tindrà la mateixa facultat a què es referix l'apartat anterior respecte a l'incompliment per part del contractista dels terminis parcials, quan s'haja previst en el plec de clàusules administratives particulars o quan la demora en el compliment d'aquells faça presumir raonablement la impossibilitat de complir el termini total.

7. Quan el contractista, per causes imputables a ell mateix, haja incomplert l'execució parcial de les prestacions definides en el contracte, l'Administració podrà optar, indistintament, per la resolució o per la imposició de les penalitats que, per a estos supòsits, es determinen en el plec de clàusules administratives particulars.

8. Les penalitats s'imposaran per acord de l'òrgan de contractació, adoptat a proposta del responsable del contracte si s'ha designat, que serà immediatament executiu, i es faran efectives per mitjà de deducció de les quantitats que, en concepte de pagament total o parcial, hagen d'abonar-se al contractista o sobre la garantia que, si és el cas, s'haja constituït, quan no puguin deduir-se de les mencionades certificacions.

Article 197. *Resolució per demora i pròrroga dels contractes.*

1. En el supòsit al qual es referix l'article anterior, si l'Administració opta per la resolució esta serà acordada per l'òrgan de contractació o per aquell que tinga atribuïda esta competència en les comunitats autònomes, sense un altre tràmit preceptiu que l'audiència del contractista i, quan es formule oposició per part d'este, el dictamen del Consell d'Estat o òrgan consultiu equivalent de la comunitat autònoma respectiva.

2. Si el retard és produït per motius no imputables al contractista i este n'ofereix complir els compromisos donant-li pròrroga del temps que se li havia assenyalat, l'Administració concedirà un termini que serà, almenys, igual al temps perdut, llevat que el contractista en demane un altre de més breu.

Article 198. *Indemnització de danys i perjudis.*

1. Serà obligació del contractista indemnitzar tots els danys i perjudis que es causen a tercers com a conseqüència de les operacions que requerisca l'execució del contracte.

2. Quan estos danys i perjudis hagen sigut ocasionats com a conseqüència immediata i directa d'una orde de l'Administració, esta serà responsable dins dels límits assenyalats en les lleis. També serà l'Administració responsable dels danys que es causen a tercers a conseqüència dels vicis del projecte elaborat per esta en el contracte d'obres o en el de subministrament de fabricació.

3. Els tercers podran requerir prèviament, dins de l'any següent a la producció del fet, a l'òrgan de contractació perquè este, oït el contractista, es pronuncie sobre a quina de les parts contractants correspon la responsabilitat dels danys. L'exercici d'esta facultat interromp el termini de prescripció de l'acció.

4. La reclamació d'aquells es formularà, en tot cas, d'acord amb el procediment establert en la legislació aplicable a cada supòsit.

Article 199. *Principi de risc i ventura.*

L'execució del contracte es realitzarà a risc i ventura del contractista, sense perjudi d'allò que s'ha establert per al d'obres en l'article 214, i d'allò que s'ha pactat en les clàusules de repartiment de risc que s'incloguen en els contractes de col·laboració entre el sector públic i el sector privat.

Article 200. *Pagament del preu.*

1. El contractista tindrà dret a l'abonament de la prestació realitzada en els termes establerts en esta llei i en el contracte, d'acord amb el preu convingut.

2. El pagament del preu podrà fer-se de manera total o parcial, per mitjà d'abonaments a compte o, en cas de contractes de tracte successiu, per mitjà de pagament en cada un dels venciments que s'hagen estipulat.

3. El contractista tindrà també dret a percebre abonaments a compte per l'import de les operacions preparatòries de l'execució del contracte i que estiguen compreses en l'objecte d'este, en les condicions assenyalades en els respectius plecs, i ha d'assegurar els mencionats pagaments per mitjà de la prestació de garantia.

4. L'Administració tindrà l'obligació d'abonar el preu dins dels seixanta dies següents a la data de l'expedició de les certificacions d'obres o dels corresponents documents que acrediten la realització total o parcial del contracte, sense perjudi del termini especial establert en l'article 205.4, i, si es demora, haurà d'abonar al contractista, a partir del compliment del dit termini de seixanta dies, els interessos de demora i la indemnització pels costos de cobrament en els termes que preveu la Llei 3/2004, de 29 de desembre, per la qual s'establixen mesures de lluita contra la morositat en les operacions comercials. Quan no convinga l'expedició de certificació d'obra i la data de rebut de la factura o sol·licitud de pagament equivalent es preste a dubte o siga anterior a la recepció de les mercaderies o a la prestació dels servicis, el termini de seixanta dies es comptarà des de la dita data de recepció o prestació.

5. Si la demora en el pagament és superior a quatre mesos, el contractista podrà procedir, si és el cas, a la suspensió del compliment del contracte, i ha de comunicar a l'Administració, amb un mes d'antelació, esta circumstància, a l'efecte del reconeixement dels drets que puguin derivar-se de la dita suspensió, en els termes establerts en esta llei.

6. Si la demora de l'Administració és superior a huit mesos, el contractista tindrà dret, així mateix, a resoldre el contracte i al rescabament dels perjudis que, a conseqüència d'això, se li originen.

7. Sense perjudi del que establixen les normes tributàries i de la Seguretat Social, els abonaments a compte que procedisquen per l'execució del contracte, només podran ser embargats en els supòsits següents:

a) Per al pagament dels salaris meritats pel personal del contractista en l'execució del contracte i de les quotes socials derivades d'estos.

b) Per al pagament de les obligacions contretes pel contractista amb els subcontractistes i subministradors referides a l'execució del contracte.

8. Les comunitats autònomes podran reduir els terminis de seixanta dies, quatre mesos i huit mesos establerts en els apartats 4, 5 i 6 d'este article.

Article 201. Transmissió dels drets de cobrament.

1. Els contractistes que, d'acord amb l'article anterior, tinguen dret de cobrament enfront de l'Administració, podran cedir este d'acord amb dret.

2. Perquè la cessió del dret de cobrament siga efectiva enfront de l'Administració, serà requisit imprescindible la notificació fefaent a esta de l'acord de cessió.

3. L'eficàcia de les segones cessions i successives dels drets de cobrament cedits pel contractista quedarà condicionada al compliment del que disposa el número anterior.

4. Una vegada que l'Administració tinga coneixement de l'acord de cessió, el manament de pagament haurà de ser expedit a favor del cessionari. Abans que la cessió s'informe de l'administració, els manaments de pagament a nom del contractista o del cedent produiran efectes alliberadors.

CAPÍTOL IV**Modificació dels contractes****Article 202. Modificacions dels contractes.**

1. Una vegada perfeccionat el contracte, l'òrgan de contractació només podrà introduir-hi modificacions per raons d'interès públic i per a atendre causes imprevistes, justificant-ne degudament la necessitat en l'expedient. Estes modificacions no podran afectar les condicions essencials del contracte.

No tindran la consideració de modificacions del contracte les ampliacions de l'objecte que no puguen integrar-se en el projecte inicial per mitjà d'una correcció d'este o que consistisquen en la realització d'una prestació susceptible d'utilització o aprofitament independent o dirigida a satisfer finalitats noves no previstes en la documentació preparatòria del contracte, que hauran de ser contractades de forma separada, i es podrà aplicar, si és el cas, el règim previst per a la contractació de prestacions complementàries si concorren les circumstàncies previstes en els articles 155 b) i 158 b).

2. La possibilitat que el contracte siga modificat i les condicions en què podrà produir-se la modificació d'acord amb l'apartat anterior hauran de recollir-se en els plecs i en el document contractual.

3. Les modificacions del contracte hauran de formalitzar-se d'acord amb el que disposa l'article 140.

4. En els casos de fusió d'empreses en què participe la societat contractista, continuarà el contracte vigent amb l'entitat absorbent o amb el resultat de la fusió, que quedarà subrogada en tots els drets i obligacions que en dimanen. Igualment, en els supòsits d'escissió, aportació o transmissió d'empreses o branques d'activitat d'estes, continuarà el contracte amb l'entitat resultant o beneficiària, que quedarà subrogada en els drets i les obligacions dimanants d'este, sempre que tinga la solvència exigida quan s'acorde l'adjudicació.

Article 203. Suspensió dels contractes.

1. Si l'Administració acorda la suspensió del contracte o aquella té lloc per l'aplicació del que disposa l'article 200, s'alçarà una acta en què es consignaran les circumstàncies que l'han motivat i la situació de fet en l'execució d'aquell.

2. Acordada la suspensió, l'Administració abonarà al contractista els danys i perjudicis efectivament patits per este.

CAPÍTOL V**Extinció dels contractes****SECCIÓ 1a. DISPOSICIÓ GENERAL****Article 204. Extinció dels contractes.**

Els contractes s'extingiran per compliment o per resolució.

SECCIÓ 2a. COMPLIMENT DELS CONTRACTES**Article 205. Compliment dels contractes i recepció de la prestació.**

1. El contracte es considerarà complit pel contractista quan este haja realitzat, d'acord amb els termes del contracte i a satisfacció de l'Administració, la totalitat de la prestació.

2. En tot cas, la constatació exigirà per part de l'Administració un acte formal i positiu de recepció o conformitat dins del mes següent a l'entrega o realització de l'objecte del contracte, o en el termini que es determine en el plec de clàusules administratives particulars per raó de les seues característiques. A la intervenció de l'administració corresponent li serà comunicat, quan això siga preceptiu, la data i el lloc de l'acte, per a la seua eventual assistència en exercici de les funcions de comprovació de la inversió.

3. En els contractes es fixarà un termini de garantia a comptar des de la data de recepció o conformitat, transcorregut el qual sense objeccions per part de l'Administració, excepte els supòsits en què s'establisca un altre termini en esta llei o en altres normes, quedarà extingida la responsabilitat del contractista. S'exceptuen del termini de garantia aquells contractes en què, per la naturalesa o característiques d'estos, no siga necessari, la qual cosa haurà de justificar-se degudament en l'expedient de contractació, i de consignar expressament en el plec.

4. Excepte en els contractes d'obres, que es regiran pel que disposa l'article 218, dins del termini d'un mes, a comptar de la data de l'acta de recepció o conformitat, haurà d'acordar-se i ser notificada al contractista la liquidació corresponent del contracte i abonar-se-li, si és el cas, el saldo resultant. Si es produïx demora en el pagament del saldo de liquidació, el contractista tindrà dret a percebre els interessos de demora i la indemnització pels costos de cobrament en els termes que preveu la Llei 3/2004, de 29 de desembre, per la qual s'establixen mesures de lluita contra la morositat en les operacions comercials.

SECCIÓ 3a. RESOLUCIÓ DELS CONTRACTES**Article 206. Causes de resolució.**

Són causes de resolució del contracte:

a) La mort o incapacitat sobrevinguda del contractista individual o l'extinció de la personalitat jurídica de la societat contractista, sense perjudic del que preveu l'article 202.3.

b) La declaració de concurs o la declaració d'insolvència en qualsevol altre procediment.

c) El mutu acord entre l'Administració i el contractista.

d) La no-formalització del contracte en termini.

e) La demora en el compliment dels terminis per part del contractista, i l'incompliment del termini assenyalat en la lletra d) de l'apartat 2 de l'article 96.

f) La demora en el pagament per part de l'Administració per un termini superior a l'establert en l'apartat 6 de l'article 200, o l'inferior que s'haja fixat a l'empara del seu apartat 8.

g) L'incompliment de les restants obligacions contractuals essencials, qualificades com a tals en els plecs o en el contracte.

h) Les establides expressament en el contracte.

i) Les que s'assenyalen específicament per a cada categoria de contracte en esta llei.

Article 207. *Aplicació de les causes de resolució.*

1. La resolució del contracte serà acordada per l'òrgan de contractació, d'ofici o a instància del contractista, si és el cas, seguint el procediment que en les normes de desplegament d'esta llei s'establisca.

2. La declaració d'insolvència en qualsevol procediment i, en cas de concurs, l'obertura de la fase de liquidació, donaran sempre lloc a la resolució del contracte.

En la resta de casos, la resolució podrà instar-se per aquella part a la qual no li siga imputable la circumstància que donà lloc a esta, sense perjudici del que estableix l'apartat 7 i de que, en els supòsits de modificacions que excedisquen el 20 per 100 del preu inicial del contracte, l'Administració també pugua instar la resolució.

3. Quan la causa de resolució siga la mort o incapacitat sobrevinguda del contractista individual, l'Administració podrà acordar la continuació del contracte amb els seus hereus o successors.

4. La resolució per mutu acord només podrà tindre lloc quan no concórrega una altra causa de resolució que siga imputable al contractista, i sempre que raons d'interès públic facen innecessària o inconvenient la permanència del contracte.

5. En cas de declaració de concurs i mentres no s'haja produït l'obertura de la fase de liquidació, l'Administració, potestativament, continuarà el contracte si el contractista presta les garanties suficients segons el parer d'aquella per a la seua execució.

6. En el supòsit de demora a què es referix la lletra e) de l'article anterior, si les penalitats a què done lloc la demora en el compliment del termini arriben a un múltiple del 5 per 100 de l'import del contracte, caldrà ajustar-se al que disposa l'article 196.4.

7. L'incompliment de les obligacions derivades del contracte per part de l'Administració originarà la resolució d'aquell només en els casos que preveu esta llei.

Article 208. *Efectes de la resolució.*

1. En els supòsits de no-formalització del contracte en termini per causes imputables al contractista, caldrà ajustar-se al que disposa l'article 140.3.

2. Quan la resolució es produísca per mutu acord, els drets de les parts s'acomodaran al que estes hagen estipulat vàlidament.

3. L'incompliment per part de l'Administració de les obligacions del contracte determinarà per a aquella, amb caràcter general, el pagament dels danys i perjudicis que per esta causa s'irroguen al contractista.

4. Quan el contracte es resolga per incompliment culpable del contractista, este haurà d'indemnitzar a l'Administració els danys i perjudicis ocasionats. La indemnització es farà efectiva, en primer terme, sobre la garantia que, si és el cas, s'haja constituït, sense perjudici de la subsistència de la responsabilitat del contractista pel que fa a l'import que excedisca el de la garantia confiscada.

5. En tot cas, l'acord de resolució contindrà pronunciament exprés sobre la procedència o no de la pèrdua, devolució o cancel·lació de la garantia que, si és el cas, haja sigut constituïda.

CAPÍTOL VI

Cessió dels contractes i subcontractació

SECCIÓ 1a. CESSIÓ DELS CONTRACTES

Article 209. *Cessió dels contractes.*

1. Els drets i les obligacions dimanants del contracte podran ser cedits per l'adjudicatari a un tercer sempre que les qualitats tècniques o personals del cedent no hagen sigut raó determinant de l'adjudicació del contracte.

2. Perquè els adjudicataris puguen cedir els seus drets i obligacions a tercers hauran de complir-se els requisits següents:

a) Que l'òrgan de contractació autoritze, de forma prèvia i expressa, la cessió.

b) Que el cedent tinga executat almenys un 20 per 100 de l'import del contracte o, quan es tracte de la gestió de servici públic, que haja efectuat la seua explotació durant almenys una quinta part del termini de duració del contracte.

c) Que el cessionari tinga capacitat per a contractar amb l'Administració i la solvència que calga, i ha d'estar degudament classificat si este requisit ha sigut exigít al cedent, i no estar incurs en una causa de prohibició de contractar.

d) Que la cessió es formalitze, entre l'adjudicatari i el cessionari, en escriptura pública.

3. El cessionari quedarà subrogat en tots els drets i obligacions que correspondrien al cedent.

SECCIÓ 2a. SUBCONTRACTACIÓ

Article 210. *Subcontractació.*

1. El contractista podrà concertar amb tercers la realització parcial de la prestació, llevat que el contracte o els plecs disposen el contrari o que, per la seua naturalesa i condicions, es deduísca que aquell ha de ser executat directament per l'adjudicatari.

2. La formalització dels subcontractes estarà sotmesa al compliment dels requisits següents:

a) Si així es preveu en els plecs o en l'anunci de licitació, els licitadors hauran d'indicar en l'oferta la part del contracte que tinguen previst subcontractar, i assenyalar el seu import i el nom o el perfil empresarial, definit per referència a les condicions de solvència professional o tècnica, dels subcontractistes a qui s'haja d'encomanar la seua realització.

b) En tot cas, l'adjudicatari haurà de comunicar anticipadament i per escrit a l'Administració la intenció de subscriure els subcontractes, assenyalant la part de la prestació que es pretén subcontractar i la identitat del subcontractista, i justificant suficientment l'aptitud d'este per a executar-la per referència als elements tècnics i humans de què disposa i a la seua experiència. En el cas que el subcontractista tinga la classificació adequada per a realitzar la part del contracte objecte de la subcontractació, la comunicació d'esta circumstància eximirà el contractista de la necessitat de justificar l'aptitud d'aquell. L'acreditació de l'aptitud del subcontractista podrà realitzar-se immediatament després de la formalització del subcontracte si esta és necessària per a atendre una situació d'emergència o que exigisca l'adopció de mesures urgents i així es justifica suficientment.

c) Si els plecs o l'anunci de licitació han imposat als licitadors l'obligació de comunicar les circumstàncies assenyalades en la lletra a), els subcontractes que no

s'ajusten al que indica l'oferta, per subscriure's amb empresaris diferents dels indicats nominativament en esta o per referir-se a parts de la prestació diferents de les assenyalades en este, no podran subscriure's fins que transcórreguen vint dies des que s'haja cursat la notificació i aportat les justificacions a què es referix la lletra b), llevat que amb anterioritat hagen sigut autoritzats expressament, sempre que l'Administració no haja notificat dins d'este termini la seua oposició a estos. Este règim serà igualment aplicable si els subcontractistes han sigut identificats en l'oferta per mitjà de la descripció del seu perfil professional.

Sota la responsabilitat del contractista, els subcontractes podran concloure's sense necessitat de deixar transcórrer el termini de vint dies si la seua formalització és necessària per a atendre una situació d'emergència o que exigisca l'adopció de mesures urgents i així es justifica suficientment.

d) En els contractes de caràcter secret o reservat, o en aquells l'execució dels quals haja d'anar acompanyada de mesures de seguretat especials d'acord amb disposicions legals o reglamentàries o quan ho exigisca la protecció dels interessos essencials de la seguretat de l'Estat, la subcontractació requerirà sempre autorització expressa de l'òrgan de contractació.

e) Les prestacions parcials que l'adjudicatari subcontracte amb tercers no podran excedir el percentatge que es fixe en el plec de clàusules administratives particulars. En el cas que no figure en el plec un límit especial, el contractista podrà subcontractar fins a un percentatge que no excedisca el 60 per 100 de l'import d'adjudicació.

Per al còmput d'este percentatge màxim, no es tindran en compte els subcontractes conclusos amb empreses vinculades al contractista principal, entenent-se per això les que es troben en alguns dels supòsits previstos en l'article 42 del Codi de Comerç.

3. La infracció de les condicions establides en l'apartat anterior per a procedir a la subcontractació, així com la falta d'acreditació de l'aptitud del subcontractista o de les circumstàncies determinants de la situació d'emergència o de les que fan urgent la subcontractació, podrà donar lloc, en tot cas, a la imposició al contractista d'una penalitat de fins a un 50 per cent de l'import del subcontracte.

4. Els subcontractistes estaran obligats només davant del contractista principal, el qual assumirà, per tant, la total responsabilitat de l'execució del contracte enfront de l'Administració, d'acord estrictament amb els plecs de clàusules administratives particulars i amb els termes del contracte.

El coneixement que tinga l'Administració dels subcontractes subscrits en virtut de les comunicacions a què es referixen les lletres b) i c) de l'apartat 1 d'este article, o l'autorització que atorgue en el supòsit previst en la lletra d) del dit apartat, no alteraran la responsabilitat exclusiva del contractista principal.

5. En cap cas podrà concertar el contractista l'execució parcial del contracte amb persones inhabilitades per a contractar d'acord amb l'ordenament jurídic o compreses en algun dels supòsits de l'article 49.

6. El contractista haurà d'informar els representants dels treballadors de la subcontractació, d'acord amb la legislació laboral.

7. Els òrgans de contractació podran imposar al contractista, advertint-ho en l'anunci o en els plecs, la subcontractació amb tercers no vinculats a este, de determinades parts de la prestació que no excedisquen en el seu conjunt el 30 per cent de l'import del pressupost del contracte, quan gaudisquen d'una substantivitat pròpia dins del conjunt que les faça susceptibles d'execució separada, per haver de ser realitzades per

empreses que compten amb una determinada habilitació professional o poder atribuir-se la seua realització a empreses amb una classificació adequada per a realitzar-la.

Les obligacions imposades d'acord amb el que preveu el paràgraf anterior es consideraran condicions especials d'execució del contracte als efectes previstos en els articles 196.1 i 206.g).

Article 211. *Pagaments a subcontractistes i subministradors.*

1. El contractista ha d'obligar-se a abonar als subcontractistes o subministradors el preu pactat en els terminis i condicions que s'indiquen a continuació.

2. Els terminis fixats no podran ser més desfavorables que els previstos en l'article 200.4 per a les relacions entre l'Administració i el contractista, i es computaran des de la data d'aprovació pel contractista principal de la factura emesa pel subcontractista o el subministrador, amb indicació de la seua data i del període a què corresponga.

3. L'aprovació o conformitat haurà d'atorgar-se en un termini màxim de trenta dies des de la presentació de la factura. Dins del mateix termini hauran de formular-se, si és el cas, els motius de disconformitat d'esta.

4. El contractista haurà d'abonar les factures en el termini fixat de conformitat amb el que preveu l'apartat 2. En cas de demora en el pagament, el subcontractista o el subministrador tindrà dret al cobrament dels interessos de demora i a la indemnització pels costos de cobrament en els termes que preveu la Llei 3/2004, de 29 de desembre.

5. El contractista podrà pactar amb els subministradors i subcontractistes terminis de pagament superiors als establits en el present article sempre que el dit pacte no constitueixca una clàusula abusiva d'acord amb els criteris establits en l'article 9 de la Llei 3/2004, de 29 de desembre, i que el pagament s'instrumente per mitjà d'un document negociable que comporte l'acció canviària, les despeses de descompte o de la negociació del qual córreguen en la seua integritat per compte del contractista. Addicionalment, el subministrador o subcontractista podrà exigir que el pagament es garantisca per mitjà d'aval.

TÍTOL II

Normes especials per a contractes d'obres, concessió d'obra pública, gestió de servicis públics, subministraments, servicis i de col·laboració entre el sector públic i el sector privat

CAPÍTOL I

Contracte d'obres

SECCIÓ 1a. EXECUCIÓ DEL CONTRACTE D'OBRES

Article 212. *Comprovació del replantejament.*

L'execució del contracte d'obres començarà amb l'acta de comprovació del replantejament. A este efecte, dins del termini que es designe en el contracte, que no podrà ser superior a un mes des de la data de la seua formalització excepte casos excepcionals justificats, el servici de l'Administració encarregada de les obres procedirà, en presència del contractista, a efectuar la comprovació del replantejament fet prèviament a la licitació, s'estendrà una acta del resultat que serà firmada per ambdós parts

interessades i se'n remetrà un exemplar a l'òrgan que va subscriure el contracte.

Article 213. Execució de les obres i responsabilitat del contractista.

1. Les obres s'executaran amb estricta subjecció a les estipulacions contingudes en el plec de clàusules administratives particulars i al projecte que servix de base al contracte i d'acord amb les instruccions que en interpretació tècnica d'este donen al contractista el director facultatiu de les obres i, si és el cas, el responsable del contracte, en els àmbits de la seua respectiva competència.

2. Quan les instruccions siguen de caràcter verbal, hauran de ser ratificades per escrit en el més breu termini possible, perquè siguen vinculants per a les parts.

3. Durant la realització de les obres i fins que es complisca el termini de garantia, el contractista és responsable dels defectes que puguen advertir-se en la construcció.

Article 214. Força major.

1. En casos de força major i sempre que no hi haja actuació imprudent per part del contractista, este tindrà dret a una indemnització pels danys i perjudicis que se li hagen produït.

2. Tindran la consideració de casos de força major els següents:

- a) Els incendis causats per l'electricitat atmosfèrica.
- b) Els fenòmens naturals d'efectes catastròfics, com ara sismes submarins, terratrèmols, erupcions volcàniques, moviments del terreny, temporals marítims, inundacions o altres de semblants.
- c) Les destrosses ocasionades violentament en temps de guerra, robatoris tumultuosos o alteracions greus de l'orde públic.

Article 215. Certificacions i abonaments a compte.

1. A l'efecte del pagament, l'Administració expedirà mensualment, en els primers deu dies següents al mes a què corresponguen, certificacions que compreguen l'obra executada durant el dit període de temps, excepte que hi haja una prevenció en contra en el plec de clàusules administratives particulars, els abonaments de les quals tenen el concepte de pagaments a compte subjectes a les rectificacions i variacions que es produïsquen en el mesurament final i sense suposar de cap manera aprovació i recepció de les obres que comprenen.

2. El contractista tindrà també dret a percebre abonaments a compte sobre el seu import per les operacions preparatòries realitzades com a instal·lacions i recollida de materials o equips de maquinària pesada adscrits a l'obra, en les condicions que s'assenyalen en els respectius plecs de clàusules administratives particulars i conforme al règim i els límits que amb caràcter general es determinen reglamentàriament, i s'han d'assegurar els mencionats pagaments per mitjà de la prestació de garantia.

Article 216. Obres a preu fet i obres amb preu tancat.

1. Quan la naturalesa de l'obra ho permeta, es podrà establir el sistema de retribució a preu fet, sense existència de preus unitaris, d'acord amb el que estableixen els apartats següents quan el criteri de retribució es configure com de preu tancat o en les circumstàncies i condicions que es determinen en les normes de desplegament d'esta llei per a la resta dels casos.

2. El sistema de retribució a preu fet podrà, si és el cas, configurar-se com de preu tancat, amb l'efecte que el preu ofert per l'adjudicatari es mantindrà invariable, i no seran abonables les modificacions del contracte que siguen necessàries per a corregir deficiències o omissions

del projecte sotmés a licitació. Esta disposició no obsta al dret del contractista a ser indemnitzat per les modificacions del contracte que s'acorden d'acord amb el que preveu l'article 217 a fi d'atendre noves necessitats o d'incorporar noves funcionalitats a l'obra.

3. La contractació d'obres a preu fet amb preu tancat requerirà que es complisquen les condicions següents:

a) Que així es preveja en el plec de clàusules administratives particulars del contracte, i que este puga establir que algunes unitats o parts de l'obra s'exclouen d'este sistema i s'abonen per preus unitaris.

b) Les unitats d'obra, el preu de les quals s'haja d'abonar d'acord amb este sistema, hauran d'estar prèviament definides en el projecte i replantejades abans de la licitació. L'òrgan de contractació haurà de garantir als interessats l'accés al terreny on s'ubicaran les obres, a fi que puguen realitzar-hi les comprovacions que considere oportunes amb suficient antelació a la data límit de presentació d'ofertes.

c) Que el preu corresponent als elements del contracte o unitats d'obra contractats pel sistema de preu fet amb preu tancat siga abonat mensualment, en la mateixa proporció que l'obra executada en el mes a què corresponga garde amb el total de la unitat o element d'obra de què es tracte.

d) Quan, de conformitat amb el que estableix l'apartat 2 de l'article 131, s'autoritze als licitadors la presentació de variants o millores sobre determinats elements o unitats d'obra que d'acord amb el plec de clàusules administratives particulars del contracte hagen de ser oferides pel preu tancat, les esmentades variants hauran de ser oferides amb la dita modalitat.

En este cas, els licitadors estaran obligats a presentar un projecte bàsic, el contingut del qual es determinarà en el plec de clàusules administratives particulars del contracte.

L'adjudicatari del contracte, en el termini que determine el dit plec, haurà d'aportar el projecte de construcció de les variants o millores oferides per a la seua preceptiva supervisió i aprovació. En cap cas el preu o el termini de l'adjudicació patirà variació a conseqüència de l'aprovació d'este projecte.

SECCIÓ 2a. MODIFICACIÓ DEL CONTRACTE D'OBRES

Article 217. Modificació del contracte d'obres.

1. Seran obligatòries per al contractista les modificacions del contracte d'obres que, sent conformes amb el que estableix l'article 202, produïsquen augment, reducció o supressió de les unitats d'obra o substitució d'una classe de fàbrica per una altra, quan esta siga una de les compreses en el contracte, sempre que no es troben en els supòsits previstos en la lletra e) de l'article 220. En cas de supressió o reducció d'obres, el contractista no tindrà dret a reclamar cap indemnització.

2. Quan les modificacions suposen la introducció d'unitats d'obra no compreses en el projecte o les característiques del qual diferisquen substancialment d'estes, els preus d'aplicació d'estes seran fixats per l'Administració, amb audiència prèvia del contractista per un termini mínim de tres dies hàbils. Si este no accepta els preus fixats, l'òrgan de contractació podrà contractar-les amb un altre empresari amb els mateixos preus que haja fixat o executar-les directament. La contractació amb un altre empresari podrà realitzar-se pel procediment negociat sense publicitat, sempre que el seu import no excedisca el 20 per 100 del preu primitiu del contracte.

3. Quan el director facultatiu de l'obra considere necessària una modificació del projecte, demanarà a l'òrgan de contractació autorització per a iniciar el corresponent expedient, que se substanciarà amb caràcter d'urgència amb les actuacions següents:

a) Redacció de la modificació del projecte i aprovació tècnica d'esta.

b) Audiència del contractista, per un termini mínim de tres dies.

c) Aprovació de l'expedient per l'òrgan de contractació, així com de les despeses complementàries i necessàries.

No obstant això, podran introduir-se variacions sense necessitat d'aprovació prèvia quan estes consistisquen en l'alteració en el nombre d'unitats realment executades sobre les previstes en els mesuraments del projecte, sempre que no representen un increment de la despesa superior al 10 per 100 del preu primitiu del contracte.

4. Quan la tramitació d'una modificació exigisca la suspensió temporal parcial o total de l'execució de les obres i això ocasione greus perjudicis per a l'interés públic, el ministre, si es tracta de l'Administració general de l'Estat, els seus organismes autònoms, entitats gestores i servicis comuns de la Seguretat Social i la resta d'entitats públiques estatals, podrà acordar que continuen provisionalment estes tal com estiga previst en la proposta tècnica que elabore la direcció facultativa, sempre que l'import màxim previst no supere el 20 per 100 del preu primitiu del contracte i hi haja crèdit adequat i suficient per al seu finançament.

L'expedient de modificat a tramitar a este efecte exigirà exclusivament la incorporació de les actuacions següents:

a) Proposta tècnica motivada efectuada pel director facultatiu de l'obra, on figurarà l'import aproximat de la modificació així com la descripció bàsica de les obres a realitzar.

b) Audiència del contractista.

c) Conformitat de l'òrgan de contractació.

d) Certificat d'existència de crèdit.

En el termini de sis mesos haurà d'estar aprovat tècnicament el projecte, i en el de huit mesos l'expedient de la modificació.

Dins de l'esmentat termini de huit mesos s'executaran preferentment, de les unitats d'obra previstes, aquelles parts que no hagen de quedar posteriorment i definitivament ocultes. L'autorització del ministre per a iniciar provisionalment les obres implicarà en l'àmbit de l'Administració general de l'Estat, els seus organismes autònoms i entitats gestores i servicis comuns de la Seguretat Social l'aprovació de la despesa, sense perjudicis dels ajustos que hagen d'efectuar-se en el moment de l'aprovació de l'expedient de la despesa.

SECCIÓ 3a. COMPLIMENT DEL CONTRACTE D'OBRES

Article 218. *Recepció i termini de garantia.*

1. A la recepció de les obres a la seua terminació i als efectes establits en l'article 205.2 concorrerà el responsable del contracte a què es referix l'article 41 d'esta llei, si s'ha nomenat, o un facultatiu designat per l'administració representant d'esta, el facultatiu encarregat de la direcció de les obres i el contractista assistit, si ho considera oportú, del seu facultatiu.

Dins del termini de tres mesos comptats a partir de la recepció, l'òrgan de contractació haurà d'aprovar la certificació final de les obres executades, que serà abonada al contractista a compte de la liquidació del contracte.

2. Si es troben les obres en bon estat i d'acord amb les prescripcions previstes, el funcionari tècnic designat per l'administració contractant i representant d'esta, les donarà per rebudes, i s'alçarà la corresponent acta i començarà llavors el termini de garantia.

Quan les obres no es troben en estat de ser rebudes es farà constar així en l'acta i el director d'estes assenyalerà els defectes observats, detallarà les instruccions neces-

sàries i fixarà un termini per a remeiar aquells. Si transcorregut el dit termini, el contractista no ha efectuat estos tràmits, podrà concedir-se-li de nou un altre termini improrrogable o declarar resolt el contracte.

3. El termini de garantia s'establirà en el plec de clàusules administratives particulars atenent la naturalesa i complexitat de l'obra i no podrà ser inferior a un any excepte casos especials.

Dins del termini de quinze dies anteriors al compliment del termini de garantia, el director facultatiu de l'obra, d'ofici o a instància del contractista, redactarà un informe sobre l'estat de les obres. Si este és favorable, el contractista quedarà rellevat de tota responsabilitat, excepte el que disposa l'article següent, i es procedirà a la devolució o cancel·lació de la garantia, a la liquidació del contracte i, si és el cas, al pagament de les obligacions pendents que haurà d'efectuar-se en el termini de seixanta dies. En el cas que l'informe no siga favorable i els defectes observats es deguen a deficiències en l'execució de l'obra i no a l'ús d'allò que s'ha construït durant el termini de garantia, el director facultatiu procedirà a dictar les oportunes instruccions al contractista per a la deguda reparació d'allò que s'ha construït, i li concedirà un termini per a això durant el qual continuarà encarregat de la conservació de les obres, sense dret a percebre cap quantitat per ampliació del termini de garantia.

4. No obstant això, en aquelles obres la perduració de les quals no tinga finalitat pràctica, com les de sondejos i prospeccions, que hagen resultat infructuoses o que, per la seua naturalesa, exigisquen treballs que excedisquen el concepte de mera conservació com els de dragatges no s'exigirà termini de garantia.

5. Podran ser objecte de recepció parcial aquelles parts d'obra susceptibles de ser executades per fases que puguen ser entregades a l'ús públic, segons el que establix el contracte.

6. Sempre que per raons excepcionals d'interés públic degudament motivades en l'expedient, l'òrgan de contractació acorde l'ocupació efectiva de les obres o la seua posada en servicí per a l'ús públic, encara sense el compliment de l'acte formal de recepció, des que concórreguen les dites circumstàncies es produiran els efectes i les conseqüències pròpies de l'acte de recepció de les obres i en els termes en què reglamentàriament s'establisquen.

Article 219. *Responsabilitat per vicis ocults.*

1. Si l'obra s'arruïna després de l'expiració del termini de garantia per vicis ocults de la construcció a causa d'incompliment del contracte per part del contractista, respondrà este dels danys i perjudicis que es manifesten durant un termini de quinze anys a comptar de la recepció.

2. Transcorregut este termini sense que s'haja manifestat cap dany o perjudicí, quedarà totalment extingida la responsabilitat del contractista.

SECCIÓ 4a. RESOLUCIÓ DEL CONTRACTE D'OBRES

Article 220. *Causas de resolució.*

Són causas de resolució del contracte d'obres, a més de les assenyalades en l'article 206, les següents:

a) La demora en la comprovació del replantejament, conforme a l'article 212.

b) La suspensió de la iniciació de les obres per un termini superior a sis mesos per part de l'Administració.

c) El desistiment o la suspensió de les obres per un termini superior a huit mesos acordada per l'Administració.

d) Els errors materials que puga contindre el projecte o pressupost elaborat per l'Administració que afecten el pressupost de l'obra almenys en un 20 per 100.

e) Les modificacions en el contracte, encara que siguin successives, que impliquen, aïlladament o conjuntament, alteracions del preu del contracte, en quantia superior, en més o en menys, al 20 per 100 del preu primitiu del contracte, excloent-ne l'Impost sobre el Valor Afegit, o representen una alteració substancial del projecte inicial.

Article 221. Alteració substancial i suspensió de la iniciació de l'obra.

1. En relació amb la lletra e) de l'article anterior es considerarà alteració substancial, entre altres, la modificació dels fins i les característiques bàsiques del projecte inicial, així com la substitució d'unitats que afecten, almenys, al 30 per 100 del preu primitiu del contracte, excloent-ne l'Impost sobre el Valor Afegit.

2. En la suspensió de la iniciació de les obres per part de l'Administració, si esta deixa transcórrer sis mesos a comptar de la suspensió sense dictar cap acord sobre la dita situació i notificar-ho al contractista, este tindrà dret a la resolució del contracte.

Article 222. Efectes de la resolució.

1. La resolució del contracte donarà lloc a la comprovació, mesurament i liquidació de les obres realitzades d'acord amb el projecte, i fixarà els saldos pertinents a favor o en contra del contractista. Serà necessària la citació d'este, al domicili que figure en l'expedient de contractació, per a la seua assistència a l'acte de comprovació i mesurament.

2. Si es demora la comprovació del replantejament, segons l'article 212, i dona lloc a la resolució del contracte, el contractista només tindrà dret a una indemnització equivalent al 2 per 100 del preu de l'adjudicació.

3. En el supòsit de suspensió de la iniciació de les obres per part de l'Administració per temps superior a sis mesos, el contractista tindrà dret a percebre per tots els conceptes una indemnització del 3 per 100 del preu d'adjudicació.

4. En cas de desistiment o suspensió de les obres iniciades per un termini superior a huit mesos, el contractista tindrà dret al 6 per 100 del preu de les obres deixades de realitzar en concepte de benefici industrial, entenent-se per obres deixades de realitzar les que resulten de la diferència entre les reflectides en el contracte primitiu i les seues modificacions i les que fins a la data de notificació de la suspensió s'hagen executat.

5. Quan les obres hagen de ser continuades per un altre empresari o per la mateixa Administració, amb caràcter d'urgència, per motius de seguretat o per a evitar la ruïna d'allò que s'ha construït, l'òrgan de contractació, una vegada que haja notificat al contractista la liquidació de les executades, podrà acordar la seua continuació, sense perjudici que el contractista pugja impugnar la valoració efectuada davant del mateix òrgan. L'òrgan de contractació resoldrà el que siga procedent en el termini de quinze dies.

CAPÍTOL II

Contracte de concessió d'obra pública

SECCIÓ 1a. CONSTRUCCIÓ DE LES OBRES OBJECTE DE CONCESSIÓ

Article 223. Modalitats d'execució de les obres.

1. Les obres es realitzaran conforme al projecte aprovat per l'òrgan de contractació i en els terminis establits en el plec de clàusules administratives particulars, i podran ser executades amb ajuda de l'Administració. L'execució de l'obra que corresponga al concessionari

podrà ser contractada en tot o en part amb tercers, d'acord amb el que disposen esta llei i el plec de clàusules administratives particulars.

2. L'ajuda de l'Administració en la construcció de l'obra podrà consistir en l'execució pel seu compte de part d'esta o en el seu finançament parcial. En el primer supòsit, la part d'obra que execute haurà de presentar característiques pròpies que permeten el seu tractament diferenciat, i haurà de ser objecte a la seua terminació de la corresponent recepció formal. Si no disposa una altra cosa el plec de clàusules administratives particulars, l'import de l'obra s'abonarà d'acord amb el que establix l'article 215. En el segon supòsit, l'import del finançament que s'atorgue podrà abonar-se en els termes pactats, durant l'execució de les obres, d'acord amb el que establix l'article 215, o bé una vegada que aquelles hagen conclòs, en la forma en què s'especifica en l'article 237.

Article 224. Responsabilitat en l'execució de les obres per tercers.

1. Correspon al concessionari el control de l'execució de les obres que contracte amb tercers, i el control s'ha d'ajustar al pla que el concessionari elabore i siga aprovat per l'òrgan de contractació. Este podrà en qualsevol moment demanar informació sobre la marxa de les obres i realitzar-hi les visites d'inspecció que crega oportunes.

2. El concessionari serà responsable davant de l'òrgan de contractació de les conseqüències derivades de l'execució o resolució dels contractes que subscriga amb tercers, i responsable, així mateix, únic enfront d'estos de les mateixes conseqüències.

Article 225. Principi de risc i ventura en l'execució de les obres.

1. Les obres es construiran a risc i ventura del concessionari, d'acord amb el que disposen els articles 199 i 214, excepte en aquella part de l'obra que pugja ser executada per compte de l'Administració, segons el que preveu l'article 223.2, i en este cas regirà el règim general previst per al contracte d'obres.

2. Quan el concessionari es retarde en l'execució de l'obra, ja siga en el compliment dels terminis parcials o del termini total, i el retard siga degut a força major o a causa imputable a l'administració concedent, aquell tindrà dret a una pròrroga en el termini d'execució de l'obra i correlativament i acumulativament en el termini de concessió, el qual serà, almenys, igual al retard que hi ha hagut, llevat que en demane una de menor. Si el concessionari és responsable del retard caldrà ajustar-se al que disposa el règim de penalitats contingut en el plec de clàusules administratives particulars i, en esta llei, sense que el retard pugja suposar l'ampliació del termini de la concessió.

3. Si la concurrència de força major implica majors costos per al concessionari a pesar de la pròrroga que se li concedisca, es procedirà a ajustar el pla economicofinancer. Si la força major impedit per complet la realització de les obres es procedirà a resoldre el contracte, i l'òrgan de contractació haurà d'abonar al concessionari l'import total de les executades, així com els majors costos en què haja incorregut com a conseqüència de l'endeutament amb tercers.

Article 226. Modificació del projecte.

1. Una vegada perfeccionat el contracte, l'òrgan de contractació només podrà introduir modificacions en el projecte en els casos previstos i en la forma establida en l'article 202. El pla economicofinancer de la concessió haurà de recollir en tot cas, per mitjà dels ajustos oportuns

tuns, els efectes derivats de l'increment o disminució dels costos.

2. El concessionari podrà sol·licitar la resolució del contracte quan l'òrgan de contractació impose modificacions en la fase d'execució que incrementen o disminuïsquen l'obra en un percentatge superior al 20 per 100 de l'import total de les obres inicialment previst o representen una alteració substancial del projecte inicial.

Article 227. *Comprovació de les obres.*

1. A la terminació de les obres, i a l'efecte del seguiment del correcte compliment del contracte pel concessionari, es procedirà a l'alçament d'una acta de comprovació per part de l'administració concedent. L'acta de recepció formal s'alçarà al terme de la concessió quan es procedisca a l'entrega de béns i instal·lacions a l'òrgan de contractació. L'alçament i contingut de l'acta de comprovació s'ajustaran al que disposa el plec de clàusules administratives particulars, i els de l'acta de recepció al que estableix l'article 218.

2. L'acta de comprovació anirà acompanyada d'un document de valoració de l'obra pública executada i, si és el cas, d'una declaració del compliment de les condicions imposades en la declaració d'impacte ambiental, que serà expedit per l'òrgan de contractació, on es farà constar la inversió realitzada.

3. En les obres finançades parcialment per l'administració concedent, per mitjà d'abonaments parcials al concessionari amb base en les certificacions mensuals de l'obra executada, la certificació final de l'obra acompanyarà el document de valoració i l'acta de comprovació a què es referix l'apartat anterior.

4. L'aprovació de l'acta de comprovació de les obres per l'òrgan de l'administració concedent portarà implícita l'autorització per a l'obertura d'estes a l'ús públic, i començarà des d'eixe moment el termini de garantia de l'obra quan haja sigut executada per tercers distints del concessionari, així com la fase d'explotació.

SECCIÓ 2a. DRETS I OBLIGACIONS DEL CONCESSIONARI I PRERROGATIVES DE L'ADMINISTRACIÓ CONCEDENT

Subsecció 1a. *Drets i obligacions del concessionari*

Article 228. *Drets del concessionari.*

Els concessionaris tindran els drets següents:

a) El dret a explotar l'obra pública i percebre la retribució econòmica prevista en el contracte durant el temps de la concessió.

b) El dret al manteniment de l'equilibri econòmic de la concessió, en la forma i amb l'extensió prevista en l'article 241.

c) El dret a utilitzar els béns de domini públic de l'administració concedent necessaris per a la construcció, modificació, conservació i explotació de l'obra pública. El dit dret inclourà el d'utilitzar, exclusivament per a la construcció de l'obra, les aigües que afloren o els materials que apareguen durant la seua execució, amb l'autorització prèvia de l'administració competent, en cada cas, per a la gestió del domini públic corresponent.

d) El dret a demanar de l'Administració la tramitació dels procediments d'expropiació forçosa, imposició de servituds i desnonament administratiu que són necessaris per a la construcció, modificació i explotació de l'obra pública, així com la realització de totes les accions que siguin necessàries per a fer viable l'exercici dels drets del concessionari.

e) Els béns i els drets expropiats que queden afectes a la concessió s'incorporaran al domini públic.

f) El dret a cedir la concessió d'acord amb el que preveu l'article 209 i a hipotecar-la en les condicions esta-

blides en la llei, amb l'autorització prèvia de l'òrgan de contractació en ambdós casos.

g) El dret a titlitzar els seus drets de crèdit, en els termes que preveu la llei.

h) Qualsevol altres que li siguin reconeguts per esta o altres lleis o pels plecs de condicions.

Article 229. *Obligacions del concessionari.*

Serán obligacions generals del concessionari:

a) Executar les obres d'acord amb el que disposa el contracte.

b) Explotar l'obra pública, assumint el risc econòmic de la seua gestió amb la continuïtat i en els termes establits en el contracte o ordenats posteriorment per l'òrgan de contractació.

c) Admetre la utilització de l'obra pública per tot usuari, en les condicions que hagen sigut establides d'acord amb els principis d'igualtat, universalitat i no discriminació, per mitjà de l'abonament, si és el cas, de la corresponent tarifa.

d) Cuidar del bon orde i de la qualitat de l'obra pública, i del seu ús, per a la qual cosa podrà dictar les instruccions oportunes, sense perjudi dels poders de policia que corresponguen a l'òrgan de contractació.

e) Indemnitzar els danys que s'ocasionen a tercers per causa de l'execució de les obres o de la seua explotació, quan li siguin imputables d'acord amb l'article 198.

f) Protegir el domini públic que quede vinculat a la concessió, en especial, preservant els valors ecològics i ambientals d'este.

g) Qualsevol altres previstes en esta o una altra llei o en el plec de clàusules administratives particulars.

Article 230. *Ús i conservació de l'obra pública.*

1. El concessionari haurà de cuidar de l'adequada aplicació de les normes sobre ús, policia i conservació de l'obra pública.

2. El personal encarregat de l'explotació de l'obra pública, en absència d'agents de l'autoritat, podrà adoptar les mesures necessàries amb vista a la utilització de l'obra pública, i formular, si és el cas, les denúncies pertinents. A este efecte, serviran de mitjà de prova les obtingudes pel personal del concessionari degudament acreditat i amb els mitjans prèviament homologats per l'administració competent, així com qualsevol altre admés en dret.

3. El concessionari podrà impedir l'ús de l'obra pública a aquells usuaris que no abonon la tarifa corresponent, sense perjudi del que, respecte d'això, s'establisca en la legislació sectorial corresponent.

4. El concessionari haurà de mantindre l'obra pública de conformitat amb el que, en cada moment i segons el progrés de la ciència, dispose la normativa tècnica, mediambiental, d'accessibilitat i eliminació de barreres i de seguretat dels usuaris que siga aplicable.

5. L'Administració podrà incloure en els plecs de condicions mecanismes per a mesurar la qualitat del servici oferida pel concessionari, i atorgar avantatges o penalitzacions econòmiques a este en funció d'estos.

Article 231. *Zones complementàries d'explotació comercial.*

1. Atenent la seua finalitat, les obres públiques podran incloure, a més de les superfícies que siguin necessàries segons la seua naturalesa, altres zones o terrenys per a l'execució d'activitats complementàries, comercials o industrials que siguin necessàries o convenients per la utilitat que presten als usuaris de les obres i que siguin susceptibles d'un aprofitament econòmic diferenciat, com ara establiments d'hostaleria, estacions de

servici, zones d'oci, estacionaments, locals comercials i altres susceptibles d'explotació.

2. Estes activitats complementàries s'implantaràn de conformitat amb el que estableixen els plecs generals o particulars que regisquen la concessió i, si és el cas, amb el que determina la legislació o el planejament urbanístic que siga aplicable.

3. Les corresponents zones o espais quedaran subjectes al principi d'unitat de gestió i control de l'administració pública concedent i seran explotats conjuntament amb l'obra pel concessionari, directament o a través de tercers, en els termes establits en l'oportú plec de la concessió.

Subsecció 2a. Prerrogatives i drets de l'Administració

Article 232. Prerrogatives i drets de l'Administració.

1. Dins dels límits i amb subjecció als requisits i amb els efectes assenyalats en esta llei, l'òrgan de contractació o, si és el cas, l'òrgan que es determine en la legislació específica, tindrà les següents prerrogatives i drets en relació amb els contractes de concessió d'obres públiques:

- a) Interpretar els contractes i resoldre els dubtes que oferisca el seu compliment.
- b) Modificar els contractes per raons d'interés públic degudament justificades.
- c) Restablir l'equilibri econòmic de la concessió a favor de l'interés públic, en la forma i amb l'extensió prevista en l'article 241.
- d) Acordar la resolució dels contractes en els casos i en les condicions que s'estableixen en els articles 245 i 246.
- e) Establir, si és el cas, les tarifes màximes per la utilització de l'obra pública.
- f) Vigilar i controlar el compliment de les obligacions del concessionari, per a la qual cosa podrà inspeccionar el servici, les seues obres, les instal·lacions i els locals, així com la documentació, relacionats amb l'objecte de la concessió.
- g) Assumir l'explotació de l'obra pública en els supòsits en què es produísca el segrest de la concessió.
- h) Imposar al concessionari les penalitats pertinents per raó dels incompliments en què incorrega.
- i) Exercir les funcions de policia en l'ús i explotació de l'obra pública en els termes que s'establisquen en la legislació sectorial específica.
- j) Imposar amb caràcter temporal les condicions d'utilització de l'obra pública que siguen necessàries per a solucionar situacions excepcionals d'interés general, i abonar la indemnització que, si és el cas, siga procedent.
- k) Qualsevol altres drets reconeguts en esta o en altres lleis.

2. L'exercici de les prerrogatives administratives previstes en este article s'ajustarà al que disposen esta llei i la legislació específica que siga aplicable.

En particular, serà preceptiu el dictamen del Consell d'Estat o òrgan consultiu equivalent de la comunitat autònoma respectiva en els casos d'interpretació, modificació, nul·litat i resolució, quan es formule oposició per part del concessionari, en les modificacions acordades en la fase d'execució de les obres que puguen donar lloc a la resolució del contracte, d'acord amb l'article 226.2 i en aquells supòsits previstos en la legislació específica.

Article 233. Modificació de l'obra pública.

1. L'òrgan de contractació podrà acordar, quan l'interés públic ho exigisca, la modificació de l'obra pública, si concorren les circumstàncies de l'article 202, així com la seua ampliació o la realització d'obres complementàries directament relacionades amb l'objecte de la

concessió durant la vigència d'esta, i es procedirà, si és el cas, a la revisió del pla economicofinancer a fi d'acomodar-lo a les noves circumstàncies.

2. Qualsevol modificació que afecte l'equilibri econòmic de la concessió es regirà pel que disposa l'article 241.

3. Les modificacions que, per les seues característiques físiques i econòmiques, permeten la seua explotació independent seran objecte de nova licitació per a la seua construcció i explotació.

Article 234. Segrest de la concessió.

1. L'òrgan de contractació, amb l'audiència prèvia del concessionari, podrà acordar el segrest de la concessió en els casos en què el concessionari no puga fer front, temporalment i amb greu dany social, a l'explotació de l'obra pública per causes alienes a ell o incorre en un incompliment greu de les seues obligacions que pose en perill la dita explotació. L'acord de l'òrgan de contractació serà notificat al concessionari i si este, dins del termini que se li haja fixat, no corregix la deficiència s'executarà el segrest. Així mateix, es podrà acordar el segrest en els altres casos recollits en esta llei amb els efectes que hi ha previstos.

2. Efectuat el segrest, correspondrà a l'òrgan de contractació l'explotació directa de l'obra pública i la percepció de la contraprestació establida, i es podrà utilitzar el mateix personal i material del concessionari. L'òrgan de contractació designarà un o més interventors que substituiran plenament o parcialment el personal directiu de l'empresa concessionària. L'explotació de l'obra pública objecte de segrest s'efectuarà per compte i risc del concessionari, a qui es tornarà, al finalitzar aquell, amb el saldo que resulte després de satisfer totes les despeses, incloent-hi els honoraris dels interventors, i deduir, si és el cas, la quantia de les penalitats imposades.

3. El segrest tindrà caràcter temporal i la seua duració serà la que determine l'òrgan de contractació sense que puga excedir, incloent-hi les possibles pròrrogues, de tres anys. L'òrgan de contractació acordarà d'ofici o a petició del concessionari el cessament del segrest quan siga acreditada la desaparició de les causes que l'hagen motivat i el concessionari justifique estar en condicions de prosseguir la normal explotació de l'obra pública. Transcorregut el termini fixat per al segrest sense que el concessionari haja garantit l'assumpció completa de les seues obligacions, l'òrgan de contractació resoldrà el contracte de concessió.

Article 235. Penalitats per incompliments del concessionari.

1. Els plecs de clàusules administratives particulars establiran un catàleg d'incompliments de les obligacions del concessionari, i distingirà entre els de caràcter lleu i greu. Hauran de considerar-se penalitzables l'incompliment total o parcial pel concessionari de les prohibicions establides en esta llei, l'omissió d'actuacions que siguen obligatòries d'acord amb esta i, en particular, l'incompliment dels terminis per a l'execució de les obres, la negligència en el compliment dels seus deures d'ús, policia i conservació de l'obra pública, la interrupció injustificada total o parcial de la seua utilització, i el cobrament a l'usuari de quantitats superiors a les legalment autoritzades.

2. L'òrgan de contractació podrà imposar penalitats de caràcter econòmic, que s'establiran en els plecs de forma proporcional al tipus d'incompliment i a la importància econòmica de l'explotació. El límit màxim de les penalitats a imposar no podrà excedir el 10 per 100 del pressupost total de l'obra durant la seua fase de construcció. Si la concessió està en fase d'explotació, el límit màxim de les penalitats anuals no podrà excedir el 20 per

100 dels ingressos obtinguts per l'explotació de l'obra pública durant l'any anterior.

3. Els incompliments greus donaran lloc, a més, a la resolució de la concessió en els casos previstos en el corresponent plec.

4. A més dels supòsits que preveu esta llei, en els plecs s'establiran els incompliments greus que poden donar lloc al segrest temporal de la concessió, amb independència de les penalitats que en cada cas siguen procedents per raó de l'incompliment.

5. Durant la fase d'execució de l'obra, el règim de penalitats a imposar al concessionari serà l'establert en l'article 196.

6. Amb independència del règim de penalitats previst en el plec, l'Administració podrà també imposar al concessionari multes coercitives quan persistisca en l'incompliment de les seues obligacions, sempre que haja sigut requerit prèviament i no les haja complert en el termini fixat. A falta de determinació per la legislació específica, l'import diari de la multa serà de 3.000 euros.

SECCIÓ 3a. RÈGIM ECONOMICOFINANCIER DE LA CONCESSIÓ

Article 236. *Finançament de les obres.*

1. Les obres públiques objecte de concessió seran finançades, totalment o parcialment, pel concessionari que, en tot cas, assumirà el risc en funció de la inversió realitzada.

2. Quan hi haja raons de rendibilitat econòmica o social, o concórreguen singulars exigències derivades del fi públic o interès general de l'obra objecte de concessió, l'Administració podrà també aportar recursos públics per al seu finançament, que adoptarà la forma de finançament conjunta de l'obra, per mitjà de subvencions o préstecs reintegrables, amb interès o sense, d'acord amb el que estableixen l'article 223 i esta secció, i de conformitat amb les previsions del corresponent plec de clàusules administratives particulars, i s'ha de respectar en tot cas el principi d'assumpció de risc pel concessionari.

3. La construcció de l'obra pública objecte de concessió podrà, així mateix, ser finançada amb aportacions d'altres administracions públiques diferents de la concedent, en els termes que es continguen en el corresponent conveni, i amb el finançament que pugua provindre d'altres organismes nacionals o internacionals.

Article 237. *Aportacions públiques a la construcció.*

1. Les administracions públiques podran contribuir al finançament de l'obra per mitjà d'aportacions que seran realitzades durant la fase d'execució de les obres, tal com disposa l'article 223 d'esta llei, una vegada concloses estes o al terme de la concessió, i l'import de la qual serà fixat en els plecs de condicions corresponents o pels licitadors en les seues ofertes quan així s'establisca en els dits plecs. En els dos últims supòsits, serà aplicable la normativa sobre contractes d'obra sota la modalitat d'abonament total, excepte en la possibilitat de fraccionar l'abonament.

2. Les aportacions públiques a què es referix l'apartat anterior podran consistir en aportacions no dineràries de l'òrgan de contractació o de qualsevol altra administració amb què hi haja conveni a este efecte, d'acord amb la valoració d'estes que es continga en el plec de clàusules administratives particulars.

Els béns immobles que s'entreguen al concessionari s'integraran en el patrimoni que afecte la concessió; es destinaran a l'ús previst en el projecte de l'obra, i revertiran a l'Administració en el moment de la seua extinció, i es respectarà, en tot cas, el que disposen els plans d'ordenació urbanística o sectorial que els afecten.

Article 238. *Retribució per la utilització de l'obra.*

1. El concessionari tindrà dret a percebre dels usuaris o de l'Administració una retribució per la utilització de l'obra en la forma prevista en el plec de clàusules administratives particulars i de conformitat amb el que estableix este article.

2. Les tarifes que abonen els usuaris per la utilització de les obres públiques seran fixades per l'òrgan de contractació en l'acord d'adjudicació. Les tarifes tindran el caràcter de màximes i els concessionaris podran aplicar tarifes inferiors quan així ho estimen convenient.

3. Les tarifes seran objecte de revisió d'acord amb el procediment que determine el plec de clàusules administratives particulars.

De conformitat amb l'article 115.1.c)4t, el pla economicofinancer de la concessió establirà la incidència en les tarifes dels rendiments de la demanda d'utilització de l'obra i, quan n'hi haja, dels beneficis derivats de l'explotació de la zona comercial, quan no aconseguisquen o quan superen, respectivament, els nivells mínim i màxim que es consideren en l'oferta.

4. La retribució per la utilització de l'obra podrà ser abonada per l'Administració tenint en compte la seua utilització i en la forma prevista en el plec de clàusules administratives particulars.

5. El concessionari es retribuirà igualment amb els ingressos procedents de l'explotació de la zona comercial vinculada a la concessió, en el cas d'existir esta, segons el que estableix el plec de clàusules administratives particulars.

6. El concessionari haurà de separar comptablement els ingressos provinents de les aportacions públiques i aquells altres procedents de les tarifes abonades pels usuaris de l'obra i, si és el cas, els procedents de l'explotació de la zona comercial.

Article 239. *Aportacions públiques a l'explotació.*

Les administracions públiques podran atorgar al concessionari les següents aportacions a fi de garantir la viabilitat econòmica de l'explotació de l'obra:

a) Subvencions, bestretes reintegrables, préstecs participatius, subordinats o d'una altra naturalesa, aprovats per l'òrgan de contractació per a ser aportats des de l'inici de l'explotació de l'obra o en el transcurs d'esta quan es preveja que hagen de ser necessaris per a garantir la viabilitat economicofinancera de la concessió. La devolució dels préstecs i el pagament dels interessos meritats, si és el cas, per estos s'ajustaran als termes previstos en la concessió.

b) Ajudes en els casos excepcionals en què, per raons d'interès públic, siga aconsellable la promoció de la utilització de l'obra pública abans que la seua explotació abaste el llindar mínim de rendibilitat.

Article 240. *Obres públiques diferenciades.*

1. Quan dos o més obres públiques mantinguen una relació funcional, el contracte de concessió d'obra pública no perd la seua naturalesa pel fet que la utilització d'una part de les obres construïdes no estiga subjecta a remuneració, sempre que la dita part siga, així mateix, competència de l'administració concedent i incidisca en l'explotació de la concessió.

2. El corresponent plec de clàusules administratives particulars especificarà amb claredat els aspectes concernents a l'obra objecte de concessió, segons es determina en esta llei, i distingirà, amb esta finalitat, la part objecte de remuneració d'aquella que no ho és.

Els licitadors hauran de presentar el corresponent pla economicofinancer que preveja ambdós parts de les obres.

3. En tot cas, per a la determinació de les tarifes a aplicar per la utilització de l'obra objecte de concessió es tindrà en compte l'import total de les obres realitzades.

Article 241. *Manteniment de l'equilibri econòmic del contracte.*

1. El contracte de concessió d'obres públiques haurà de mantindre el seu equilibri econòmic en els termes que van ser considerats per a la seua adjudicació, tenint en compte l'interès general i l'interès del concessionari, de conformitat amb el que disposa l'apartat següent.

2. L'Administració haurà de restablir l'equilibri econòmic del contracte, en benefici de la part que corresponga, en els supòsits següents:

a) Quan l'Administració modifique, per raons d'interès públic, les condicions d'explotació de l'obra.

b) Quan causes de força major o actuacions de l'Administració determinaren de forma directa la ruptura substancial de l'economia de la concessió. A este efecte, s'entendrà per causa de força major les enumerades en l'article 214.

c) Quan es produïsquen els supòsits que s'establisquen en el mateix contracte per a la seua revisió, d'acord amb el que preveuen l'apartat 4t de la lletra c), i la lletra d) de l'article 115.1.

3. En els supòsits previstos en l'apartat anterior, el restabliment de l'equilibri econòmic del contracte es realitzarà per mitjà de l'adopció de les mesures que en cada cas convinguen. Estes mesures podran consistir en la modificació de les tarifes establides per la utilització de l'obra, la reducció del termini concessional i, en general, en qualsevol modificació de les clàusules de contingut econòmic incloses en el contracte. Així mateix, en els casos previstos en l'apartat 2.b), i sempre que la retribució del concessionari provinga en més d'un 50 per 100 de tarifes abonades pels usuaris, podrà prorrogar-se el termini de la concessió per un període que no excedisca un 15 per 100 de la seua duració inicial. En el supòsit de força major previst en l'apartat 2.b), l'administració concedent assegurarà els rendiments mínims acordats en el contracte sempre que aquella no impedisca per complet la realització de les obres o la continuïtat de la seua explotació.

SECCIÓ 4a. EXTINCIÓ DE LES CONCESSIONS

Article 242. *Maneres d'extinció.*

Les concessions d'obra pública s'extingiran per compliment o per resolució.

Article 243. *Extinció de la concessió per transcurs del termini.*

1. La concessió es considerarà extingida per compliment quan transcórrega el termini inicialment establert o, si és el cas, el resultat de les pròrrogues acordades d'acord amb els articles 225 i 241.3, o de les reduccions que s'hagen decidit.

2. Quedaran igualment extingits tots els contractes vinculats a la concessió i a l'explotació de les seues zones comercials.

Article 244. *Termini de les concessions.*

1. Les concessions de construcció i explotació d'obres públiques s'atorgaran pel termini que s'acorde en el plec de clàusules administratives particulars, que no podrà excedir 40 anys.

2. Els terminis fixats en els plecs de condicions només podran ser prorrogats per les causes previstes en l'article 225 i en l'article 241.3.

3. Les concessions relatives a obres hidràuliques es regiran, pel que fa a la seua duració, per l'article 134.1.a) del Text refós de la Llei d'Aigües, aprovat per Reial Decret Legislatiu 1/2001, de 20 de juliol.

Article 245. *Causas de resolució.*

Són causes de resolució del contracte de concessió d'obres públiques les següents:

a) La mort o incapacitat sobrevinguda del concessionari individual o l'extinció de la personalitat jurídica de la societat concessionària.

b) La declaració de concurs o la declaració d'insolvència en qualsevol altre procediment.

c) L'execució hipotecària declarada deserta o la impossibilitat d'iniciar el procediment d'execució hipotecària per falta d'interessats autoritzats per a això en els casos en què així siga procedent, d'acord amb el que estableix la llei.

d) El mutu acord entre el concedent i el concessionari.

e) El segrest de la concessió per un termini superior a l'establert com a màxim sense que el contractista haja garantit l'assumpció completa de les seues obligacions.

f) La demora superior a sis mesos per part de l'òrgan de contractació en l'entrega al concessionari de la contractació, dels terrenys o dels mitjans auxiliars a què es va obligar segons el contracte.

g) El rescat de l'explotació de l'obra pública per l'òrgan de contractació. S'entendrà per rescat la declaració unilateral de l'òrgan contractant, discrecionalment adoptada, per la qual done per acabada la concessió, no obstant la bona gestió del seu titular.

h) La supressió de l'explotació de l'obra pública per raons d'interès públic.

i) La impossibilitat de l'explotació de l'obra pública com a conseqüència d'acords adoptats per l'administració concedent després del contracte.

j) L'abandó, la renúncia unilateral, així com l'incompliment pel concessionari de les seues obligacions contractuals essencials.

k) Qualsevol altres causes expressament previstes en esta o una altra llei o en el contracte.

Article 246. *Aplicació de les causes de resolució.*

1. La resolució del contracte serà acordada per l'òrgan de contractació, d'ofici o a instància del concessionari, per mitjà del procediment que siga aplicable d'acord amb la legislació de contractes.

2. La declaració d'insolvència i, en cas de concurs, l'obertura de la fase de liquidació, així com les causes de resolució previstes en els paràgrafs e), g), h) i i) de l'article anterior originaran sempre la resolució del contracte. En la resta de casos, serà potestatiu, per a la part a la qual no li siga imputable la causa, instar la resolució.

3. Quan la causa de resolució siga la mort o la incapacitat sobrevinguda del contractista individual, l'Administració podrà acordar la continuació del contracte amb els seus hereus o successors, sempre que estos complisquen o es comprometen a complir, en el termini que s'establisca a este efecte, els requisits exigits al concessionari inicial.

4. La resolució per mutu acord només podrà tindre lloc si la concessió no està sotmesa a segrest acordat per infracció greu del concessionari i sempre que raons d'interès públic facen innecessària o inconvenient la continuació del contracte.

5. En els casos de fusió d'empreses en què participe la societat concessionària, serà necessària l'autorització administrativa prèvia perquè l'entitat absorbent o resultant de la fusió pugui continuar amb la concessió i quedar subrogada en tots els drets i obligacions que en dimanen.

6. En els supòsits d'escissió, aportació o transmissió d'empreses, només podrà continuar el contracte amb l'entitat resultant o beneficiària en el cas en què així siga expressament autoritzat per l'òrgan de contractació, considerant els requisits establits per a l'adjudicació de la concessió en funció del grau de desenrotllament del negoci concessional en el moment de produir-se estes circumstàncies.

Article 247. *Efectes de la resolució.*

1. En els supòsits de resolució, l'Administració abonarà al concessionari l'import de les inversions realitzades per raó de l'expropiació de terrenys, execució d'obres de construcció i adquisició de béns que siguen necessaris per a l'explotació de l'obra objecte de la concessió. A este efecte, es tindrà en compte el seu grau d'amortització en funció del temps que reste per al terme de la concessió i el que estableix el pla economicofinancer. La quantitat resultant es fixarà dins del termini de sis mesos, llevat que se n'establisca un altre en el plec de clàusules administratives particulars.

2. En el supòsit del paràgraf f) de l'article 245, el concessionari podrà optar per la resolució del contracte, amb els efectes establits en l'apartat següent, o per exigir l'abonament de l'interés legal de les quantitats degudes o els valors econòmics convinguts, a partir del venciment del termini previst per al compliment de la contraprestació o entrega dels béns pactats.

3. En els supòsits dels paràgrafs g), h), i i) de l'article 245, i sense perjudici del que dispose l'apartat 1 d'este article, l'administració concedent indemnitzarà el concessionari pels danys i perjudicis que se li irroguen. Per a determinar la quantia de la indemnització es tindran en compte els beneficis futurs que el concessionari deixarà de percebre, atenent els resultats d'explotació en l'últim quinquenni quan siga possible, i la pèrdua del valor de les obres i instal·lacions que no hagen de ser entregades a aquella, considerant el seu grau d'amortització.

4. Quan el contracte es resolga per causa imputable al concessionari, li serà confiscada la fiança i haurà d'indemnitzar, a més, l'Administració dels danys i perjudicis ocasionats en allò que excedisca l'import de la garantia confiscada.

5. L'òrgan de contractació podrà acordar també la resolució dels contractes atorgats pel concessionari per a l'aprofitament de les zones complementàries. L'òrgan de contractació podrà acordar també, com a conseqüència de la resolució de la concessió, la resolució dels contractes atorgats d'explotació comercial, i abonar la indemnització que, si és el cas, corresponga. Esta indemnització serà abonada a càrrec del concessionari quan la resolució es produisca a conseqüència de causa imputable a este. Quan no s'acorde la resolució dels esmentats contractes, els titulars dels drets d'aprofitament seguiran exercint-los, i estaran obligats davant de l'òrgan de contractació en els mateixos termes en què ho estigueren davant del concessionari, llevat que s'arribe, de mutu acord, a la revisió del corresponent contracte.

6. Quan el contracte es resolga per mutu acord, els drets de les parts s'acomodaran al que estes hagen estipulat vàlidament.

Article 248. *Destinació de les obres a l'extinció de la concessió.*

1. El concessionari estarà obligat a entregar a l'administració concedent, en bon estat de conservació i ús, les obres incloses en la concessió, així com els béns i les instal·lacions necessaris per a la seua explotació i els béns i les instal·lacions inclosos en la zona d'explotació comercial, si n'hi ha, d'acord amb el que

estableix el contracte, i tot això quedarà reflectit en l'acta de recepció.

2. No obstant això, els plecs podran preveure que, a l'extinció de la concessió, estes obres, béns i instal·lacions, o alguns d'estos, hagen de ser demolits pel concessionari, que haurà de reposar els béns sobre els quals s'assenten en l'estat en què es trobaven abans de la seua construcció.

SECCIÓ 5a. EXECUCIÓ D'OBRES PER TERCERS

Article 249. *Subcontractació.*

1. L'òrgan de contractació podrà imposar al concessionari d'obres públiques que confie a tercers un percentatge dels contractes que represente, com a mínim, un 30 per 100 del valor global de les obres objecte de la concessió, i preveure al mateix temps la facultat que els candidats incrementen el dit percentatge; este percentatge mínim haurà de constar en el contracte de concessió d'obres.

2. En cas de no fer ús de la facultat a què es referix l'apartat anterior, l'òrgan de contractació podrà invitar els candidats a la concessió que indiquen en les seues ofertes, si és procedent, el percentatge del valor global de les obres objecte de la concessió que es proposen confiar a tercers.

Article 250. *Adjudicació de contractes d'obres pel concessionari.*

1. Quan el concessionari de l'obra pública tinga el caràcter de poder adjudicador conforme a l'article 3.3, haurà de respectar, en relació amb aquelles obres que hagen de ser executades per tercers, les disposicions de la present llei sobre adjudicació de contractes d'obres.

2. L'adjudicació de contractes d'obres pels concessionaris d'obres públiques que no tinguen el caràcter de poders adjudicadors es regularà per les normes contingudes en els apartats 3 i 4 d'este article quan l'adjudicació es realitze a un tercer i el valor del contracte siga igual o superior a 5.278.000 euros, llevat que en el contracte concórreguen circumstàncies que permeten la seua adjudicació per un procediment negociat sense publicitat.

No tindran la consideració de tercers aquelles empreses que s'hagen agrupat per a obtindre la concessió ni les empreses vinculades a estes. S'entendrà per empresa vinculada qualsevol empresa en què el concessionari pugua exercir, directament o indirectament, una influència dominant, o qualsevol empresa que pugua exercir una influència dominant en el concessionari o que, de la mateixa manera que el concessionari, estiga sotmesa a la influència dominant d'una altra empresa per raó de propietat, participació financera o normes reguladores. Es presumirà que hi ha influència dominant quan una empresa, directament o indirectament, es trobe en una de les següents situacions respecte a una altra:

- a) que posseisca la majoria del capital subscrit de l'empresa;
- b) que dispose de la majoria dels vots corresponents a les participacions emeses per l'empresa;
- c) que pugua designar més de la mitat dels membres de l'òrgan d'administració, de direcció o de vigilància de l'empresa.

La llista exhaustiva d'estes empreses ha d'adjuntar-se a la candidatura per a la concessió, i actualitzar-se en funció de les modificacions que es produïsquen posteriorment en les relacions entre les empreses.

3. S'aplicaran a estos procediments les normes sobre publicitat contingudes en l'article 126.

4. El concessionari fixarà el termini de recepció de les sol·licituds de participació, que no podrà ser inferior a trenta-set dies a partir de la data d'enviament de l'anunci de licitació, i el termini de recepció de les ofertes, que no podrà ser inferior a quaranta dies a partir de la data de l'enviament de l'anunci de licitació al «Diari Oficial de la Unió Europea» o de la invitació a presentar una oferta.

Quan els anuncis es preparen i s'envien per mitjans electrònics, informàtics o telemàtics es podran reduir en set dies els terminis de recepció de les ofertes i el termini de recepció de les sol·licituds de participació.

Serà possible reduir en cinc dies els terminis de recepció de les ofertes quan s'oferisca accés sense restricció, directe i complet, per mitjans electrònics, informàtics o telemàtics, al plec de condicions i a qualsevol documentació complementària, especificant en el text de l'anunci l'adreça d'Internet en què la dita documentació puga consultar-se. Esta reducció es podrà sumar a la prevista en el paràgraf anterior.

En tot cas s'aplicarà el que preveu l'article 142.3 i la prohibició de contractar prevista en l'article 49.1.a), en relació amb els adjudicataris d'estos contractes.

CAPÍTOL III

Contracte de gestió de servicis públics

SECCIÓ 1a. DISPOSICIONS GENERALS

Article 251. Àmbit del contracte.

1. L'Administració podrà gestionar indirectament, per mitjà de contracte, els servicis de la seua competència, sempre que siguen susceptibles d'explotació per particulars. En cap cas podran prestar-se per gestió indirecta els servicis que impliquen exercici de l'autoritat inherent als poders públics.

2. El contracte expressarà amb claredat l'àmbit de la gestió, tant en l'orde funcional, com en el territorial.

Article 252. Règim jurídic.

Els efectes, compliment i extinció dels contractes de gestió de servicis públics es regularan per la present llei, excloent-ne els articles 196, apartats 2 a 7, ambdós inclusivament, 197, 203 i 205, i per les disposicions especials del respectiu servici, en allò que no s'hi oposen.

Article 253. Modalitats de la contractació.

La contractació de la gestió dels servicis públics podrà adoptar les modalitats següents:

a) Concessió, per la qual l'empresari gestionarà el servici al seu propi risc i ventura.

b) Gestió interessada, en virtut de la qual l'Administració i l'empresari participaran en els resultats de l'explotació del servici en la proporció que s'establisca en el contracte.

c) Concert amb persona natural o jurídica que realitze prestacions anàlogues a les que constitueixen el servici públic de què es tracte.

d) Societat d'economia mixta en què l'Administració participe, per si o per mitjà d'una entitat pública, en concurrència amb persones naturals o jurídiques.

Article 254. Duració.

El contracte de gestió de servicis públics no podrà tindre caràcter perpetu o indefinit, i es fixarà necessàriament en el plec de clàusules administratives particulars la seua duració i la de les pròrrogues de què puga ser objecte, sense que puga excedir el termini total, incloent-hi les pròrrogues, dels períodes següents:

a) Cinquanta anys, en els contractes que comprenen l'execució d'obres i l'explotació de servici públic, llevat que este siga de mercat o llotja central majorista d'articles alimentaris gestionats per societat d'economia mixta municipal, i en este cas podrà ser fins a 60 anys.

b) Vint-i-cinc anys en els contractes que comprenen l'explotació d'un servici públic no relacionat amb la prestació de servicis sanitaris.

c) Deu anys en els contractes que comprenen l'explotació d'un servici públic l'objecte del qual consistisca en la prestació de servicis sanitaris sempre que no estiguen compresos en la lletra a).

SECCIÓ 2a. EXECUCIÓ DEL CONTRACTE DE GESTIÓ DE SERVICIS PÚBLICS

Article 255. Execució del contracte.

1. El contractista està obligat a organitzar i prestar el servici amb estricta subjecció a les característiques establides en el contracte i dins dels terminis assenyalats en este i, si és el cas, a l'execució de les obres d'acord amb el projecte aprovat per l'òrgan de contractació.

2. En tot cas, l'Administració conservarà els poders de policia necessaris per a assegurar la bona marxa dels servicis de què es tracte.

Article 256. Obligacions generals.

El contractista estarà subjecte al compliment de les obligacions següents:

a) Prestar el servici amb la continuïtat convinguda i garantir als particulars el dret a utilitzar-lo en les condicions que hagen sigut establides i per mitjà de l'abonament, si és el cas, de la contraprestació econòmica compresa en les tarifes aprovades.

b) Cuidar del bon orde del servici, podent dictar les oportunes instruccions, sense perjudici dels poders de policia a què es referix l'article anterior.

c) Indemnitzar els danys que es causen a tercers com a conseqüència de les operacions que requerisca el desenrotllament del servici, excepte quan el dany siga produït per causes imputables a l'Administració.

d) Respectar el principi de no-discriminació per raó de nacionalitat, respecte de les empreses d'estats membres de la Comunitat Europea o signataris de l'Acord sobre Contractació Pública de l'Organització Mundial del Comerç, en els contractes de subministrament conseqüència del de gestió de servicis públics.

Article 257. Prestacions econòmiques.

1. El contractista té dret a les contraprestacions econòmiques previstes en el contracte, entre les quals s'inclourà, per a fer efectiu el seu dret a l'explotació del servici, una retribució fixada en funció de la seua utilització que es percebrà directament dels usuaris o de la mateixa Administració.

2. Les contraprestacions econòmiques pactades seran revisades, si és el cas, en la forma establida en el contracte.

SECCIÓ 3a. MODIFICACIÓ DEL CONTRACTE DE GESTIÓ DE SERVICIS PÚBLICS

Article 258. Modificació del contracte i manteniment del seu equilibri econòmic.

1. L'Administració podrà modificar per raons d'interés públic les característiques del servici contractat i les tarifes que han de ser abonades pels usuaris.

2. Quan les modificacions afecten el règim financer del contracte, l'Administració haurà de compensar el contractista de manera que es mantinga l'equilibri dels supòsits econòmics que van ser considerats com a bàsics en l'adjudicació del contracte.

3. En el cas que els acords que dicte l'Administració respecte al desenrotllament del servei no tinguen transcendència econòmica, el contractista no tindrà dret a indemnització per raó d'estos.

4. L'Administració haurà de restablir l'equilibri econòmic del contracte, en benefici de la part que corresponga, en els supòsits següents:

a) Quan l'Administració modifique, per raons d'interés públic, les característiques del servei contractat.

b) Quan actuacions de l'Administració determinen de forma directa la ruptura substancial de l'economia del contracte.

c) Quan causes de força major determinen de forma directa la ruptura substancial de l'economia del contracte. A este efecte, s'entendrà per causes de força major les enumerades en l'article 214 d'esta llei.

5. En els supòsits previstos en l'apartat anterior, el restabliment de l'equilibri econòmic del contracte es realitzarà per mitjà de l'adopció de les mesures que en cada cas convinguen. Estes mesures podran consistir en la modificació de les tarifes que han d'abonar els usuaris, la reducció del termini del contracte i, en general, en qualsevol modificació de les clàusules de contingut econòmic incloses en el contracte. Així mateix, en els casos previstos en els apartats 4.b) i c), podrà prorrogar-se el termini del contracte per un període que no excedisca un 10 per 100 de la seua duració inicial, respectant els límits màxims de duració previstos legalment.

SECCIÓ 4a. COMPLIMENT I EFECTES DEL CONTRACTE DE GESTIÓ DE SERVICIS PÚBLICS

Article 259. *Reversió.*

1. Quan finalitze el termini contractual, el servei revertirà a l'Administració, i aleshores el contractista haurà d'entregar les obres i les instal·lacions a què estiga obligat d'acord amb el contracte i en l'estat de conservació i funcionament adequats.

2. Durant un període prudencial anterior a la reversió, que haurà de fixar-se en el plec, l'òrgan competent de l'Administració adoptarà les disposicions encaminades per tal que l'entrega dels béns es verifiqui en les condicions convingudes.

Article 260. *Falta d'entrega de contraprestacions econòmiques i mitjans auxiliars.*

Si l'Administració no fa efectiva al contractista la contraprestació econòmica o no entrega els mitjans auxiliars a què es va obligar en el contracte dins dels terminis previstos en este i no és procedent la resolució del contracte o no la sol·licita el contractista, este tindrà dret a l'interés de demora de les quantitats o valors econòmics que aquells signifiquen, de conformitat amb el que estableix l'article 200.

Article 261. *Incompliment del contractista.*

Si de l'incompliment per part del contractista es deriva perturbació greu i no reparable per altres mitjans en el servei públic i l'Administració no decidix la resolució del contracte, esta podrà acordar la intervenció del dit contracte fins que aquella desaparega. En tot cas, el

contractista haurà d'abonar a l'Administració els danys i perjudis que efectivament li haja irrogat.

SECCIÓ 5a. RESOLUCIÓ DEL CONTRACTE DE GESTIÓ DE SERVICIS PÚBLICS

Article 262. *Causas de resolució.*

Són causes de resolució del contracte de gestió de serveis públics, a més de les assenyalades en l'article 206, amb l'excepció de les previstes en les seues lletres e) i f), les següents:

a) La demora superior a sis mesos per part de l'Administració en l'entrega al contractista de la contraprestació o dels mitjans auxiliars a què es va obligar segons el contracte.

b) El rescat del servei per l'Administració.

c) La supressió del servei per raons d'interés públic.

d) La impossibilitat de l'explotació del servei a conseqüència d'acords adoptats per l'Administració després del contracte.

Article 263. *Aplicació de les causas de resolució.*

1. Quan la causa de resolució siga la mort o incapacitat sobrevinguda del contractista, l'Administració podrà acordar la continuació del contracte amb els seus hereus o successors, excepte disposició expressa en contra de la legislació específica del servei.

2. Per raons d'interés públic, l'Administració podrà acordar el rescat del servei per a gestionar-lo directament.

Article 264. *Efectes de la resolució.*

1. En els supòsits de resolució, l'Administració abonarà, en tot cas, al contractista el preu de les obres i instal·lacions que, executades per este, hagen de passar a propietat d'aquella, tenint en compte el seu estat i el temps que reste per a la reversió.

2. Amb independència del que disposa l'article 208, l'incompliment per part de l'Administració o del contractista de les obligacions del contracte produirà els efectes que segons les disposicions específiques del servei puguen afectar estos contractes.

3. En el supòsit de la lletra a) de l'article 262, el contractista tindrà dret a l'abonament de l'interés de demora previst en la llei per la qual s'establixen mesures de lluita contra la morositat en operacions comercials de les quantitats degudes o valors econòmics convinguts, a partir del venciment del termini previst per a la seua entrega, així com dels danys i perjudis patits.

4. En els supòsits de les lletres b), c) i d) de l'article 262, sense perjudi del que disposa l'apartat 1 d'este article, l'Administració indemnitzarà el contractista dels danys i perjudis que se li irroguen, incloent-hi els beneficis futurs que deixen de percebre, atenant els resultats de l'explotació en l'últim quinquenni i la pèrdua del valor de les obres i instal·lacions que no hagen de revertir a aquella, tenint en compte el seu grau d'amortització.

SECCIÓ 6a. SUBCONTRACTACIÓ DEL CONTRACTE DE GESTIÓ DE SERVICIS PÚBLICS

Article 265. *Subcontractació.*

En el contracte de gestió de serveis públics, la subcontractació només podrà recaure sobre prestacions accessòries.

CAPÍTOL IV

Contracte de subministrament

SECCIÓ 1a. REGULACIÓ DE DETERMINATS CONTRACTES DE SUBMINISTRAMENT

Article 266. *Arrendament.*

1. En el contracte d'arrendament, l'arrendador o empresari assumirà durant el termini de vigència del contracte l'obligació del manteniment de l'objecte d'este. Les quantitats que, si és el cas, haja de satisfer l'Administració en concepte de cànon de manteniment es fixaran separadament de les constitutives del preu de l'arrendament.

2. En el contracte d'arrendament no s'admetrà la pròrroga tàcita, i la pròrroga expressa no podrà estendre's a un període superior a la mitat del contracte immediatament anterior.

Article 267. *Contractes de fabricació i aplicació de normes i usos vigents en comerç internacional.*

1. Als contractes de fabricació, als quals es referix la lletra c) de l'apartat 3 de l'article 9, se'ls aplicaran directament les normes generals i especials del contracte d'obres que l'òrgan de contractació determine en el corresponent plec de clàusules administratives particulars, excepte les relatives a la seua publicitat, les quals s'acomodaran, en tot cas, al contracte de subministrament.

2. Els contractes que se subscriuen amb empreses estrangeres, quan el seu objecte es fabrique o procedisca de fora del territori nacional, i els de subministrament que, amb estes empreses, subscriga el Ministeri de Defensa i que hagen de ser executats fora del territori nacional, es regiran per la present llei, sense perjuí del que es convinga entre les parts d'acord amb les normes i usos vigents en el comerç internacional.

SECCIÓ 2a. EXECUCIÓ DEL CONTRACTE DE SUBMINISTRAMENT

Article 268. *Entrega i recepció.*

1. El contractista estarà obligat a entregar els béns objecte de subministrament en el temps i lloc fixats en el contracte i de conformitat amb les prescripcions tècniques i clàusules administratives.

2. Siga quin siga el tipus de subministrament, l'adjudicatari no tindrà dret a indemnització per causa de pèrdues, avaries o perjuís ocasionats en els béns abans de l'entrega a l'Administració, llevat que esta haja incorregut en mora quan el va rebre.

3. Quan l'acte formal de la recepció dels béns, d'acord amb les condicions del plec, siga posterior a l'entrega, l'Administració serà responsable de la custòdia d'estos durant el temps que hi haja entre l'una i l'altra.

4. Una vegada rebuts de conformitat per l'Administració béns o productes peribles, serà esta la responsable de la seua gestió, ús o caducitat, sense perjuí de la responsabilitat del subministrador pels vicis o defectes ocults d'estos.

Article 269. *Pagament del preu.*

L'adjudicatari tindrà dret a l'abonament del preu dels subministraments efectivament entregats i formalment rebuts per l'Administració d'acord amb les condicions establides en el contracte.

Article 270. *Pagament en metàl·lic i en altres béns.*

1. Quan raons tècniques o econòmiques degudament justificades en l'expedient ho aconsellen, podrà

establir-se en el plec de clàusules administratives particulars que el pagament del preu total dels béns a subministrar consistisca part en diners i part en l'entrega d'altres béns de la mateixa classe, sense que, en cap cas, l'import d'estos pugua superar el 50 per 100 del preu total. A este efecte, el compromís de despesa corresponent es limitarà a l'import que, del preu total del contracte, no se satisfaga per mitjà de l'entrega de béns al contractista, sense que tinga aplicació el que disposa l'article 27.4 de la Llei 47/2003, de 26 de novembre, General Pressupostària, en l'apartat 3 de l'article 165 de la Llei Reguladora de les Hisendes Locals, aprovada per Reial Decret Legislatiu 2/2004, de 5 de març, o en anàlogues regulacions contingudes en les normes pressupostàries de les distintes administracions públiques subjectes a esta llei.

2. L'entrega dels béns per l'Administració serà acordada per l'òrgan de contractació, pel mateix procediment que se seguisca per a l'adjudicació del contracte de subministrament, i el dit acord implicarà per si sol la baixa en l'inventari i, si és el cas, la desafectació dels béns de què es tracte.

3. En este supòsit l'import que del preu total del subministrament corresponga als béns entregats per l'Administració serà un element econòmic a valorar per a l'adjudicació del contracte i haurà de consignar-se expressament pels empresaris en les seues ofertes.

4. El contingut d'este article s'aplicarà als contractes a què es referix l'article 279.4, entenent-se que els béns a entregar, si és el cas, per l'Administració, han de ser béns i equips informàtics i de telecomunicacions.

Article 271. *Facultats de l'Administració en el procés de fabricació.*

L'Administració té la facultat d'inspeccionar i de ser informada del procés de fabricació o elaboració del producte que haja de ser entregat a conseqüència del contracte, i pot ordenar o realitzar per si mateixa anàlisis, assajos i proves dels materials que s'hagen d'emprar, establir sistemes de control de qualitat i dictar totes les disposicions que crega oportunes per a l'estricta compliment del que s'ha convingut.

SECCIÓ 3a. MODIFICACIÓ DEL CONTRACTE DE SUBMINISTRAMENT

Article 272. *Modificació del contracte de subministrament.*

Quan, a conseqüència de les modificacions del contracte de subministrament acordades d'acord amb el que estableix l'article 202, es produïska augment, reducció o supressió de les unitats de béns que integren el subministrament o la substitució d'uns béns per altres, sempre que estos estiguen compresos en el contracte, estes modificacions seran obligatòries per al contractista, sense que tinga cap dret, en cas de supressió o reducció d'unitats o classes de béns, a reclamar indemnització per les dites causes, sempre que no es troben en els casos previstos en la lletra c) de l'article 275.

SECCIÓ 4a. COMPLIMENT DEL CONTRACTE DE SUBMINISTRAMENT

Article 273. *Despeses d'entrega i recepció.*

1. Llevat de pacte en contra, les despeses de l'entrega i transport dels béns objecte del subministrament al lloc convingut seran per compte del contractista.

2. Si els béns no es troben en estat de ser rebuts es farà constar així en l'acta de recepció i es donaran les instruccions que calguen al contractista perquè esmene els defectes observats o procedisca a un nou subministrament de conformitat amb el que s'ha pactat.

Article 274. Vicis o defectes durant el termini de garantia.

1. Si durant el termini de garantia s'acredita l'existència de vicis o defectes en els béns subministrats, l'Administració tindrà dret a reclamar del contractista la reposició dels que siguin inadequats o la reparació d'estos si fóra suficient.

2. Durant este termini de garantia, el contractista tindrà dret a conèixer i ser oït sobre l'aplicació dels béns subministrats.

3. Si l'òrgan de contractació considera, durant el termini de garantia, que els béns subministrats no són aptes per al fi pretés, a conseqüència dels vicis o defectes observats en estos i imputables al contractista i existisca la presumpció que la reposició o reparació dels dits béns no seran suficients per a aconseguir aquell fi, podrà, abans d'expirar el dit termini, rebutjar els béns, deixar-los de compte del contractista i quedar exempt de l'obligació de pagament o tenir dret, si és el cas, a la recuperació del preu satisfet.

4. Acabat el termini de garantia sense que l'Administració haja formalitzat algun dels inconvenients o la denúncia a què es referixen els apartats 1 i 3 d'este article, el contractista quedarà exempt de responsabilitat per raó dels béns subministrats.

SECCIÓ 5a. RESOLUCIÓ DEL CONTRACTE DE SUBMINISTRAMENT**Article 275. Causes de resolució.**

Són causes de resolució del contracte de subministrament, a més de les assenyalades en l'article 206, les següents:

a) La suspensió, per causa imputable a l'Administració, de la iniciació del subministrament per un termini superior a sis mesos a partir de la data assenyalada en el contracte per a l'entrega, llevat que en el plec se n'assenyale un altre de menor.

b) El desistiment o la suspensió del subministrament per un termini superior a l'any acordat per l'Administració, llevat que en el plec se n'assenyale un altre de menor.

c) Les modificacions en el contracte, encara que siguin successives, que impliquen, aïlladament o conjuntament, alteracions del preu del contracte en quantia superior, en més o en menys, al 20 per 100 del preu primitiu del contracte, excloent-ne l'Impost sobre el Valor Afegit, o representen una alteració substancial de la prestació inicial.

Article 276. Efectes de la resolució.

1. La resolució del contracte donarà lloc a la recíproca devolució dels béns i de l'import dels pagaments realitzats i, quan no siga possible o convenient per a l'Administració, esta haurà d'abonar el preu dels efectivament entregats i rebuts de conformitat.

2. En el supòsit de suspensió de la iniciació del subministrament per temps superior a sis mesos, només tindrà dret el contractista a percebre una indemnització del 3 per 100 del preu de l'adjudicació.

3. En el cas de desistiment o de suspensió del subministrament per un termini superior a un any per part de l'Administració, el contractista tindrà dret al 6 per 100 del preu de les entregues deixades de realitzar en concepte de benefici industrial.

CAPÍTOL V**Contractes de servicis****SECCIÓ 1a. DISPOSICIONS GENERALS****Article 277. Contingut i límits.**

1. No podran ser objecte d'estos contractes els servicis que impliquen exercici de l'autoritat inherent als poders públics.

2. Llevat que es dispose una altra cosa en els plecs de clàusules administratives o en el document contractual, els contractes de servicis que tinguen com a objecte el desenrotllament i la posada a disposició de productes protegits per un dret de propietat intel·lectual o industrial comportaran la cessió d'este a l'Administració contractant. En tot cas, i encara que s'excloga la cessió dels drets de propietat intel·lectual, l'òrgan de contractació podrà sempre autoritzar l'ús del corresponent producte als ens, organismes i entitats pertanyents al sector públic a què es referix l'article 3.1.

3. Els contractes de servicis que subscriga el Ministeri de Defensa amb empreses estrangeres i que hagen de ser executats fora del territori nacional es regiran per la present llei, sense perjuí del que es convinga entre les parts d'acord amb les normes i usos vigents en el comerç internacional.

4. A l'extinció dels contractes de servicis, no podrà produir-se en cap cas la consolidació de les persones que hagen realitzat els treballs objecte del contracte com a personal de l'ens, organisme o entitat del sector públic contractant.

Article 278. Determinació del preu.

En el plec de clàusules administratives s'establirà el sistema de determinació del preu dels contractes de servicis, que podrà estar referit a components de la prestació, unitats d'execució o unitats de temps, o fixar-se en un tant alçat quan no siga possible o convenient la seua descomposició, o resultar de l'aplicació d'honoraris per tarifes o d'una combinació de diverses d'estes modalitats.

Article 279. Duració.

1. Els contractes de servicis no podran tindre un termini de vigència superior a quatre anys amb les condicions i límits establits en les respectives normes pressupostàries de les administracions públiques, si bé podrà preveure's en el mateix contracte la seua pròrroga per mutu acord de les parts abans de la finalització d'aquell, sempre que la duració total del contracte, incloent-hi les pròrrogues, no excedisca sis anys, i que les pròrrogues no superen, aïlladament o conjuntament, el termini fixat originàriament. La formalització de contractes de servicis de duració superior a l'assenyalada podrà ser autoritzada excepcionalment pel Consell de Ministres o per l'òrgan autonòmic competent de forma singular, per a contractes determinats, o de forma genèrica, per a certes categories.

2. No obstant el que s'ha disposat anteriorment, els contractes regulats en este títol que siguin complementaris de contractes d'obres o de subministrament podran tindre un termini superior de vigència que, en cap cas, excedirà el termini de duració del contracte principal, excepte en els contractes que comprenen treballs relacionats amb la liquidació del contracte principal, el termini final del qual excedirà el d'este en el temps necessari per a realitzar-los. La iniciació del contracte complementari a què es referix este apartat quedarà en suspens, excepte causa justificada derivada del seu objecte i contingut, fins que comence l'execució del corresponent contracte d'obres.

Només tindran el concepte de contractes complementaris aquells l'objecte dels quals es considere necessari per a la correcta realització de la prestació o prestacions objecte del contracte principal.

3. Els contractes per a la defensa jurídica i judicial de l'Administració tindran la duració necessària per a atendre adequadament les seues necessitats.

4. Els contractes de servicis que tinguen com a objecte l'assistència a la direcció d'obra o la gestió integrada de projectes tindran una duració igual a la del contracte d'obres a què estan vinculats més el termini estimat per a procedir a la liquidació de les obres.

Article 280. Règim de contractació per a activitats docents.

1. En els contractes regulats en este títol que tinguen com a objecte la prestació d'activitats docents en centres del sector públic desenrotllades en forma de cursos de formació o perfeccionament del personal al servici de l'Administració o quan es tracte de seminaris, col·loquis, taules redones, conferències, col·laboracions o qualsevol altre tipus semblant d'activitat, sempre que les dites activitats siguen realitzades per persones físiques, les disposicions d'esta llei no seran aplicables a la preparació i adjudicació del contracte.

2. En esta classe de contractes podrà establir-se el pagament parcial anticipat, amb la constitució de garantia prèvia per part del contractista, sense que pugua autoritzar-se la seua cessió.

3. Per a acreditar l'existència dels contractes a què es referix este article, bastarà la designació o el nomenament per autoritat competent.

SECCIÓ 2a. EXECUCIÓ DELS CONTRACTES DE SERVICIS

Article 281. Execució i responsabilitat del contractista.

1. El contracte s'executarà amb subjecció al que estableixen les seues clàusules i els plecs, i d'acord amb les instruccions que per a la seua interpretació done al contractista l'òrgan de contractació.

2. El contractista serà responsable de la qualitat tècnica dels treballs que realitze i de les prestacions i servicis realitzats, així com de les conseqüències que es deduïsquen per a l'Administració o per a tercers de les omissions, errors, mètodes inadequats o conclusions incorrectes en l'execució del contracte.

SECCIÓ 3a. MODIFICACIÓ DELS CONTRACTES DE SERVICIS DE MANTENIMENT

Article 282. Modificació d'estos contractes.

Quan com a conseqüència de modificacions del contracte de servicis de manteniment acordades d'acord amb el que estableix l'article 202, es produïska augment, reducció o supressió d'equips a mantindre o la substitució d'uns equips per altres, sempre que estos estiguen continguts en el contracte, estes modificacions seran obligatòries per al contractista, sense que este tinga cap dret, en cas de supressió o reducció d'unitats o classes d'equips, a reclamar indemnització per les dites causes, sempre que no es troben en els casos previstos en la lletra c) de l'article 284.

SECCIÓ 4a. COMPLIMENT DELS CONTRACTES DE SERVICIS

Article 283. Compliment dels contractes.

1. L'Administració determinarà si la prestació realitzada pel contractista s'ajusta a les prescripcions establides per a la seua execució i compliment, i requerirà, si és el cas, la realització de les prestacions contractades i

l'esmena dels defectes observats en ocasió de la seua recepció. Si els treballs efectuats no s'adeqüen a la prestació contractada, a conseqüència de vicis o defectes imputables al contractista, podrà rebutjar-la i quedar exempta de l'obligació de pagament o tindre dret, si és el cas, a la recuperació del preu satisfet.

2. Si durant el termini de garantia s'acredita l'existència de vicis o defectes en els treballs efectuats, l'òrgan de contractació tindrà dret a reclamar al contractista l'esmena d'estos.

3. Acabat el termini de garantia sense que l'Administració haja formalitzat algun dels inconvenients o la denúncia a què es referixen els apartats anteriors, el contractista quedarà exempt de responsabilitat per raó de la prestació efectuada, sense perjudici del que estableixen els articles 286, 287 i 288 sobre esmena d'errors i responsabilitat en els contractes que tinguen com a objecte l'elaboració de projectes d'obres.

4. El contractista tindrà dret a conèixer i ser oït sobre les observacions que es formulen en relació amb el compliment de la prestació contractada.

SECCIÓ 5a. RESOLUCIÓ DELS CONTRACTES DE SERVICIS

Article 284. Causes de resolució.

Són causes de resolució dels contractes de servicis, a més de les assenyalades en l'article 206, les següents:

a) La suspensió per causa imputable a l'Administració de la iniciació del contracte per un termini superior a sis mesos a partir de la data assenyalada en este per al seu començament, llevat que en el plec se n'assenyale un altre de menor.

b) El desistiment o la suspensió del contracte per un termini superior a un any acordada per l'Administració, llevat que en el plec se n'assenyale un altre de menor.

c) Les modificacions en el contracte, encara que siguen successives, que impliquen, aïlladament o conjuntament, alteracions del preu del contracte en una quantia superior, en més o en menys, al 20 per 100 del preu primitiu del contracte, excloent-ne l'Impost sobre el Valor Afegit, o representen una alteració substancial d'este.

d) Els contractes complementaris a què es referix l'article 279.2 quedaran resolts, en tot cas, quan es resolga el contracte principal.

Article 285. Efectes de la resolució.

1. La resolució del contracte donarà dret al contractista, en tot cas, a percebre el preu dels estudis, informes, projectes, treballs o servicis que efectivament haja realitzat d'acord amb el contracte i que hagen sigut rebuts per l'Administració.

2. En el supòsit de suspensió de la iniciació del contracte per temps superior a sis mesos, el contractista només tindrà dret a percebre una indemnització del 5 per 100 del preu d'aquell.

3. En el cas de la lletra b) de l'article anterior, el contractista tindrà dret al 10 per 100 del preu dels estudis, informes, projectes o treballs pendents de realitzar en concepte de benefici deixat d'obtindre.

SECCIÓ 6a. DE L'ESMENA D'ERRORS I RESPONSABILITATS EN EL CONTRACTE D'ELABORACIÓ DE PROJECTES D'OBRES

Article 286. Esmena d'errors i correcció de deficiències.

1. Quan el contracte de servicis consistisca en l'elaboració íntegra d'un projecte d'obra, l'òrgan de contractació exigirà l'esmena pel contractista dels defectes, insuficiències tècniques, errors materials, omissions i infraccions de preceptes legals o reglamentaris que li

siguen imputables, i li atorgaran a este efecte el corresponent termini, que no podrà excedir dos mesos.

2. Si transcorregut este termini les deficiències no han sigut corregides, l'Administració podrà optar per la resolució del contracte o per concedir un nou termini al contractista, atenent les circumstàncies concurrents.

3. En el primer cas serà procedent la confiscació de la garantia i el contractista incorrerà en l'obligació d'abonar a l'Administració una indemnització equivalent al 25 per 100 del preu del contracte.

4. En el segon cas, el nou termini concedit per a esmenar les deficiències no corregides serà d'un mes improrrogable, i el contractista incorrerà en una penalitat equivalent al 25 per 100 del preu del contracte.

5. Si es produïx un nou incompliment serà procedent la resolució del contracte amb obligació per part del contractista d'abonar a l'Administració una indemnització igual al preu pactat amb pèrdua de la garantia.

6. Quan el contractista, en qualsevol moment abans de la concessió de l'últim termini, renuncie a la realització del projecte, haurà d'abonar a l'Administració una indemnització igual a la mitat del preu del contracte amb pèrdua de la garantia.

Article 287. *Indemnitzacions.*

1. Per als casos en què el pressupost d'execució de l'obra prevista en el projecte es desvie en més d'un 20 per 100, tant per excés com per defecte, del cost real d'esta a conseqüència d'errors o omissions imputables al contractista consultor, l'Administració podrà establir, en el plec de clàusules administratives particulars, un sistema d'indemnitzacions consistent en una minoració del preu del contracte d'elaboració del projecte, en funció del percentatge de desviació, fins a un màxim equivalent a la mitat d'aquell.

2. El barem d'indemnitzacions serà el següent:

a) En el cas que la desviació siga de més del 20 per 100 i menys del 30 per 100, la indemnització corresponent serà del 30 per 100 del preu del contracte.

b) En el cas que la desviació siga de més del 30 per 100 i menys del 40 per 100, la indemnització corresponent serà del 40 per 100 del preu del contracte.

c) En el cas que la desviació siga de més del 40 per 100, la indemnització corresponent serà del 50 per 100 del preu del contracte.

3. El contractista haurà d'abonar l'import de la dita indemnització en el termini d'un mes a partir de la notificació de la resolució corresponent, que s'adoptarà, després de la tramitació prèvia d'expedient amb audiència de l'interessat.

Article 288. *Responsabilitat per defectes o errors del projecte.*

1. Amb independència del que preveuen els articles anteriors, el contractista respondrà dels danys i perjuís que durant l'execució o explotació de les obres es causen tant a l'Administració com a tercers, per defectes i insuficiències tècniques del projecte o pels errors materials, omissions i infraccions de preceptes legals o reglamentaris en què este haja incorregut, imputables a aquell.

2. La indemnització derivada de la responsabilitat exigible al contractista arribarà al 50 per 100 de l'import dels danys i perjuís causats, fins a un límit màxim de cinc vegades el preu pactat pel projecte i serà exigible dins del terme de deu anys, comptats des de la recepció d'este per l'Administració, sent a càrrec d'esta última, si és el cas, la resta de la dita indemnització quan haja de ser satisfeta a tercers.

CAPÍTOL VI

Contractes de col·laboració entre el sector públic i el sector privat

Article 289. *Règim jurídic.*

Els contractes de col·laboració entre el sector públic i el sector privat es regiran per les normes generals contingudes en el títol I del present llibre i per les especials corresponents al contracte típic, l'objecte de les quals es corresponga amb la prestació principal d'aquell, identificades d'acord amb el que disposa l'article 120.a), en el que no s'oposen a la seua naturalesa, funcionalitat i contingut peculiar conforme a l'article 11.

Estes normes delimitaran els deures i els drets de les parts i les prerrogatives de l'Administració.

Article 290. *Duració.*

La duració dels contractes de col·laboració entre el sector públic i el sector privat no podrà excedir 20 anys. No obstant això, quan per raó de la prestació principal que constituïx el seu objecte i de la seua configuració, el règim aplicable siga el dels contractes de concessió d'obra pública, caldrà ajustar-se al que disposa l'article 244 sobre la duració d'estos.

LLIBRE V

Organització administrativa per a la gestió de la contractació

TÍTOL I

Òrgans competents en matèria de contractació

CAPÍTOL I

Òrgans de contractació

Article 291. *Òrgans de contractació.*

1. Els ministres i els secretaris d'Estat són els òrgans de contractació de l'Administració general de l'Estat i, en conseqüència, estan facultats per a subscriure en nom seu els contractes en l'àmbit de la seua competència.

En els departaments ministerials en què hi haja diversos òrgans de contractació, la competència per a subscriure els contractes de subministrament i de servicis que afecten l'àmbit de més d'un d'estos correspondrà al ministre, excepte en els casos en què esta s'atribuïska a la Junta de Contractació.

2. Els presidents o directors dels organismes autònoms, agències estatals, entitats públiques empresarials i la resta d'entitats públiques estatals i els directors generals de les distintes entitats gestores i servicis comuns de la Seguretat Social són els òrgans de contractació dels uns i els altres, a falta de disposició específica sobre el particular, recollida en les corresponents normes de creació o reguladores del funcionament d'eixes entitats.

3. El director general del Patrimoni de l'Estat és l'òrgan de contractació del sistema estatal de contractació centralitzada regulat en els articles 190 i 191.

4. En els departaments ministerials i en els organismes autònoms, agències estatals, entitats públiques empresarials i la resta d'entitats de dret públic estatals, així com en les entitats gestores i servicis comuns de la Seguretat Social, podran constituir-se juntes de contractació, que actuaran com a òrgans de contractació, amb els

límits quantitius o referents a les característiques dels contractes que determine el titular del departament, en els contractes següents:

a) Contractes d'obres compreses en els paràgrafs b) i c) de l'apartat 1 de l'article 107, llevat que estes hagen sigut declarades de contractació centralitzada.

b) Contractes de subministrament que es referisquen a béns consumibles o de fàcil deteriorament per l'ús, excepte els relatius a béns declarats d'adquisició centralitzada.

c) Contractes de servicis no declarats de contractació centralitzada.

d) Contractes de subministrament i de servicis, diferents dels atribuïts a la competència de la Junta d'acord amb les dos lletres anteriors que afecten més d'un òrgan de contractació, exceptuant-ne els que tinguen com a objecte béns o servicis de contractació centralitzada.

La composició de les juntes de contractació es fixarà reglamentàriament, i ha de figurar entre els seus vocals un funcionari que tinga atribuït, legalment o reglamentàriament, l'assessorament jurídic de l'òrgan de contractació i un interventor.

5. Excepcionalment, quan el contracte siga d'interés per a diversos departaments ministerials i, per raons d'economia i eficàcia, la tramitació de l'expedient haja d'efectuar-se per un únic òrgan de contractació, els altres departaments interessats podran contribuir al seu finançament, en els termes que s'establisquen reglamentàriament i amb respecte a la normativa pressupostària, en la forma que es determine en convenis o protocols d'actuació.

6. La capacitat per a contractar dels representants legals de les societats i fundacions del sector públic estatal es regirà pel que disposen els estatuts d'estes entitats i per les normes de dret privat que siguen en cada cas aplicables.

Article 292. *Autorització per a contractar.*

1. Els òrgans de contractació dels departaments ministerials, organismes autònoms, agències estatals i entitats de dret públic estatals, així com els de les entitats gestores i servicis comuns de la Seguretat Social, necessiten l'autorització del Consell de Ministres per a subscriure contractes en els supòsits següents:

a) Quan el valor estimat del contracte, calculat d'acord amb el que assenyala l'article 76, siga igual o superior a dotze milions d'euros.

b) En els contractes de caràcter plurianual quan es modifiquen els percentatges o el nombre d'annualitats legalment previstos a què es referix l'article 47 de la Llei 47/2003, de 26 de novembre.

c) Quan el pagament dels contractes es concerte per mitjà del sistema d'arrendament financer o per mitjà del sistema d'arrendament amb opció de compra i el nombre d'annualitats supere quatre anys.

2. L'autorització del Consell de Ministres a què es referix l'apartat anterior haurà d'obtindre's abans de l'aprovació de l'expedient. L'aprovació de l'expedient i l'aprovació de la despesa correspondran a l'òrgan de contractació.

3. El Consell de Ministres podrà reclamar discrecionalment el coneixement i l'autorització de qualsevol altre contracte. Igualment, l'òrgan de contractació, a través del ministre corresponent, podrà elevar un contracte no comprés en l'apartat 1 a la consideració del Consell de Ministres.

4. Quan el Consell de Ministres autoritze la formalització del contracte, haurà d'autoritzar-ne igualment la

modificació, quan siga causa de resolució, i la seua resolució, si és el cas.

5. Els titulars dels departaments ministerials a què es troben adscrits els organismes autònoms, entitats públiques i les entitats gestores i servicis comuns de la Seguretat Social podran fixar la quantia a partir de la qual serà necessària la seua autorització per a la formalització dels contractes.

Article 293. *Desconcentració.*

1. Les competències en matèria de contractació podran ser desconcentrades per Reial Decret acordat en Consell de Ministres, en qualssevol òrgans, siguen o no dependents de l'òrgan de contractació.

2. En les entitats gestores i servicis comuns de la Seguretat Social, les competències en matèria de contractació dels seus directors podran desconcentrar-se en la forma i amb els requisits establits en la Llei General de la Seguretat Social, Text refós aprovat per Reial Decret Legislatiu 1/1994, de 20 de juny.

Article 294. *Abstenció i recusació.*

Les autoritats i el personal al servici de les administracions públiques que intervinguen en els procediments de contractació han d'abstindre's o poden ser recusats en els casos i en la forma previstos en els articles 28 i 29 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre.

CAPÍTOL II

Òrgans d'assistència

Article 295. *Meses de contractació.*

1. Excepte en el cas en què la competència per a contractar corresponga a una junta de contractació, en els procediments oberts i restringits i en els procediments negociats amb publicitat a què es referix l'article 161.1, els òrgans de contractació de les administracions públiques estaran assistits per una mesa de contractació, que serà l'òrgan competent per a la valoració de les ofertes. En els procediments negociats en què no siga necessari publicar anuncis de licitació, la constitució de la mesa serà potestativa per a l'òrgan de contractació.

2. La mesa estarà constituïda per un president, els vocals que es determinen reglamentàriament i un secretari.

3. Els membres de la mesa seran nomenats per l'òrgan de contractació. El secretari haurà de ser designat entre funcionaris o, si no n'hi ha, un altre tipus de personal dependent de l'òrgan de contractació, i entre els vocals han de figurar necessàriament un funcionari entre els qui tinguen atribuït legalment o reglamentàriament l'assessorament jurídic de l'òrgan de contractació i un interventor, o, a falta d'estos, una persona al servici de l'òrgan de contractació que tinga atribuïdes les funcions corresponents al seu assessorament jurídic, i una altra que tinga atribuïdes les relatives al seu control economicopressupostari.

Article 296. *Mesa especial del diàleg competitiu.*

1. Per a assistir l'òrgan de contractació en els procediments de diàleg competitiu que seguisquen les administracions públiques estatals, es constituirà una mesa amb la composició assenyalada en l'apartat 2 de l'article anterior a la qual s'incorporaran persones especialment qualificades en la matèria sobre la qual verse el diàleg, designades per l'òrgan de contractació. El nombre d'estes persones serà igual o superior a un terç dels

components de la mesa i participaran en les deliberacions amb veu i vot.

2. En els expedients que es tramiten per a la formalització de contractes de col·laboració entre el sector públic i el sector privat, correspondrà a la mesa especial del diàleg competitiu l'elaboració del document d'avaluació prèvia a què es referix l'article 118.

Article 297. Mesa de contractació del sistema estatal de contractació centralitzada.

En les seues funcions com a òrgan de contractació del sistema estatal de contractació centralitzada, el director general del Patrimoni de l'Estat estarà assistit per una mesa de contractació interdepartamental, la composició de la qual es determinarà reglamentàriament.

Article 298. Jurats de concursos.

1. En els concursos de projectes, la mesa de contractació es constituirà en jurat dels concursos de projectes, i incorporarà a la composició fins a cinc personalitats de notòria competència en l'àmbit rellevant, designades per l'òrgan de contractació, que puguen contribuir de forma especial a avaluar les propostes presentades, i que participaran en les deliberacions amb veu i vot.

2. Els membres del jurat han de ser persones físiques independents dels participants en el concurs. Quan s'exigisca als candidats posseir una determinada qualificació o experiència, almenys una tercera part dels membres del jurat han d'estar en possessió d'esta o d'una altra d'equivalent.

CAPÍTOL III

Òrgans consultius

Article 299. Junta Consultiva de Contractació Administrativa de l'Estat.

1. La Junta Consultiva de Contractació Administrativa de l'Estat és l'òrgan consultiu específic de l'Administració general de l'Estat, dels seus organismes autònoms, agències i la resta d'entitats públiques estatals, en matèria de contractació administrativa. La Junta Consultiva de Contractació Administrativa de l'Estat estarà adscrita al Ministeri d'Economia i Hisenda, i la seua composició i règim jurídic s'establiran reglamentàriament.

2. La Junta Consultiva de Contractació Administrativa de l'Estat podrà promoure l'adopció de les normes o mesures de caràcter general que considere procedents per a la millora del sistema de contractació en els seus aspectes administratius, tècnics i econòmics.

3. La Junta podrà exposar directament als òrgans de contractació o formular amb caràcter general les recomanacions pertinents, si dels estudis sobre contractació administrativa o d'un contracte particular es dedueixen conclusions d'interés per a l'Administració.

Article 300. Òrgans consultius en matèria de contractació de les comunitats autònomes.

Els òrgans consultius en matèria de contractació que creen les comunitats autònomes exerciran la seua competència en el seu respectiu àmbit territorial, en relació amb la contractació de les administracions autonòmiques, dels organismes i entitats dependents o vinculats a estes i, si s'establix així en les seues normes reguladores, de les entitats locals incloses en este, sense perjudici de les competències de la Junta Consultiva de Contractació Administrativa de l'Estat.

TÍTOL II

Registres oficials

CAPÍTOL I

Registres oficials de licitadors i empreses classificades

Article 301. Registre Oficial de Licitadors i Empreses Classificades de l'Estat.

1. El Registre Oficial de Licitadors i Empreses Classificades de l'Estat dependrà del Ministeri d'Economia i Hisenda, i la seua administració correspondrà als òrgans de suport tècnic de la Junta Consultiva de Contractació Administrativa de l'Estat.

2. En el Registre Oficial de Licitadors i Empreses Classificades de l'Estat es faran constar les dades relatives a la capacitat dels empresaris que hagen sigut classificats per la Junta Consultiva de Contractació Administrativa de l'Estat, així com aquells altres que hagen sol·licitat la inscripció d'algunes de les dades mencionades en les lletres a) a d) de l'apartat 1 de l'article 303.

Article 302. Registres oficials de licitadors i empreses classificades de les comunitats autònomes.

Les comunitats autònomes podran crear els seus propis registres oficials de licitadors i empreses classificades, en els quals s'inscriuran les condicions d'aptitud dels empresaris que així ho sol·liciten, que hagen sigut classificats per estes, o que hagen incorregut en alguna prohibició de contractar, la declaració dels quals corresponga a estes o a les entitats locals incloses en el seu àmbit territorial.

Article 303. Contingut del Registre.

1. En el Registre podran constar, per a cada empresa que hi haja inscrita, les dades següents:

- a) Les corresponents a la seua personalitat i capacitat d'obrar, en el cas de persones jurídiques.
- b) Les relatives a l'extensió de les facultats dels representants o apoderats amb capacitat per a actuar en nom seu i obligar-la contractualment.
- c) Les referents a les autoritzacions o habilitacions professionals i als altres requisits que siguen necessaris per a actuar en el seu sector d'activitat.
- d) Les dades relatives a la solvència econòmica i financera, que es reflectiran de forma independent si l'empresari no té classificació.
- e) La classificació obtinguda d'acord amb el que disposen els articles 54 a 60, així com les incidències que es produïsqen durant la seua vigència; en esta inscripció, i com a element desagregat de la classificació, s'indicarà la solvència econòmica i financera de l'empresari.
- f) Les prohibicions de contractar que els afecten.
- g) Qualsevol altres dades d'interés per a la contractació pública que es determinen reglamentàriament.

2. En tot cas, es faran constar en el Registre les prohibicions de contractar a què es referix l'apartat 4 de l'article 50.

Article 304. Voluntarietat de la inscripció.

1. Sense perjudici d'allò que s'ha disposat quant a la necessitat d'inscriure la classificació obtinguda i les prohibicions de contractar referenciades en l'article 50.4, la inscripció en els registres oficials de licitadors i empreses classificades és voluntària per als empresaris, els quals

podran determinar quines dades entre les mencionades en l'article anterior desitgen que s'hi reflectisquen.

2. No obstant això, la inscripció de la classificació obtinguda per l'empresari requerirà la constància en el Registre de les circumstàncies mencionades en les lletres a) i c) de l'article anterior. De la mateixa manera, la inscripció de les dades a què es referixen les lletres b), c) i d) no podrà fer-se sense que consten les que afecten la personalitat i la capacitat d'obrar de l'empresari.

Article 305. Responsabilitat de l'empresari en relació amb l'actualització de la informació registral.

Els empresaris inscrits estan obligats a informar el Registre de qualsevol variació que es produïska en les dades reflectides en este, així com de la superveniència de qualsevol circumstància que determine la concurrència d'una prohibició de contractar. L'omissió d'esta comunicació, quan hi haja dol, culpa o negligència, farà incórrer l'empresari en la circumstància prevista en la lletra e) de l'apartat 1 de l'article 49.

Article 306. Publicitat.

El Registre serà públic per a tots els qui tinguen interès legítim a conèixer el seu contingut. L'accés a este es regirà pel que disposen l'article 37 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, i les normes que despleguen o complementen este precepte.

Article 307. Col·laboració entre registres.

El Registre Oficial de Licitadors i Empreses Classificades de l'Estat i els registres oficials d'empreses classificades de les comunitats autònomes, en l'exercici de la seua activitat i en les seues relacions recíproques, facilitaran a les altres administracions la informació que estes necessiten sobre el contingut dels respectius registres.

CAPÍTOL II

Registre de Contractes del Sector Públic

Article 308. Registre de Contractes del Sector Públic.

1. El Ministeri d'Economia i Hisenda crearà i mantindrà un registre de contractes, on s'inscriuran les dades bàsiques dels contractes adjudicats per les distintes administracions públiques i la resta d'entitats del sector públic subjectes a esta llei.

2. El Registre de Contractes del Sector Públic constituïx el sistema oficial central d'informació sobre la contractació pública a Espanya i, com a tal, el suport per al coneixement, l'anàlisi i la investigació de la contractació pública, per a l'estadística en matèria de contractes públics, per al compliment de les obligacions internacionals d'Espanya en matèria d'informació sobre la contractació pública, per a les comunicacions de les dades sobre contractes a altres òrgans de l'Administració que estiguen legalment previstes i, en general, per a la difusió pública de la dita informació, de conformitat amb el principi de transparència.

El Registre constituirà l'instrument dels poders públics per a la revisió i millora contínues dels procediments i pràctiques de la contractació pública, l'anàlisi de la qualitat, la fiabilitat i l'eficiència dels seus proveïdors, i la supervisió de la competència i transparència en els mercats públics.

3. Els òrgans de contractació de totes les administracions públiques i la resta d'entitats incloses en l'àmbit d'aplicació d'esta llei comunicaran al Registre de Contractes del Sector Públic, per a la seua inscripció, les dades bàsiques dels contractes adjudicats, així com, si és el cas,

les seues modificacions, pròrrogues, variacions de terminis o de preu, el seu import final i extinció. El contingut de les dites comunicacions i el termini per a efectuar-les s'establiran reglamentàriament.

4. Les comunicacions de dades de contractes al Registre de Contractes del Sector Públic s'efectuaran per mitjans electrònics, informàtics o telemàtics, en la forma que determine el ministre d'Economia i Hisenda de conformitat amb les comunitats autònomes.

5. El Registre de Contractes del Sector Públic facilitarà l'accés a les seues dades de manera telemàtica als òrgans de l'Administració que els calga per a l'exercici de les seues competències legalment atribuïdes i, en particular, als òrgans competents en matèria de fiscalització de la despesa o inspecció de tributs, en la forma en què reglamentàriament es determine.

Així mateix, i amb les limitacions que imposen les normes sobre protecció de dades de caràcter personal, facilitarà l'accés públic a les dades que no tinguen el caràcter de confidencials i que no hagen sigut prèviament publicades de manera telemàtica i a través d'Internet.

6. En els casos d'administracions públiques que disposen de registres de contractes anàlegs en el seu àmbit de competències, la comunicació de dades a què es referix l'apartat 3 podrà ser substituïda per comunicacions entre els respectius registres de contractes. El Ministeri d'Economia i Hisenda determinarà reglamentàriament les especificacions i els requisits per a la sincronització de dades entre el Registre de Contractes del Sector Públic i els altres registres de contractes.

7. A fi de garantir la identificació única i precisa de cada contracte, les administracions i entitats comunicants assignaran a cada un d'estos un codi identificador, que serà únic en el seu àmbit de competències. El Ministeri d'Economia i Hisenda determinarà les regles d'assignació dels dits identificadors únics que siguen necessaris per a assegurar la identificació unívoca de cada contracte dins del Registre de Contractes del Sector Públic, així com per a la seua coordinació amb els altres registres de contractes.

8. El Govern elevarà anualment a les Corts Generals un informe sobre la contractació pública a Espanya, a partir de les dades i l'anàlisi proporcionades pel Registre de Contractes del Sector Públic.

TÍTOL III

Gestió de la publicitat contractual per mitjans electrònics, informàtics i telemàtics

CAPÍTOL ÚNIC

Plataforma de Contractació de l'Estat

Article 309. Plataforma de Contractació de l'Estat.

1. La Junta Consultiva de Contractació Administrativa de l'Estat, a través dels seus òrgans de suport tècnic, posarà a disposició de tots els òrgans de contractació del sector públic una plataforma electrònica que permeti donar publicitat a través d'Internet a les convocatòries de licitacions i als seus resultats i a tota la informació que consideren rellevant relativa als contractes que subscriuen, així com prestar altres servicis complementaris associats al tractament informàtic d'estes dades. En tot cas, els òrgans de contractació de l'Administració general de l'Estat, els seus organismes autònoms, entitats gestores i servicis comuns de la Seguretat Social i la resta d'entitats públiques estatals hauran de publicar en esta plataforma el seu perfil de contractant.

2. La plataforma haurà de comptar amb un dispositiu que permeti acreditar fefaentment l'inici de la difusió pública de la informació que s'hi incloga.

3. La publicació d'anuncis i qualsevol altra informació relativa als contractes en la plataforma tindrà els efectes previstos en la llei.

4. L'accés dels interessats a la plataforma de contractació s'efectuarà a través d'un portal únic. Reglamentàriament es definiran les modalitats de connexió de la Plataforma de Contractació amb el portal del «Boletín Oficial del Estado».

5. La Plataforma de Contractació de l'Estat s'interconnectarà amb els serveis d'informació semblants que articulen les comunitats autònomes i les entitats locals en la forma que es determine en els convenis que es conclouen a este efecte.

Disposició addicional primera. *Contractació a l'estranger.*

1. Els contractes que es formalitzen i executen a l'estranger, sense perjudici de tindre en compte els principis d'esta llei per a resoldre els dubtes i les llacunes que, en la seua aplicació, puguen presentar-se, es regiran per les normes següents:

a) En l'Administració general de l'Estat, la formalització d'estos contractes correspondrà al ministre d'Assumptes Exteriors i de Cooperació, que l'exercitarà a través de les representacions diplomàtiques o consulars i que podrà delegar-la a favor d'altres òrgans, funcionaris o persones particulars. No obstant això, en l'àmbit del Ministeri de Defensa, la formalització d'estos correspondrà al titular d'este departament, que podrà delegar esta competència i, quan es tracte de contractes necessaris per al compliment de missions de pau en què participen les Forces i Cossos de Seguretat espanyols, la seua formalització correspondrà al ministre de l'Interior.

En els organismes autònoms, entitats gestores i serveis comuns de la Seguretat Social la formalització d'estos contractes correspon als seus representants legals o a les persones en les qui estos deleguen.

En els altres organismes i entitats subjectes a esta llei, la formalització dels contractes correspondrà als seus representants legals.

Els articles 291 a 294 s'aplicaran quant a la tramitació, autorització si és el cas, adjudicació, modificació i resolució d'estos contractes.

b) Sense perjudici dels requisits de capacitat que puguen exigir les lleis de l'Estat en què se subscriba el contracte, per a empreses d'estats membres de la Comunitat Europea caldrà ajustar-se al que disposa esta llei.

c) El plec de clàusules administratives particulars podrà ser substituït pel clausulat del contracte.

d) Sense perjudici d'allò que s'ha establert per als contractes menors, els contractes podran adjudicar-se per procediment negociat, i s'ha d'aconseguir, sempre que siga possible, almenys tres ofertes d'empreses capaces de complir-los.

e) La formalització es durà a terme per mitjà de document fefaent, i remetent les dades d'estos contractes al Ministeri d'Economia i Hisenda als efectes previstos en l'article 308, sense perjudici de l'obligació de la remissió al Tribunal de Comptes prevista en l'article 29. Pel que fa als contractes menors, caldrà ajustar-se a allò que disposa amb caràcter general per a estos esta llei.

f) A l'adjudicatari se li podran exigir unes garanties anàlogues a les previstes en esta llei per a assegurar l'execució del contracte, sempre que això siga possible i adequat a les condicions de l'estat en què s'efectua la contractació i, si no n'hi ha, les que siguen usuals i autoritzades en el dit estat o siguen conformes amb les pràctiques comercials internacionals. Les garanties es consti-

tuiran en la representació diplomàtica o consular corresponent.

g) El pagament del preu es condicionarà a l'entrega pel contractista de la prestació convinguda, llevat que s'hi oposi el dret o els costums de l'Estat, en el supòsit dels quals s'haurà d'exigir una garantia que cobrisca la bestreta, prestada en la forma prevista en la lletra f). Excepcionalment, per resolució motivada de l'òrgan de contractació, i quan les circumstàncies així ho imposen, podrà eximir-se de la prestació d'esta garantia, sempre que això siga d'acord amb les pràctiques comercials internacionals.

h) En estos contractes es procurarà incloure estipulacions tendents a preservar els interessos de l'Administració davant de possibles incompliments del contractista i a autoritzar les modificacions del contracte que puguen fer-se convenients.

i) L'òrgan de contractació podrà establir en la documentació contractual un règim de revisió de preus diferent del previst amb caràcter general en esta llei, atenent la legislació del país en què haja d'executar-se el contracte i les seues circumstàncies socioeconòmiques. En tot cas, el règim de revisió de preus que s'establisca es basarà en paràmetres objectius i, si és possible, públics o, si més no, fàcilment mesurables, i a este efecte es poden utilitzar els calculats per organismes internacionals.

2. En els contractes amb empreses espanyoles s'inclouran clàusules de submissió als tribunals espanyols.

3. En els contractes amb empreses estrangeres es procurarà, quan les circumstàncies ho aconsellen, la incorporació de clàusules tendents a resoldre les discrepàncies que puguen sorgir per mitjà de fórmules senzilles d'arbitratge. Igualment es procurarà incloure clàusules de submissió als tribunals espanyols. En estos contractes es podrà transigir amb l'autorització prèvia del Consell de Ministres o de l'òrgan competent de les comunitats autònomes i entitats locals.

4. Les regles contingudes en este article no obstenen perquè, en els contractes subjectes a regulació harmonitzada que es formalitzen i executen en els restants estats membres de la Comunitat Europea, hagen de complir-se les normes d'esta llei referents a la publicitat comunitària i als procediments d'adjudicació dels contractes.

5. Els contractes formalitzats a l'estranger que hagen d'executar-se totalment o parcialment a Espanya i que estiguen vinculats directament a la realització de programes o projectes de cooperació en matèria cultural o d'investigació o de cooperació al desenvolupament, podran adjudicar-se per procediment negociat sense publicitat i amb subjecció a les condicions lliurement pactades per l'Administració amb el contractista estranger, quan la intervenció d'este siga absolutament indispensable per a l'execució del projecte o programa, per requerir-ho així les condicions de participació en els programes o projectes de cooperació, i així s'acredite en l'expedient.

6. Els documents contractuals i tota la documentació necessària per a la preparació, adjudicació i execució dels contractes hauran d'estar redactats en castellà, idioma a què, si és el cas, hauran de traduir-se des de l'idioma local que corresponga. No obstant això, l'òrgan de contractació i sota la seua responsabilitat, podrà acceptar, sense necessitat de traducció al castellà, els documents redactats en anglès o en francès, que tindran els efectes que corresponguen. L'acceptació de documents redactats en altres llengües podrà ser acordada singularment per a cada contracte per l'òrgan de contractació mitjançant una resolució motivada i sota la seua responsabilitat. En estos casos, el Ministeri d'Assumptes Exteriors i de Cooperació garantirà la disponibilitat de la traducció al castellà dels documents redactats en llengua estrangera, a l'efecte de fiscalització del contracte.

Disposició addicional segona. *Normes específiques de contractació en les entitats locals.*

1. Corresponen als alcaldes i als presidents de les entitats locals les competències com a òrgan de contractació respecte dels contractes d'obres, de subministrament, de servicis, de gestió de servicis públics, els contractes administratius especials, i els contractes privats quan el seu import no supere el 10 per 100 dels recursos ordinaris del pressupost ni, en tot cas, la quantia de sis milions d'euros, inclosos els de caràcter plurianual quan la seua duració no siga superior a quatre anys, sempre que l'import acumulat de totes les seues anualitats no supere ni el percentatge indicat, referit als recursos ordinaris del pressupost del primer exercici, ni la quantia assenyalada.

Així mateix, correspon als alcaldes i als presidents de les entitats locals l'adjudicació de concessions sobre els béns d'estes i l'adquisició de béns immobles i drets subjectes a la legislació patrimonial quan el seu valor no supere el 10 per 100 dels recursos ordinaris del pressupost ni l'import de tres milions d'euros, així com l'alienació del patrimoni, quan el seu valor no supere el percentatge ni la quantia indicats.

2. Corresponen al ple les competències com a òrgan de contractació respecte dels contractes no mencionats en l'apartat anterior que subscriga l'entitat local.

Així mateix, correspon al Ple l'adjudicació de concessions sobre els béns de la corporació i l'adquisició de béns immobles i drets subjectes a la legislació patrimonial, així com l'alienació del patrimoni quan no estiguen atribuïdes a l'alcalde o al president, i dels béns declarats de valor històric o artístic siga quin siga el seu valor.

3. En els municipis de gran població a què es refereix l'article 121 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les Bases del Règim Local, les competències que es descriuen en els apartats anteriors s'exerciran per la Junta de Govern Local, siga quin siga l'import del contracte o la duració d'este.

4. En les entitats locals, serà potestativa la constitució de juntes de contractació que actuaran com a òrgans de contractació en els contractes d'obres que tinguen com a objecte treballs de reparació simple, de conservació i de manteniment, en els contractes de subministrament que es referisquen a béns consumibles o de fàcil deteriorament per l'ús, i en els contractes de servicis quan el seu import no supere el 10 per 100 dels recursos ordinaris de l'entitat, o quan superen este import les accions estiguen previstes en el pressupost de l'exercici a què corresponga i es realitzen d'acord amb el que disposen les bases d'execució d'este.

Correspon al Ple acordar la constitució de les juntes de contractació i determinar la seua composició, i necessàriament ha de formar part d'estes el secretari o el titular de l'òrgan que tinga atribuïda la funció d'assessorament jurídic de la corporació, i l'interventor d'esta. Els límits quantitatius, que podran ser inferiors als assenyalats en el paràgraf anterior, o els referents a les característiques dels contractes en què intervindrà la Junta de Contractació com a òrgan de contractació, es determinaran, en les entitats locals de règim comú, pel Ple, a proposta de l'alcalde o del president quan siguen, d'acord amb l'apartat 1, l'òrgan que tinga atribuïda la competència sobre els dits contractes, i per la Junta de Govern Local als municipis de gran població.

En els casos d'actuació de les juntes de contractació es prescindirà de la intervenció de la mesa de contractació.

5. En els municipis de població inferior a 5.000 habitants, les competències en matèria de contractació podran ser exercides pels òrgans que, amb caràcter de centrals de contractació, es constitueixen en la forma prevista en l'article 188, per mitjà d'acords a este efecte.

Així mateix, podran concertar-se convenis de col·laboració en virtut dels quals s'encomane la gestió del procediment de contractació a les diputacions provincials o a les comunitats autònomes de caràcter uniprovincial.

6. En els municipis de població inferior a 5.000 habitants, l'aprovació de la despesa serà substituïda per una certificació d'existència de crèdit que expedirà el secretari interventor o, si és el cas l'interventor de la corporació.

7. Correspon a l'òrgan de contractació l'aprovació de l'expedient i l'obertura del procediment d'adjudicació en els termes que es regulen en l'article 94.

L'aprovació del plec de clàusules administratives particulars anirà precedida dels informes del secretari o, si és el cas, del titular de l'òrgan que tinga atribuïda la funció d'assessorament jurídic de la corporació, i de l'interventor.

8. Els informes que la llei assigna als servicis jurídics seran evacuats pel secretari o per l'òrgan que tinga atribuïda la funció d'assessorament jurídic de la corporació.

Els actes de fiscalització són exercits per l'interventor de l'entitat local.

9. Quan s'aplique el procediment negociat en supòsits d'urgència a què fan referència l'article 154, lletra e), haurà d'incorporar-se a l'expedient els corresponents informes del secretari o, si és el cas, del titular de l'òrgan que tinga atribuïda la funció d'assessorament jurídic de la corporació, i de l'interventor, sobre justificació de la causa d'urgència apreciada.

10. La mesa de contractació estarà presidida per un membre de la corporació o un funcionari d'esta, i en formaran part, com a vocals, el secretari o, si és el cas, el titular de l'òrgan que tinga atribuïda la funció d'assessorament jurídic, i l'interventor, així com aquells altres que designe l'òrgan de contractació entre el personal funcionari de carrera o personal laboral al servici de la corporació, o membres electes d'esta, sense que el seu nombre, en total, siga inferior a tres. Actuarà com a secretari un funcionari de la corporació.

En les entitats locals municipals podran integrar-se en la mesa personal al servici de les corresponents diputacions provincials o comunitats autònomes uniprovincials.

11. Als municipis de població inferior a 5.000 habitants, en els contractes d'obres el període d'execució dels quals excedisca un pressupost anual, podran redactar-se projectes independents relatius a cada una de les parts de l'obra, sempre que estes siguen susceptibles d'utilització separada en el sentit de l'ús general o del servici, o puguen ser substancialment definides, i precedisca autorització concedida pel Ple de la corporació, adoptada amb el vot favorable de la majoria absoluta legal dels seus membres, autorització que no podrà ser objecte de delegació.

12. Seran aplicables als contractes d'obres les normes sobre supervisió de projectes establides en l'article 109. La supervisió podran efectuar-la les oficines o unitats competents de la mateixa entitat contractant o, en el cas de municipis que no en tinguen, les de la corresponent diputació provincial.

13. En els contractes que tinguen com a objecte l'adquisició de béns immobles, l'import de l'adquisició podrà ser objecte d'un ajornament de fins a quatre anys, amb subjecció als tràmits previstos en la normativa reguladora de les hisendes locals per als compromisos de despeses futures.

Disposició addicional tercera. *Règim de contractació dels òrgans constitucionals de l'Estat i dels òrgans legislatius i de control autonòmics.*

Els òrgans competents del Congrés dels Diputats, del Senat, del Consell General del Poder Judicial, del Tribunal Constitucional, del Tribunal de Comptes, del Defensor del Poble, de les assemblees legislatives de les comunitats

autònomes, i de les institucions autonòmiques anàlogues al Tribunal de Comptes i al Defensor del Poble ajustaran la seua contractació a les normes establides en esta llei per a les administracions públiques.

Disposició addicional quarta. *Regles especials sobre competència per a adquirir equips i sistemes per al tractament de la informació i de les comunicacions.*

No obstant el que assenyalava l'article 191.1, la competència per a adquirir equips i sistemes per al tractament de la informació i elements complementaris o auxiliars que no hagen sigut declarats d'adquisició centralitzada correspondrà al ministre de Defensa i als òrgans de contractació de les entitats gestores i servicis comuns de la Seguretat Social en l'àmbit de les seues competències respectives.

Disposició addicional quinta. *Límits a la contractació amb empreses de treball temporal.*

1. No podran subscriure's contractes de servicis amb empreses de treball temporal excepte quan calga la posada a disposició de personal amb caràcter eventual per a la realització d'enquestes, presa de dades i servicis anàlegs.

2. En estos contractes, vençut el seu termini de duració, no podrà produir-se la consolidació com a personal de l'ens, organisme o entitat contractant de les persones que, procedents de les esmentades empreses, realitzen els treballs que constituïsquen el seu objecte, sense que s'aplique el que estableix l'article 7.2 de la Llei 14/1994, d'1 de juny, per la qual es regulen les empreses de treball temporal. La duració d'estos contractes en cap cas podrà superar el termini de sis mesos, i s'extingirà al seu venciment sense possibilitat de pròrroga.

Disposició addicional sexta. *Contractació amb empreses que tinguen en la seua plantilla persones amb discapacitat o en situació d'exclusió social i amb entitats sense ànim de lucre.*

1. Els òrgans de contractació podran assenyalar en els plecs de clàusules administratives particulars la preferència en l'adjudicació dels contractes per a les proposicions presentades per aquelles empreses públiques o privades que, en el moment d'acreditar la seua solvència tècnica, tinguen en la seua plantilla un nombre de treballadors amb discapacitat superior al 2 per 100, sempre que les dites proposicions igualen en els seus termes les més avantatjoses des del punt de vista dels criteris que servisquen de base per a l'adjudicació.

Si diverses empreses licitadores de les que hagen empatat pel que fa a la proposició més avantatjosa acrediten tindre relació laboral amb persones amb discapacitat en un percentatge superior al 2 per 100, tindrà preferència en l'adjudicació del contracte el licitador que dispose del major percentatge de treballadors fixos amb discapacitat en la seua plantilla.

2. Igualment podrà establir-se la preferència en l'adjudicació de contractes, en igualtat de condicions amb les que siguen econòmicament més avantatjoses, per a les proposicions presentades per aquelles empreses dedicades específicament a la promoció i inserció laboral de persones en situació d'exclusió social, regulades en la disposició addicional novena de la Llei 12/2001, de 9 de juliol, de mesures urgents de reforma del mercat de treball per a l'increment de l'ocupació i la millora de la seua qualitat, i es valorarà el compromís formal del licitador de contractar no menys del 30% dels seus llocs de treball amb persones pertanyents als següents col·lectius, la situació dels quals serà acreditada pels servicis socials públics competents:

a) Perceptors de rendes mínimes d'inserció, o qualsevol altra prestació d'igual o semblant naturalesa, segons la denominació adoptada en cada comunitat autònoma.

b) Persones que no puguen accedir a les prestacions a què es fa referència en el paràgraf anterior, per falta del període exigít de residència o empadronament, o per a la constitució de la unitat perceptora, o per haver esgotat el període màxim de percepció legalment establít.

c) Jòvens majors de díhuit anys i menors de trenta, procedents d'institucions de protecció de menors.

d) Persones amb problemes de drogoaddicció o alcoholisme que es troben en processos de rehabilitació o reinserció social.

e) Interns de centres penitenciaris, la situació penitenciària dels quals els permeta accedir a una ocupació, així com alliberats condicionals i exreclusos.

f) Persones amb discapacitat.

3. De la mateixa manera i en les mateixes condicions podrà establir-se esta preferència en l'adjudicació dels contractes relatius a prestacions de caràcter social o assistencial per a les proposicions presentades per entitats sense ànim de lucre amb personalitat jurídica, sempre que la seua finalitat o activitat tinga relació directa amb l'objecte del contracte, segons resulte dels seus respectius estatuts o regles fundacionals i figuren inscrites en el corresponent registre oficial. En este supòsit, l'òrgan de contractació podrà requerir d'estes entitats la presentació del detall relatiu a la descomposició del preu oferít en funció dels seus costos.

4. Els òrgans de contractació podran assenyalar en els plecs de clàusules administratives particulars la preferència en l'adjudicació dels contractes que tinguen com a objecte productes en què hi haja alternativa de comerç just per a les proposicions presentades per aquelles entitats reconegudes com a organitzacions de comerç just, sempre que les dites proposicions igualen en els seus termes les més avantatjoses des del punt de vista dels criteris que servisquen de base per a l'adjudicació.

Disposició addicional setíma. *Contractes reservats.*

Podrà reservar-se la participació en els procediments d'adjudicació de contractes a centres especials d'ocupació, o reservar la seua execució en el marc de programes d'ocupació protegida, quan almenys el 70 per 100 dels treballadors afectats siguen persones amb discapacitat que, a causa de l'índole o la gravetat de les seues deficiències, no puguen exercir una activitat professional en condicions normals. En l'anunci de licitació haurà de fer-se referència a la present disposició.

Disposició addicional octava. *Classificació exigible per les universitats públiques.*

A l'efecte del que estableix l'apartat 2 de l'article 57, per als contractes que subscriguen les universitats públiques dependents de les comunitats autònomes, produiran efecte els acords de classificació i revisió de classificacions adoptats pels corresponents òrgans de la comunitat autònoma respectiva.

Disposició addicional novena. *Exempció de l'exigència de classificació per a les universitats públiques.*

No serà exigible la classificació a les universitats públiques per a ser adjudicatàries de contractes en els supòsits a què es referix l'apartat 1 de l'article 83 de la Llei Orgànica 6/2001, de 21 de desembre, d'Universitats.

Disposició addicional deu. *Exempció de requisits per als organismes públics d'investigació com a adjudicataris de contractes.*

1. Les agències estatals, els organismes públics d'investigació i organismes semblants de les comunitats autònomes no necessitaran estar classificats ni acreditar la seua solvència econòmica i financera ni la solvència tècnica per a ser adjudicataris de contractes del sector públic.

2. Estes entitats estaran igualment exemptes de constituir garanties, en els casos en què siguin exigibles.

Disposició addicional onze. *Contractes subscrits en els sectors de l'aigua, de l'energia, dels transports i dels servicis postals.*

1. La formalització per les administracions públiques de contractes compresos en la llei sobre procediments de contractació en els sectors de l'aigua, l'energia, els transports i els servicis postals, per la qual s'incorporen a l'ordenament jurídic espanyol la Directiva 2004/17/CE i la Directiva 92/13/CEE, es regirà, en tot cas, per la present llei, si bé les persones interessades podran utilitzar el procediment de conciliació regulat en el capítol IV del títol VII d'aquella norma. No obstant això, i a l'efecte d'aplicar la present llei a estos contractes, només tindran la consideració de contractes subjectes a regulació harmonitzada els que, per raó de la seua naturalesa, objecte, característiques i quantia, estiguen sotmesos a la mencionada llei sobre procediments de contractació en els sectors de l'aigua, l'energia, els transports i els servicis postals, per la qual s'incorporen a l'ordenament jurídic espanyol la Directiva 2004/17/CE i la Directiva 92/13/CEE.

2. La formalització pels ens, organismes i entitats del sector públic que no tinguen el caràcter d'administracions públiques de contractes compresos en la llei sobre procediments de contractació en els sectors de l'aigua, l'energia, els transports i els servicis postals, per la qual s'incorporen a l'ordenament jurídic espanyol la Directiva 2004/17/CE i la Directiva 92/13/CEE, es regirà per esta norma, llevat que una llei subjecte estos contractes al règim previst en la present llei per a les administracions públiques, i en este cas se'ls aplicaran també les normes previstes per als contractes subjectes a regulació harmonitzada. Els contractes exclosos de l'aplicació de la llei sobre procediments de contractació en els sectors de l'aigua, l'energia, els transports i els servicis postals, per la qual s'incorporen a l'ordenament jurídic espanyol la Directiva 2004/17/CE i la Directiva 92/13/CEE, que subscriuen en estos sectors els ens, organismes i entitats mencionats, es regiran per les disposicions pertinents de la present llei, sense que els siguin aplicables, en cap cas, les normes que en esta s'establixen exclusivament per als contractes subjectes a regulació harmonitzada.

Disposició addicional dotze. *Normes especials per a la contractació de l'accés a bases de dades i la subscripció a publicacions.*

1. La subscripció a revistes i altres publicacions, siga quin siga el seu suport, així com la contractació de l'accés a la informació continguda en bases de dades especialitzades, podran efectuar-se, siga quina siga la seua quantia, sempre que no tinguen el caràcter de contractes subjectes a regulació harmonitzada, d'acord amb les normes establides en esta llei per als contractes menors i amb subjecció a les condicions generals que apliquen els proveïdors, incloent-hi les referides a les fórmules de pagament. L'abonament del preu, en estos casos, es farà en la forma previnguda en les condicions que regisquen estos contractes, i és admissible el pagament amb anterioritat a

l'entrega o realització de la prestació, sempre que això responga als usos habituals del mercat.

2. Quan els contractes a què es referix l'apartat anterior se subscriuen per mitjans electrònics, informàtics o telemàtics, els ens, organismes i entitats del sector públic contractants tindran la consideració de consumidors, als efectes previstos en la legislació de servicis de la societat de la informació i comerç electrònic.

Disposició addicional tretze. *Modificacions de quanties, terminis i altres derivades dels annexos de directives comunitàries.*

S'autoritza el Consell de Ministres perquè pugua modificar, mitjançant un reial decret, amb audiència prèvia de les comunitats autònomes, i d'acord amb la conjuntura econòmica, les quanties que s'indiquen en els articles d'esta llei. Igualment, s'autoritza el Consell de Ministres per a incorporar a la llei les oportunes modificacions derivades dels annexos de les directives comunitàries que regulen la contractació pública.

Disposició addicional catorze. *Actualització de xifres fixades per la Unió Europea.*

Les xifres que, d'ara en avant, fixe la Comissió Europea substituiran les que figuren en el text d'esta llei. El Ministeri d'Economia i Hisenda adoptarà les mesures pertinents per a assegurar la seua publicitat.

Disposició addicional quinze. *Còmput de terminis.*

Els terminis establits per dies en esta llei es consideraran referits a dies naturals, llevat que en esta s'indique expressament que només han de computar-se els dies hàbils. No obstant això, si l'últim dia del termini és inhàbil, este es considerarà prorrogat al primer dia hàbil següent.

Disposició addicional setze. *Referències a l'Impost sobre el Valor Afegit.*

Les referències a l'Impost sobre el Valor Afegit han de considerar-se realitzades a l'Impost General Indirecte Canari o a l'Impost sobre la Producció, els Servicis i la Importació, en els territoris en què regisquen estes figures impositives.

Disposició addicional dèset. *Espai Econòmic Europeu.*

Les referències a estats membres de la Unió Europea contingudes en esta llei s'entendrà que inclouen els estats signataris de l'Acord sobre l'Espai Econòmic Europeu.

Disposició addicional díhuit. *Normes relatives als mitjans de comunicació utilitzables en els procediments regulats en esta llei.*

1. Les comunicacions i els intercanvis d'informació que hagen d'efectuar-se en els procediments regulats en esta llei podran fer-se, d'acord amb el que establisquen els òrgans de contractació o els òrgans a què corresponga la seua resolució, per correu, per telefax, o per mitjans electrònics, informàtics o telemàtics. Les sol·licituds de participació en procediments d'adjudicació podran també fer-se per telèfon, en el cas i en la forma previstos en l'apartat 4 d'esta disposició addicional.

2. Perquè puguen declarar-se admissibles, els mitjans de comunicació hauran d'estar disponibles de forma general i, per tant, del seu ús no ha de derivar-se cap restricció a l'accés dels empresaris i interessats als corresponents procediments.

3. Les comunicacions, els intercanvis i l'emmagatzemament d'informació es realitzaran de manera que es garantisca la protecció de la integritat de

les dades i la confidencialitat de les ofertes i de les sol·licituds de participació, així com que el contingut de les ofertes i de les sol·licituds de participació no serà conegut fins després de finalitzat el termini per a la seua presentació o fins al moment fixat per a la seua obertura.

4. Els òrgans de contractació podran admetre la comunicació telefònica per a la presentació de sol·licituds de participació, i en este cas el sol·licitant que utilitze este mitjà haurà de confirmar la seua sol·licitud per escrit abans que expire el termini fixat per a la seua recepció.

Els òrgans de contractació podran exigir que les sol·licituds de participació enviades per telefax siguen confirmades per correu o per mitjans electrònics, informàtics o telemàtics, quan això siga necessari per a la seua constància. Esta exigència haurà de ser arrellegada en l'anunci de licitació, amb indicació del termini disponible per al seu compliment.

5. Els mitjans electrònics, informàtics i telemàtics utilitzables hauran de complir, a més, els requisits establits en la disposició adicional dènou.

Disposició adicional dènou. Ús de mitjans electrònics, informàtics i telemàtics en els procediments regulats en la llei.

1. L'ocupació de mitjans electrònics, informàtics i telemàtics en els procediments previstos en esta llei s'ajustarà a les normes següents:

a) Els mitjans electrònics, informàtics i telemàtics utilitzables hauran de ser no discriminatoris, estar a disposició del públic i ser compatibles amb les tecnologies de la informació i de la comunicació d'ús general.

b) La informació i les especificacions tècniques necessàries per a la presentació electrònica de les ofertes i sol·licituds de participació hauran d'estar a disposició de totes les parts interessades, no ser discriminatories i ser conformes amb estàndards oberts, d'ús general i àmplia implantació.

c) Els programes i les aplicacions necessàries per a la presentació electrònica de les ofertes i sol·licituds de participació hauran de ser d'ampli ús, fàcil accés i no discriminatoris, o hauran de ser posats a disposició dels interessats per l'òrgan de contractació.

d) Els sistemes de comunicacions i per a l'intercanvi i emmagatzemament d'informació hauran de poder garantir de forma raonable, segons l'estat de la tècnica, la integritat de les dades transmeses i que només els òrgans competents, en la data assenyalada per a això, puguen tindre-hi accés, o que en cas de trencament d'esta prohibició d'accés, la violació puga detectar-se amb claredat. Així mateix, estos sistemes hauran d'oferir suficient seguretat, d'acord amb l'estat de la tècnica, enfront dels virus informàtics i un altre tipus de programes o codis nocius, i podran establir-se reglamentàriament altres mesures que, respectant els principis de confidencialitat i integritat de les ofertes i igualtat entre els licitadors, es dirigisquen a minimitzar la seua incidència en els procediments.

e) Les aplicacions que s'utilitzen per a efectuar les comunicacions, notificacions i enviaments documentals entre el licitador o contractista i l'òrgan de contractació han de poder acreditar la data i l'hora de la seua emissió o recepció, la integritat del seu contingut i el remitent i el destinatari corresponents. En especial, estes aplicacions han de garantir que es deixa constància de l'hora i la data exactes de la recepció de les proposicions o de les sol·licituds de participació i de tota la documentació que haja de presentar-se davant de l'òrgan de contractació.

f) Tots els actes i manifestacions de voluntat dels òrgans administratius o de les empreses licitadores o contractistes que tinguen efectes jurídics i s'emeten tant en la fase preparatòria com en les fases de licitació, adjudicació i execució del contracte han de ser autèntics per

mitjà d'una firma electrònica reconeguda d'acord amb la Llei 59/2003, de 19 de desembre, de Firma Electrònica. Els mitjans electrònics, informàtics o telemàtics emprats han de poder garantir que la firma s'ajusta a les disposicions d'esta norma.

g) Els licitadors o els candidats hauran de presentar els documents, els certificats i les declaracions que no estiguen disponibles en forma electrònica abans que expire el termini previst per a la presentació d'ofertes o de sol·licituds de participació.

h) Les referències d'esta llei a la presentació de documents escrits no obstant a la presentació d'estos per mitjans electrònics. En els procediments d'adjudicació de contractes, l'enviament per mitjans electrònics de les ofertes podrà fer-se en dos fases, transmetent primer la firma electrònica de l'oferta, amb la recepció de la qual es considerarà efectuada la seua presentació amb caràcter general, i després l'oferta pròpiament dita en un termini màxim de 24 hores; si no s'efectua esta segona remissió en el termini indicat, es considerarà que l'oferta ha sigut retirada. Les còpies electròniques dels documents que hagen d'incorporar-se a l'expedient, autenticades amb la firma electrònica reconeguda de l'òrgan administratiu habilitat per a la seua recepció tindran els mateixos efectes i tindran el mateix valor que les còpies compulsades d'eixos documents.

i) Els formats dels documents electrònics que integren els expedients de contractació hauran d'ajustar-se a especificacions públicament disponibles i d'ús no subjecte a restriccions, que garantisquen la lliure i plena accessibilitat a estos per l'òrgan de contractació, els òrgans de fiscalització i control, els òrgans jurisdiccionals i els interessats, durant el termini pel qual haja de conservar-se l'expedient. En els procediments d'adjudicació de contractes, els formats admissibles hauran d'indicar-se en l'anunci o en els plecs.

j) Com a requisit per a la tramitació de procediments d'adjudicació de contractes per mitjans electrònics, els òrgans de contractació podran exigir als licitadors la inscripció prèvia en el Registre Oficial de Licitadors i Empreses Classificades que corresponga de les dades a què es referixen les lletres a) a d) de l'article 303.1.

2. Ajustant-se als requisits establits en l'apartat anterior i als assenyalats en les normes que regulen amb caràcter general el seu ús en el tràfic jurídic, les disposicions de desplegament d'esta llei establiran les condicions en què podran utilitzar-se factures electròniques en la contractació del sector públic.

Disposició adicional vint. Substitució de lletrats en les meses de contractació.

Per a les entitats gestores i servicis comuns de la Seguretat Social podran establir-se reglamentàriament els supòsits en què formaran part de la mesa de contractació lletrats habilitats específicament per a això en substitució dels que tinguen atribuït legalment o reglamentàriament l'assessorament jurídic de l'òrgan de contractació.

Disposició adicional vint-i-u. Garantia d'accessibilitat per a persones amb discapacitat.

En l'àmbit de la contractació pública, la determinació dels mitjans de comunicació admissibles, el disseny dels elements instrumentals i la implantació dels tràmits procedimentals hauran de realitzar-se tenint en compte criteris d'accessibilitat universal i de disseny per a tots, tal com són definits estos termes en la Llei 51/2003, de 2 de desembre, d'Igualtat d'Oportunitats, No-discriminació i Accessibilitat Universal de les Persones amb Discapacitat.

Disposició addicional vint-i-dos. *Responsabilitat de les autoritats i del personal al servici de les administracions públiques.*

1. La responsabilitat patrimonial de les autoritats i del personal al servici de les administracions públiques derivada de les seues actuacions en matèria de contractació administrativa, tant per danys causats a particulars com a la mateixa Administració, s'exigirà d'acord amb el que disposa el títol X de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, i en el Reial Decret 429/1993, de 26 de març, pel qual s'aprova el Reglament dels Procediments de les Administracions Públiques en matèria de responsabilitat patrimonial.

2. La infracció o aplicació indeguda dels preceptes continguts en la present llei per part del personal al servici de les administracions públiques, quan hi haja almenys negligència greu, constituirà una falta molt greu la responsabilitat disciplinària de la qual s'exigirà d'acord amb la normativa específica en la matèria.

Disposició addicional vint-i-tres. *Concerts per a la prestació d'assistència sanitària i farmacèutica subscrits per la Mutualitat de Funcionaris Civils de l'Estat, la Mutualitat General Judicial i l'Institut Social de les Forces Armades.*

1. Els concerts que tinguen com a objecte la prestació de servicis d'assistència sanitària i farmacèutica i que, per a l'exercici de la seua acció protectora, subscriguen la Mutualitat de Funcionaris Civils de l'Estat i l'Institut Social de les Forces Armades amb entitats públiques, entitats asseguradores, societats mèdiques, col·legis farmacèutics i altres entitats o empreses, siga quin siga el seu import i modalitat, tindran la naturalesa de contractes de gestió de servici públic i es regularan per la normativa especial de cada mutualitat i, en tot allò no previst per esta, per la legislació de contractes del sector públic.

2. Els concerts que la Mutualitat General Judicial subscriga per a la prestació de servicis d'assistència sanitària i farmacèutica amb entitats públiques, entitats asseguradores, societats mèdiques, col·legis farmacèutics i altres entitats o empreses, i que siguen necessaris per a l'exercici de la seua acció protectora, es convindran de forma directa entre la Mutualitat i l'Entitat corresponent, amb un informe previ de l'Advocacia de l'Estat del Ministeri de Justicia i de la Intervenció Delegada en l'Organisme.

Disposició addicional vint-i-quatre. *Contractes inclosos en l'àmbit de l'article 296 del Tractat Constitutiu de la Comunitat Europea.*

Els contractes compresos en l'àmbit de l'article 296 del Tractat Constitutiu de la Comunitat Europea que subscriga el Ministeri de Defensa es regiran per la present llei, sense perjudici del que es convinga entre les parts d'acord amb les normes i els usos vigents en el comerç internacional.

Disposició addicional vint-i-cinc. *Règim de contractació de certs organismes.*

1. El règim de contractació de l'Institut Espanyol de Comerç Exterior, la Societat Estatal de Participacions Industrials, l'ens públic Ports de l'Estat i les autoritats portuàries serà l'establert en esta llei per a les entitats públiques empresarials.

2. Les instruccions reguladores dels procediments de contractació de les Autoritats Portuàries i Ports de l'Estat seran elaborades i aprovades pel ministre de Foment, amb un informe previ de l'Advocacia de l'Estat.

3. En els contractes a què es referix l'article 16.2 de la Llei 46/2003, de 25 de novembre, reguladora del Museu Nacional del Prado, esta entitat aplicarà les normes previstes en esta llei per als contractes de poders adjudica-

dors que no tinguen el caràcter d'administracions públiques. Estos contractes no tindran caràcter de contractes administratius.

Disposició addicional vint-i-sis. *Plecs de clàusules administratives per a la contractació de mitjans per a la lluita contra els incendis forestals.*

En el termini de sis mesos des de l'entrada en vigor d'esta llei, els ministeris d'Economia i Hisenda i de Medi Ambient elevaran conjuntament al Consell de Ministres, per a la seua aprovació d'acord amb el que assenyala l'article 98, els plecs de clàusules administratives generals a utilitzar en la contractació de mitjans per a la lluita contra els incendis forestals, adaptats a les característiques singulars d'estos sinistres i a l'especial problemàtica que presenta la disponibilitat de mitjans aeris especialitzats en el mercat, a fi d'aconseguir la necessària flexibilitat en la seua obtenció per l'Administració.

Disposició addicional vint-i-set. *Pràctiques contràries a la lliure competència.*

Els òrgans de contractació i la Junta Consultiva de Contractació Administrativa de l'Estat notificaran a la Comissió Nacional de la Competència qualssevol fets dels quals tinguen coneixement en l'exercici de les seues funcions que puguen constituir infracció a la legislació de defensa de la competència. En particular, comunicaran qualsevol indicati d'acord, decisió o recomanació col·lectiva, o pràctica concertada o conscientment paral·lela entre els licitadors, que tinga com a objecte, produisca o pugua produir l'efecte d'impedir, restringir o falsejar la competència en el procés de contractació.

Disposició addicional vint-i-huit. *Règim de subcontractació de prestacions contractades per les entitats públiques empresarials.*

En els contractes subscrits per les entitats públiques empresarials, la subcontractació de les prestacions objecte d'aquells s'ajustarà al que disposa l'article 210, si bé la referència a les prohibicions de contractar que s'efectua en l'apartat 4 d'este article ha d'entendre's limitada a les que s'enumeren en l'article 49.1.

Disposició addicional vint-i-nou. *Prestació d'assistència sanitària en situacions d'urgència.*

1. En els contractes relatius a la prestació d'assistència sanitària en supòsits d'urgència i per un import inferior a 30.000 euros, no s'aplicaran les disposicions d'esta llei relatives a la preparació i adjudicació del contracte.

2. Per a procedir a la contractació en estos casos bastarà que, a més de justificar-se la urgència, es determine l'objecte de la prestació, es fixe el preu a satisfer per l'assistència i designe l'òrgan de contractació l'empresa a què correspondrà l'execució.

Disposició addicional trenta. *Règim jurídic de l'«Empresa de Transformació Agrària, Societat Anònima» (TRAGSA) i de les seues filials.*

1. El grup de societats mercantils estatals integrat per l'«Empresa de Transformació Agrària, Societat Anònima» (TRAGSA) i les societats el capital de les quals siga íntegrament de titularitat d'esta, té per funció la prestació de servicis essencials en matèria de desenrotllament rural, conservació del medi ambient, atenció a emergències i altres àmbits connexos, d'acord amb el que establix esta disposició.

2. TRAGSA i les seues filials integrades en el grup definit en l'apartat anterior tenen la consideració de mit-

jans propis instrumentals i servicis tècnics de l'Administració general de l'Estat, les comunitats autònomes i els poders adjudicadors dependents d'estes, i estan obligades a realitzar, amb caràcter exclusiu, els treballs que estos els encomanen en les matèries assenyalades en els apartats 4 i 5, i dóna una especial prioritat a aquells que siguen urgents o que s'ordenen com a conseqüència de les situacions d'emergència que es declaren. D'acord amb esta obligació, els béns i els efectius de TRAGSA i les seues filials podran incloure's en els plans i dispositius de protecció civil i d'emergències.

Les relacions de les societats del grup TRAGSA amb els poders adjudicadors de les quals són mitjans propis instrumentals i servicis tècnics tenen naturalesa instrumental i no contractual, i s'articulen a través de comandaments de gestió de les previstes en l'article 24.6 d'esta llei, per la qual cosa, amb caràcter general, són de caràcter intern, dependent i subordinat.

La comunicació efectuada per un d'estos poders adjudicadors encarregant una actuació a alguna de les societats del grup suposarà l'orde per a iniciar-la.

3. El capital social de TRAGSA serà íntegrament de titularitat pública.

Les comunitats autònomes podran participar en el capital social de TRAGSA per mitjà de l'adquisició d'accions, l'alienació del qual serà autoritzada pel Ministeri d'Economia i Hisenda, a iniciativa dels Ministeris d'Agricultura, Pesca i Alimentació i de Medi Ambient. Les comunitats autònomes solament podran alienar les seues participacions a favor de l'Administració general de l'Estat o d'organismes de dret públic vinculats o dependents d'aquella.

4. Les societats del grup TRAGSA prestaran, per encàrrec dels poders adjudicadors dels quals són mitjans propis instrumentals, les funcions següents:

a) La realització de qualsevol tipus d'actuacions, obres, treballs i prestació de servicis agrícoles, ramaders, forestals, de desenrotllament rural, de conservació i protecció del medi natural i mediambiental, d'aqüicultura i de pesca, així com els necessaris per al millor ús i gestió dels recursos naturals, i per a la millora dels servicis i recursos públics, inclosa l'execució d'obres de conservació o enriquiment del Patrimoni Històric Espanyol en el medi rural, a l'empara del que estableix l'article 68 de la Llei 16/1985, de 25 de juny, del Patrimoni Històric Espanyol.

b) L'activitat agrícola, ramadera, animal, forestal i d'aqüicultura i la comercialització dels seus productes, l'administració i la gestió de finques, muntanyes, centres agraris, forestals, mediambientals o de conservació de la naturalesa, així com d'espais i de recursos naturals.

c) La promoció, investigació, desenrotllament, innovació, i adaptació de noves tècniques, equips i sistemes de caràcter agrari, forestal, mediambiental, d'aqüicultura i pesca, de protecció de la naturalesa i per a l'ús sostenible dels seus recursos.

d) La fabricació i comercialització de béns mobles per al compliment de les seues funcions.

e) La prevenció i lluita contra les plagues i malalties vegetals i animals i contra els incendis forestals, així com la realització d'obres i tasques de suport tècnic de caràcter urgent.

f) El finançament, en els termes que s'establisquen reglamentàriament, de la construcció o de l'explotació d'infraestructures agràries, mediambientals i d'equipaments de nuclis rurals, així com la constitució de societats i la participació en altres ja constituïdes, que tinguen finalitats relacionades amb l'objecte social de l'empresa.

g) La planificació, l'organització, la investigació, el desenrotllament, la innovació, la gestió, l'administració i la supervisió de qualsevol tipus de servicis ramaders, veterinaris, de seguretat i sanitat animal i alimentària.

h) La recollida, el transport, l'emmagatzemament, la transformació, la valoració, la gestió i l'eliminació de productes, subproductes i residus d'origen animal, vegetal i mineral.

i) La realització de tasques o activitats complementàries o accessòries a les mencionades anteriorment.

Les societats del grup TRAGSA també estaran obligades a satisfer les necessitats dels poders adjudicadors dels quals són mitjans propis instrumentals en la consecució dels seus objectius d'interès públic per mitjà de la realització, per encàrrec d'estos, de la planificació, l'organització, la investigació, el desenrotllament, la innovació, la gestió, l'administració i la supervisió de qualsevol tipus d'assistències i servicis tècnics en els àmbits d'actuació assenyalats en l'apartat anterior, o per mitjà de l'adaptació i aplicació de l'experiència i coneixements desenrotllats en els dits àmbits a altres sectors de l'activitat administrativa.

Així mateix, les societats del grup TRAGSA estaran obligades a participar i actuar, per encàrrec dels poders adjudicadors, dels quals són mitjans propis instrumentals, en tasques d'emergència i protecció civil de qualsevol tipus, en especial, en la intervenció en catàstrofes mediambientals o en crisi o necessitats de caràcter agrari, pecuari o ambiental; a exercir tasques de prevenció de riscos i emergències de qualsevol tipus, i a realitzar activitats de formació i informació pública en supòsits d'interès públic i, en especial, en la prevenció de riscos, catàstrofes o emergències.

5. Les societats del grup TRAGSA podran realitzar actuacions de suport i servici institucional a la cooperació espanyola en l'àmbit internacional.

6. Les societats del grup TRAGSA no podran participar en els procediments per a l'adjudicació de contractes convocats pels poders adjudicadors dels quals siga mitjà propi. No obstant això, quan no concórrega cap licitador, podrà encarregar-se a estes societats l'execució de l'activitat objecte de licitació pública.

En el cas que l'execució d'obres, la fabricació de béns mobles o la prestació de servicis per les societats del grup es duga a terme amb la col·laboració d'empresaris particulars, l'import de la part de prestació a càrrec d'estos haurà de ser inferior al 50% de l'import total del projecte, el subministrament o el servici.

7. L'import de les obres, els treballs, els projectes, els estudis i els subministraments realitzats per mitjà del grup TRAGSA es determinarà aplicant a les unitats executades les tarifes corresponents. Les dites tarifes es calcularan de manera que representen els costos reals de realització i la seua aplicació a les unitats produïdes servirà de justificació de la inversió o dels servicis realitzats.

L'elaboració i l'aprovació de les tarifes les realitzaran les administracions de les quals el grup és mitjà propi instrumental, d'acord amb el procediment establert reglamentàriament.

8. A l'efecte de l'aplicació de la present llei, les societats integrades en el grup TRAGSA tindran la consideració de poders adjudicadors dels previstos en l'article 3.3.

9. La competència per a procedir a la revisió d'ofici dels actes preparatoris i d'adjudicació dels contractes que subscriuen TRAGSA i les seues filials, així com per a resoldre el recurs especial en matèria de contractació, correspondrà al ministre d'Agricultura, Pesca i Alimentació.

Disposició adicional trenta-una. *Protecció de dades de caràcter personal.*

1. Els contractes regulats en la present llei que impliquen el tractament de dades de caràcter personal hauran de respectar en la seua integritat la Llei Orgànica 15/1999,

de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal, i la seua normativa de desplegament.

2. Per al cas que la contractació implique l'accés del contractista a dades de caràcter personal del tractament de la qual siga responsable l'entitat contractant, aquell tindrà la consideració d'encarregat del tractament.

En este supòsit, l'accés a eixes dades no es considerarà comunicació de dades, quan es complisca el que preveu l'article 12.2 i 3 de la Llei Orgànica 15/1999, de 13 de desembre. En tot cas, les previsions de l'article 12.2 de la dita llei hauran de constar per escrit.

Quan finalitze la prestació contractual, les dades de caràcter personal hauran de ser destruïdes o tornades a l'entitat contractant responsable, o a l'encarregat de tractament que esta haja designat.

El tercer encarregat del tractament conservarà degudament bloquejades les dades mentres puguen derivar-se responsabilitats de la seua relació amb l'entitat responsable del tractament.

3. En el cas que un tercer tracte dades personals per compte del contractista encarregat del tractament, han de complir-se els requisits següents:

a) Que el dit tractament s'haja especificat en el contracte firmat per l'entitat contractant i el contractista.

b) Que el tractament de dades de caràcter personal s'ajuste a les instruccions del responsable del tractament.

c) Que el contractista encarregat del tractament i el tercer formalitzen el contracte en els termes que preveu l'article 12.2 de la Llei Orgànica 15/1999, de 13 de desembre.

En estos casos, el tercer tindrà també la consideració d'encarregat del tractament.

Disposició addicional trenta-dos.

Les agrupacions europees de cooperació territorial regulades en el Reglament (CE) número 1082/2006 del Parlament Europeu i del Consell de 5 de juliol de 2006, quan tinguen el seu domicili social a Espanya, ajustaran la preparació i adjudicació dels seus contractes a les normes establides en esta llei per als poders adjudicadors.

Disposició addicional trenta-tres. *Règim de contractació dels òrgans dels Territoris Històrics del País Basc.*

Les diputacions forals i les juntes generals dels territoris històrics del País Basc ajustaran la seua contractació a les normes establides en esta llei per a les administracions públiques.

Disposició transitòria primera. *Expedients iniciats i contractes adjudicats amb anterioritat a l'entrada en vigor d'esta llei.*

1. Els expedients de contractació iniciats abans de l'entrada en vigor d'esta llei es regiran per la normativa anterior. A este efecte s'entendrà que els expedients de contractació han sigut iniciats si s'ha publicat la corresponent convocatòria del procediment d'adjudicació del contracte. En el cas de procediments negociats, per a determinar el moment d'iniciació es tindrà en compte la data d'aprovació dels plec.

2. Els contractes administratius adjudicats amb anterioritat a l'entrada en vigor de la present llei es regiran, quant als seus efectes, compliment i extinció, inclosa la seua duració i règim de pròrrogues, per la normativa anterior.

Disposició transitòria segona. *Fórmules de revisió.*

1. Fins que siguen aprovades les noves fórmules de revisió pel Consell de Ministres adaptades al que dis-

posa l'article 79, seguiran aplicant-se les aprovades pel Decret 3650/1970, de 19 de desembre; pel Reial Decret 2167/1981, de 20 d'agost, pel qual es complementa l'anterior, i pel Decret 2341/1975, de 22 d'agost, per a contractes de fabricació del Ministeri de Defensa.

2. En tot cas, transcorregut un any des de l'entrada en vigor d'esta llei sense que s'hagen aprovat les noves fórmules, l'aplicació de les actualment vigents s'efectuarà exclouent-ne l'efecte de la variació de preus de la mà d'obra.

Disposició transitòria tercera. *Determinació de quantitats pels departaments ministerials respecte dels organismes autònoms adscrits a estos.*

Fins al moment en què els titulars dels departaments ministerials fixen la quantia per a l'autorització establida en l'article 292.5, s'aplicarà la quantitat de 900.000 euros.

Disposició transitòria quarta. *Registres de licitadors.*

1. Reglamentàriament es regularà el funcionament del Registre Oficial de Licitadors i Empreses Classificades de l'Estat, i es determinarà el moment a partir del qual estarà operatiu, i subsistiran, fins llavors, els registres voluntaris de licitadors que s'hagen creat fins a l'entrada en vigor de la present llei, d'acord amb el que disposa la disposició addicional quinze del Text refós de la Llei de Contractes de les Administracions Públiques, aprovat pel Reial Decret Legislatiu 2/2000, de 16 de juny, així com el Registre Oficial d'Empreses Classificades.

2. Durant el termini de sis mesos des de la posada en funcionament del Registre Oficial de Licitadors i Empreses Classificades de l'Estat, la capacitat dels empresaris podrà seguir acreditant-se davant dels òrgans de contractació de l'Administració general de l'Estat i els seus organismes públics per mitjà dels certificats expedits pels registres voluntaris de licitadors corresponents al seu àmbit, el contingut dels quals podrà ser traslladat al Registre de Licitadors i Empreses Classificades de l'Estat conforme al procediment i amb els requisits que s'establisquen reglamentàriament.

Disposició transitòria quinta. *Determinació dels casos en què és exigible la classificació de les empreses.*

L'apartat 1 de l'article 54, quan determina els contractes per a la formalització dels quals és exigible la classificació prèvia, entrarà en vigor d'acord amb el que s'establisca en les normes reglamentàries de desplegament d'esta llei, per les quals es definisquen els grups, els subgrups i les categories en què es classificaran eixos contractes, i continuarà vigent, fins llavors, el paràgraf primer de l'apartat 1 de l'article 25 del Text refós de la Llei de Contractes de les Administracions Públiques.

Disposició transitòria sexta. *Règim transitori dels procediments d'adjudicació dels contractes no subjectes a regulació harmonitzada subscrits per entitats que no tenen el caràcter d'Administració pública.*

1. A partir de l'entrada en vigor de la llei, i fins que no s'aproven les instruccions internes a què es referix l'article 175, b), els poders adjudicadors que no tinguen el caràcter d'administracions públiques es regiran, per a l'adjudicació de contractes no subjectes a regulació harmonitzada, per les normes establides en l'article 174.

2. Estes normes hauran d'aplicar-les igualment les restants entitats del sector públic que no tinguen el caràcter d'administracions públiques per a l'adjudicació

de contractes, fins que no aproven les instruccions previstes en l'article 176.3.

Disposició transitòria sèptima. *Aplicació anticipada de la delimitació de l'àmbit subjectiu d'aplicació de la llei.*

1. Fins a l'entrada en vigor d'esta llei, les normes de la Llei de Contractes de les Administracions Públiques, Text refós aprovat pel Reial Decret Legislatiu 2/2000, de 16 de juny, s'aplicaran en els termes següents:

a) Els ens, organismes i entitats que, segons l'article 1 de la Llei de Contractes de les Administracions Públiques, tinguen la consideració d'administracions públiques subjectaran la seua contractació a la totalitat de les disposicions d'eixa norma.

b) Els ens, els organismes i les entitats que siguen poders adjudicadors conforme a l'article 3.3 d'esta llei i no tinguen el caràcter d'administracions públiques d'acord amb l'article 1 de la Llei de Contractes de les Administracions Públiques aplicaran les normes de la dita llei relatives a la capacitat de les empreses, publicitat, procediments de licitació, formes d'adjudicació i règim de recursos i mesures cautelars, quan subscriuen contractes d'obres de quantia igual o superior a 5.278.000 euros, exclòs l'Impost sobre el Valor Afegit, i contractes de subministrament, de consultoria i assistència i de servicis de quantia igual o superior a 211.000 euros, amb exclusió, igualment, del mencionat impost. En contractes diferents dels mencionats, estos ens, organismes o entitats observaran els principis de publicitat, concurrència, no-discriminació i igualtat de tracte.

c) Els ens, organismes i entitats que, segons l'article 3.1 d'esta llei, pertanguen al sector públic, i no tinguen la consideració d'administracions públiques o de poders adjudicadors, d'acord amb les lletres anteriors, subjectaran la seua contractació al que estableix la disposició addicional sexta de la Llei de Contractes de les Administracions Públiques.

2. Igualment, fins a l'entrada en vigor de la present llei, les normes de la Llei de Contractes de les Administracions Públiques relatives a la capacitat de les empreses, publicitat, procediments de licitació, formes d'adjudicació i règim de recursos i mesures cautelars seran aplicables als contractes d'obres que tinguen com a objecte activitats d'enginyeria civil de la secció F, divisió 45, grups 45.2 de Nomenclatura General d'Activitats Econòmiques de les Comunitats Europees (NACE), o la construcció d'hospitals, centres esportius, recreatius o d'oci, edificis escolars o universitaris i edificis d'ús administratiu, així com als contractes de consultoria i assistència i de servicis que estiguen relacionats amb els contractes d'obres mencionats, quan siguen subvencionats directament per ens, organismes o entitats dels mencionats en les lletres a) o b) de l'apartat anterior en més del 50 per 100 del seu import, i este, excloent-ne l'Impost sobre el Valor Afegit, siga igual o superior a 5.278.000 euros, si es tracta de contractes d'obres, o a 211.000 euros, si es tracta de qualsevol altre contracte dels mencionats.

Disposició derogatòria única. *Derogació normativa.*

Queden derogades totes les disposicions del mateix rang o d'un rang inferior que s'oposen a la present llei i, en particular, les següents:

a) El Text refós de la Llei de Contractes de les Administracions Públiques, aprovat pel Reial Decret Legislatiu 2/2000, de 16 de juny, a excepció del capítol IV del títol V del llibre II, comprensiu dels articles 253 a 260, ambdós inclusivament.

b) De la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les Bases del Règim Local, els articles següents o parts d'estos:

Article 21, apartat 1, la lletra ñ) i la lletra p).
Article 22, apartat 1, la lletra n) i la lletra o).
Article 33, apartat 2, la lletra l) i la lletra n).
Article 34, apartat 1, la lletra k) i la lletra m).
Article 88.
Article 127, apartat 1, la lletra f).

c) Del Text refós de les disposicions legals vigents en matèria de règim local, aprovat pel Reial Decret Legislatiu 781/1986, de 18 d'abril, els articles següents o parts d'estos:

Article 23, lletres a) i c).
Article 24, lletra c).
Article 28, lletres c) i d).
Article 29, lletra b).
Article 89.
Article 95, apartat 2.
Article 112.
Article 113.
Article 115.
Article 116.
Article 118.
Article 119.
Article 120.
Article 121.
Article 122.
Article 123.
Article 124.
Article 125.

d) El paràgraf e) de l'article 95 del Text refós de la Llei General de la Seguretat Social, aprovat pel Reial Decret Legislatiu 1/1994, de 20 de juny.

e) L'article 147 de la Llei 13/1996, de 30 de desembre, de Mesures Fiscals, Administratives i de l'Orde Social.

f) L'article 88 de la Llei 66/1997, de 30 de desembre, de Mesures Fiscals, Administratives i de l'Orde Social.

Disposició final primera. *Modificació de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, de Bases del Règim Local.*

L'apartat 2 de l'article 85 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les Bases del Règim Local, tindrà la redacció següent:

«2. Els servicis públics de la competència local podran gestionar-se per mitjà d'alguna de les formes següents:

A. Gestió directa:

a) Gestió per la mateixa entitat local.
b) Organisme autònom local.
c) Entitat pública empresarial local.
d) Societat mercantil local, el capital social del qual siga de titularitat pública.

B. Gestió indirecta, per mitjà de les distintes formes previstes per al contracte de gestió de servicis públics en la Llei de Contractes del Sector Públic.»

Disposició final segona. *Modificació de la Llei General Pressupostària.*

El segon paràgraf de l'apartat 2 de l'article 47 de la Llei 47/2003, de 23 de novembre, General Pressupostària, queda redactat en els termes següents:

«En els contractes d'obra de caràcter plurianual, a excepció dels realitzats sota la modalitat

d'abonament total del preu, s'efectuarà una retenció addicional de crèdit del 10 per 100 de l'import d'adjudicació, en el moment en què esta es realitze. Esta retenció s'aplicarà a l'exercici en què finalitze el termini fixat en el contracte per a la terminació de l'obra o al següent, segons el moment en què es preveja realitzar el pagament de la certificació final. Estes retencions computaran dins dels percentatges establits en este article.»

Disposició final tercera. *Modificació de la Llei 1/1999, de 5 de gener, reguladora de les entitats de capital-risc i de les seues societats gestores.*

Es modifica la disposició addicional tercera de la Llei 1/1999, de 5 de gener, reguladora de les entitats de capital-risc i de les seues societats gestores, que queda redactada de la manera següent:

«Disposició addicional tercera. *Règim de determinades cessions de crèdit.*

1. Esta disposició s'aplicarà a les cessions de crèdits que s'efectuen a l'empara d'un contracte de cessió que complisca les següents condicions i amb independència que els crèdits objecte de cessió a l'empara del contracte tinguen o no per deutora una administració Pública:

1a. Que el cedent siga un empresari i els crèdits cedits procedisquen de la seua activitat empresarial.

2a. Que el cessionari siga una entitat de crèdit o un fons de titulització.

3a. Que els crèdits objecte de cessió a l'empara del contracte existisquen ja en la data del contracte de cessió, o nasquen de l'activitat empresarial que el cedent duga a terme en el termini màxim d'un any a comptar de la dita data, o que conste en el contracte de cessió la identitat dels futurs deutors.

4a. Que el cessionari pague al cedent, al comptat o a termini, l'import dels crèdits cedits amb la deducció del cost del servici prestat.

5a. Que en el cas que no es pacte que el cessionari responga enfront del cedent de la solvència del deutor cedit, s'acredite que la dita cessionària ha abonat al cedent, en tot o en part, l'import del crèdit cedit abans del seu venciment.

2. Les cessions de crèdits empresarials a què es referix la present disposició tindran eficàcia enfront de tercers des de la data de formalització del contracte de cessió a què es referix el número anterior sempre que es justifique la certesa de la data per algun dels mitjans establits en els articles 1218 i 1227 del Codi Civil o per qualsevol altre mitjà admés en dret.

3. En cas de concurs del cedent, les cessions regulades en esta disposició seran rescindibles de conformitat amb el que disposa l'article 71 de la Llei 22/2003, de 9 de juliol, Concursal.

4. Els pagaments realitzats pel deutor cedit al cessionari no estaran subjectes a la rescissió prevista en l'article 71.1 de la Llei 22/2003, de 9 de juliol, en el cas de declaració de concurs del deutor dels crèdits cedits. No obstant això, podrà exercitar-se l'acció rescissòria quan s'hagen efectuat pagaments el venciment dels quals siga posterior al del concurs o quan qui l'exercite prove que el cedent o cessionari coneixien l'estat d'insolvència del deutor cedit en la data de pagament pel cessionari al cedent. La dita revocació no afectarà el cessionari sinó quan s'haja pactat així expressament.»

Disposició final quarta. *Modificació de la Llei 22/2003, de 9 de juliol, Concursal.*

Es modifica l'apartat 2 de la disposició addicional segona de la Llei 22/2003, de 9 de juliol, que queda redactat de la manera següent:

«2. Es considera legislació especial, a l'efecte de l'aplicació de l'apartat 1, la regulada en les normes següents:

a) Articles 14 i 15 de la Llei 2/1981, de 25 de març, de Regulació del Mercat Hipotecari, així com les normes reguladores d'altres valors o instruments a què legalment s'atribuísca el mateix règim de solvència que l'aplicable a les cèdules hipotecàries.

b) Article 16 del Reial Decret Llei 3/1993, de 26 de febrer, sobre mesures urgents en matèries presupostàries, tributàries, financeres i d'ocupació.

c) Llei 24/1988, de 28 de juliol, del Mercat de Valors, pel que fa al règim aplicable als sistemes de compensació i liquidació regulats en esta, i a les entitats participants en els dits sistemes i, en particular, els articles 44bis, 44ter, 58 i 59.

d) La disposició addicional quinta de la Llei 3/1994, de 14 d'abril, d'Adaptació de la Legislació Espanyola en matèria d'entitats de crèdit a la Segona Directiva de Coordinació Bancària.

e) Llei 13/1994, d'1 juny, d'Autonomia del Banc d'Espanya, pel que fa al règim aplicable a les garanties constituïdes a favor del Banc d'Espanya, del Banc Central Europeu o d'altres bancs centrals nacionals de la Unió Europea, en l'exercici de les seues funcions.

f) La disposició addicional tercera de la Llei 1/1999, de 5 de gener, reguladora de les entitats de capital-risc i de les seues societats gestores.

g) Llei 41/1999, de 12 de novembre, sobre sistemes de pagaments i de liquidació de valors.

h) Els articles 26 a 37, ambdós inclusivament, 39 i 59 del Text refós de la Llei d'Ordenació i Supervisió de les Assegurances Privades, aprovat pel Reial Decret Legislatiu 6/2004, de 29 d'octubre, i el Text refós de l'Estatut Legal del Consorci de Compensació d'Assegurances, aprovat pel Reial Decret Legislatiu 7/2004, de 29 d'octubre.

i) El capítol II del títol I del Reial Decret Llei 5/2005, d'11 de març, de reformes urgents per a l'impuls a la productivitat i per a la millora de la contractació pública.

j) Llei 6/2005, de 22 d'abril, sobre sanejament i liquidació de les entitats de crèdit.»

Disposició final quinta. *Modificació de la Llei 39/2003, de 17 de novembre, del Sector Ferroviari.*

L'article 22.3.b) de la Llei 39/2003, de 17 de novembre, del Sector Ferroviari, quedarà redactat com seguix:

«b) L'administrador d'infraestructures ferroviàries tramitarà els expedients de contractació relatiu a la construcció o modificació de les infraestructures ferroviàries i serà competent per a seleccionar el contractista a qui s'encomane l'execució del contracte, i ajustarà la seua activitat a les normes establides per a les administracions públiques en la Llei de Contractes del Sector Públic.»

Disposició final sexta. *Actualització de les referències a determinats òrgans.*

Les referències que es contenen en les normes vigents a la Junta de Compres Interministerial i al Servici

Central de Subministraments es consideraran realitzades, respectivament, a la mesa del sistema estatal de contractació centralitzada regulada en l'article 297 d'esta llei i a la Direcció General del Patrimoni de l'Estat.

Disposició final sèptima. Títols competencials.

1. L'article 21 i les disposicions finals tercera i quarta es dicten a l'empara de les competències atribuïdes a l'Estat per la regla 6a de l'article 149.1 de la Constitució, i són aplicables generalment.

2. La resta d'articles de la present llei constituïxen legislació bàsica dictada a l'empara de l'article 149.1.18A de la Constitució i, en conseqüència, s'apliquen general a totes les administracions públiques i organismes i entitats que en depenen. No obstant això, no tindran caràcter bàsic els articles següents o parts d'estos: lletra a) de l'apartat 1 de l'article 15; lletra a) de l'apartat 1 de l'article 16; apartats 1 a 5 de l'article 24; article 29.4; article 34.3; article 37.5; article 48.2; article 49.2.c); article 53; article 60; article 71; article 81; article 82; paràgraf segon de l'apartat 1 de l'article 83; segon paràgraf de l'apartat 3 i apartat 5 de l'article 93; article 95.2; lletres a) i c) de l'apartat 2 de l'article 96; lletres b) i c) de l'article 97.1; apartats 1 i 2 de l'article 98; apartats 4, 5 i 6 de l'article 99; article 100; apartats 1.e) i 4 de l'article 107; article 108; article 109; article 110; apartats e), g), h), i), j) i l) de l'article 120; segon paràgraf de l'apartat 3 de l'article 136; article 140; apartat 2 de l'article 189; article 190; article 191; article 195.2; apartats 3 a 8, ambdós inclusivament, de l'article 196; segon incís de l'article 205.2; apartats 3 i 5 de l'article 207; article 212; article 213.2; article 215; apartat 1 de l'article 216; apartats 3, excepte la previsió de la lletra b), i 4 de l'article 217; article 218; apartat 1 de l'article 224; article 227; article 231; apartats 2 i 3 de l'article 234; article 237; apartat 5 de l'article 238; article 239; article 263 article 266; apartats 2 i 3 de l'article 268; article 270; article 271; article 273; article 274; apartats 2 i 3 de l'article 276; apartat 3 de l'article 277; apartats 2 i 3 de l'article 285; apartats 3, 4, 5 i 6 de l'article 286; article 287; articles 291 a 293; articles 295 a 299, ambdós inclusivament; article 309; lletra a) de l'apartat 1 de la disposició addicional primera; disposició addicional quarta; disposició addicional vint; disposició addicional vint-i-tres; disposició addicional vint-i-quatre; disposició addicional vint-i-cinc; disposició addicional vint-i-sis; disposició addicional vint-i-set; disposició addicional vint-i-huit; disposició addicional trenta; disposició transitòria tercera; disposició transitòria quarta; disposició final segona; disposició final quinta; disposició final sexta; disposició final octava; i disposició final novena.

Als mateixos efectes previstos en el paràgraf anterior tindran la consideració de mínimes les exigències que per als contractes menors s'establixen en l'article 95.1, i tindran la consideració de màxims els següents percentatges, quanties o terminis:

El percentatge del 5% de l'article 83.1 i 2.

El percentatge del 3% de l'article 91.2.

Les quanties de l'article 122.3.

Els terminis d'un mes establits en els apartats 2 i 4 de l'article 205.

Disposició final octava. Normes aplicables als procediments regulats en esta llei.

1. Els procediments regulats en esta llei es regiran, en primer terme, pels preceptes continguts en esta i en les seues normes de desplegament i, subsidiàriament, pels de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, i normes complementàries.

2. En tot cas, en els procediments iniciats a sol·licitud d'un interessat que tinguen com a objecte o es referisquen a la reclamació de quantitats, l'exercici de

prerrogatives administratives o a qualsevol altra qüestió relativa de l'execució, consumació o extinció d'un contracte administratiu, una vegada transcorregut el termini previst per a la seua resolució sense haver-se notificat esta, l'interessat podrà considerar desestimada la seua sol·licitud per silenci administratiu, sense perjudici de la subsistència de l'obligació de resoldre.

3. L'aprovació de les normes procedimentals necessàries per a desplegar esta llei serà efectuada pel Consell de Ministres, a proposta del ministre d'Economia i Hisenda i després del dictamen previ del Consell d'Estat.

Disposició final novena. Habilitació normativa en matèria d'ús de mitjans electrònics, informàtics o telemàtics, i ús de factura electrònica.

1. S'autoritza el ministre d'Economia i Hisenda per a aprovar, després del dictamen previ del Consell d'Estat, les normes de desplegament de la disposició addicional dènou que puguen ser necessàries per a fer plenament efectiu l'ús de mitjans electrònics, informàtics o telemàtics en els procediments regulats en esta llei.

2. Igualment, el ministre d'Economia i Hisenda, mitjançant una orde, definirà les especificacions tècniques de les comunicacions de dades que hagen d'efectuar-se en compliment de la present llei i establirà els models que hagen d'utilitzar-se.

3. En el termini màxim d'un any des de l'entrada en vigor de la llei, el ministre d'Economia i Hisenda aprovarà les normes de desplegament necessàries per a fer possible l'ús de les factures electròniques en els contractes que subscriuen les entitats del sector públic estatal.

4. Transcorreguts tres mesos des de l'entrada en vigor de les normes a què es referix l'apartat anterior, la presentació de factures electròniques serà obligatòria en la contractació amb el sector públic estatal per a les societats que no puguen presentar compte de pèrdues i guanys abreviat.

Per orde conjunta dels ministres d'Economia i Hisenda i d'Indústria, Turisme i Comerç, s'estendrà progressivament l'obligatorietat de l'ús de les factures electròniques per a altres persones físiques i jurídiques en funció de les seues característiques i el volum de la seua xifra de negocis. En tot cas, transcorreguts díhuit mesos des de l'entrada en vigor de les normes a què es referix l'apartat anterior, l'ús de la factura electrònica serà obligatori en tots els contractes del sector públic estatal; no obstant això, en els contractes menors, la utilització de la factura electrònica serà obligatòria quan així s'establisca expressament en estes ordes d'extensió.

5. El Consell de Ministres, a proposta dels ministres d'Economia i Hisenda i d'Indústria, Turisme i Comerç, adoptarà les mesures necessàries per a facilitar l'emissió de factures electròniques per les persones i entitats que contracten amb el sector públic estatal, i garantirà la gratuïtat dels servicis de suport que s'establisquen per a les empreses, la xifra de negocis de les quals l'any immediatament anterior i per al conjunt de les seues activitats siga inferior al llindar que es fixe en l'orde a què es referix el paràgraf anterior.

Disposició final deu. Mandat de presentació d'un projecte normatiu.

En el termini d'un any a partir de l'entrada en vigor d'esta llei, el Govern sotmetrà al Congrés dels Diputats un projecte de llei en què regulen les modalitats de captació de finançament en els mercats pels concessionaris d'obres públiques o pels titulars de contractes de col·laboració entre el sector públic i el sector privat, així

com el règim de garanties que pot aplicar-se al dit finançament.

Disposició final onze. *Habilitació per al desplegament reglamentari.*

S'habilita el Govern per a, en l'àmbit de les seues competències, dictar les disposicions necessàries per al desplegament i l'aplicació del que estableix esta llei.

Disposició final dotze. *Entrada en vigor.*

La present llei entrarà en vigor al cap de sis mesos de la publicació en el «Boletín Oficial del Estado», excepte la

disposició transitòria setèima, que entrarà en vigor l'endemà de la publicació.

Per tant,

Mane a tots els espanyols, particulars i autoritats, que complisquen esta llei i que la facen complir.

Madrid, 30 de octubre de 2007.

JUAN CARLOS R.

El president del Govern,
JOSÉ LUIS RODRÍGUEZ ZAPATERO

ANNEX I
ACTIVITATS A QUÈ ES REFERIX L'APARTAT 1 DE L'ARTICLE 6

NACE ¹					
SECCIÓ F			CONSTRUCCIÓ		
Divisió	Grup	Classe	Descripció	Notes	Codi CPV
45			Construcció	<p>Esta divisió comprén:</p> <ul style="list-style-type: none"> • les construccions noves, les obres de restauració i les reparacions corrents 	45000000
	45.1		Preparació d'obres		45100000
		45.11	Demolició d'immobles i moviments de terres:	<p>Esta classe comprén:</p> <ul style="list-style-type: none"> • la demolició i l'enderrocament d'edificis i altres estructures • la neteja de runes. • el moviment de terres: excavació, ompliment i anivellació d'emplaçaments d'obres, excavació de rases, aclarida de roques, voladures, etc. • la preparació d'explotacions mineres: obres subterrànies, aclarida de recobriment i altres activitats de preparació de mines <p>Esta classe comprén també:</p> <ul style="list-style-type: none"> • el drenatge d'emplaçaments d'obres • el drenatge de terrenys agrícoles i forestals 	45110000
		45.12	Perforacions i sondejos	<p>Esta classe comprén:</p> <ul style="list-style-type: none"> • les perforacions, els sondejos i mostratges amb fins de construcció, geofísics, geològics o altres. <p>Esta classe no comprén:</p> <ul style="list-style-type: none"> • la perforació de pous de producció de petroli i gas natural (vegeu 11.20) • l'excavació de pous de mines (vegeu 45.25) • la perforació de pous hidràulics (vegeu 45.25) • la prospecció de jaciments de petroli i gas natural i els estudis físics, geològics o sismogràfics (vegeu 74.20) 	45120000
	45.2		Construcció general d'immobles i obres d'enginyeria civil		45200000

1

En cas de diferents interpretacions entre CPV i NACE, s'aplicarà la nomenclatura NACE.

NACE ¹					
SECCIÓ F			CONSTRUCCIÓ		Codi CPV
Divisió	Grup	Classe	Descripció	Notes	
		45.21	Construcció general d'edificis i obres singulars d'enginyeria civil (ponts, túnels, etc.)	<p>Esta classe comprén:</p> <ul style="list-style-type: none"> • La construcció de qualsevol tipus d'edificis • La construcció d'obres d'enginyeria civil: • Ponts (inclosos els de carreteres elevades), viaductes, túnels i ferrocarrils metropolitans • Xarxes d'energia, comunicació i conducció de llarga distància • Instal·lacions urbanes de canonades, xarxes d'energia i de comunicacions; obres urbanes annexes • El muntatge "in situ" de construccions prefabricades <p>Esta classe no comprén:</p> <ul style="list-style-type: none"> • els servicis relacionats amb l'extracció de gas i de petroli (vegeu 11.20) • el muntatge de construccions prefabricades completes a partir de peces de producció pròpia que no siguin de formigó (vegeu les divisions 20, 26 i 28) • la construcció d'estadis, piscines, gimnasos, pistes de tenis, camps de golf i altres instal·lacions esportives, exclosos els seus edificis (vegeu 45.23) • les instal·lacions d'edificis i obres (vegeu 45.3) • l'acabat d'edificis i obres (vegeu 45.4) • les activitats d'arquitectura i enginyeria (vegeu 74.20) • la direcció d'obres de construcció (vegeu 74.20) 	45210000
		45.22	Construcció de cobertes i estructures de tancament	<p>Esta classe comprén:</p> <ul style="list-style-type: none"> • la construcció de teulades • la coberta de teulades • la impermeabilització d'edificis i balcons 	45220000
		45.23	Construcció d'autopistes, carreteres, camps d'aterratge, vies fèrries i centres esportius	<p>Esta classe comprén:</p> <ul style="list-style-type: none"> • la construcció d'autopistes, carrers, carreteres i altres vies de circulació de vehicles i vianants • la construcció de vies fèrries • la construcció de pistes d'aterratge • la construcció d'equipaments d'estadis, piscines, gimnasos, pistes de tenis, camps de golf i altres instal·lacions esportives, exclosos els seus edificis • la pintura de senyals en carreteres i aparcaments <p>Esta classe no comprén:</p> <ul style="list-style-type: none"> • el moviment de terres previ (vegeu 45.11) 	45230000

NACE ¹					
SECCIÓ F			CONSTRUCCIÓ		Codi CPV
Divisió	Grup	Classe	Descripció	Notes	
		45.24	Obres hidràuliques	<p>Esta classe comprén la construcció de:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vies navegables, instal·lacions portuàries i fluvials, ports esportius, rescloses, etc. • pantans i dics • els dragatges • les obres subterrànies 	45240000
		45.25	Altres construccions especialitzades	<p>Esta classe comprén:</p> <ul style="list-style-type: none"> • les activitats de construcció que s'especialitzen en un aspecte comú a diferents tipus d'estructura i que requereixen aptituds o materials específics: • obres de fonamentació, incloent-hi el clavament de puntals • construcció i perforació de pous hidràulics, excavació de pous de mines • muntatge de peces d'acer que no siguin de producció pròpia • corbament de l'acer • col·locació de rajoles i pedra • muntatge i desmantellament de bastides i plataformes de treball, inclòs el seu lloguer • muntatge de ximeneres i forns industrials <p>Esta classe no comprén:</p> <ul style="list-style-type: none"> • el lloguer de bastides sense muntatge ni el desmantellament (vegeu 71.32) 	45250000
	45.3		Instal·lació d'edificis i obres		45300000
		45.31	Instal·lació elèctrica	<p>Esta classe comprén la instal·lació en edificis i altres obres de construcció de:</p> <ul style="list-style-type: none"> • cables i material elèctric • sistemes de telecomunicació • instal·lacions de calefacció elèctrica • antenes de vivendes • alarmes contra incendis • sistemes d'alarma de protecció contra robatoris • ascensors i escales mecàniques • parallamps, etc. 	45310000

NACE ¹					
SECCIÓ F			CONSTRUCCIÓ		
Divisió	Grup	Classe	Descripció	Notes	Codi CPV
		45.32	Aïllament tèrmic, acústic i antivibratori	<p>Esta classe comprén:</p> <ul style="list-style-type: none"> la instal·lació en edificis i altres obres de construcció d'aïllament tèrmic, acústic o antivibratori <p>Esta classe no comprén:</p> <ul style="list-style-type: none"> la impermeabilització d'edificis i balcons (vegeu 45.22) 	45320000
		45.33	Llanterneria	<p>Esta classe comprén la instal·lació en edificis i altres obres de construcció de:</p> <ul style="list-style-type: none"> llanterneria i sanitaris aparells de gas aparells i conduccions de calefacció, ventilació, refrigeració o aire condicionat instal·lació d'extintors automàtics d'incendis <p>Esta classe no comprén:</p> <ul style="list-style-type: none"> la instal·lació i reparació d'instal·lacions de calefacció elèctrica (vegeu 45.31) 	45330000
		45.34	Altres instal·lacions d'edificis i obres	<p>Esta classe comprén:</p> <ul style="list-style-type: none"> la instal·lació de sistemes d'il·luminació i senyalització de carreteres, ports i aeroports la instal·lació en edificis i altres obres de construcció d'aparells i dispositius no classificats en altres parts 	45340000
	45.4		Acabat d'edificis i obres		45400000
		45.41	Lluïment	<p>Esta classe comprén:</p> <ul style="list-style-type: none"> l'aplicació, en edificis i altres obres de construcció, d'algeps i estuc interior i exterior, inclosos els materials de llistat corresponents 	45410000

NACE ¹					
SECCIÓ F			CONSTRUCCIÓ		
Divisió	Grup	Classe	Descripció	Notes	Codi CPV
		45.42	Instal·lacions de fusteria	<p>Esta classe comprén:</p> <ul style="list-style-type: none"> la instal·lació de portes, finestres i marcs, cuines equipades, escales, mobiliari de treball i semblants de fusta o altres materials, que no siguin de producció pròpia acabats interiors, com ara sostres, revestiments de fusta per a parets, barandats mòbils, etc. <p>Esta classe no comprén:</p> <ul style="list-style-type: none"> revestiments de parquet i altres fustes per a sòls (vegeu 45.43) 	45420000
		45.43	Revestiment de sòls i parets	<p>Esta classe comprén la col·locació en edificis i altres obres de construcció de:</p> <ul style="list-style-type: none"> revestiments de ceràmica, formigó o pedra tallada per a sòls revestiments de parquet i altres fustes per a parets i sòls revestiments de moqueta i linòleum per a parets i sòls revestiments de terratzo, marbre, granit o pissarra per a parets i sòls papers pintats 	45430000
		45.44	Pintura i envidrament	<p>Esta classe comprén:</p> <ul style="list-style-type: none"> la pintura interior i exterior d'edificis la pintura d'obres d'enginyeria civil la instal·lació de vidres, espills, etc. <p>Esta classe no comprén:</p> <ul style="list-style-type: none"> la instal·lació de finestres (vegeu 45.42) 	45440000
		45.45	Altres acabats d'edificis i obres	<p>Esta classe comprén:</p> <ul style="list-style-type: none"> la instal·lació de piscines particulars la neteja al vapor, amb doll d'arena o semblants, de l'exterior dels edificis altres obres d'acabat d'edificis no classificades en altres parts <p>Esta classe no comprén:</p> <ul style="list-style-type: none"> la neteja interior d'edificis i obres (vegeu 74.70) 	45450000

NACE ¹					
SECCIÓ F			CONSTRUCCIÓ		
Divisió	Grup	Classe	Descripció	Notes	Codi CPV
	45.5		Lloguer d'equip de construcció o demolició amb operari		45500000
		45.50	Lloguer d'equip de construcció o demolició amb operari	Esta classe no comprén: <ul style="list-style-type: none"> • el lloguer d'equip i maquinària de construcció o demolició sense operari (vegeu 71.32). 	

ANNEX II

Servicis a què es referix l'article 10

Categoria	Descripció	Número de referència CCP ⁽¹⁾	Número de referència CPV ⁽²⁾
1	Servicis de manteniment i reparació.	6112, 6122, 633, 886	De 50100000 a 50982000 (excepte 50310000 a 50324200 i 50116510-9, 50190000-3, 50229000-6, 50243000-0)
2	Servicis de transport per via terrestre ⁽³⁾ , inclosos servicis de furgons blindats i servicis de missatgeria, excepte el transport de correu.	712 (excepte 71235) 7512, 87304	De 60112000-6 a 60129300-1 (excepte 60121000 a 60121600, 60122200-1, 60122230-0), i de 64120000-3 a 64121200-2
3	Servicis de transport aeri: transport de passatgers i càrrega, excepte el transport de correu.	73 (excepte 7321)	De 62100000-3 a 62300000-5 (excepte 62121000-6, 62221000-7)
4	Transport de correu per via terrestre ⁽⁴⁾ i per via aèria.	71235, 7321	60122200-1, 60122230-0 62121000-6, 62221000-7
5	Servicis de telecomunicació.	752	De 64200000-8 a 64228200-2, 72318000-7, i de 72530000-9 a 72532000-3
6	Servicis financers: a) servicis d'assegurances b) servicis bancaris i d'inversions ⁽⁵⁾ .	ex 81, 812, 814	De 66100000-1 a 66430000-3 i de 67110000-1 a 67262000-1 3
7	Servicis d'informàtica i servicis connexos.	84	De 50300000-8 a 50324200-4, de 72100000-6 a 72591000-4 (excepte 72318000-7 i de 72530000-9 a 72532000-3)
8	Servicis d'investigació i desenrotllament ⁽⁶⁾ .	85	De 73000000-2 a 73300000-5 (excepte 73200000-4, 73210000-7, 7322000-0)
9	Servicis de comptabilitat, auditoria i tenidoria de llibres.	862	De 74121000 a 74121250-0
10	Servicis d'investigació d'estudis i enquestes de l'opinió pública.	864	De 74130000-9 a 74133000-0, i 74423100-1, 74423110-4
11	Servicis de consultors de direcció ⁽⁷⁾ i servicis connexos.	865, 866	73200000, 73210000, 73220000, 7De 73200000-4 a 73220000-0, de 74140000-2 a 74150000-5 (excepte 74142200-8) i 74420000-9, 74421000-6, 74423000-0, 74423200-2, 74423210-5, 74871000-5, 93620000-0
12	Servicis d'arquitectura; servicis d'enginyeria i servicis integrats d'enginyeria; servicis de planificació urbana i servicis d'arquitectura paisatgista. Servicis connexos de consultors en ciència i tecnologia. Servicis d'assajos i anàlisis tècnics.	867	De 74200000-1 a 74276400-8, i de 74310000-5 a 74323100-0, i 74874000-6
13	Servicis de publicitat.	871	De 74400000-3 a 74422000-3 (excepte 74420000-9 i 74421000-6)
14	Servicis de neteja d'edificis i servicis d'administració de béns seents.	874, 82201 a 82206	De 70300000-4 a 70340000-6, i de 74710000-9 a 74760000-4
15	Servicis editorials i d'impremta, per tarifa o per contracte.	88442	De 78000000-7 a 78400000-1
16	Servicis de clavegueram i eliminació de deixalles: servicis de sanejament i servicis semblants.	94	De 90100000-8 a 90320000-6, i 50190000-3, 50229000-6 50243000-0

Categoria	Descripció	Número de referència CCP ⁽¹⁾	Número de referència CPV ⁽²⁾
17	Servicis d'hostaleria i restauració.	64	De 55000000-0 a 55524000-9, i de 93400000-2 a 93411000-2
18	Servicis de transport per ferrocarril.	711	60111000-9, i de 60121000-2 a 60121600-8
19	Servicis de transport fluvial i marítim.	72	De 61000000-5 a 61530000-9, i de 63370000-3 a 63372000-7
20	Servicis de transport complementaris i auxiliars.	74	662400000-6, 62440000-8, 62441000-5, 62450000-1, de 63000000-9 a 63600000-5 (excepte 63370000-3, 63371000-0, 63372000-7, i 74322000-2, 93610000-7
21	Servicis jurídics.	861	De 74110000-3 a 74114000-1
22	Servicis de col·locació i subministrament de personal ⁸ .	872	De 74500000-4 a 74540000-6 (excepte 74511000-4), i de 95000000-2 a 95140000-5
23	Servicis d'investigació i seguretat, excepte servicis de furgons blindats.	873 (excepte 87304)	De 74600000-5 a 74620000-1
24	Servicis d'educació i formació professional.	92	De 80100000-5 a 80430000-7
25	Servicis socials i de salut.	93	74511000-4, i de 85000000-9 a 85323000 (excepte 85321000-5 i 85322000-2)
26	Servicis d'esplai, culturals i esportius.	96	De 74875000-3 a 74875200-5, i de 92000000-1 a 92622000-7 (excepte 92230000-2)
27	Altres servicis.		

(1) La Nomenclatura CCP (versió provisional) s'utilitza per a definir l'àmbit d'aplicació de la Directiva 93/38/CEE en relació amb els contractes de servicis.

(2) Reglament (CE) número 2195/2002 del Parlament Europeu i del Consell, de 5 de novembre de 2002, pel qual s'aprova el Vocabulari Comú de Contractes Públics (CPV)

(3) Exceptuant els servicis de transport per ferrocarril inclosos en la categoria 18.

(4) Exceptuant els servicis de transport per ferrocarril inclosos en la categoria 18.

(5) Exceptuant els servicis financers relatius a l'emissió, compra, venda i transferència de títols o altres instruments financers, i els servicis prestats pels bancs centrals. Queden també exclosos els servicis consistents en l'adquisició o lloguer, amb independència de quines siguin les seues modalitats financeres, de terrenys, edificis ja existents o altres béns immobles o relacionats amb els drets sobre els dits béns; no obstant això, els servicis financers prestats bé al mateix temps, bé amb anterioritat o posterioritat al contracte d'adquisició o d'arrendament, en qualsevol de les seues formes, es regularan pel que disposa la present directiva.

(6) Exceptuant els servicis d'investigació i desenrotllament diferents d'aquells els resultats dels quals corresponen a l'entitat adjudicadora per al seu ús exclusiu, sempre que esta remunere íntegrament la prestació del servicis.

(7) Exceptuant els servicis d'arbitratge i conciliació.

(8) Exceptuant els contractes de treball.

ANNEX III

Llista de productes previstos en la lletra a) de l'apartat 1 de l'article 15, pel que fa als contractes de subministraments adjudicats per òrgans de contractació del sector de la Defensa

Capítol 25: Sal; sofre; terres i pedres; algeps, calçs i ciments.

Capítol 26: Minerals, escòries i cendres.

Capítol 27: Combustibles minerals, olis minerals i productes de la seua destil·lació; matèries bituminoses; ceres minerals, excepte:

ex 27.10: carburants especials.

Capítol 28: Productes químics inorgànics; compostos inorgànics o orgànics dels metalls preciosos, dels elements radioactius, dels metalls de les terres rares o d'isòtops, excepte:

ex 28.09: explosius.

ex 28.13: explosius.

ex 28.14: gasos lacrimògens.

ex 28.28: explosius.

ex 28.32: explosius.

ex 28.39: explosius.

ex 28.50: productes toxicològics.

ex 28.51: productes toxicològics.

ex 28.54: explosius.

Capítol 29: Productes químics orgànics, excepte:

- ex 29.03: explosius.
- ex 29.04: explosius.
- ex 29.07: explosius.
- ex 29.08: explosius.
- ex 29.11: explosius.
- ex 29.12: explosius.
- ex 29.13: productes toxicològics.
- ex 29.14: productes toxicològics.
- ex 29.15: productes toxicològics.
- ex 29.21: productes toxicològics.
- ex 29.22: productes toxicològics.
- ex 29.23: productes toxicològics.
- ex 29.26: explosius.
- ex 29.27: productes toxicològics.
- ex 29.29: explosius.

Capítol 30: Productes farmacèutics.**Capítol 31: Abonaments.**

Capítol 32: Extractes adobadors o tintoris; tanins i els seus derivats; pigments i la resta de matèries colorants; pintures i vernissos; màstics; tintes.

Capítol 33: Olis essencials i resinoides; preparacions de perfumeria, de tocador o de cosmètica.

Capítol 34: Sabons, agents de superfície orgànics, preparacions per a llavar, preparacions lubricants, ceres artificials, ceres preparades, productes de neteja, veles i articles semblants, pastes per a modelar, ceres per a odontologia i preparacions per a odontologia a base d'algeps.

Capítol 35: Matèries albuminoides; coles; enzims.**Capítol 37: Productes fotogràfics o cinematogràfics.**

Capítol 38: Productes diversos de les indústries químiques, excepte:

- ex 38.19: productes toxicològics.

Capítol 39: Matèries plàstiques, èters i èsters de la cel·lulosa, resines artificial i manufactures d'estes matèries, excepte:

- ex 39.03: explosius.

Capítol 40: Cautxú natural o sintètic, cautxú factici i manufactures de cautxú, excepte:

- ex 40.11: pneumàtics per a automòbils.

Capítol 41: Pells i cuiros.

Capítol 42: Manufactures de couro; articles d'albarderia o de talabarderia; articles de viatge, bosses de mà i contenents semblants; manufactures de tripa.

Capítol 43: Pelleteria i confeccions de pelleteria; pelleteria artificial o factícia.

Capítol 44: Fusta, carbó vegetal i manufactures de fusta.

Capítol 45: Suro i les seues manufactures.**Capítol 46: Manufactures d'esparteria o de cistelleria.**

Capítol 47: Matèries destinades a la fabricació de paper.

Capítol 48: Paper i cartó; manufactures de pasta de cel·lulosa, de paper o de cartó.

Capítol 49: Articles de llibreria i productes de les arts gràfiques.

Capítol 65: Barrets i altres adorns de cap, i les seues parts.

Capítol 66: Paraigües, para-sols, bastons, fuets, assots i les seues parts.

Capítol 67: Plomes i plomissa preparades i articles de plomes o plomissa; flors artificials; manufactures de cabell.

Capítol 68: Manufactures de pedra, algeps endurable, ciment, amiant (asbest), mica o matèries anàlogues

Capítol 69: Productes ceràmics.**Capítol 70: Vidre i les seues manufactures.**

Capítol 71: Perles fines, pedres precioses o semiprecioses, metalls preciosos, xapats de metall preciós (plaqué) i manufactures d'estes matèries; bijuteria.

Capítol 73: Fosa, ferro i acer.**Capítol 74: Coure.****Capítol 75: Níquel.****Capítol 76: Alumini.****Capítol 77: Magnesi, beril·li.****Capítol 78: Plom.****Capítol 79: Zinc.****Capítol 80: Estany.****Capítol 81: Altres metalls comuns.**

Capítol 82: Ferramentes, articles de ganiveteria i coberts de taula, de metall comú, excepte:

- ex 82.05: ferramentes.
- ex 82.07: peces de ferramentes.

Capítol 83: Manufactures diverses de metall comú.

Capítol 84: Calderes, màquines, aparells i artefactes mecànics, excepte:

- ex 84.06: motors.
- ex 84.08: els altres propulsors.
- ex 84.45: màquines.
- ex 84.53: màquines automàtiques de tractament de la informació.
- ex 84.55: peces del núm. 84.53.
- ex 84.59: reactors nuclears.

Capítol 85: Màquines i aparells elèctrics i objectes que servisquen per a usos electrotècnics, excepte:

- ex 85.13: telecomunicacions.
- ex 85.15: aparells de transmissió.

Capítol 86: Vehícles i material per a vies fèrries, aparells de senyalització no elèctrics per a vies de comunicació, excepte:

- ex 86.02: locomotores blindades.
- ex 86.03: les altres locomotores blindades.
- ex 86.05: vagons blindats.
- ex 86.06: vagons taller.

Capítol 87: Vehícles automòbils, tractors, velocípedes i la resta de vehícles terrestres, excepte:

- ex 87.08: tancs i la resta de vehícles automòbils blindats.
- ex 87.01: tractors.
- ex 87.02: vehícles militars.
- ex 87.03: vehícles per a reparacions.
- ex 87.09: motocicletes.
- ex 87.14: remolcs.

Capítol 89: Navegació marítima i fluvial, excepte:
ex 01A: vaixells de guerra.

Capítol 90: Instruments i aparells d'òptica, fotografia o cinematografia, de mesura, control o de precisió; instruments i aparells medicoquirúrgics, excepte:

ex 90.05: binoculars.
ex 90.13: instruments diversos, làser.
ex 90.14: telèmetres.
ex 90.28: instruments de mesura elèctrics o electrònics.
ex 90.11: microscopis.
ex 90.17: instruments mèdics.
ex 90.18: aparells per a mecanoteràpia.
ex 90.19: aparells per a ortopèdia.
ex 90.20: aparells de rajos X.

Capítol 91: Relotgeria

Capítol 92: Instruments musicals, aparells de gravació o reproducció de so, aparells de gravació o reproducció d'imatges i so en televisió, i les parts i accessoris d'estos aparells.

Capítol 94: Mobles; mobiliari medicoquirúrgic; articles de llit i semblants, excepte:

ex 01A: seients per a aeronaus.

Capítol 95: Matèries per a tallar o modelar, treballades (incloses les manufactures).

Capítol 96: Manufactures de raspalls, brotxes i pinzells, graneres, borles, tamisos, sedassos i garbells.

Capítol 98: Manufactures diverses.

18875 *LLEI 31/2007, de 30 d'octubre, sobre procediments de contractació en els sectors de l'aigua, l'energia, els transports i els servicis postals.* («BOE» 261, de 31-10-2007.)

JUAN CARLOS I

REI D'ESPANYA

A tots els que vegem i entengem este llei.
Sapieu: Que les Corts Generals han aprovat la llei següent i jo la sancione.

ÍNDIX

Títol preliminar. Objecte de la Llei i definicions.

Article 1. Objecte de la Llei.
Article 2. Definicions.

Títol I. Disposicions generals.

Capítol I. Àmbit d'aplicació subjectiva.

Article 3. Entitats contractants.
Article 4. Drets especials.
Article 5. Contractes de les administracions públiques.
Article 6. Exclusions i llindars aplicables als contractes de les administracions públiques.

Capítol II. Àmbit d'aplicació objectiva.

Secció 1a. De les activitats.

Article 7. Aigua.
Article 8. Gas i calefacció.
Article 9. Electricitat.
Article 10. Servicis de transports.
Article 11. Servicis postals.

Article 12. Prospecció i extracció de petroli, gas, carbó i altres combustibles sòlids, i posada a disposició de terminals de transports.

Article 13. Contractes relatius a diverses activitats.

Secció 2a. Exclusió de les activitats liberalitzades.

Article 14. Exclusió per liberalització d'una activitat.

Secció 3a. Dels contractes de servicis.

Article 15. Règim aplicable als contractes de servicis.

Secció 4a. Import dels contractes i procediment de càlcul del seu valor.

Article 16. Import dels llindars dels contractes.

Article 17. Mètodes per a calcular el valor estimat dels contractes, dels acords marc i dels sistemes dinàmics d'adquisició.

Secció 5a. Contractes exclosos.

Article 18. Contractes exclosos.

Capítol III. Principis de contractació i confidencialitat.

Article 19. Principis de la contractació.

Article 20. Confidencialitat.

Títol II. Capacitat i classificació dels operadors econòmics.

Capítol I. Capacitat.

Article 21. Capacitat dels operadors econòmics.

Article 22. Agrupacions d'empresaris.

Capítol II. Classificació de les empreses

Article 23. Règim de classificació.

Article 24. Sistema de classificació propi.

Article 25. Publicitat del sistema de classificació propi de les entitats contractants.

Article 26. Criteris de classificació.

Article 27. Requisits relatius a capacitats d'altres entitats.

Article 28. Informació als candidats.

Article 29. Imparcialitat en la classificació i relació d'empreses classificades.

Article 30. Anul·lació de classificacions.

Article 31. Convocatòria de licitació per mitjà d'un anunci sobre l'existència d'un sistema de classificació.

Títol III. Documentació del contracte.

Article 32. Plecs de condicions.

Article 33. Comunicació de les prescripcions.

Article 34. Prescripcions tècniques.

Article 35. Certificats expedits per organismes independents.

Article 36. Mesures de gestió mediambiental.

Article 37. Reconeixement mutu quant a condicions tècniques o financeres i quant a certificats, proves i justificants.

Article 38. Definicions de les prescripcions tècniques.

Article 39. Instruccions i reglaments tècnics obligatoris.

Títol IV. Selecció qualitativa dels operadors econòmics.

Article 40. Criteris de selecció qualitativa.

Títol V. Tècniques de contractació.

Capítol I. Centrals de compres.

Article 41. Contractes i acords marc celebrats amb les centrals de compres.

Capítol II. Acords marc.

Article 42. Acords marc.

Capítol III. Sistemes dinàmics d'adquisició.

Article 43. Sistemes dinàmics d'adquisició.